

HITELEMZÉSEK

Jézussal élünk c. hittankönyvhöz

HITELEMZÉSEK

(Jézussal élünk)

HITELEMZÉSEK

Dr. Hamvas Endre érsek: **BIBLIAI TÖRTÉNETEK**
alapján átdolgozott
JÉZUSSAL ÉLÜNK c. hittankönyvhöz

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
AZ APOSTOLI SZENTSZÉK KÖNYVKIADÓJA
BUDAPEST, 1985.

**ÖSSZEÁLLÍTOTTA
A VESZPRÉMI EGYHÁZMEGYE HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA**

**NIHIL OBSTAT. LADISLAUS TÓTH EPISCOPUS AUXILIARIS
CENSOR DEPUTATUS. N°. 5401—5/85. IMPRIMI POTEST.
VESZPRIMII DIE MARTII 1985. DR. JOSEPH SZENDI EPISCOPUS
VESZPRIMIENSIS.**

TARTALOMJEGYZÉK

1. Életünk célja. — A mi vallásunk	11
2. A Szentírás és a Szenthagyomány	15
3. Az apostoli hitvallás. — A parancsolatok	19
4. Isten	23
5. A Szentháromság	27
6. A világ teremtése	31
7. Az angyalok teremtése	35
8. Az első emberpár	39
9. Összűleink bűnbeesése	43
10. Hogyan büntette meg Isten összűleinket?	47
11. Káin és Ábel	51
12. A vízözön	55
13. Isten kiválasztotta Ábrahámot. — Hogyan szerette Ábrahám a felebarátját?	59
14. Hogyan szerette Ábrahám Istent?	63
15. Az egyiptomi József története	67
16. József testvérei Egyiptomban	71
17. Mózes története	74
18. Mózes kivezeti az izraelitákat Egyiptomból	78
19. Isten kihirdeti a tízparancsolatot. — Isten első parancsolata ...	82
20. Izrael népének vándorlása. A manna. Isten második parancsolata	86
21. A szent sátor. — Isten harmadik parancsolata	90
22. Az izraeliták bevonulása Kánaánba. — A bírák kora	94
23. Dávid király	98
24. A hálátlan Absalom. Isten negyedik parancsolata	101
25. Böles Salamon király. Isten ötödik parancsolata	105
26. A próféták. — Isten VI. és IX. parancsolata	109
27. Ákáb király elveszi Nábót szőlőjét. Isten VII. és X. parancsolata	113

28. Illés próféta. — Isten VIII. parancsolata	117
29. Jónás próféta. — Az imádság	122
30. A zsidók a babiloni fogságban. — Hazatérésük. — A böjt parancsa	126
31. Gábor angyal előre hirdeti Keresztelő Szent Jánosnak és Jézus- nak születését	131
32. Szűz Mária meglátogatja Erzsébetet	135
Jézus Krisztus születése	135
33. Jézus bemutatása a templomban	139
A napkeleti bölcsek imádják Jézust	139
34. Jézus gyermekkora	143
35. Jézus megkeresztelkedése. Isten kegyelméről és a szentségekről .	146
36. A gonosz lélek megkísérti Jézust	150
37. Jézus csodái	154
38. Jézus kiűzi a kereskedőket a templomból	158
39. Nikodémus titokban jön Jézushoz. A keresztség szentsége	162
40. A Hegyi Beszéd. — A bérálás szentsége	166
41. A csodálatos kenyérszaporítás. — Az Oltáriszentség	170
42. A kafarnaumi százados. — A szentáldozás	174
43. A béna meggyógyítása. — A bűnbocsánat szentsége	178
44. Az irgalmas Jézus. — A bánat és a gyónás	182
45. Jézus feltámasztja Jairus leányát. — A betegek kenete	186
46. Jézus lecsendesíti a háborgó tengert. — A másvilági élet	190
47. Jézus legfőbb vezetőt választ egyházának. — Urunk színeváltozása	194
48. Az irgalmas samaritánus. — Jézus hasonlatokkal tanít	197
49. Jézus példabeszédekben tanít	201
50. Jézus megáldja a gyermekeket. — A házasság szentsége	204
51. Jézus feltámasztja Lázárt	207
52. Jézus bevonul Jeruzsálembe	210
Megjövendöli a város pusztulását és a világ végét	210
53. Az utolsó vacsora. — A szentmise	214
54. Jézus az Olajfák hegyén és a főtanács előtt	217
Péter tagadása. — Júdás kétségbeesése	217
55. Jézus keresztútja és halála	220
56. Jézus temetése és feltámadása	223
57. A feltámadt Jézus bűnbocsátó hatalmat ad az egyháznak	226
58. Péter a főpásztor. — Az egyházi rend	229
59. Jézus mennybemenetele	232
60. A Szentlélek eljövetele és működése az egyházban	235

ELŐSZÓ

Segédkönyvet adunk a kedves olvasó kezébe, tehát nem valami kresz szabályzatot, vagy merev menetrendet. Még csak nem is „termelési szabályzatot”, amihez ragaszkodni kell vagy legalábbis illik. Az itt közölt tanítási módszer csupán egy a sok elképzelhető hitoktatási és nevelési módszer közül. Azok számára, akik használják, többféle módon jelenthet segítséget. Egyeseknek a felépítés, másoknak példák, ismét másoknak a tananyag kifejtése szolgálhat javára. Lehet, hogy valaki egész órát kitöltő anyagot talál benne.

Ezek a katekézések a Hamvas Endre megújított és kibővített Kis katekizmusához és Bibliai történetek c. könyvéhez készültek.

Az órák menete a klasszikus felépítés rendjéhez igazodik az előterjesztés, kifejtés, és alkalmazás hármas tagozódásában. Ezt a három tanítási óra egységet akkor is haszonnal alkalmazzuk, ha az egyes pontok kitöltésében más elképzeléseink vannak.

Talán feltűnik, hogy egyes tananyagok kibontásában egy órán belül csak egyszer alkalmazzuk az ismétlő visszakérdezést, a „Foglaljuk össze” órárészlet alatt. Ez nem azt jelenti, hogy a hitoktató az előadás során nem tehet fel kérdéseket a gyermekek foglalkoztatására, s az anyag elmélyítésére. Ellenkezőleg! Ezekre a kérdésekre szükség van közben is, de a hitoktató akkor és oda helyezze el, amikor és ahol fontosnak látszik. Lényeges viszont, hogy ezek a visszakérdezések ne szolgálhassanak alkalmat a fegyelem megbontására, vagy a téma elterelésére. Ma a fegyelmelés, a tanulók „kézbentartása” szinte emberfeletti feladatnak tűnik. Kérdés, hogy nem kell-e feláldoznunk a „legjobb” tanítási módszer egy-egy mozzanatát – jelen esetben a többszöri visszakérdezést – a fegyelem biztosítására. A hitoktató látja és érzi, hogy milyen „lazítást” engedhet meg magának és a tanulóknak. Ha nincs fegyelem, akkor nincs figyelem, s akkor nem lehet eredmény sem.

A leckék felépítését, s az egyes óraegységek kitöltését nagyon befolyásolta az órák száma. Így esetenként egyébként bevezető példák mellőzésével az Előterjesztésben mindjárt az esedékes bibliai történetet használtuk fel bevezető példának és bibliai alapnak egyaránt. Így szűken beleférünk az egy óra keretébe. Ha azonban heti két óra áll rendelkezésünkre, akkor egy kis átrendezéssel — egyik órán a bibliai rész, másik órán a katekizmusi rész hangsúlyosabbá tételével, — két órára is alkalmazhatjuk az itteni anyagot.

Éppen a rövidsége törekvés miatt hagytuk el a kifejtések „szóról szóra” történő részletezését, valamint a bibliai anyag színeesebb és hosszabb közlését. Itt kihagyott figyelemkeltő megszólításokat (pl. „most aztán jól figyeljetek”, „csodálatos történetet mondok el nektek”: vagy „no, hadd lássam, ki tud erre a „találós kérdésre” válaszolni” stb.) a hitoktató a gyermekek pillanatnyi figyelméhez, az anyag érdekességéhez, és az idővel gazdálkodás lehetőségeihez alkalmazkodva percről percre kitalálhat.

*

Az óra felépítése

A Bevezetés részben szereplő ének megválasztásánál ügyeljünk arra, hogy ismerős éneket vegyünk, mert énektanításra az óra elején nincs időnk.

A házi feladatot mindig ellenőrizzük, akár írásbeli, akár szóbeli feladatot adtunk. Minden gyermek füzetére vessünk egy érdeklődő pillantást — egy-két mondatot olvassunk is el, — és írjuk rá véleményünket nem osztályzat, hanem egy dicsérő, elismerő szó formájában. Pl. Szép! Rendes! Jó! Nagyon szép! — Ha szóbeli feladatot kaptak, pl. a Hat főigazságot, akkor ezt mondja el egy tanuló egészen, utána részletekben 2—3 tanuló, végül egy-egy igazság (mondat) jusson egy gyermeknek. Ha úgy látjuk, hogy nagyon keveset jegyeztek meg, akkor esetleg mondjuk el közösen is.

Ez után tesszük fel a lecke kérdéseit, amelyekre a könyv szavaival válaszolunk. (Katekizmus!)

A Bevezetés rész a visszakerdezésig bezárólag 18—20 perc.

Az Előterjesztés részt csak a teljes figyelem megteremtése után kezdhettük meg. A bevezető példának — vagy bibliai történetnek — legyen figyelemkeltő és probléma felvető célzata. Ez aztán a Célkitűzésben összegeződik, aminek megfogalmazását változtatatosan hozhatjuk.

Az Előterjesztés időtartama 5 perc.

A *Kifejtés*-ben elsősorban magát a bibliai történetet, — a leckének mindenkori alapját, — helyezzük világosságba: mai és a gyermekek szellemi szintjéhez alkalmazkodó megvilágításban. Kételyek ne maradjanak egy-egy bibliai szöveggel kapcsolatban, különösen ha más oldalú információkkal is szembe kell nézniük.

A Kifejtés megértéséhez találhat a hitoktató más hasonlatokat és főleg életből vett példákat is. Itt azonban nagyon óvatosan kell a napi eseményeket beszöni, mert felborítja az óra egyensúlyát, ha minden gyermek elmondja, mit tud. Viszont — bármennyire is beragyogja a tudás glóriája a hitoktató homlokát, — mégse áldozza fel a drága időt arra, hogy 10 éves gyermekeknek héber és görög szövegeket ír a táblára és magyaráz, mert ebből a gyermek általános iskolai szinten semmit sem fordíthat szellemi, lelki gyarapodására.

A Kifejtés időtartama 10–12 perc.

A „Foglaljuk össze” rész tisztázást és begyakorlást jelent. Most már adjuk a teljesen megfogalmazott válaszokat, amiket a tankönyvben találunk. Ne csak a hitoktató adja meg a pontos választ, hanem legalább egyszer a gyermekek közösen is ismételjék el. Hozzá kell őket szoktatnunk a vallási ismeretek szavakba foglalásához, a szavak kimondásához.

Az aláhúzott kérdésekre pontos és megtanulandó választ találunk a tankönyvben. A többi kérdés tisztázó és gyakorló célzatú.

Kérdések és begyakorlás ideje 5 perc.

Az *Alkalmazás* rövidebb a szokásosnál. A befejező, buzdító jellegű példából az életre egy-két mondatnyi tanulságot von le. Ezt okvetlen lehet és kell is bővíteni a helynek és időnek megfelelőbb életre vonatkozó utalásokkal.

Az Alkalmazásban szereplő A és B példa azt a célt szolgálja, hogy a hitoktató — ha több osztályt, ill. korcsoportot kell 2–3 éven át *együtt* tanítania, — legalább a befejezésbe tudjon változatosságot vinni. Ettől függetlenül ne nyugtalanítson bennünket, ha a gyermekek „kritizálnak”: Ezt már hallottuk! Hallották, de nem tudják. Legfeljebb egy-két igazán tehetséges tanuló emlékszik vissza 2–3 év távlatából.

Az Alkalmazás időtartama 5 perc.

A *Szemléltetéshez* általában bibliai képeket ajánlunk. Az életben ezekkel alig találkozók valahol a gyermek. Lehet más képeket is, vagy filmeket felhasználni, de egy hittanóra keretében egy-két képnél többet ne mutassunk. Erre idő sincs, de a gyermek sem képes lelkében elmélyíteni a láttakat.

A Táblarajzhoz általában két megoldást mellékelünk. Egyik bibliai kép, a másik szimbolikus ábrázolás. Ezeket is lehet évenként váltogatni.

A *Házi feladat* általában írásbeli munka, vagy erénygyakorlás. Az írásbeli feladat kevés legyen! Annyi, hogy a közepes tehetségű gyermek otthon 10 perc alatt elkészíthesse.

Az óra végén legalább 2–3 percet számítanunk kell énektanításra és esetleg felolvasók, minisztránsok kijelölésére.

Szemléltetéstől a befejezésig tehát 10 percet kell számítanunk. Így a teljes óra 55 percre jön ki. Mivel itt heti 1 órát vettünk figyelembe, az egy óras tartam nagyon is indokolt.

Természetesen nem merev órafelépítésre gondolunk. Az idővel való gazdálkodás azonban fontos és ma nagy fegyelmet igénylő erény. Dum tempus habemus, operemur! Amíg időnk van, tegyünk jót! (Gal 6,10)

1. ÉLETÜNK CÉLJA: A MI VALLÁSUNK

Oktatói cél: Megértetjük, hogy életünk célját kielégítően csak a vallás által találhatjuk meg.

Nevelői cél: Öntudattal vállaljuk, hogy katolikus keresztények vagyunk.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk.

Ének: „Uram Jézus légy velünk” (SZVU 150.)

Most az első órán nézzük meg, hányan vagytok? Kik az újak? Mi volt érdekes a nyári vakációban? Jártatok-e templomba? Nem hanyagoltátok-e el az imádságot? Megkérdezte-e valaki tőletek, hogy milyen vallású vagy? Ti megkérdeztétek-e másoktól? Pl. gyerekektől? Beszélgettetek-e gyerekekkel a vallásról táborban, rokonságban? Mit láttatok, érdekli-e az embereket a vallás?

I. ELŐTERJESZTÉS

A hittanórákon most komolyan foglalkozunk olyan kérdésekkel, amelyek minden embert érdekelnek, sokakat foglalkoztatnak, de sajnos sokan nem találják meg az utat, hogy kérdéseikre feleletet kapjanak.

Egyik leggyakoribb, mindenesetre legfontosabb kérdés számunkra, hogy *miért élünk?*

Több évvel ezelőtt négy írónk ült egy éttermi asztalnál, ebédre vára-koztak. Egyszer csak közülük *Illyés Gyula* mereven maga elé nézett, két öklével az asztalra ütött és azt mondta:

– Mondjátok meg, miért élünk?

Válasz helyett Veres Péter egy tréfával akarta másra terelni a szót. Az asztaltársaságnak egy hívő tagja Bálint Sándor, mint hívő keresztény így felelt meg a kérdésre:

– Tudod, Gyula, kérdésedre megnyugtatóan csak a katekizmus-sal lehet felelni: azért élünk, hogy elérjük Istent, és Őbenne a boldogságunkat.

– Boldog ember vagy te, Sándor – felelte Illyés, -- mert hívő ember vagy.

Látjátok, a nagy író hiába volt okos ember, hiába tudott könyveket írni, amikor a legfontosabb kérdésre kellett volna válaszolnia, *hit nélkül* képtelen volt erre. Magunktól ugyanis sohasem találunk ki, hogy mi az életünk célja. Születtünk, leéljük életünket és meghalunk. De mindez miért? Miért jöttünk a világra? Miért küzdünk? A halálért?

Emlékezzetek a pop-fesztivál egyik dalára:

„Valaki mondja meg, milyen az élet,
Valaki mondja meg, miért ilyen”...

Sok-sok író teszi fel ezt a kérdést, mi az élet értelme, de emberi ésszel nem tud rá válaszolni.

Ezért van szükségünk egy emberinél nagyobb tudásra. Olyanra, ami nem embertől származik. Ezt jelenti számunkra a *vallás*. A boldogság felé emberi bölcsesség nem visz. A mennyországot senki sem meri megígérni az embernek, csak a vallás. A vallás vállalkozik, hogy megmutatja a mennyország felé vezető utat, de csak olyan vallás, ami isteni bölcseségből táplálkozik, és nem ember találta ki.

Célkitűzés: Megtanuljuk, hogy a keresztény vallás képes csak utat mutatni az ember célja felé.

II. KIFEJTÉS

1. Csak olyan vallást szabad elfogadni, amit Isten adott az embereknek. Amit ugyanis emberi bölcsesség talált ki, az biztosan tele van tévedéssel. Tanultuk már, hogy Jézus nem volt *csak* ember, hanem Isten-ember. Ezért nem tévedhetett. Hallgatói is mondták: „sohasem beszélt még ember úgy, mint ez az ember” (Jn 7, 46).

Jézus csodáival és életével bizonyította, hogy ő mindenképpen igazat tanít. Az a vallás tehát, amit Jézus adott az embereknek, biztosan igaz. Jézus mondotta: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet” (Jn 14, 6).

2. Jézus vallása tehát a katolikus keresztény vallás.

Mit jelent az a szó, hogy *keresztény*? Ez a szó abból a latin szóból ered, ahogyan a Krisztus-követőket régen nevezték: „Krisztusiak”, „christiani”. ebből eredt a szláv nyelvben a kresztyán, amiből a magyar nyelv keresztényt, majd keresztényt alakított. Ez a szó tehát annyit jelent: mint krisztuskövető.

Mit jelent az a szó, hogy katolikus?

A *katholikosz* görög szó, annyit jelent, mint *általános*, minden ember-

nek szóló vallás. Ennek régen fontos értelme volt, hiszen minden népnek megvolt a maga külön vallása, megvolt az istene is. Krisztus követői azért hirdették, hogy Jézus vallása mindenkinek szól. Zsidóknak, görögöknek, rabszolgáknak, szabadoknak, férfiaknak, nőknek.

3. A római jelzõt azért tesszük vallásunk meghatározásába, mert a katolikus keresztényvallás feje, a pápa, Rómában lakik.

4. A római katolikus vallás tanítja mindazt, amit Isten az emberek számára üzent, azaz *kinyilatkoztatott*. Régen a próféták, majd pedig a Megváltó Jézus Krisztus közölte az emberekkel Isten üdvözítõ üzenetét. Ezt õrzi a katolikus keresztény vallás.

A kinyilatkoztatás Isten üdvözítõ szándékát közli velünk emberekkel, amire magunktól sohasem jöttünk volna rá.

Foglaljuk össze:

– *Mi végett vagyunk a világon?*

Azért vagyunk a világon, hogy Istent megismerjük, szeressük, neki szolgáljunk és így üdvözlünk, vagyis a mennyországba jussunk.

– *Mi mutatja nekünk az utat a mennyország felé?*

Szent vallásunk.

– *Melyik a mi vallásunk?*

– *Ki adta a mi vallásunkat az embereknek?*

– *Mit tanít a katolikus keresztény vallás?*

III. ALKALMAZÁS

A) A hatalmas elméjű Szt. Ágoston püspök mondotta: nincs nagyobb gazdagság, nincs ragyogóbb kitüntetés, nincs nagyobb jó a világon, mint a katolikus keresztény hit. — Szt. Ágoston sokáig a katolikus keresztény hittől távol élt. Amikor megtalálta az igazi hitet, ez nagyon boldoggá tette. Minden embert boldoggá tesz, ha megtalálja a hiten keresztül életének értelmét. Ezért olyan nagy kincs nekünk a mi vallásunk.

B) Mikor a keresztény hithirdetők az *angol népnek* tanították a kereszténységet, a király megkérdezte egy bölcs öreg nemestől, mit szól az új valláshoz? Az öreg így válaszolt:

– Tudod, király, olyan az emberi élet, mint mikor a sötét éjszakából egy kivilágított terembe beröppen egy madár. Ott a fényben fordul né-

hányat, aztán újra kiröpül az éjszakába. Ilyen a mi életünk. Sötétből jöttünk, élünk a földön néhány évtizedet, aztán eltűnünk a sötétben. Emberi ésszel az életről többet nem tudunk. Ha tehát egy vallás választ ad nekünk a kérdésre, hogy honnan jöttünk, és hová megyünk, akkor azt el kell fogadni. A király nagyon okosnak találta az öreg választát, és népét keresztény hitre térítette. A keresztény vallás ugyanis megfelel a nagy kérdésekre. Ezért tanulunk szívesen hittant, hogy minél jobban megismerjük a mi csodálatosan szép vallásunkat.

Szemléltetés hittankönyvi kép alapján

Házi feladat: Írd le, hogyan akarnak az emberek boldogok lenni?

Ének: „Uram, hiszlek és remélek” (SZVU 263.)

2. A SZENTÍRÁS ÉS A SZENTHAGYOMÁNY

(Hogyan szól hozzánk Isten)

Oktatói cél: Megtanuljuk, hogy miként üzent Isten az emberiségnek.

Nevelői cél: Tisztelettel veszem kézbe Isten leírt üzenetét, a Szentírást.

Bevezetés

Ima: Miatyánk.

Ének: „Szeretettel jönnek hozzád” (SZVU 230. 3. vszak)

Most nézzük a házi feladatot. Leírtátok, hogyan akarnak az emberek boldogok lenni?

(Visszakérdezés a múlt óra anyagából.)

I. ELŐTERJESZTÉS

Ismertem egy *özvegyasszonyt*, akinek egy fia volt. Nagyon szerette, de túlságosan sokat megengedett neki, és a gyerek sok engedetlenséggel bántotta meg az édesanyját. A legnagyobb bünt mégis akkor követte el édesanyjával szemben, amikor egy meggondolatlan fiatal társasággal elhatározta, hogy külföldre szökik. Külföldön azután sokat hányódott. Fiatal volt, nem értett semmihez, nem tudta megkeresni saját kenyerét sem. Nemritkán éhezett is. Ismeretség révén végül sikerült két év múlva elhelyezkednie. Most végre úgy gondolta, hogy két évi hallgatás után ír édesanyjának. Pár sorban értesítette, hogy jobban megy sora, és majd később hosszabb levelet ír. Elgondolhatjátok, mennyire örült az édesanya ennek a levélnek. Mindjárt szaladt át a szomszédokhoz örömeiben és mindenkinek mondta: írt a fia. És várta a jó édesanya a hosszú levelet. Mindenki nagyon szívesen veszi, ha levelet kap olyanoktól, akiket szeret.

Te kaptál-e már levelet? Nem? De igen! Mindnyájan kaptunk egy levelet. Méghozzá külföldről. Amerikából? Sokkal messzebbről. Ausztráliából? Nem, hanem a másvilágról, a mennyországból. *Magától Istentől.*

Kitalálnátok-e, hogy melyik ez a levél? Annyit megmondok, hogy ez egy nagyon vastag levél, nem fér bele egy kis borítékba, mert egy nagy könyvet tesz ki. No, kitaláljátok? Azt is megmondom, hogy ez a levél

minden embernek szól, ezért már kb. 1000 nyelven olvasható. *Arról szól, hogyan juthatunk be Isten Országába.*

Most már tudjátok, hogy ez a levél a Biblia, a *Szentírás*.

Célkitűzés: Most azt tanuljuk meg, hogyan közölte velünk Isten az Ő Üzenetét.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: sugalmazás, kinyilatkoztatás, szent hagyomány. Szentírás, Ószövetség.

1. Tehát első kérdésünk, hogy Isten hogyan írta le számunkra az ő hosszú levelét, üzenetét, amit az emberekkel közölni akart? Ugye, Isten nem ült az íróasztalhoz, nem szerzett be töltőtollat, vagy golyóstollat, hanem valami egészen más módot választott üzenetének továbbítására.

Először is, kiválasztott egy személyt, akit alkalmasnak talált, hogy rábízza az ő üzenetét. Ez a személy nem lehetett alkoholista vagy gőgös, nagyravágyó ember, mert az ilyenek nem lehetnek Isten eszközei. Isten alázatos és hűséges embereket választott ki. Ilyenek voltak a *régi próféták*, ilyen volt *Keresztelő János*, és főként maga *Jézus Krisztus*. Ezeknek sem adott Isten tollat a kezükbe, s nem parancsolt rájuk, hogy írjanak. Azt mondta nekik, hogy beszéljenek.

Mit beszéljenek? Azt, amit Isten üzeni akar az embereknek. *Ezt az üzenetet nevezzük KINYILATKOZTATÁSNAK.* Tehát a kinyilatkoztatás Isten üzenete az emberek számára.

Hogyan bírta az emberekre Isten az Ő üzenetét? Úgy, hogy nem a fülükbe, hanem a lelkükbe súgta, úgy mondjuk: *sugalmazta*, hogy mit mondjanak.

Ők a szívük mélyén hallották meg az isteni szót. S mikor beszélni kezdtek, ezt a szót adták tovább az embereknek. Képzeljünk el egy trombitát. Ugye lehet akármilyen fényes, de addig nem szólal meg, amíg levegőt nem fújunk bele. A levegő, a „lélek” szólaltatja meg. Isten Lelke, a Szentlélek szólaltatja meg azokat, akik által üzeni akar.

Egy üzem igazgatója az irodában levelet diktál. Ki írja a levelet? A gépiró. De kié a levél? Az igazgatóé. Isten nem így diktálta ugyan az ő levelét, de megvilágosította a szent írók lelkét, hogy mit mondjanak, és írjanak.

2. Az Isten emberei Isten üzenetét továbbadták a népnek. A nép ajkán

vallotta ezt a tanítást, és továbbadta gyermekeinek, ahogyan nektek ma a szüleitek, tanítóitok. Régen persze még nem voltak iskolák, de a szent tanítás szájról szájra tovább került. *Ez a szenthagyomány*. Akadtak azután szentemberek, akik a szent hagyományt írásban rögzítették, legalábbis egy részében, és így keletkezett a *Szentírás*.

A Szentírás tehát az Istentől sugalmazott könyvek összessége.

A Szenthagyomány pedig olyan kinyilatkoztatás, amit az Egyház mindig hirdetett, de nem írták le, még az apostolok sem.

Ebből is látjuk, hogy a Szenthagyomány előbb volt, mint a Szentírás.

A Szentírást kb. 40 különböző személy írta. Ők Isten szócsöve, a Szentlélek hangszere. Összesen 72 könyvet tesz ki a Szentírás, ezek mégis elférnek egy szép nagy kötetben, mert 25 soros is van közöttük, de van 100 oldalas is.

3. A Szentírás egy részét még Jézus születése előtt írták kb. ezer év leforgásán belül. Ezt a zsidó nép szent embereire bízta Isten.

A választott nép Istennel szövetségben élt. — Emlékeztek-e rá, hogy az Úr kivel kötött először szövetséget? Ez a régi Szentírás, vagyis *őszövetségi* Szentírás, 45 könyv. (A gyermekek szellemi igényének megfelelően részletezhetjük a könyvek ismertetését.)

Az új rész Jézus születése után kb. 100 év leforgása alatt írták le. Ezt a tanítást maga Jézus hozta az emberiségnek. Neve *Újszövetség*, és összesen 27 könyv.

Jézus nem adott rendelkezést, hogy írják le tanítását, hanem, hogy hirdessék az egész világon (ö. Mk 16, 15); kb. 20-25 évig valóban nem írták le, de azután fontosnak találták az írást, és részben a 4 evangélista, részben az apostolok írták le Jézus tanítását úgy, ahogy az ősegyház hívei hallották. Meghamisítani nem lehetett, hiszen szó szerint ismerték ezeket a hallgatók. (Így vagyunk ma is, ha egy költeményt idézünk. Egyszer, beszéd után, egy tolókcocsiban ülő rokkant mondta nekem: szépen tetszett idézni József Attilát, de kimaradt belőle egy szó.)

Azt a 4 könyvet amely Jézus életét és tanítását tartalmazza, *evangéliumnak*, *örömhírnék* nevezzük.

Foglaljuk össze:

- *Mi a Szentírás?*
- *Mi a szenthagyomány?*
- *Mi a kinyilatkoztatás?*

- Mikor írták az Ószövetséget?
- Mikor írták az Újszövetséget?
- Mi a sugalmazás?

III. ALKALMAZÁS

A) *Diákok utaznak vonaton.* Egyikük kezéből valamelyik kitépi a Szentírást és kidobja az ablakon. Talán csak tréfálni akart. De durván sikerült. — Néhány nap múlva a diák csomagot kap, benne a Szentírás, és egy hálálkodó levél. A pályaellenőr megtalálta, és mivel benne volt a diák neve és címe, most köszönettel visszaküldte.

Isten szava akkor is megteszi a hatását, ha kidobják az ablakon. Ti ne dobjátok ki, hanem olvassátok szívesen.

B) 1859-ben egy *Tischendorf* nevű kutató nagy áldozatok árán a Sinai hegyen épült Szt. Katalin kolostorban megtalált egy kötetet. Éppen be akartak vele fűteni. Kiderült, hogy az ószövetségnek kincseket érő részlete (346 old.) amelyet a II. században írhattak le. Szövege ugyanaz, mint a kezünkben levő Szentírásé. Látjuk, milyen hűségesen megőrizte az Egyház. Mindig nagy tisztelettel vegyük kezünkbe, és olvassuk szívesen.

Házi feladat: Keressétek ki otthon Lk 01,25–35-ig. Írjátok le röviden a tartalmát.

Ének: „Hallottuk Isten a Te szent ígédet” (SZVU 261.)

3. AZ APOSTOLI HITVALLÁS A PARANCSOLATOK

Oktatói cél: Megértetjük, hogy a hit és a jócselekedetek vezetnek az üdvösségre.

Nevelői cél: Elmélyítjük a hitet és készséget Isten parancsainak megtartására.

Bevezetés

Ima: Uram hiszlek, és remélek (SZVU 263.)

Most nézzük, mit írtatok az irgalmas szamaritánusról (Lk 25, 35)

(Visszakérdezés: mit tudunk a Szentírásról.)

I. ELŐTERJESZTÉS

Szabó Lőrinc nagy költőnk volt, de sajnos vallásos hit nélkül. Pedig nagyon szeretett volna hinni, de eszével nem tudott eljutni a valláshoz.

„Por és por közt porladok

De itt bent istenekkel vagyok tele.

De nekem egy más isten kellene.”

Levelezett kedvesnővérrel, baráti kapcsolatot tartott katolikus íróval. Egyik levelében ezt írja: „Hitetlenségemben kutyául érzem magamat. Mit? Kutyául? Féregül.” Érdekes, hogy hitetlenségéért katolikus barátait is okolta, hogy ők miért nem „hengerelték le” őt szeretetükkel.

Már ebből is látjuk, hogy nagy szerencsétlenség a hitetlenség. De azt is, hogy a hit mellett jócselekedetre is szükség van.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, hogy az üdvösségre a hit és a jócselekedetek által jutunk el.

II. KIFEJTÉS

Új fogalom: Apostoli hitvallás

1. Láttuk, hogy Isten üzenetet, más szóval kinyilatkoztatást adott az embereknek.

Mit akart Isten ezzel elérni? Nagyon fontos tudni, hogy Isten a földi élet alakításához tehetséget, biztatást adott az embereknek, hiszen kijelentette: „Hajtsátok uralmatok alá a földet”. De a földművelésre, iparra a gépgyártásra vagy vegytanra Isten nem tanította meg közvetlenül az embereket. Ezt az embereknek maguknak kell kimunkálniuk.

Viszont vannak olyan igazságok, amelyekre az ember magától nem jöhet rá. Ilyen pl. Isten irgalma, Jézus csodás születése, feltámadása stb. Isten tehát ezt a tanítást adta meg azzal, hogy üzent, hogy kinyilatkoztatót adott.

Mit nyilatkoztatott ki tehát Isten?

Azt, amit hinnünk, és cselekednünk kell, hogy üdvözülhessünk. Isten az üdvösségre teremtett minket, neki az a fontos, hogy a földi élet után valóban az ő országába jussunk. Ezért tanít bennünket isteni üzenetével.

2. Az üdvösség örömhírét Jézus hozta el az emberiségnek. Szerencsére, hogy ő Isten Fia. Ha ugyanis ember akarná meghatározni üdvösségünk útját, abban jogosan kételkedhetnénk. Sokan próbálták az emberiséget „boldogítani”, és csupán bolondítás lett belőle, mert nem tudták adni azt, amit megígértek. Üdvösséget csak attól várhatunk, aki az *örök életről* *kezeskedik* nekünk. Mikor Jézus megkérdezte tanítványait:

– El akartok hagyni ti is? -- Péter így felelt:

– Uram, kihez mennénk. Nálad vannak az örök életet adó igék. (Jn 6, 68). -- A híres svéd író, *Strindberg* (sz.: 1849) állapította meg: „Európa összes bankja és cukrászdája sem tudna boldoggá tenni még egy cipészinast sem”.

Viszont, amit Jézus mond, azt el kell hinnünk. Őt sem tévedésen, sem hazugságon nem tudták fogni még ellenségei sem.

Most nyissuk ki a könyvet és olvassuk végig hangosan együtt az Apostoli hitvallást.

Számoljuk csak meg: 12 mondat, amit régen 12 ágazatnak nevezünk. Bármelyik mondatot ragadjuk ki belőle, rájövünk, hogy olyan igazságot tartalmaz, amit okvetlenül el kell fogadnunk. (Emeljünk ki egy tetszés szerinti mondatot, és magyarázzuk meg: az üdvösség szempontjából miért fontos.)

3. Azonban nem elég csak hinni. Az ördögök is hisznek, mégis a kárhozatban vannak. Miért jutottak oda? Mert nem engedelmeskedtek Isten parancsolatának. Pedig enélkül nincs üdvösség.

Egyszer egy fiatalember megkérdezte Jézustól: -- Jó Mester! Mit tegyek, hogy elnyerhessem az örök életet?

— Ismered a parancsolatokat: ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, ne tégy hamis tanúságot, tiszteld apádat és anyádat (Lk 18,18).

Jézus itt nem sorolta föl az összes parancsolatot, de tudjuk, hogy Istennek tíz parancsolata van. Mondjuk csak el.

Még rövidebben a főparancsolatban találjuk meg, amit cselekednünk kell. Ezt is mondjuk el.

Ismerünk-e még parancsolatokat? Igen, az Anyaszentegyház öt parancsolatát. Ki tudja elmondani?

Foglaljuk össze:

- *Mit nyilatkoztatott ki az Isten?*
- *Hol találjuk meg röviden mindazt, amit hinnünk kell?*
- *Hogyan szól az Apostoli hitvallás?*
- *Hol találjuk meg mindazt, amit cselekednünk kell, hogy üdvözlhessünk?*
- *Hogyan szól a Főparancsolat?*
- *Mondd el Isten Tízparancsolatát!*
- *Hogyan szól az Anyaszentegyház öt parancsolata?*

III. ALKALMAZÁS

A) Némelyek azt hiszik, hogy csak azt lehet elhinni, amit emberi ésszel föl lehet fogni.

Egy *étteremben fiatalok ültek* egy asztalnál. Egyikük hangosan megjegyezte:

— Csak azt hiszem, amit meg tudok érteni.

A másik asztalnál fölkelt egy utazó és odaszólt:

— Ha jól értem, önök csak abban hisznek, amit megértenek.

— Igen, — felelték a fiatalok. Erre az utazó:

— Láttam a vonatból, hogy a liba füvet legel, kissé odébb a sertés is ezt tette, majd a juh is füvet rágott. Elhiszik ezt? Igen. Magyarázzák meg, hogyan lehet, hogy ugyanaz a fű egyikben sörtévé, másikban gyapjúvá, harmadikban tollá változott. Megmagyarázni nem tudják, pedig ugye nem kételkednek benne.

Sok mindent nem tudunk ésszel megérteni. Boldogok azok, akik hinni tudnak:

B) Valahol egy *hitetlen ember* előadást tartott. A végén felkérte a hall-

gatókat, hogy szóljanak hozzá. Egy egyszerű nénike jelentkezett s így szólt:

– Uram, szeretnék kérdezni valamit.

– Tessék.

– Sok éve már, hogy özvegy lettem. Nyolc gyermeket neveltem, és nem volt más vagyonom, csak a Bibliám. De kértem Isten segítségét, és szépen fel tudtam nevelni gyermekeimet. Most már öreg vagyok, az tesz boldoggá, hogy hiszek az örök életben, ahol Jézus vár rám. Ezt is a hitemnek köszönhetem. De kérdem, *mit ér el ön a hitetlenségével?*

Az előadó kitérő választ akart adni, de a hallgatóság olyan tetszéssel vette körül az asszonyt, hogy a hitetlen ember szégyenszemre elvonult.

Igaza van az Úr Jézusnak: „Boldogok, akik nem látnak, és mégis hisznek” (Jn 20, 29).

Házi feladat: Tanuljátok meg az Anyaszentegyház öt parancsolatát.

Ének: „Futva jöttem elibéd” (SZVU 222.) 1. és 4. vers.

4. ISTEN

Oktatói cél: Összefoglalást adunk Isten tulajdonságairól.

Nevelői cél: Szeretjük Istent, mert ő a legfőbb jó.

Bevezetés

Ima: Miatyánk, majd utána elmondjuk a Tízparancsolatot.

Ének: „Kegyes szemmel nézz ránk” 1–2. vszak (SZVU 227.)

Nézzük hogyan tanultátok meg az Anyaszentegyház öt parancsolatát. (Néhányan mondják el mind az ötöt, utána részletekben kérdezzük a többi gyerektől.)

I. ELŐTERJESZTÉS

Ha megnézik hittankönyveteket, úgy tűnik, hogy ma egy hosszú lecke következik, de azt is látjátok, hogy ezeknek a kérdéseknek nagyobb részét már a múlt évben tanultátok. Ha végig kérdezem a kérdéseket, csaknem mindegyikre tudtok válaszolni. Istentről tanulunk, és ez már nem új lecke nekünk.

Az *életben* mégis eltévelyednek az emberek. Hamis módon képzelik el az Istent. Példa erre a *két falusi szomszéd* esete. Az egyik hívő, vallásos ember volt, a másik hitetlen. Nagy szorgalommal és egymással versenyben művelték, szépítették szőlőiket. Éppen ott dolgoztak, amikor nagy vihar tört ki. Elkezdett szakadni az eső, de vele együtt a jég is. Embereink beszaladtak présházukba, de az ajtóból keserűen nézték a jég pusztítását. A hitetlen szomszéd odakiáltott a hívőnek: – Na, szomszéd, mit csinál most a maga Istene? A vallásos ember megbotráncozott a kérdésen, és fölülmulva így válaszolt:

– Most élesíti azt a villámot, amivel nyakonvágja az olyan gőgös embert, mint maga.

Ez az ember jól megfelelt, de nem volt igaza. Hiszen *Isten nem gyárt villámokat*, s nem azért vannak a villámok, hogy Isten azzal sújtsa, akire haragszik, vagy legalábbis a bűnösöket.

De a hitetlen ember is tévedett, mert a jégesőt sem büntetésül rendeli Isten, és azért válogatás nélkül veri el a jég az emberek szőlőjét.

Célkitűzés. Ma megvilágítjuk Isten tulajdonságait, hogy tisztábban lássuk, és ne tulajdonítsuk Istennek a hóhérszerepet, vagy ne nézzük őt valamilyen bosszúálló pogány úrnak.

II. KIFEJTÉS

Új fogalom: Mindenható, szent

1. Persze, *Isten* azért *Úr!* De nem pogány. Kiről mondhatjuk, hogy *úr?* Arról, aki *uralkodik* valaki, vagy valami felett.

Kérdezem: ennek a világnak nem volna Ura?

A csillagoknak, a tengernek, a földnek, a napnak nincs gazdája? De ki lehet az, ha van? Csakis az, aki teremtette a világot. Isten teremtette a világot, tehát ő az Ura. Mivel az embert is Isten teremtette, azért ő *a mi* Urunk is. Ezt mindig így gondolták a régiek is, és a zsidók éppen ezért az Isten szó helyett általában csak azt mondták: az *Úr*. Mostanában is lehet vallásos könyvet látni, ahol az *úr* szót csupa nagybetűvel írják, ha Istenre vonatkozik.

Nekünk azonban Isten egyúttal *Atyánk is*, ahogyan a Miatyánkban imádkozzuk.

Isten nagyságát dicsőíti *Beethoven is:*

„Az Istent zengi a nagy égi teremtőt,
a mindenség nagy szent dala”.

2. A világnak csak az lehet Ura, aki teremtette, és aki előbb volt, mint a világ. (Azt mondják egyes tudósok, hogy a mai anyagvilág legföljebb 5 milliárd éves.) Isten sokkal idősebb a világnál. Ő öröktől fogva van, hiszen Ő nem mástól lett, hanem magától van. De nemcsak öröktől fogva *van*, hanem örökké *lesz* is. Azt mondjuk: Isten *örökkévaló*. Ez azt jelenti, hogy Isten nem született, és nem hal meg.

3. Mekkora az Isten? Az ő nagyságát nem lehet semmiféle mértékkel mérni. Azért mondjuk: *Isten végtelenül nagy*. De éppen ezért betölti az egész világot. Hogyan? Úgy, hogy mindenütt ott van, *fenntartó erejével*. Isten nélkül semmi nincs. Egy kis fűszál sem nőne, egy napsugár se világítana az Isten ereje nélkül. — Az egyik nagy *atomfizikus* mondta, (Jeans), hogy nincs a természetben egy parányi mozgás sem, amit ne Isten ereje mozgatna.

Hol van tehát Isten? *Isten mindenhol van.*

4. Tudjuk, hogy Istennek teste nincs, hiszen akkor már nem lehetne

végtelen. Az ember elfér egy kicsi testben; vagy lehet nagyobb teste, de bármily kövér legyen is, végtelen nem lehet. Isten tökéletlen lenne, ha emberhez hasonló testben élne. Isten tehát *csupa lélek*. Ezért tudja betölteni a végtelen világot. Viszont ezért *nem látjuk* őt testi szemeinkkel.

5. Mivel Isten Lelke mindenütt ott van, ez azt jelenti, hogy ott van a fejedben is, ezért tudja még a gondolataidat is. Ott van a szoba zugában is, s tudja mit hova dugtál el. Ott van a sötét éjszakában is, és látja, hogy mit csinálsz. Isten nem felejt el, ami a múltban történt, de látja azt is, ami a jövőben történni fog. Mit tud tehát Isten? *Isten mindent tud*: tudja azt, ami volt, ami van, és ami lesz. Sőt, azt is tudja, amit gondolunk, vagy titokban cselekszünk.

6. Mit tehet meg Isten? *Mindent megtehet, amit csak akar*. Megteheti, hogy legyen világ, de azt is megteheti, hogy megsemmisítse a világot. Megteheti, hogy ne essen az eső, — mint ahogy Illés próféta szavára 3 évig meg is tette, — és megteheti, hogy percek alatt esőzuhataggal áztatja a földet. Isten megteheti, hogy percek alatt kiszáritja a Vörös-tengert, de azt is, hogy az emberek 3 napig ne lássák a napfényt, amint megtette Egyiptomban.

Isten mindent megtehet, amit csak akar, mert Isten mindenható.

Isten csak egyet nem tehet meg.

Nem követhet el bűnt! Miért?

Mert a bűn Isten megbántása. Isten pedig nem bánthatja meg önmagát.

7. Ebből az is következik, hogy *Isten a jót szereti, a bűnt pedig utálja*. Ha egy ember mindig elkerüli a bűnt, és mindig teszi a jót, arra azt mondják: ez egy *szent* ember.

Isten bűnt nem követhet el, viszont szüntelenül teszi a jót, Ő tehát *végtelenül szent*. Isten az embert szereti, de a káromkodást, a haragot, gyilkosságot nem szeretheti. Mondhatjuk: a bűnt utálja.

(Szoktak ilyen kérdést feltenni: teremthet-e Isten akkora követ, hogy nem tudja fölemelni? Isten mindent megtehet amit csak akar. Butaságot azonban nem akar, mert Isten végtelenül *bölcs*. Ha egy gyerek azt mondja tanítójának, hogy 2×2 az 5, akkor ez butaság. Ezt tehát Isten nem mondhatja. Viszont Isten mindent úgy rendez el a világban, hogy legjobban elérje a célját.)

Foglaljuk össze:

- *Ki az Isten?*
- *Mióta van és meddig lesz Isten?*
- *Hol van Isten?*
- *Miért nem látjuk Istent?*
- *Mit tud Isten?*
- *Mit tehet meg Isten?*
- *Mit szeret és mit utál az Isten?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Egy királynak eszébe jutott egyszer, hogy összeszedje országában az összes vakot. A király parancsára valamennyit az elefánt istállójába vitték. Mindegyik megtapogathatta az elefántot, majd a király elé vezették őket, aki megkérdezte: mi volt az, amit megtapogattatok?*

- Egy nagy oszlop – mondta az egyik.
- Dehogy oszlop. Valami seprő, – mondta az, aki a farka végét fogta.

– Egy tömeg föld volt, – folytatta az, aki a hasát érintette.

– Fal volt, – kiáltotta az, aki az oldalát tapogatta. – Egy széles legyező, – mondta az, aki a fülét fogta meg.

Erre vitatkozni kezdtek a vakok, kinek van igaza.

Isten olyan nagy, hogy emberi ésszel csak egy keveset tudunk belőle megérteni. Viszont *éppen ezért alázattal leborulunk előtte és imádjuk.*

B) *Egy pogány bölcselő, Simonides, megbízást kapott királyától, hogy magyarázza meg neki, ki az Isten? A tudós gondolkodási időt kért. Teltek-múltak a napok, de csak nem jelentkezett a magyarázattal. Végül bevallotta, hogy minél többet gondolkodik, annál nagyobb titok marad számára az Isten.*

Látjátok, ti már sok minden szépet tudtok Istenről, de még sokat tanulhattok is róla. Tanuljatok szívesen, és tegyetek meg mindent, hogy mások is megismerjék és szeressék a jó Istent.

Házi feladat: Nagyon rövid mondatokkal írd le, mit tudsz Istenről.

Milyen ő?

Ének: „Téged Isten dicsérünk” (SZVU. 276.)

5. A SZENTHÁROMSÁG

Oktatói cél: Megértetni, hogy a Szentháromság a szeretet köteléke.

Nevelői cél: Nekünk is szeretnünk kell egymást, különösen a családban.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk. Főparancsolat.

Ének: „Futva jöttem elibéd” (SZVU. 2. verssz. 222.) „Háromságban örök egy, Téged magasztallak”,

Számonkérés: hogyan oldottátok meg a múlt órai feladatot.

Visszakérdés.

I. ELŐTERJESZTÉS

Minden szentmise elején így köszönti a pap a híveket: „A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme, az Atyaisten szeretete, és a Szentlélek egyesítő ereje legyen mindnyájatokkal!” Lehetne ezt rövidebben így is: az Úr (Isten) legyen veletek!” Melyik a helyesebb? Mindkettő jó. Az Úr szó is magát *Istent* jelenti, meg a teljes Szentháromság említésével is *Isten* kegyelmét kérjük. Amikor a rövid formát használjuk, akkor Isten kap hangsúlyt, a hosszabb formában viszont a Szentháromságot akarjuk kifejezni.

Nézzük csak: mit is kívánunk a három személytől? *Isten kegyelmét, szeretetét, egyesítő erejét.* Tulajdonképpen a három szóban ugyanazt fejezzük ki: Isten ereje, kegyelme, és szeretete ugyanazt jelenti.

Mit látunk ebből?

Azt, hogy a Szentháromság három személyét említjük, de mindhárom egy közös nevezőben a SZERETETBEN egyesül. (Ti már tudjátok a számtanból, hogy csak azokat a törteket lehet összevonni, amelyeknek közös a *nevezője*.)

Célkitűzés: Már ebből is láthatjátok, hogy ma egy nehéz tanításban lesz részetek: a Szentháromságról tanulunk.

II. KIFEJTÉS

1. A pogányok sok istent imádtak. Láttuk már, hogy a természet erőit nem tudták megérteni, pl. honnan jön a szél, mitől melegít a nap, honnan az eső és az árvíz. Azt hitték, hogy minden félelmetes erő más-más istentől jön. Helyes volt ez a magyarázat? Világos, hogy nem. Ti már tudjátok, hogy az egész világot EGY ISTEN hozta létre vagyis teremtette, mert *csak egy Isten van*. Ezt már a múlt órán is tanultuk. Nem lehet két ura és gazdája a világnak.

2. Keresztény vallásunk mégis *három isteni személyről* beszél. Ezt azonban nem magunktól találtuk ki, hanem Jézustól tanultuk meg. Hogyan tanított minket Jézus arra, hogy egy Istenben három személy van?

Úgy, hogy ő igen sokszor beszél az egyik isteni személyről, az Atyáról. Pl. azt mondta: „Atyám szüntelenül munkálkodik” (Jn 5, 17). „Az Atya szeret titeket” (Jn 16, 27). „Az Atyától jöttem ki” (Jn 16, 28). „Mindent átadott nekem az Atya” (Jn 16, 15).

Mikor Fülöp apostol kérte, „Uram! Mutasd meg nekünk az Atyát”, Jézus azt felelte: „Fülöp! *Aki engem lát, látja az Atyát – én és az Atya egy vagyunk*” (Jn 10, 30).

Jézus azonban azt is tanította, hogy van *Szentlélek*. Azt mondta: elküldöm nektek a vigasztaló Szentlelket. Ő majd megtanít, és eszetekbe juttat mindent, amit tőlem tanultatok” (Jn 14, 26).

Jézus tanításából tehát látjuk, hogy az *egy Istenben három személy van*: Atya, Fiú, Szentlélek.

3. Hogyan működik együtt a három isteni személy? Úgy látszik, hogy mindegyiknek megvan a maga „dolga”, akárcsak egy családban. Csakhogy a családban – bár a család javára dolgoznak – mégsem tudja az egyik, hogy mit tesz a másik. Egymástól függetlenül dolgozhatnak. A Szentháromságban egy kicsit másként történik. Az EGY ISTEN cselekszik mindent, és mégis a HÁROM KÜLÖNBÖZŐ SZEMÉLY ÁLTAL TESZI. Azt mondjuk, hogy az Atya teremtette a világot és az embereket, a Fiú megváltotta, a Szentlélek pedig megszenteli a világot (pl. az apostolokat a Szentlélek megvilágosította, felbátorította). *A három isteni személy tehát csak egy Isten.*

4. Hány napot látunk az égen? Ugye, csak egyet. Mit csinál ez a nap? Egyszerűen így válaszolunk: süt. De ha jobban megvizsgáljuk, ez a nap-sütés három fontos dolgot jelent. -- Melegít. Ugye, milyen jó nyáron.

– Világít. Jobban szeretjük a nappalt, mint az éjszakát. – Éltet. A növények, élőlények és az ember sem tudna nap nélkül élni.

– Mindezt az egyetlen nap műveli.

– A három isteni személyt SZENTHÁROMSÁGNAK NEVEZ-
ZÜK.

Meg lehet ezt érteni? Próbáljuk meg! A Szentírásból tudjuk, hogy: az „ISTEN SZERETET” (1 Jn 4, 8). Szeretni annyit jelent, mint adni. Isten öröktől fogva ad. Adni csak *személy tud egy másik személynek*. Tehát az adáshoz két személyre van szükség. Egyik, *aki ad*, másik, *akinek ad*. A Szentháromságban tehát az Atya ad a Fiúnak. Mit adhatott az Atya a Fiúnak, hiszen Istenen kívül más nem létezett? Isten tehát *önmaga lelkét* adta a Fiúnak, tehát a Szentlelket.

A Szentháromságban tehát az Atya a Fiúnak öröktől fogva adja *önmaga Szent Lelkét*. Így *él Istenben öröktől fogva a szeretet*.

A földön legjobban *a család* hasonlít a Szentháromsághoz. Az apa és anya ajándéka: a gyermek. A családot is ajándékozó szeretet fűzi össze.

(Ez a rész nehéznek tűnik, de a VI. o.-ban már meg lehet érteni, ha van egy kis felkészültségük hittanból.)

Foglaljuk össze:

- *Hány Isten van?*
- *Hány személy van az egy Istenben?*
- *Hány Isten a három isteni személy?*
- *Hogyan nevezzük egy szóval a három isteni személyt?*
- *Mi tartja össze a három isteni személyt?*
- *Mi hasonlít a földön legjobban a Szentháromsághoz?*

III. ALKALMAZÁS

A) Ott van szép családi élet, ahol mindegyik arra törekszik, hogy a többinek *adjon*. Ez az adakozó szeretet a Szentháromság legszebb követe. Mit adhatunk egymásnak? Ez egyik legszebb gondunk. Egymásért végezhetjük mindennapi *munkánkat*; egymásért ajánlhatjuk *imádságainkat*; egymásnak szívesen adunk *ajándékokat*; mindig *örömet akarunk* szerezni egymásnak.

Te hogyan szerzel örömet családotd tagjainak?

B) Látjátok, hogy a legszebb ünnepeink a Szentháromság ajándékait idézik elénk.

Ki ajándékozza nekünk a *karácsonyt*? Ugye az Atya, aki „Úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte” (Jn 3, 16).

Ki ajándékozza a *húsvétot*? A második isteni személy, vagyis a Fiú.

Ki adta a csodálatos *pünkösdi* kegyelmét, amely az apostolokat eltöltötte? A harmadik isteni személy a Szentlélek.

Köszönjük meg mindennap ezeket az ajándékokat a Szentháromságot dicsőítő imával: „Dicsőség az Atyának, a Fiúnak, és a Szentléleknek. Miképpen kezdetben volt, most és mindörökké.”

Házi feladat: Tégy ezen a héten családod minden tagjának valamilyen szolgálatot, és ajánld fel a Szentháromságnak.

Ének: „Kiben élünk, mozgunk, vagyunk” (SZVU 104.)

6. A VILÁG TEREMTÉSE

Oktatói cél: Rávilágítani, hogy mindent Isten teremtett, de a bibliai elbeszélés sorrendje nem történeti, hanem tanítói sorrend.

Nevelői cél: Legyünk hálásak Istennek, a szép világért.

Bevezetés

Ima: Miatyánk. Dicsőség az Atyának...

Ének: „Uram Jézus légy velünk” (SZVU 150).

A feladat *számonkérése:* beírtátok-e a füzetbe a jócselekedeteket a Szentháromság tiszteletére?

Visszakérdés, előző 2 óra anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Szent Ferencről (élt: 1181 – 1226) bizonyára már hallottatok. (Mit?) Egyszer szerzetes testvéreivel hajón utazott. A hajó kapitánya hitetlen ember volt, és állandóan durván káromkodott. Hiába figyelmeztették, a szép szó nem fogott rajta. Végül Szt. Ferenc ügyes tanítást adott neki. Úgy tett, mintha a testvéreknek beszélne, de jó hangosan, hogy a kapitány is hallja beszélgetésüket.

Így kezdte: – Nemde, ha valaki felnéz a csillagokra, és látja a csodás rendet, aztán megdicsőíti Istent, annak nagy hite van?

– Igen, annak hite van – válaszolták a testvérek.

– Ha valaki belenéz a tenger mélyébe, és látja a rengeteg halat, a víz alatti növényzetet, és dicséri Istent, az ilyen embernek is nagy hite van.

– Bizony nagy – felelték a testvérek.

– Aki elolvassa a Szentírást és elfogadja Isten üzenetét, ugye annak az embernek még nagyobb hite van.

– Igen, bizony még nagyobb!

– Tudjátok-e kinek van még ennél is nagyobb hite?

– Ugyan kinek? – kérdezték a testvérek.

– A hajóskapitánynak, mert ő szintén látja mindezt, de azt hiszi,

hogy ez a sok szépség, amit a világban lát, a *semmiből* jött létre. Ez a legnagyobb hit, csak hogy nem ér semmit.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, hogy a világ valóban Isten csodálatos alkotása, és Istennek köszönhetjük mi is, hogy élünk.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: teremtés, gondviselés.

1. Miért hisszük el, hogy Isten teremtette a világot? Hiszen ennek senki sem volt szemtanúja. Mégis hiszünk azon az alapon, ahogy elfogadjuk, hogy a házat a kőműves építette, az asztalos az asztalt, a fagyaltot a cukrász, a kerítést a lakatos csinálta. Nem látunk egyetlen olyan házat sem, ami pillanatok alatt magától állt volna össze, vagy olyan asztalt, ami egyetlen szavunkra magától a szobában termett volna. De még egy fagy után is hiába sóvárgunk, hacsak el nem készíti valaki. Látjuk tehát, hogy minden, *ami lett, mástól lett.*

Tehát az egész világ is mástól lett. Olyan Valakitől, aki előbb létezett, mint a világ. Ámde ki létezett már a világ előtt? Senki más, mint Isten. *Ő mindig volt, a világ azonban nem volt mindig.* Egyesek ugyan azt mondják, hogy a világ mindig volt, és senki sem teremtette. Ez a megállapítás azonban minden alapot nélkülöz; sem tudományos, sem nem hívő. Az igazi tudósok legtöbbször azt állítják, hogy a világ egyszer elindult, keletkezett. Egyes tudósok még a keletkezésének idejét is kiszámították, s azt mondják, hogy a világ anyaga legfőljebb 5 milliárd éves.

2. Sok természettudós azt is állítja, hogy a világ *nagyon hosszú idő alatt*, és nagyon lassan fejlődött ki. Azt mondják, hogy évmilliók alatt lett pl. a halból béka; a békából fóka... majd egyszercsak madár... aztán emlős állatok, a majom; azután az ember. Lehet, hogy így volt, ha Isten így akarta. De minden, ami történt, csak Isten akaratából történhetett. Nélküle nem jöhetett létre a világ.

A *Biblia* viszont másképpen mondja el a világ teremtését. „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. És szólt az Isten: legyen világosság!” Másik nap mondotta az Isten: „Legyen égboltozat”; harmadik nap: „Legyen szárazföld és tenger, s a szárazföldön növények”. Negyedik napon teremtette a napot, holdat és a csillagokat. Ötödik napon a halakat, és madarakat. Hatodik napon a szárazföldi állatokat, végül pedig az embert. Ez a felsorolás ellenkezik a tudományos véleményekkel. Csak-

hogy a Biblia *nem tudományos ismereteket* akar tanítani, hanem *vallási igazságokat*. A bibliai teremtéstörténetben pedig fontos vallási igazság az, hogy *mindent Isten teremtett*, és pedig mindent jónak teremtett.

A megteremtett dolgokat a Szentírás nem a teremtés, hanem a meg-látás, vagyis az emberi felfedezés sorrendjében mondja el. — Amikor az *ember kora reggel felébred* nomád sátrában, első pillanatra a *világossággal* találkozik. Ha kilép a sátorból, megpillantja az égboltozatot egy egészséges nyújtózkodás kíséretében. Aztán lába elé néz, hogy hova lép-jen, így felfedezi a *földet*. Most újra égre emeli szemét, hogy megállapítsa, hány óra lehet. A hold, *csillagok már eltűntek, a nap* feljövőben van. Alkalmas időpont, hogy elmenjen halászni vagy vadászni. Így találkozik a halakkal, madarakkal, majd napközben a többi szárazföldi állattal. Ez az ismerkedési sorrend került bele a Bibliába. Az elbeszélés célja, hogy érzékeltesse a nagy igazságot: *minden, ami van, Isten teremtménye*.

Miért így írta le a Szentírás?

Egyrészt azért, mert az akkori embereknek a gondolkodása így értette meg a legkönnyebben. Másrészt ez a leírás olyan szemléletes, hogy a val-lási mondanivalóját ma is a legkönnyebben megérti az ember. A hét-napos teremtéstörténet nagyszerű erkölcsi tanítást ad arra, hogy az ember 6 napi munka után okvetlenül pihenjen egy napot.

3. Hogyan tartja fenn Isten a világot?

Úgy, hogy mindig „folyósítja” a világban azt az energiaszükségletet, ami a világot működésben, az élőlényeket életben tartja. Ilyen pl. amit a föld a naptól kap. Ha keveset kapnánk belőle, minden élő megfagyna. Ha többet, elégetné a földet. Minden jót, amit az életben kapunk, Isten-nek kell köszönni. *Ő ad nekünk minden jót.*

Foglaljuk össze:

- *Ki teremtette a világot?*
- *Mit tesz Isten most is a világgal?*
- *Különösen kikről gondoskodik Isten?*
- *Mi a bibliai teremtés-történet vallási tanítása?*
- *Mit tanítanak a természettudósok a világ fejlődéséről?*
- *Miért nem cáfolja meg a tudomány a Bibliát?*

III. ALKALMAZÁS

A) A *hindu bölcelet* szerint a földet egy elefánt tartja a hátán. Az elefánt egy teknősbékán áll, és mi van a teknősbéka alatt? Ezt egy igazhitű hindunak nem szabad megkérdeznie. Az igazhitű keresztény viszont tudja, hogy a világ Isten erejéből és szeretetéből született. Ezért sok-sok szépségét Istennek köszönjük meg.

B) *Szókratész* híres görög bölc (Kr. e. 469–399) egyik tudós társához így szólt: – Mondd, hogyan értékeled te a szobrászokat?

– Nagyra értékelem, mert olyan tökéletes szobrokat faragnak, amilyen maga az ember.

– Akkor sokkal inkább értékelned kell azt a Valakit, aki a húsból és vérből való embert megteremtette. Ki az? Az Isten.

Áldjuk Istent a világ sok szépségeért.

Házi feladat: Írjál a füzetedbe egy példát, hogy a biológiában hol találkozol a teremő bölcsességével.

Ének: „Örvendezzünk jertek” (SZVU 257.)

7. AZ ANGYALOK TEREMTÉSE

Oktatási cél: Megismertetjük Isten láthatatlan világát.

Nevelési cél: Érezzük magunkon őrangyalunk tekintetét.

Bevezetés:

Ima: Mondjuk el az őrangyal-imát.

Ének: „Áldozattal járul Hozzád” 1. és 6. verssz. (SZVU 220) „Az angyalok énekével”

Számonkérés: nézzük, találatok-e példát Isten teremtető bölcsességére. Visszakérdés.

I. ELŐTERJESZTÉS

A múlt órán a világ teremtéséről beszéltünk. Láttuk, hogy Isten megteremtette

az élettelen világot: hegyet, folyót, napot, holdat. . .

az élő világot: növényeket, állatokat,

a testből-lélekből álló élőlényt, az *embert*.

Felvetődik a kérdés: teremtett-e Isten olyan élőlényeket, akik csak lelkek, test nélkül. A Szentírás szerint igenis vannak ilyen élőlények, s ezeket *angyaloknak* hívjuk. A Szentírásban a jó angyalok 324-szer szerepelnek, és a rossz angyalok is 14-szer.

Próbáljatok megemlíteni a Szentírásból néhány ilyen történetet, ahol az angyal szerepel.

– *Ábrahám* történetében a három idegen közül a kettő angyal.

– *Gá브리el* angyal köszöntötte Szűz Máriát.

– *Szent Józsefnek* megjelent az angyal.

– *A gonosz lélek* megkísérti Jézust a pusztában, de aztán jönnek az *angyalok és szolgálnak neki*.

Célkitűzés: Lássuk, milyen szolgálatot végeznek az angyalok?

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: angyal, gonosz lélek, pokol.

1. A Szentírásnak egyik legszebb történetét hallgassátok meg. A zsidó népet a babiloni pogány hatalom leigázta és fogságba hurcolta Babilonba. Élt ott egy jámbor ember, *Tóbiás*. A pogányok tilalma ellenére, éjjel, titokban tisztességesen eltemette megölt vagy agyondolgoztatott honfitársait. Nappal fáradtan lefeküdt a ház tövébe. A fecskefészekből szemét hullott a szemébe, és megvakult. Ő és családja nagy szegénységbe kerültek. Alig volt betevő falatjuk. Ekkor jutott eszébe az öreg Tóbiásnak, hogy egy távolban lakó rokona sok pénzzel, 510 talentummal tartozik neki. Fiát, az ifjú Tóbiást azonban egyedül nem merte elengedni a hosszú, bizonytalan úton Ragesbe. Ezért kiküldte a piacra, hogy szerezzen maga mellé egy kísért. Sikerült is szereznie egy kedves fiatalembert, aki ugyanoda – Ragesbe – igyekezett, ahova Tóbiásnak kellett mennie. Tóbiás bemutatta őt szüleinek, akik szívesen rábízták fiukat. El is mentek. A fiatalember mint hűséges kísért nemcsak elvezette az ifjú Tóbiást a hosszú úton, hanem minden bajtól meg is védte. Így, amikor lábukat mosták a folyóban, egy nagy ragadozó hal alaposan megijesztette őket, de ők kifogták, és kivették epéjét és máját.

Sikeresen eljutottak a rokonsághoz. Ott nemcsak a pénzt sikerült megkapniuk, hanem a fiatal Tóbiásnak feleséget is szereztek, aki szép is volt, meg gazdag hozományt is kapott. Így, szolgálkkal és állatokkal meggazdagodva, indultak vissza. Amikor a szülői házhoz érkeztek, az öreg Tóbiás és felesége Sára, nagyon megörültek. Még nagyobb lett örömük, amikor a kísért tanácsára a hal epéjével megkenték az öreg Tóbiás szemét, és ő visszanyerte látását.

Most a család illőnek tartotta, hogy a kísért megjutalmazzák. Úgy gondolták, hogy minden szerzemény felét neki adják. Ő azonban így szólt:

Én *Rafael* vagyok, (= Gyógyít az Úr) egy a hét angyal közül, akik mindig készen állnak arra, hogy Istennek szolgáljanak. Nem magamtól jöttem, hanem *Isten akaratából*. Ezért őt dicsőítsétek . . . Most visszatérek ahhoz, aki küldött (Tób 12, 15).

2. Világos e szép történetből, hogy *angyalok* állnak Isten szolgálatára. Rafael hetet említ, de ezt nem kell pontos számnak tartanunk, mert a hetes szám a Bibliában gyakran a sokat jelenti. Isten ugyanis *sok angyalt teremtett*. Ez világos a Szentírásból, ahol az angyalok kilenc karáról is olvashatunk.

Minket különösen érdekel az, hogy minden embernek van *őrző angyala*. Az őrangyal lelkünkben szól hozzánk, és figyelmeztet a jóra, de egyúttal védelmez is bennünket a rossztól.

3. Az angyalok nem maradtak mind engedelmesek Istennek. Sokan közülük megtagadták a szolgálatot. *Gőgösek lettek*. Ezért Isten eltaszította őket magától, vagyis ők maguk elszakadtak, mint az a munkás, aki nem akarja végezni a dolgát, és otthagyja munkahelyét. Így Istentől elszakadva *a pokolba* jutottak. Amint a nemdolgozó ember inségbe kerül, így a gonosz angyalok is szenvednek Isten szeretetének hiányától. Ezért irigyek és most már csak rosszat tudnak tenni. Rosszakaratók, és indulatuk arra vezeti őket, hogy az embereket a bűn útjára vezessék. Ezek a rossz angyalok, vagy gonosz lelkek. Ördögöknek is mondjuk őket. Ezeknek reményük sincs, hogy valaha Istenhez térhetnek.

Foglaljuk össze:

- *Mik az angyalok?*
- *Milyenek voltak kezdetben az angyalok?*
- *Jók maradtak-e az angyalok?*
- *Milyenek irántunk a jó angyalok?*
- *Milyenek irántunk a gonosz lelkek?*
- *Hogyan nevezzük azokat az angyalokat, akik őriznek bennünket?*
- *Ki tudná röviden összefoglalni Tóbiás történetét?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Ábrahám* történetében legizgalmasabb az a pillanat, amikor Ábrahám az Úr parancsára fel akarja áldozni egyetlen fiát, *Izsákot*. Ott kinn a hegyen megkötözi fiát Ábrahám, és már felemeli a kardot, hogy kioltsa fia életét. Ebben a pillanatban kiált rá az Úr angyala: *ne bánts! a fiút!* Ábrahám megijedt, de mégis nagyon megörült ennek a kiáltásnak: hiszen így megmenekült kedves fia a haláltól. Az angyal még arra is utasította, hogy a bokorban talál egy szarvánál fogva fennakadt kist. Szabadítsa ki, és azt áldozza föl.

Nekünk is szól lelkünkben az őrangyal: *ne bánts! Ne tedd! Ne szólj!* De így is szólhat: *tedd meg a jót! Szeresd felebarátodat! Imádd Istenedet! Hallgassunk rá!*

B) Imádkozzunk mindennap az őrangyalhoz.

Évekkel ezelőtt egy francia városban *a cigányok elrabolták* egy munkáscsalád kisfiát *Jenokét*. Szomorú sorsa volt, éhezett, fázott, koldult, rongyokban járt. Négy év múlva sikerült megszöknie. Szegényke már semmit sem tudott a szüleiről. Egyet azonban nem felejtett el: az imát az őrangyalhoz. Ezt mindennap sokszor elmondta. Ez lett a megmentője. Mikor a hatóságok rátaláltak, hirdetést közöltek az újságokban. Különös ismeretjelként mást nem tudtak közölni, csak a kis őrangyal imádságot. Pár nap múlva az édesanya olvasta az újságban, és boldogan jött, hogy keblére ölelhesse kisfiát. Örömmel köszönte meg az őrangyalnak ezt a boldog találkozást.

Bízzunk őrangyalunkban és szívesen forduljunk hozzá!

Házi feladat: Írd le röviden Tóbiás történetét a füzetedbe.

Ének: „Őrangyalom szépen kérlek” (énekeljük).

8. AZ ELSŐ EMBER

Oktatói cél: Megtanítjuk, hogy Isten az embert boldogságra teremtette.

Nevelői cél: Megköszönjük, hogy örök életre teremtett bennünket.

Bevezetés

Ima: Az Apostoli hitvallás.

Ének: „Egybegyültünk” 1. és 6. verssz. (SZVU 221.)

A feladat számonkérése: hogyan foglaltátok össze Tóbiás történetét?

Visszakérdezés az előző leckéből.

I. ELŐTERJESZTÉS

Ma egy nagyon érdekes kérdést vetünk fel, s mindjárt látjuk, hogy nem könnyű rá válaszolni. A kérdés így hangzik: *mi az ember?* Te is ember vagy, van fejed, lábaddal a földre tudsz rúgni, tudsz beszélni, tanulni, de nem tudod megmondani, hogy mi vagy te?

Rége a kérdésre így válaszoltak: az ember eszes állat. *Madách* szerint az ember értelmes lény sárból és napsugárból összegyúrva. *Arany János* szerint: Senki Pál.

Az ifjúság is bizonytalanul kérdezi:

„Valaki mondja meg milyen az ember,
valaki mondja meg, miért ilyen.” (Adamis A.: Popfesztivál)

Legjobb, ha Isten könyvét kérdezzük meg. A Bibliában megtaláljuk az ember teremtésének történetét.

Célkitűzés: Ha helyesen értelmezzük a Biblia elbeszélését, világossá lesz előttünk, hogy ki az ember, és mi a célja.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: értelem, szabad akarat, halhatatlan, Isten gyermeke.

1. A Biblia egy szép tanító elbeszélésben így mondja el az első ember teremtését: „*Isten megalkotta az embert a föld porából* és orrába lehelte az élet leheletét.

Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy az ember teste ugyanaz az anyag, ami a föld pora. A földet alkotó anyagok megtalálhatók az emberben is. *Allan Craig* amerikai orvos kimutatta, hogy milyen anyagok vannak az emberben. Szerinte egy 75 kg-os emberben annyi szén van, hogy 75 ceruzabelet lehetne készíteni belőle. Van benne 7 patkószegre való vas. 800 ezer gyufaszálhoz szükséges foszfor, 20 teáskanálnyi só, kén tartalmával néhány állatot el lehetne pusztítani. Mész tartalma elég volna egy szoba kímészeléséhez.

„Orrába lehelte az élet leheletét” (Ter 2, 6). Ezt azért így írta a Szentírás, mert már régen tudták azt, amit mostanában az orvostudomány felfedezett: súlyosan beteg kisgyermekkel nem végeznek mesterséges légzést, hanem az orrába fújják a levegőt, és ezzel indítják meg a lélegzését. Tulajdonképpen a Biblia kifejezése azt jelenti, hogy az ember magától *Istentől kapja emberi életét*, vagyis a *lelkét*. Enélkül csak állat lenne. Az Ádám szó annyit jelent, mint Ember, „földből való”. Az Éva szó pedig a Nő, „élők anyja”.

Ez azért fontos, mert ha Isten lehelete szállt belénk, akkor Isten gyermekeivé lettünk. A belénk lehelt lélek *hasonlít Istenhez*. Ezért:

van értelmünk és szabad akaratunk,

van halhatatlan lelkünk.

Ezek a képességek teszik az embert személyyé. Az állat éppen azért nem személy, mert ezekkel a tulajdonságokkal nem rendelkezik. Ezért mondta a nagy tudós, *Kant*: „Ha a lovam kimondja a szót: „én”, leszálok róla, és megemelem előtte a kalapomat”. Azonban a legokosabb ló vagy betanított állat sem tudja kimondani öntudatosan az én szót, mert az *állatnak nincsen öntudata*.

2. *Értelme* is csak az embernek van a földi teremtmények között. Bár némelyik állatnál bizonyos tanulékonytságot fedezünk fel, pl. hosszú begyakorlással a kutya megtanul pacsit adni, a ló számolni; a papagály szavakat ismételni. Ez a „szerzett tudomány” azonban törpe semmiség ahhoz a „tudás”-hoz képest, amit az állatok *ösztönükben kapnak Istentől*. Pl. a fecske, gólya földrajztudománya, a méhecske fizikatudománya, a tehén biológia tudománya (a mérges füveket nem eszi meg). Értelmük azonban mégis az állatoknak. A majmok élvezettel melegszenek az ember által otthagyt tűznél, de nem tesznek rá rözsét, hogy tovább tartson melege.

Szabad akarata sincs az állatnak. Küzd a létért, fajfenntartási ösztöne szinte hősies cselekedetekre sarkallja (pl. a gólya csaknem megfullad a

füstben, amely fészket körülveszi, de nem hagyja el kicsinyeit. (Viszont egyetlen állatnak sem jut eszébe *önmegtagadást* gyakorolni az önfegyelmzés gyakorlására. Erre csak az ember képes.)

Öntudata is csak az embernek van. Az állat is rendelkezik bizonyos tudattal, pl. a macska nem téveszti össze az egeret az emberrel, de az még messze van az öntudattól. Ahogy *Teilhardt* mondta: „Valamit ért, csak azt nem érti, hogy ért”.

Végül egyedül az ember akar, és tud *boldog lenni*: tervez, tanul, gondolkodik, dolgozik, harcol, és mindezt azért, hogy boldoggá lehessen.

Az ember legnagyobb kitüntetése mégis az, hogy *Isten gyermekévé fogadta*. Ezzel mutatta meg nekünk leginkább szeretetét. *A megszentelő kegyelemben* részesítette az embert, halhatatlanná tette, és az örök boldogságra alkotta.

3. *Az asszony teremtését* így írja le a Szentírás: „Isten kivette Ádám oldalcsontját, s abból alkotta meg Évát.” Mit jelent ez? Elsősorban azt, hogy Éva is ember. Azután egyenrangú teremtmény a férfival (ezt jelenti az oldalbordából teremtés); és kiegészítik egymást. Az emberhez (a férfihez) hozzátartozik a nő, éppen úgy, mint az oldalborda, vagyis része a férfinak. A paradicsomkert, vagyis édenkert nem okvetlenül egy földi területet jelent, hanem sokkal inkább az ember *belső boldogságát*, megelégedését. Ezt jelenti az, hogy az összüőlőknek jó soruk volt.

Foglaljuk össze:

- Kik voltak az első emberek?
- Ki az ember?
- Kihez hasonlít az ember?
- Mivel mutatta meg Isten szeretetét összüölünk iránt?
- Milyen tulajdonságok különböztetik meg az embert az állattól?
- Mit jelent az Édenkert?
- Mit jelent, hogy Isten az asszonyt a férfi oldalából teremtette?

III. ALKALMAZÁS

A) Isten *szereteléből* teremtett bennünket. Ezért bízhatunk benne, hogy most is szereti az embert. – *Egy több emeletes házban* tűz ütött ki. A függőfolyosón egy kislány kiabált segítségért, de a lángok miatt nem tudták megközelíteni. A nagyapa utolsó menedékként felkiáltott neki: kislá-

nyom, ugorjál le ide a karomba. Ne félj, a nagyapa elkap téged. A kislány a biztató hangra teljes bizalommal leveti magát. A nagyapa segítségével valóban épen ér földet. A bizalom életet mentett.

Bízzunk Istenben, aki nemcsak földi, hanem örök életet ad nekünk.

B) *A föld 1700 km-es sebességgel forogva rohan.* Ha csak 170-nel mozogna, tízszer hosszabb lenne a nappal és az éjszaka is. El tudjuk képzelni következményeit? Az biztos, hogy egy ilyen földön nem tudna az ember élni. A hold 384 ezer km-re van tőlünk. Ha csak 80 ezerre lenne, mindennap, kétszer előntené a tenger az egész szárazföldet. Ha vékonyabb lenne e földet körülvevő levegőréteg, a meteorok állandóan bombáznának bennünket. Ha jól megnézzük a világot, Isten mindent úgy teremtett, hogy javunkra legyen. Igaza van *Babits Mihálynak*: „Teérted teremtett mindeneket, mit búsulsz?” (Ember). Valóban nem búsulnunk kell, hanem megköszönnünk Istennek, hogy az örök élet ajándékát tartogatja számunkra.

Házi feladat: Mi következik abból, hogy minden ember Isten képmása?
Írd le.

Ének: „Szeretlek, szép Jézus” (SZVU 157.)

9. ÖSSZÜLEINK BŰNBEESESE

Oktatói cél: Megértetjük, hogy honnan a világban a rossz.

Nevelői cél: A rosszat nem Istenre, hanem a bűnös emberre kell hárítanunk.

Bevezetés

Ima: Mondjuk el a bánatimát.

Ének: „Előtted Jézusom leborulok” (SZVU 143.)

Számonkérés: Gondoltál-e rá, hogy meglásd embertársaidban Isten képmását? Milyen eseteket írtál fel füzetedbe?

Visszakérdezés a 6, 7, 8. leckék kérdéseiből.

I. ELŐTERJESZTÉS

A háború alatt *Párizs* német megszállásának idején egy *fiatal asszonyt* a németek halálra ítélték, mert nem engedelmeskedett nekik. Kivégzés előtti éjszaka beengedtek hozzá egy apácát, Erzsébet főnöknőt, hogy készítse elő a halálra. Az asszonyt a nővér próbálta rávenni, hogy tartson bűnbánatot, és fogadja el Isten akaratát. Ő azonban fölháborodva így felelt:

– Miféle Isten az, aki megengedi, hogy ártatlanul haljak meg, és itt kelljen hagynom 9 hónapos kisgyermekemet?

Ennek a szegény asszonnynak az igazságtalan bánásmód és a szenvedés elvette Istenbe vetett hitét. *Istent okolta a rosszért*, amit el kellett szenvednie.

Erre a nővér egy kis imádság után felszólította az asszonyt, hogy cseréljenek ruhát. Az asszony tehát felöltötte az apáca ruháját, és minden feltűnés nélkül kiengedték a börtönből. Másnap reggel a nővér ugyanígy feltűnés nélkül ment a vesztőhelyre, s áldozta fel magát a fiatal édesanya helyett. Ez a háború után derült ki.

A nővér nagylelkűsége ennek a fiatal anyának nemcsak testi, hanem lelki életét is megmentette a haláltól.

A szenvedések súlya alatt sajnos sok ember Isten ellen háborog, és

kérdőre vonja: miért engedi meg az Isten? Miért a betegség, a sok lelki szenvedés és a halál?

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, honnan van a világban a rossz? Vajon Istentől jön, vagy az embertől?

II. KIFEJTÉS

1. A Biblia egy szép tanító elbeszéléssel világosít fel bennünket. Mint tanultuk, Isten az embert boldogságra teremtette, gyermekévé fogadta. De ugyanakkor *szabad akaratot* is adott neki, mégpedig azért, hogy az ember is *tudjon szeretni*. Szeretni csak az tud, akinek szabad akarata van.

Isten azt mondja az első embereknek: „Az Édenkert minden fájáról ehettek, csak a jó és gonosz tudás fájáról ne egyetek, mert amely napon arról esztek, meghaltok” (Ter 2, 16–17).

Istennek ez a kívánsága nem volt nehéz parancs. Isten csupán tudatába akarta vésni az embernek, hogy csak akkor tudja megtartani boldogságát, ha megtartja Istenhez való hűségét is: vagyis *engedelmeskedik*. Ha ma azt mondja egy orvos, vagy szakember: ezt és ezt a gombát ne edd meg, mert halálot okozza, minden nehézség nélkül le tudunk mondani arról a gombáról, mert hiszünk a figyelmeztetőnek. Kezdetben könnyű volt megtartani Isten parancsait is, mert igaza volt Szt. János evangélistának: „Isten parancsai nem nehezek” (1 Jn 5, 3).

Összűleink meg is tartották Isten parancsát, amíg a gonosz lélek be nem csapta őket. — „Igaz, hogy nem ehettek a paradicsom valamennyi fájáról?” Éva így válaszolt: — „A többiről ehetünk, csak erről a középsőről tiltotta meg Isten, hogy együnk, hogy meg ne haljunk”. A gonosz lélek épp ebbe kapaszkodott bele: — „Dehogyan haltok meg. Ellenkezőleg: olyan okosak lesztek, mint az Isten.”

Jól figyeljétek meg: mivel csábította el a sátán az embereket? Azzal, hogy „mindent tudnak majd, mint az Isten”.

Látjátok, már akkor is a *tudás vágya ragadta bűnbe* az embert. Ma is így van. Nem mintha maga a tudás rossz lenne, csak az a baj, hogy *gőgössé* teszi az embereket. Így nemcsak jól használják fel a tudást, hanem embertársaik életére törnek vele: fegyvert, bombát, rakétát és ezerféle öldöklő szerszámot gyártanak.

2. *Éva inkább hitt a gonosz léleknek*, mint Istennek. Evett a fáról és Ádámnak is adott. Szó sincs róla, hogy okosabbak lettek volna. Ellen-

kezőleg: ostobán azt gondolták, hogy elbújhatnak Isten elől a bokrok közé, s ott nem látja meg őket.

Egyben mégis gyarapodott a tudásuk: a *bűntudatban*. Tudták, hogy *engedetlenségükkel* Isten ellen vétkeztek, vagyis *bűnt* követtek el. Éppen ezért félelem töltötte el őket.

Nem lett volna bűnük, ha véletlenül ettek volna a tiltott fáról, mert bűnt csak világos tudattal lehet elkövetni. Akkor sem vétkeztek volna, ha valaki erőszakkal kényszerítette volna őket, hogy a fáról egyenek. (Pl. ha Ádám erőszakkal Éva szájába tömte volna a gyümölcsöt.) Ők azonban teljesen *tudva és akarva cselekedtek*. A büntetéstől való félelmükben viszont egymásra hárították a felelősséget.

– Az asszony adott nekem és ettem, – védekezett Ádám.

– A kígyó csalt meg, és ettem, – mondotta Éva.

Látjátok, hogy hiába mentegették magukat, mert még a csábítás ellenére is ellenállhattak volna. Meg volt hozzá a *szabad akaratuk*. Ők döntöttek: azt tették, ami tilos.

3. Felvetődik egy kérdés: Isten *miért adott parancsokat*, ha tudta, hogy úgyszólván áthágjuk? – A bűnbeesés történetében felhozott „*parancs*” tulajdonképpen jelkép. Jelenti Isten valamennyi törvényét, amit az emberi élet és boldogság védelmében adott Isten. Mert Isten az ő törvényeivel *nem saját uralmát, hanem az ember javát akarta szolgálni*. – Gondoljunk arra, hogy pl. a közlekedési szabályok és egyéb törvények miért vannak? Azért, hogy védjék az embereket. Kiket védenek az állami törvények? Az állampolgárokat, a közösség tagjait. Az állványokon, vagy a hidakon készített korlátok vajon mire valók? Arra, hogy védjék az ember életét.

Isten törvényei minket védenek. Ha átlépjük azokat, *magunknak* ártunk vele. Tehát magunk okozunk kárt önmagunknak. Ha valaki vakmerően leugrik a harmadik emeletről, kinek árt, ha halálra zúzza magát? Önmagának. Ha valaki sok alkoholt iszik, beteg lesz. Ugye saját magának ártott. Ha valaki agyondolgozza magát, kinek köszönheti betegségét? Önmagának.

Isten parancsait gondolattal, szóval, cselekedettel, sőt a jónak elmulasztásával is átléphetjük. Pl. *gondolattal*: valaki tervet készít ellensége megmérgezésére; *szóval*: valaki káromkodik, rágalmaz, árulkodik, csúnyákat beszél; *cselekedettel*: valaki lop, gyilkol, verekszik; *mulasztással*: szülő elmulasztja a vallásos nevelést; gyermek a tanulást.

Mi csábít minket a rosszra? A bibliai elbeszélés szépen rávilágít: *Rosszra hajló természetünk*: Évának tetszett a gyümölcs, megkívánta.

A gonosz lélek: fondorlatos okoskodással, rábeszéléssel. Embertársaink: mint Éva Ádámot.

Éberan kell vigyáznunk, hogy mind a három kísértőt leszerelhessük.

Foglaljuk össze:

- *Ki követ el bűnt?*
- *Csak cselekedettel követhetünk el bűnt?*
- *Mi kísért minket a bűnre?*
- *Miért adott Isten az embereknek szabad akaratot?*
- *Miért hozott Isten törvényeket?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Joni* egy 18 éves leány, kiváló sportoló egy rossz fejesugrással ki-törte a nyakát, és válltól lefelé teljesen lebénult. Rettenetesen sokat szenvedett a sokféle orvosi kezeléstől és a tehetetlenségtől. Hívó leány volt, mégis sokszor zúgolódott: hogyan akarhatott Isten ilyet? Végül mégis belátta, hogy szerencsétlensége nem Isten akaratából jött, hanem az ő felületességéből. Nem győződött meg róla, hogy elég mély-e a víz a fejesugráshoz. Többé már nem Istent okolta, hanem saját magát. Isten viszont ezért megjutalmazta, és bár az orvosok nem tudták meggyógyítani, Isten mégis annyi örömet ajándékozott a szívébe, hogy végül nemcsak megnyugodott Isten akaratában, hanem igazán boldognak érezte magát. Megtanult szájába vett ecsettel festeni, mivel kezét nem tudta mozdtítani, és csodálatos képeket alkotott. Mindenfelé megismerték és megszerették az emberek. Ezt a könyvet magyarul is kiadták 1984-ben.

Isten a rosszból is jót tud kihozni számunkra.

B) Amikor az *apostolok* hirdetni kezdték Jézus tanítását, börtönbe vették őket, sőt alaposan megverték. Ők pedig örültek, hogy szenvedhet-tek Jézusért. Nem várták el Istentől, hogy megakadályozza azt a rosszat, amit az emberektől kaptak.

Házi feladat: Írjatok föl 2 esetet, amikor nem az ember az oka a saját szenvedésének.

Ének: „Könyörülj, Istenem” (SZVU 53.)

10. HOGYAN BÜNTETTE MEG ISTEN ÖSSZÜLEINKET?

(Hogyan bűnhődik meg az ember bűnei miatt?)

Oktatói cél: Megmagyarázzuk, hogy a bűn következménye a büntetés.

Nevelői cél: Vállalnunk kell bűneinkért a büntetést.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk. Bánatimádság.

Ének: „Könyörülj Istenem” (SZVU 53.)

Számonkérés: Sikerült-e találni olyan rosszat, ami nem a bűnből ered? Beszéljük meg ezeket.

Visszakérdezés az előző óra anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Egy *amerikai autóversenyző* a fejébe vette, hogy 24 óra alatt versenyautójával átszeli az Egyesült Államokat a keleti parttól a nyugati tengerig. Óránként 166 km-es átlagsebességet kellett volna elérnie. Persze ennél sokkal gyorsabban ment, de a közlekedési szabályok betartása visszavetette a sebességet. Ezért a szabályok megtartása nélkül vadul rohant. A rendőrség hiába állta útját, hogy a szabályosan közlekedő embereket megmentse, ő kijátszotta őket, és rohant tovább. Végül valahol két bulldózerrel állítottak keresztbe az úton. A rohanó autós ezt már messziről látta, de ahelyett, hogy lefékezett volna, még inkább a gázpedálba lépett, és teljes sebességgel belerohant a bulldózerbe. Pillanat alatt halálra zúzta magát, a kocsí kigyulladt, és elégett utasával együtt.

Ki volt az oka e szerencsétlen ember halálának? A rendőrség, aki védte az ártatlan utasok biztonságát ettől a vakmerő embertől, vagy pedig ő saját maga? Ugye, saját bűnéért bűnhődött halállal. Nem volt tekintettel embertársaira, önmaga akaratát fölébe helyezte minden törvénynek. Ráfizetett.

Célkitűzés: Nézzük meg, hol kell keresnünk annak a rossznak okát, ami az embereket éri?

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: áteredő bűn, kegyelemmel teljes, szeplőtelen fogantatás.

1. A bibliai elbeszélés szerint az ember, Ádám, a bűn elkövetése után elbújt, mert félt. Isten kérdőre vonta:

- Hol vagy Ádám?
- Elbújtam, mert félek.
- Ettél a fáról, melyről megtiltottam, hogy egyél?
- Az asszony adott ... – vádaskodott Ádám
- A kígyó csapott be, – védekezett Éva. Isten azonban nem fogadja el a mentegőzést, hiszen maguk is elismerték, hogy bűnt követtek el, féltek, és ezért bújtak el.

Hogyan bűnhődtek a bűnért?

A Biblia elmondja:

Isten „kiűzte őket a Paradicsomkertből”. Hogyan kell ezt értenünk? Valóban egy kardos angyal zavarta ki őket? Nem kell ezt hinnünk. Ez a kép igazában azt akarja jelenteni, hogy *elvesztették Isten ajándékát, a kegyelmi életet*. Nem voltak többé Isten gyermekei. Ezzel *elvesztették boldogságukat is. Az Édenkert elvesztése a boldogság elvesztését jelenti*. A bűnhődést pedig az, hogy ettől fogva maguknak kell kiharcolniuk mindazt, ami az élethez szükséges. A hideg ellen, vadállatok ellen barlangokba kellett menekülniük. Élelmüket keserves-nehezen tudták megszerezni. Sok szenvedést kellett vállalniuk az élet bizonytalansága miatt, az asszonnak pedig főleg gyermekei miatt. Ezen felül állandóan *féltek a haláltól*. Bűnük súlyát mindig magukban érezték, és teljesen bizonytalanok lettek jövőendő sorsuk felől. Ez lett a bűn következménye.

2. Bűnükkel azonban nemcsak önmaguknak ártottak, hanem *utódaiknak is*. Hogyan lehet ez? Ádám és Éva nem csupán két emberi személyt jelent, hanem az egész emberiséget is képviseli. Az ő döntésük megpecsételte az emberiség sorsát. A maguk útját választották, vagyis azt, hogy nem az Isten akarata szerint, hanem a saját eszük szerint rendezték be az ember életét. *Ebben az elhatározásban él ma is az emberiség*. Az ő bűnük így minden ember bűne lett. Természetesen a büntetést is az egész emberiségre kiterjesztették. *Ősszüleink bűne minden embernek árt*, mindnyáján részesei vagyunk a bűnnek és büntetésnek, amit így szoktunk kifejezni: „A bűn és büntetés minden emberre átszállt, így minden ember ezzel születik a világra”. Ezt a bűnt nevezzük *áteredő, vagy eredeti bűnnek*.

Az áteredő bűn mégsem igazi személyes bűn, ezért nem is vagyunk érte felelősek. Viszont mivel általa elvesztettük a kegyelmi életet és az isten-gyermekséget ezzel együtt a mennyei örökséget is. Úgy van ez, mint mikor egy *dúsgazdag ember elkártýázta* vagyonát, és gyermekeinek még a családi házból is ki kell költözniök, mert semmit sem örököltek. Mivel az ősbűnért nem vagyunk felelősek, azért Isten *nem a* személyes bűnbánat hanem a keresztség által szabadít ki bennünket ebből az állapotból. Teljesen érdemünk nélkül adja meg újra a kegyelmi életet, és fogad bennünket újra gyermekeivé.

3. Ezért a kegyelemért Jézus fizetett saját életével. Isten már a bűnbé-eséskor *megígérte*: születik majd egy asszonytól egy férfi, aki a sátán fejét szét fogja tiporni. Ez a férfi: Jézus. A sátán fölött való győzelem annyit jelent, hogy az emberiség újra bejuthat az üdvösségbe.

Jézus a Boldogságos Szűz Máriától született. Őt *kegyelemmel teljesnek nevezte az angyal*, ami annyit jelent, hogy lelkét semmiféle bűn nem terhelte, még az eredeti bűn sem. Isten Jézus érdeméért Szűz Máriát már *fogantatása pillanatában* megajándékozta kegyelmével. Ezért mondjuk, hogy „szepőlötelenül fogantatott”. Vagyis léte első pillanatától fogva Isten gyermeke volt. Ezért imádkozzuk minden nap az Üdvözlégyben így: Üdvözlégy Mária, kegyelemmel teljes!

Foglaljuk össze:

- *Hogyan ártott ősszüleink bűne mindnyájunknak?*
- *Hogyan nevezzük azt a bűnt, amely ősszüleinktől minden emberre átszáll?*
- *Kire nem szállott át az eredeti bűn?*
- *Mit jelent az eredeti bűn?*
- *Miért csak az ember tud bűnt elkövetni?*
(mert csak az embernek van szabad akarata)

III. ALKALMAZÁS

A) Emlékezzünk csak vissza a *jobb latorra*, akit Jézus mellett feszítettek keresztre. Őszinte bánattal vallotta be: „Mi (a két lator) tetteink méltó jutalmát kapjuk, de ez nem csinált semmi rosszat” (Lk 23, 41). Pontosan ez az alázatos bűnmegvallás hozta meg számára a fölmentő ítéletet: „Bizony, mondom neked, még ma velem leszel a Paradicsomban”.

Bárcsak mindnyájan tudnánk olyan alázatos bűnbánók lenni, hogy Jézus ilyen szeretettel biztosítaná nekünk is az örök boldogságot.

B) Az emberek először nehezen ismerik be bűnösségüket. Így volt *József Attila* is. „Én nem tudtam” c. versét így kezdi:

„Én úgy hallgattam mindig, mint mesét
A bűnről szóló tanítást.

Utána nevettem is – mily ostoba beszéd!”

De ugyanebben a versben elismeri, hogy mennyi szörnyűséget fedezett fel saját szívében.

„Én nem tudtam, hogy ennyi szörnyűség
barlangja szívem. . .

Most már tudom. E rebbenő igazság
nagy fényében az *eredendő igazság*
szívemben, mint ravatal, feketül”

Mindnyájunknak tudomásul kell vennünk, hogy vannak bűneink, és bűneinkkel felelősek vagyunk a rosszért, ami a világot és az embereket éri. Ezért kell állandóan bűnbánatban élnünk, és elfogadnunk Istentől a büntetést, ami szenvedéseinkben ér bennünket.

Házi feladat: Írj a füzetbe 5 olyan bűnt, amit te halálosnak tartasz.

Ének: „Isten legszebb temploma” (SZVU 162. o.)

11. KÁIN ÉS ÁBEL

Oktatói cél: Érzékeltetjük, hogy milyen súlyos bűn a szeretetlenség.

Nevelői cél: Tudjunk különbséget tenni súlyos és kis bűn között.

Bevezetés:

Ima: Isten Tízparancsolata.

Ének: „Kegyes szemmel nézz ránk” 1. 4. vsszak.

Számunkérés: Milyen súlyos bűnöket írtatok?

Visszakérdezés.

I. ELŐTERJESZTÉS

„A Kék fényben” sokszor láthatunk nagyon szomorú eseteket. Mutattak férfit, aki csekély pénzért baltával agyonütötte saját édesanyját és nővérét. Apát, aki gyermekeit ledobálta a 4-ik emeletről.

Az első gyilkos a Biblia szerint az ősszülők egyik fia, *Káin* volt. Öccse, Ábel juhász lett, Káin pedig földműves. Bizonyos idő elteltével történt, hogy Káin a föld terméséből áldozatot mutatott be az Úrnak. Ábel nyája gyenge bárányaiból áldozott. Az Úr kegyesen tekintett Ábelre és áldozatára. Káinra és áldozatára azonban nem tekintett. Ezért Káin nagyon haragos lett, és lehorgasztotta fejét... Majd így szólt testvéréhez, Ábelhez: „menjünk a mezőre”. Amikor pedig a mezőn voltak, Káin váratlanul rátámadt testvérére, és agyonütötte.

Ekkor az Úr megkérdezte Káint:

– Hol van testvéred, Ábel? – Ő így válaszolt:

– Nem tudom. Talán őrzője vagyok testvéremnek?

Erre az Úr azt mondta:

– Mit tettél? Vedd tudomásul, hogy öcséd vére felkiált hozzám a földről. Ezért átkozott leszél, bujdosni fogsz a földön, amely megnyitja száját, hogy beigya kezedből testvéred vérért”.

Káin bűne nagy volt: irigység és gyilkosság. Ő maga mondta: túl nagy a büntetésem ahhoz, hogy el tudjam viselni (vö. Ter 4, 2–13).

Káin testvérgyilkossága az egyik legsúlyosabb bűn. Az ember miután elhagyta Istent, képes saját testvére élete ellen is fordulni.

Célkitűzés: Utáljuk meg a testvéri gyűlölet súlyos bűnét, és mindenkor kerüljük el.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: bocsánatos bűn, halálos bűn.

1. Káin csúnya tettével igazolja, hogy mennyire megromlott emberi természetünk az első bűn következtében. Miért kellett öccsét megölnie? Hiszen nem bántotta őt. Ábel nagyon jó fiú volt. Miért irigykedett rá Káin? Mert romlott volt a természete.

A rossz természetet kell legyőznünk, mert különben bűnbe visz bennünket.

A gyerekek panaszkodnak, hogy *Péter* összefirkálja a többiek füzetét. Miért teszi? Csak azért, hogy keserűséget okozzon. Rossz a természete.

Hallottam *fiúról*, aki tanárnőjét akarta kidobni az emeleti ablakon. Miért teszi? Mert bosszút akar állni egy figyelmeztetés miatt. Rossz a természete.

Kislány tintáját ráfröcsesenti mások szép ruhájára. Miért teszi? Irigységből. Rossz a természete.

A háború alatt *sok gonosz* katona mindenféle módszert kitalált a foglyok kínzására. Koplaltatással, sötétzárkakkal, embertelen munkákkal, korbácsolásokkal kínozták a foglyokat.

Ezek nagyon utálatos bűnök.

2. Már ebből is látszik, hogy *nem minden bűn egyenlő*. Hiszen ha diákgyerek meghúzza az előtte ülőnek a haját, ezzel is bűnt követ el, mert fájdalmat okoz. De nem súlyosat. Ez tehát bocsánatos bűn, vagy kis bűn. És más az, ha valaki vérző sebet üt rajta, vagy kiszúrja a szemét. Ez halálos bűn.

Más az, ha valaki egy *autóról* egy disztárcsát lop el, és megint más az, ha az autót lopja el.

Más az, ha a *szülőnek* egyszer nem fogad szót valaki, és más, ha megüti szülőjét.

Látjuk a különbséget. Folytathatnánk a példákat, de foglaljuk össze.

Bocsánatos bűm követ el, aki kisebb dologban nem engedelmeskedik Isten parancsolatának: vagy fontos dologban ugyan, de nem egészen

tudva és akarva vétkezik. *Halálos bünt viszont az követ el*, aki fontos dologban tudva és akarva nem engedelmeskedik Isten parancsolatának.

A halálos bűnnek legszomorúbb következménye az, hogy általa elveszítjük a kegyelmi életet, és nem juthatunk be az Isten országába. Ezért rendkívül fontos, hogy súlyos bűneinket azonnal megbánjuk, és esti imánál szintén ne maradjon el a bűnbánat felindítása.

A bocsánatos bűn nem okozza a lélek halálát, mint ahogyan sok tüszúrás sem jelenti az ember halálát, de a szívnek irányított egyetlen tüszúrás is halált jelent. Mégis nagyon kell óvakodnunk a bocsánatos bűnöktől is, mert gyengítik akaratunkat, és nem lesz erőnk ellenállni a súlyosabb kísértéseknek. Erre mutat a régi bölcs közmondás is: *a tolvaj kis tüvel kezd, és akasztófán végzi.* Természetesen azért, mert mindig többet akar lopni.

Foglaljuk össze:

- *Egyenlő-e minden bűn?*
- *Ki követ el halálos bünt?*
- *Ki követ el bocsánatos bünt?*
- *Mi a halálos bűn következménye?*
- *Miért veszélyes a bocsánatos bűn is?*

III. ALKALMAZÁS

A) Mikor Dávidot Saul üldözte, és az elmenekült, egyszercsak olyan közel jutottak Saul katonái Dávid csapatához, hogy Dávid egy barlangban bújt el. Mikor Saul odaért, ő is bement a barlangba szükségét végezni. A sötétben nem vette észre Dávidot, aki viszont katonáival együtt észrevette Sault. Emberei rá akarták beszélni Dávidot: most itt az alkalom, hogy ledöfjék Sault, hiszen ellenség. Dávid azonban nem engedte:

— Nem szabad kezem emelni Isten fölkentjére, a királyra. Dávid tehát nagylelkű volt, de egyúttal tisztelte Isten akaratát is, aki Sault királlyá kente. Isten segítségével legyőzte önmagát Dávid, és nem emelt kezét ellenfelére.

Nekünk is szüntelenül kell kérnünk Isten segítségét, ha megbántanak bennünket, hogy tudjuk a megbántást bosszúállás nélkül eltűrni. Az Úr végül is Dávidnak adta a királyságot.

B) *Szt. Rita* (1381 – 1447) nagyon jó édesanya volt. Egy napon ször-

nyű hírt hoztak. Férjét meggyilkolták. Összeszurkálva, holtan hozták haza. Elképzelhetjük, micsoda fájdalmat jelentett ez Rita asszonynak. Egyik este mégis éppen a gyilkos kopogtatott be Rita ablakán: – Rita engedj be. Te jószívű vagy. Ments meg, mert megölnek! És Rita beengedte, és elbújtatta üldözői elől. Jól tette? Nem kellett volna inkább feljelenteni? Bizonyos, hogy legtöbben erre gondoltak volna. Ritában azonban több volt a szeretet, és legyőzte fölháborodását. Nemcsak maga bocsátott meg, hanem a bosszúra nagyon hajlamos fiait is rávette a megbocsátásra.

Honnan tudta ezt megtenni? Az irgalmas Jézus segítségével. Őt kérte, és őtőle kérjünk mi is segítséget, hogy tudjunk megbocsátani, tudjuk legyőzni magunkban a rossz indulatot.

Házi feladat: A héten 3 jócselekedetet tegyél testvéreidnek.

Ének: „Jézus Szíve, legtisztább szív” (SZVU 155.)

12. A VÍZÖZÖN

Oktatói cél: Megvilágítjuk, hogy Isten a jót jutalmazza, a gonoszt magára hagyja.

Nevelői cél: A jócselekedetek értéke nemvész el. Érdemes gyakorolni.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk.

Ének: „Uram irgalmazz”

Visszakérdés: Számoljatok be, milyen jót tettetek testvéreitekkel.

I. ELŐTERJESZTÉS

Ősszüleinknek sok gyermekük volt és az emberiség erősen szaporodott. De nemcsak az ember lett több, hanem a bűn is. Lassanként már alig akadt jó ember a földön.

A Biblia – emberi kifejezést használva – ezt írja: „Meggáta az Úr, hogy embert teremtett a földön és bánkódott szívében.” Noé és családja azonban kegyelmet talált az Úr szemében, mert igaz ember volt, és kifogástalanul élt kortársai között. Isten színe előtt járt. Egyszer Isten így szólt hozzá: „Elhatároztam, hogy elpusztítok minden lényt a földön, mivel a föld az emberek miatt megtelt gonosszággal. Ezért eltörlöm őket a föld színéről. Építs magadnak bárkát fenyőfából és nádfonatból, kívül és belül kend be szurokkal. Aztán minden élőlényből vigyél kettőt a bárkába, hogy veled együtt életben maradjanak. Szállj be egész családdal a bárkába, mert csak téged találok igaznak színem előtt az egész nemzedékben.”

Noé teljesítette Isten parancsát, s mikor mindnyájan beszálltak a bárkába, elkezdett esni az eső, amely negyven nap és negyven éjjel zuhogott a földre. Az áradat elhatalmasodott és olyan magas lett, hogy még a legmagasabb hegyeket is elföldte 7 méter magasságban. Minden, ami lélegzett, ami a szárazföldön élt, elpusztult. Csak azok maradtak meg, akik a bárkában voltak.

Amikor a víz leapadt, Noé kiszállt a bárkából, hálás szívvel oltárt épített Istennek, és áldozatot mutatott be. Istennek kedves volt az áldozat,

és így szólt: „Az ember miatt nem átkozom meg többé a földet, hiszen az emberi szív vágya ifjúkorától fogva hajlik a rosszra. Nem törölök el még egyszer minden élőlényt” (Ter 6, 7–8). Isten ígéretere emlékeztet bennünket a szivárvány.

Célkitűzés: Ma megnézzük, miként tanít bennünket a vízözön elbeszélése Isten irgalmára és igazságosságára.

II. KIFEJTÉS

1. Nézzük elsősorban, miként kell értenünk *a bibliai vízözön történetét*?

Valóban volt-e vízözön? Biztosra vehetjük, hogy igen, mert találtak erre nyomokat a Tigris és az Eufratesz folyó völgyében. 2 és fél méteres iszapréteg alatt régi kultúráknak nyomait, vagyis elpusztult népek használati tárgyait találta meg két angol tudós. (vö. Ádámtól Krisztusig I.299.o.) Másrészt valóban megtaláljuk a vízözön történetét a keleti népek vallásos hagyományaiban, elbeszéléseiben. (Gilgames eposz stb.)

A történetet viszont, ami biztosan élt a szájhagyományban is, a szent szerző arra használta fel, hogy segítségével oktatást adjon a népnek Isten igazságosságáról és irgalmáról.

A vízözön története tehát oktató elbeszélés.

Mit akar mondani?

a) Az emberi gonoszság *tönkreteszi az emberek életét*. A sok bűn felhalmozódik úgy, mint a szárazföldre zúduló zápor, vagy a tengerből betörő szökőár. Ahogyan a lezúduló víz, éppúgy a bűntenger is sok-sok millió embert pusztít el. *A vízáradat tehát jelenti a bűnáradatot.*

b) Tulajdonképpen Isten tartóztatja fel végtelen irgalmával azt a pusztulást, amit a bűn hoz az emberiségre. Noé korában Isten 120 évig várt, hogy az emberiség rájöjjön a bűn veszedelmére, s hogy megtérjen és éljen. Nem nehéz elképzelni, hogy az akkori kezdetleges eszközökkel valóban nagyon sokáig tartott egy 150 méter hosszú, 25 méter széles és 15 méter magas hajó elkészítése. Az Úr Noé által még figyelmeztette is az embereket: javuljanak meg, mert különben jön a pusztulás. Látjuk tehát, hogy Isten mindenképpen *irgalmazni akar. A megtérő bűnösnek szívesen megbocsát.* A megrögzött bűnösrel azonban nem tud mit tenni. Ha egyszer nem fogadja el a megbocsátást, saját maga vesztébe rohan.

2. Isten tudja, hogy az emberiség saját bűnei által önmagát pusztítja

el. Az elbeszélésből úgy látszik ugyan, hogy a vízőzönt Isten hozta létre, pedig az ember okozta saját bűnözönével. Isten eltúrte ezt, hiszen szabad akaratot adott az embereknek. Mivel azonban nem akarta, hogy egyetlen jó ember is elpusztuljon, vagyis áldozatul essen a többiek bűneinek, ezért kiválasztotta Noét és családját, és mentőhajót csináltatott velük. Isten minden hűséges, hívő, törvénytartó embert védelmébe vesz azzal, hogy *kegyelmet ad neki az üdvösségre*. Noé bárkája éppen ezért lett *előképe* azoknak, akik az egyház, vagyis a hívők közösségébe tartoznak (vö. 2 Pt 2, 5)

Ebből kitűnik, hogyan „bünteti” meg Isten a gonoszokat. Nem külön intézkedik valamilyen büntető csapásról, mert arra nincs szükség. A bűnösök saját bűneikkel bűnhődnek. Már azzal is bűnhődik a bűnös, hogy lelkiismerete nem hagy nyugtot neki (Káin). Aztán a bűnösök egymást pusztítják el.

Isten igazságos, ezért a bűnös bűnhődik, a jó ember pedig jutalomban részesül. Noé jutalma az volt, hogy életben maradt itt a földön. Ez mindeképpen *jelképezi az igazaknak azon jutalmát*, amelyet nem annyira a földi életbenmaradás, hanem az örök élet jelent. Biztos, hogy jócselekedeteink jutalmat kapnak. Sokszor itt a földön is, de legbiztosabban Isten országában.

Foglaljuk össze:

- Miért nem szükséges, hogy Isten külön büntessen?
(Mert a bűn magával hozza büntetését).
- *Mit tesz Isten a jókkal és mit a rosszakkal?*
- *Mit tesz Isten a megtérő bűnőssel?*

III. ALKALMAZÁS

A) Egyik észak-magyarországi faluban *egy férfi* elhagyta katolikus hitét és szektás lett. Másnap szénát hordott. Véletlenül leesett a szekérről s a megbokrosodott lovak ráhúzták a szekeret. Sérülésébe belehalt. Az emberek ítélete azonnal készen volt: megverte az Isten. Én ezt nem mondanám. Isten legfőbb megengedte a szerencsétlenséget, és ő tudja, hogy miért. Nem szabad minden szerencsétlenségben büntetést látnunk, és nem szabad ezeket Istennek tulajdonítanunk. Különösen nem a természeti csapásokat, amelyek egyszerűen a természeti törvényekből

következnek. Egy földrengés, egy pusztító szélvihar mögött természeti erők vannak, nem pedig Isten bosszúálló akarata.

Ettől eltekintve a csapásokat szabad, sőt sokszor szükséges úgy fel-fogni, mint Isten figyelmeztetését.

B) Világhírű íróknak tekintették a múlt században *Huysmans* francia íróit, aki olyan mélyen merült az erkölcstelenség posványába írásaiban és életében, hogy egyik bírálója sátánimádónak tartotta. Hitetlenségében végül a kétségbeesés környékezte. Azt gondolta magában:

– Nincs más megoldás, mint a revolver. – S ekkor elérte őt Isten kegyelme. Van más megoldás, éspedig a keresztfeszített irgalmas Jézus.

Huysmans leborult a kereszttel, és bevallotta a bámuló világnak, hogy miért nem a revolvert választotta.

– Sokszor felhangzott *lelkem mélyén* egy-egy jó tanács, homályos parancsféle, de mindig *ellenálltam*. Most azonban *Isten kegyelme győzött bennem*.

Isten a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát, de a megtérést halogatni nagyon veszélyes. Minél előbb gyónjunk, ha bűnt érzünk lelkünkön.
Házi feladat: Légy türelmes, és egy szóra engedelmeskedjél szüleidnek, tanítóidnak. Írd le, hogyan sikerült.

Ének: „Óh, édes Megváltóm” (247. o. SZVU.)

13. ISTEN KIVÁLASZTOTTA ÁBRAHÁMOT HOGYAN SZERETTE ÁBRAHÁM A FELEBARÁTJÁT?

Oktatói cél: Megmutatjuk, hogy mennyire szerette Ábrahám a felebarátját.

Nevelői cél: Gyakoroljuk az irgalmasság cselekedeteit.

Bevezetés:

Ima: A Főparancsolat.

Ének: „Áldozattal járul hozzád” (SZVU 220.)

A házi feladat megtekintése.

Visszakérdés: az előző három leckéből.

I. ELŐTERJESZTÉS

A vízözön után az emberek újra megsokasodtak. Elfeledkeztek az igaz Istenről és bálványokat imádtak. Fából, kőből készített szobrokat, napot, holdat és a csillagokat. *Ábrahám* azonban hű maradt az igaz Istenhez. Isten új hazába szólította őt, és azt ígérte neki; „nagy néppé teszek. Megáldalak, és nagygyá teszem nevedet, s te magad is áldás leszel... általad nyer áldást a föld minden nemzetsége” (Ter 12,2–3). Ábrahám hitt Istennek, bízott az Úr ígéretében és Kánaán földjére költözött.

Ábrahám egy napon sátra előtt ült, és három vándort látott közeledni. Eléjük sietett, meghívta őket, hogy nála egyenek, és pihenjenek. Az egyik vándor maga az Úr volt, a másik kettő pedig az ő anyyala.

A vándorok *Szodoma* felé indultak tovább és Ábrahám elkísérte őket. Az Úr így szólt: „Szodoma és Gomorra miatt tetéződött a panasz és bűnük nagyon súlyos”, ezért elpusztítom a városokat. Ábrahám azonban közbenjárta a városokért: „Talán ötven igaz is akad a városban, igazán vesztüket akarod?” „Az Úr ezt válaszolta: „Ha ötven igazat találok Szodoma városában, értük megkegyelmezek az egész helységnek.” Ábrahám félt, hogy ötven igaz sem lesz Szodomában ezért alázatosan tovább könyörgött az Úrhoz. Végül Isten megígérte, hogy akkor is megkegyelmezik Szodomának, ha csak tíz igaz lesz benne.

De Szodomában még tíz igaz sem volt. Ezért Isten kénköves esőt bocsátott Szodomára és Gomorrára. Ábrahám rokonát, Lótót, annak feleségét és két leányát figyelmeztette az angyal: „Menekülj, ne tekints hátra, ne állj meg sehol a környéken.” Felesége azonban hátranézett, és holtan ottmaradt (Ter 18,19).

Célkitűzés: Lássuk, miként gyakorolhatjuk mi a felebaráti szeretetet.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: irgalmasság cselekedetei, Kánaán földje.

1. Úgy látszik, hogy Isten nemcsak találomra választotta ki Ábrahámot a nagy kitüntetésre, hogy utódaiból legyen a választott nép. Ábrahám jó ember volt, és komoly érdemeket szerzett éppen azzal, hogy *Istenhez is hű maradt, de embertársát is nagyon szerette.*

Mit jelentett az, hogy Isten kiválasztotta Ábrahámot? Ez nemcsak nagy kitüntetés, de igen nagy feladatot is jelentett. Az *Eufrátesz* folyó torkolata közelében *Ur városban* lakott Ábrahám. Isten parancsára onnan indult el egy legalább 1000 km-es útra. Nem egyedül, hanem házanépével, pásztoraival és állataival. Térképe nem volt. Arra mentek, amerre némi legelőt találtak a sok jószágnak. Ezért nem tarthattak egyenesen nyugat felé, mert ott sivatagba érkeztek volna. Előbb tehát az Eufrátesz folyó völgyén indultak el, majd egy régi folyóvölgyre akadtak és azon vették útjukat nyugat felé (mutassuk meg a térképen).

Ráadásul Ábrahámnak még nem volt gyermeke, jóllehet már ő is és felesége Sára is előrehaladott korúak voltak. Ábrahám mégis *hitt Istenben*. Vállalta az utat, amely évekig tartott. Végül eljutottak Palesztínába, *Kánaán földjére*, a mai Zsidóország területére. Itt az történt, hogy unokatestvérének, Lótnak pásztorai összeeszerk Ábrahám szolgálíval a legelőkön. Ábrahám jóindulatát mutatja, hogy Lótnak hagyta a választást. „Váljunk el. Ha te mész jobbra, akkor én balra megyek; ha te balra tartasz, én jobbra megyek. Csak veszekedés ne legyen közöttünk” (Ter 13, 9).

Mit jelent az, hogy nagy néppé teszlek? Azt jelenti, hogy Ábrahám utódai elszaporodnak, és kiváló nép lesz belőlük, nem annyira számbeli nagyságuk miatt, hanem azért, mert ebből a népből születik majd a Megváltó.

2. *Hogyan szerette Ábrahám felebarátját?*

Úgy, hogy még Istennel is alkudozott, és kérte, könyörüljön meg a jókon. A rosszakért nem mert könyörögni, de Isten megígérte, hogy a jók miatt megkönyörül a rosszakon is, ha legalább tíz jó embert talál Szodomában. Megható, ahogyan Ábrahám könyörög Isten irgalmáért. Végül nem csalódik, mert az Úr Lót és családját megmenti. Ők voltak ugyanis csupán jók. Lót felesége azért pusztult el, mert nem teljesítette az angyalok parancsát.

3. Ábrahám jó példa arra, hogyan kell *felebarátainkat szeretnünk*. A fáradt utasokat befogadta, éhségüket, szomjúságukat csillapította, majd pedig a szerencsétlen emberekért könyörgött, imádkozott. Az ember testből és lélekből áll, ezért felebarátainknak, mind testi, mind lelki életét támogathatjuk jócselekedeteinkkel. Így különböztetjük meg az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit.

Hogy könnyebben eszünkbe jusson, foglaljuk csak össze ezeket.

Az irgalmasság testi cselekedetei:

1. éhezőknek ételt adni, — mint Ábrahám tette vendégeivel.
2. Szomjazóknak italt adni, — Jézus a keresztfán „szomjazom”.
3. Ruhátlanokat felruházni, — Szt. Márton fél köpenyét adja a koldusnak.
4. Utasokat befogadni, — az emmauszi tanítványok hívják Jézust.
5. Foglyokat kiváltani, — Páli Szt. Vince.
6. Betegeket látogatni, — Teréz anya.
7. Halottakat eltemetni, — Tóbiás az ószövetségben.

Az irgalmasság lelki cselekedetei:

1. bűnösöket figyelmeztetni, — Noé.
2. Tudatlanokat tanítani, — az apostolok.
3. Kétkedőknek jó tanácsot adni, — Jézus és az ifjú.
4. Szomorúakat vigasztalni, — Jézus szava a jobb latorhoz.
5. Bántalmakat békével tűrni, — Jézus szenvedése.
6. Ellenünk vétőknek megbocsájtani, — István diakónus.
7. Élőkért és holtakért imádkozni, — Ábrahám.

Kérdés:

- *Hogyan mutatjuk meg, hogy szeretjük felebarátunkat?*
- Melyek az irgalmasság testi-lelki cselekedetei?

III. ALKALMAZÁS

A) Rómában a Gergely-egyetem egyik kiváló *pap professzora* ment este hazafelé. Egyszer csak mögéje lopózott egy fiatalember, és egy törsszúrással halálos sebet ejtett rajta. Amint kiderült, fogadásból tette, hogy az első papot, akivel találkozik, megöli. A professzort halálos sebével a kórházba vitték, és utolsó elhalkuló szavaival is ezt a szót ismételte: *perdono, vagyis megbocsátok*.

Tudjunk mi is megbocsátani, ha sértéseket kapunk.

B) Bizonyára hallottatok már *Goretti Máriáról* (1890–1902). A kis 12 éves leányt a 19 éves szomszéd fiú Sandro szemérem elleni bűnre akarta kényszeríteni. A kislány keményen ellenállt, mire a fiú 14 késszúrással halálra sebezte. Még volt benne élet, amikor a kórházba szállították. Utolsó szavaival ezt mondta: *azt akarom, hogy Sandro is ott legyen velem a mennyországban*.

Minden embernek akad az életében sok alkalom az irgalmasság cselekedeteire. Így a megbocsátásra is. Tanuljuk meg szentjeinktől ezt a csodálatos keresztény erényt.

Házi feladat: Tanuld meg az irgalmasság cselekedeteit.

Ének: „Jézusomnak szívén megnyugodni jó” (SZVU 154.)

14. HOGYAN SZERETTE ÁBRAHÁM ISTENT?

Oktatói cél: Bemutatni, hogy Istent csak áldozatos lélekkel lehet szeretni.

Nevelői cél: Isten akaratát minden elé kell helyeznünk.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk. Tízparancsolat.

Ének: „Édes Jézus neked élek” (SZVU 113.)

Nézzük *a feladatot*. Ki tudja elmondani az irgalmasság testi-lelki cselekedeteit.

Visszakérdezés az utolsó három leckéből.

I. ELŐTERJESZTÉS

Mult órán láttuk, hogyan szerette Ábrahám felebarátját,

Most azt nézzük meg, hogyan *szerette Ábrahám Istent*. Ábrahámnak és feleségének, Sárának Isten késői öregkorban adott gyermeket. Izsáknak hívták, aki sok örömet szerzett édesapjának. Isten azonban „próbára tette” Ábrahámot és így szólt hozzá:

– „Ábrahám! Vedd fiadat Izsákot, menj Moriia földjére, és ott mutasd be égő áldozatul ezen a hegyen, amelyet majd megnevezek neked”. Ábrahám Isten kedvéért erre is kész volt. Az égőáldozathoz szükséges fát Izsák vállára rakta, ő pedig kezébe vette a tűzet és a kést. Így mentek egymás mellett. Akkor Izsák megszólította Ábrahámot:

– Atyám, már itt a tűz és a fa, de hol a bárány az égőáldozathoz? Ábrahám így felelt:

– Isten majd gondoskodik bárányról az égőáldozathoz, fiam. Így mentek tovább egymás mellett.

Mikor megérkeztek arra a helyre, amelyet Isten mondott nekik, Ábrahám megépítette az oltárt, rárakta a fát, megkötözte a fiát, és az oltárra helyezte a fa tetejére. Akkor Ábrahám kinyújtotta kezét, vette a kést, hogy feláldozza a fiát. De az Úr angyala rászólt az égből:

– Ne nyújtsd ki kezedet a fiú felé, és ne árts neki. Most már tudom, hogy féled az Istent, és egyetlen fiadat sem tagadtad meg tőle. Amikor Ábrahám felnézett, látott egy kost, amely szarvánál fogva fennakadt a

bozótban. Odament megfogta a kost, és feláldozta égő áldozatul fia helyett (Ter 2,21 – 13).

Ábrahám Isten parancsára *hazáját is elhagyta: fiát is feláldozta volna* Isten kedvéért, ezzel megmutatta, hogy mindennél jobban szereti.

Célkitűzés: Ábrahám példájából megtanuljuk, hogyan kell szeretni Istent.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: isteni erények

1. Vegyük csak sorba, mi volt Ábrahám első érdeme, amiért Isten kiválasztotta?

Az volt, hogy hitt. – Képzeljétek el, hogy egy 75 éves öregember egy beláthatatlan hosszú vándorútra vállalkozik, hogy megtalálja azt a földet, amit az Úr ígért neki. Már 99 éves, a felesége Sára is 90, amikor ezt az ígéretet kapja az Úrtól: Fiad születik, és nagy néppé teszek, szerfölött megsokasítalak (Ter 17, 5 – 7). Gondolhatjuk, hogy Isten nem ismételte meg hétről hétre az ígéreteket. Sőt, Ábrahámnak még csodákat sem művelt, hogy meggyőzze az ígért megvalósulásáról. Ezek az ígérek minden valószínűség szerint *Ábrahámnak lelkében* hangzottak el. Szinte lelkébe súgta Isten az ő akaratát. De még ha angyallal üzent, Ábrahámnak akkor sem volt könnyű elhinnie, hogy 100 éves korában fog gyermeke születni a 90 éves asszonytól, Sárától. Ábrahám azonban joggal *hitt* a lelkében szóló Istennek, mint a saját tapasztalatainak. Ez a hit segítette, hogy minden nehézséget legyőzött, amely a hosszú úton és Kánaán földjén való megtelepedésében eléje tornyosult. Az Úr annyira értékelte Ábrahám hitét, hogy ígéretéhez még Sára hitetlensége ellenére ragaszkodott. Sára ugyanis *kinevette az Urat*, amikor meghallotta az ígéretet, hogy egy éven belül gyermekük születik.

Nem ismerte föl, hogy kitől jön az ígért.

Ábrahám remélt is. Látjuk, hogy az Úr ígéreteinek beteljesedésére évekig kellett várnia. Az emberek nagy része ilyenkor könnyen elveszíti reményét. Ábrahám nem. Aztán gondoljuk meg, milyen reménytelenné vált a megsokasodásra tett isteni ígért, amikor az Úr Ábrahámától fiának feláldozását kérte. Ha most egyetlen gyermekét is feláldozza, milyen reménye lehet még arra, hogy nagy néppé lesz utódaiban? Ábrahám most sem engedte magát legyőzni az emberi kicsinyeségtől. Ő csak egyet

látott maga előtt: *meg kell tennie Isten parancsát!* De miért parancsolt Isten illet Ábrahámnak? Nemcsak azért, hogy próbára tegye, hanem főként azért, hogy egy nagyon fontos tanításban részesítse Ábrahámot és utódait. Isten kimutatta, hogy ő egészen más, mint a pogány istenek, akik gyermekáldozatokat követelnek. Ő az egy igaz Isten, nem kíván illet az embertől. Ezt a tanítást a zsidó nép később sem felejtette el.

Ábrahám nagyszerűen vizsgázott *szeretetből* is. Isten kedvéért hajlandó volt lemondani egyetlen fiáról, akit legjobban szeretett a földön. De ismételten bizonyosságát adta emberszeretetének is: amikor *békét teremtett* a szolgák között; amikor Lót kedvéért *lemondott* az Ígért földje egy részéről; amikor *jól bánt* szolgálival, *jó viszonyt* teremtett *Sálem királyával*; amikor *könyörgött* Sodoma és Gomorra életéért.

Látjuk tehát, hogy Ábrahámot hármass kötelék fűzte Istenhez: *a hit, a remény és a szeretet*. Ezeket nevezzük *isteni erényeknek*, mert Isten kegyelméből kapjuk, de egyúttal az ember részéről is érdemszerző erények, hiszen csak akkor lesznek igazán erények, ha *szabad akaratunkkal elfogadjuk ezeket Istentől*.

Ha Ábrahám kételkedett volna Isten szavában, és nem engedelmeskedett volna neki, elvesztette volna a három isteni erényt.

Fontos, hogy mi magunk is a *három isteni erény által kapcsolódjunk Istenhez*.

- *hiszünk* Istenben, mert ő örökké igazmondó,
- *remélünk* Istenben, hogy megadja üdvösségünket,
- *szeretjük Istent*, és ezért megtartjuk parancsait.

Ezt a hármass isteni erényt gyakran fel kell magunkban indítanunk, hogy meg ne feledkezzünk róluk.

Ábrahám példájából láttuk, hogy *Istent mindennél jobban kell szeretni*. Ez a szeretet akkor helyes, ha mindig csak azt tesszük, ami Istennek kedves, és őt senkinek a kedvéért meg nem bántjuk. Erre különösen szép példát adtak a vértanúk, akik önmagukat is feláldozták, de nem tagadták meg Istent. Ők tudták azt, hogy miért kell Istent szeretni mindennél jobban.

*Azért mert ő mindennél jobb és tökéletesebb,
mert ő mindenkinél jobban szeret minket.*

Ami jót kapunk, bárki adja is nekünk, minden a jó Istentől származik.

Foglaljuk össze:

- *Melyek az isteni erények?*
- *Hogyan kell Istent szeretnünk?*
- *Mikor szeretjük Istent mindennél jobban?*
- *Miért kell Istent mindennél jobban szeretnünk?*

III. ALKALMAZÁS

A) Sok ember azért hitetlenkedik, mert azt hiszi, hogy ha Istent érzékeivel nem tapasztalhatja vagy eszével nem tudja befogadni, akkor nincs is. – Egyszer a híres szónok, *Lacordaire* ebédelt egy étteremben. A közeli asztalnál hitetlenkedő emberek magyarázták egymásnak: amit nem értek, azt nem is hiszem. Istent nem értem, tehát nincs is. A szónok odalépett hozzájuk és azt mondta: Ugye a tűz megolvasztja a vasat. És ugyanez a tűz megkeményíti a tojást. Így van? Igen. Értik? Nem. Akkor tehát nincs így? Uraim, sok minden van még Istenen kívül, amit önök nem értenek, és mégis elhiszik. Csak pont Istent akarják letagadni? Bizonyosan félnék tőle. Ha tisztességesen élnének nem kellene félniük.”

B) *József Attila* nagy költő volt, de nagyon boldogtalan. Fényképéről is látjuk, hogy milyen sötét tépelődés töltötte el a lelkét. Egyik szép versében be is vallja:

„Tele vágyakkal zokog a lelkem,
szerető szívre sose leltem...
Aggódó szívvel loholok egyre,
Kereselek valakit a végtelenben...”

Látjátok, hogy *csak a szeretet* tudja az ember szívét betölteni és boldogítani. De nem akármilyen, hanem olyan szeretet, amely bennünket a végtelen Istennel köt össze. Erre kell tehát törekednünk. Tanuljuk meg, és gyakoroljuk az isteni erényeket.

Házi feladat: esténként indítsd fel a hit-remény-szeretet erényét.

Ének: „Uram hiszek és remélek” (SZVU 263.)

15. AZ EGYIPTOMI JÓZSEF TÖRTÉNETE

Oktatói cél: Rámutatunk, hogy milyen bűnök okozzák egy ártatlan ember szenvedését.

Nevelői cél: A megpróbáltatásban is maradjunk hűségesek Istenhez.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk. Főparancsolat.

Számonkérés: felindítottatok esténként a hit-remény-szeretetet? Kérdések.

I. ELŐTERJESZTÉS

Ma ismét az ószövetségi Szentírás egyik szép történetét halljátok.

Ábrahámnak csak egy fia született Sárától: Izsák. Neki két fia született: Ézsau és Jákob. Az Úr Jákobot választotta ki, hogy ivadékaiban teljesítse az Ábrahámnak adott ígéretet. *Jákobnak 12 fia* volt. Ezek között legjobban szerette a két legkisebbet, Józsefet és Benjamingot.

(József történetét mondjuk el a könyv szövege szerint),

Célkitűzés: Nézzük, milyen tanulságot tudunk levonni József történetéből?

II. KIFEJTÉS

Új fogalom: főbűnök.

1. Jákob túlságosan kimutatta különös szeretetét József iránt. Ez helytelen volt, mert *féltékennyé* tette a testvéreket József iránt és ellenséges lelket váltott ki belőlük. Amikor meglátták József díszes köntösét, már bosszúra gondoltak.

2. József büszke volt a szép ruhára, pedig azt testvérei *irigyelték* tőle. Amikor József megkereste őket a legelőn apja parancsára, azonnal arra gondoltak, hogy megölik. Szerencsére, a legidősebb testvér Ruben közbelepett, és inkább egy kiszáradt ciszternába dobták be.

3. Közben jöttek a kereskedők. Júdát elfogta a *kapzsiság* és kitalálta, hogy pénzért el lehet adni öccsüket.

4. Apjukat *félrevezették*: véres ruhát küldtek haza, s abban a tévedésben tartották, hogy vadállat tépte szét.

Most nézzük, mit szenvedett József Egyiptomban.

1. *Rabszolga* lett belőle, és így gazdája azt tehetett vele, amit akart. Verhette, börtönbe vethette, éhezethette, dolgoztathatta, de akár meg is ölthette volna. József azonban nagyon becsületesen viselkedett és szorgalmasan dolgozott. Ő lett Putifár rabszolgáinak főnöke.

2. Putifár felesége *buja*, vagyis szemérmetlen nő, az érzékiség bűnére csábította Józsefet, aki szép fiatal ember volt. József azonban nem engedte magát elcsábítani. Az asszony ezért bosszút állt, és *megrágalmazta* Józsefet, akit gazdája büntetésből börtönbe vetett.

3. József a börtönben megfejtette a *főpohárnok* és a *fősütőmester* álmát. Különös, hogy a pohárnok, kiszabadulása után teljesen megfeledkezett Józsefről. Nem segített rajta. Csak két év múlva jutott eszébe, amikor a fáraó álmát kellett megfejteni.

Ennyi megaláztatás után *fordult a kocka*. József megfejtette a fáraó álmát és *főkormányzó* lett belőle.

Hogyan viselkedett most József?

Hálát adott Istennek ezért a felemelkedésért, és nem állt bosszút azokért a szenvedésekért, amelyeket el kellett viselnie. József tudta, hogy az álmfejtés tudományát csak Istennek köszönheti. Emberi tudomány erre képtelen.

Most foglaljuk össze, milyen bűnökkel találkoztunk József történetében.

A testvérekben megtaláltuk az *irigységet* és a *haragot*, amely végül testvérük eladásához vezetett. Putifár feleségénél a szemérmetlenséggel találkoztunk, amit *bujaságnak* nevezünk régies szóval. Úgy gondoljuk, hogy a pohárnok is bűnös volt, mert József bizonyára eszébe jutott, de *lusta*, azaz rest volt arra, hogy a fáraónak említést tegyen róla. Putifár kideríthette volna az igazságot felesége vádjaival szemben, de mivel *kevély* volt, nem vett annyi fáradságot, hogy meghallgasson egy szolgát. József testvéreinek viselkedésében még egy bűnnel találkozunk: a *kapzsisággal*, pénzért adták el testvérüket. József története mellékesen említi, hogy a börtönben sinylődött a fáraó két főtisztviselője, a fősütőmester és főpohárnok. Vajon miért kerültek oda? Valószínű, hogy a fáraó *torkosságát*, eszem-iszom igényét nem tudták kívánság szerint kielégíteni.

Ime, József történetében megtaláljuk a hét ún. főbűnt.

Ezek: kevélység, fösvénység, bujaság, irigység, harag, torkosság, restség (lustaság).

1. *Kevély* az, aki megveti, lenézi embertársait.
2. *Fösvény* az, aki semmi jóra nem tud adakozni.
3. *Buja*, aki rendetlenül keresi az érzéki élvezetet.
4. *Irigy* az, aki bánkodik, ha mások előnyben vannak.
5. *Torkos* az, aki mértéktelen, vagy ingyenc ételben-italban.
6. *Haragos* az aki rosszat tervez vagy tesz embertársainak.
7. *Rest*, aki lustaságból elmulasztja a jót, főként kötelességét megtenni.

Most már válaszolhatunk a kérdésre, miért szerette Isten Józsefet? Azért, mert *erényes* volt.

III. ALKALMAZÁS

A) Nagyon kell törekednünk arra, hogy magunkban kifejlesszük azokat az erényeket, amelyekkel a főbűnöket le tudjuk győzni. *Szt. Ferenc* gazdag posztókereskedő fia volt. Apja mindenképpen kereskedői munkára akarta fogni. Ferenc látta hogy a gazdagság kapzsiává teszi. Mit csinált? Egyik nap apja raktárának összes készletét kidobálta az ablakon, és ingyen széosztotta a népnek. Azelőtt vágyott a dicsőségre és szép ruhákra, most darócruhát öltött magára és tűrte, hogy kinevessék, gúny tárgyává tegyék. — Atyja házában jutott neki bőven ételből és italból, fiatalon mértéktelen is volt, de ezt a kísértést legyőzte azzal, hogy sokat böjtölt, és meglegedett a száraz kenyérrel is.

— *Önmegtagadásaival* legyőzte az érzéki vágyakat is. A harag helyett olyan szelíd tudott lenni, hogy még a farkast is megszelídítette.

Gyakoroljuk szívesen ezeket az erényeket. Nem bánjuk meg, mert sok örömet szerzünk magunknak és embertársainknak is.

B) *József* történetében láttuk, hogy Isten a rosszból is tud jót kihozni. A rosszat ugyan nem akarja Isten, de megengedi, hogy annál több módunk legyen a jó gyakorlására. Megengedte, hogy ártatlan embereket fogságba hurcoljanak. És jött egy *Páli Szt. Vince*, aki hősiecs önfeláldozással kiszabadította a foglyokat. — Megengedte Isten, hogy sok szegény és árva gyerek utcára kerüljön. De jött egy *Don Bosco Szt. János* aki százával szedte össze őket és jobb nevelést adott, mint otthon a szülők adtak

volna. Isten megengedi, hogy legyenek éhezők és betegek, de jön *Teréz anya* és még sokan mások, hogy hősie szeretettel Istenhez vezessék őket.

Szerezzünk mi is érdemeket Isten és az embertársak szolgálatában.

Házi feladat: Írd le füzetedbe egymás mellé a hét főbűnt és mindjárt írd mellé az ellentétes erényt. (Pl. fősvénység—jószívűség)

Ének: „Előtted Jézusom, leborulok” (SZVU. 143. 1. és 4. vsszak.)

16. JÓZSEF TESTVÉREI EGYIPTOMBAN

Oktatói cél: József történetében bemutatjuk a gondviselő Isten jóságát.
Nevelői cél: Látjuk, hogy érdemes az erények útján járnunk.

Bevezetés:

Ima: Üdvözlégy, majd soroljuk el az irgalmasság testi cselekedeteit.

Ének: „Előtted Jézusom” (SZVU 143.)

Számonkérés: Nézzük, megtaláltatok-e a főbűnök ellentétes erényeit.

Visszakérdés: Legalább 4–5 gyermek sorolja el teljesen a hét főbűnt. Utána egyesével egyet-egyet, hogy mindenki feleljen. Aztán két-három gyermek álljon fel és felváltva mondják el József történetét. Amikor egyik gyermek a történet egy szakaszát befejezte, a hitoktató mutasson rá a következőre, aki folytatja.

I. ELŐTERJESZTÉS

Most folytatjuk ezt a szép történetet. Ott hagytuk abba, hogy József Egyiptom főkormányzója lett. Egyiptomban tehát elkezdődött a hét termékeny esztendő. József minden fölösleges termést gonddal magtárakba és raktárakba gyűjtetett. Így aztán bő tartalékkal rendelkeztek az inséges időkben.

Amikor Egyiptomban a hét bő esztendő eltelt... (folytatjuk a könyv szövegével a történet elbeszélését).

Célkitűzés: Nézzük, miként tanít minket József története Isten gondviseléséről, és milyen erényeket tanulhatunk belőle?

II. KIFEJTÉS

1. József történetében tapasztaljuk *Isten gondviselő szeretetét*. Gondoljátok el, mi lett volna Jákobbal, fiaival, unokáival (voltak vagy hatvanan) ha József nem kerül Egyiptomba? Vagy éhen haltak volna vagy rabszolgák lehettek volna, ha valaki valamilyen szűkös táplálékot tudott

volna nekik adni. Isten azonban meg akarta őket menteni ettől. És nemcsak őket, hanem a többi embert, az egyiptomiakat is. Hiszen Isten minden embert szeret. József működése által őket is sikerült megmenteni a pusztulástól azzal, hogy a felesleges gabonát és szénát összegyűjtötték, és tartalékolták a terméketlen évekre.

Igaz, hogy József szenvedett, de aztán egyszerűen csak „fel is magasztaltattott”. Ebből azt látjuk, hogy Isten földi életünkben megengedi a szenvedést is, de nem többet annál, mint amit el tudunk viselni.

2. Azt is látjátok, hogy a bűn büntetést von maga után. József testvérei nagy félelmet álltak ki, amikor gabonáért mentek. Atyjuknak kezeséget adtak Benjaminért, és második útjuk alkalmával látták, hogy kelepcebe kerültek, és Benjaminget nem tudják hazavinni. Kétségbeesve önmagukat ajánlották fel fogságba őhelyette. Nagyon megijedtek akkor is, amikor felfedezték, hogy a főkormányzó nem más, mint az ő eladott József testvérük. Leborultak, és várták méltó büntetésüket.

3. Itt azonban már József *nagylelkűségével* találkoztak. Eddig is visszakapták mindig a gabona árát, meg is vendégelték őket, és ők nem tudták megérteni, hogy miért. Most József nyíltan megbocsátott nekik, mert mindenben, ami történt, Isten tervét látta megvalósulni. Örült, hogy segíthet atyján és rokonságán.

József már fiatal korában is kitűnt erényeivel. *Atyjával szemben feltétel nélkül engedelmes* volt. Ifjúkorában, amikor legsúlyosabb a kísértés a tisztaság ellen, *vissza tudta utasítani* Putifárné csábítását. *Becsületes* volt gazdájának vagyonekezelésében is. Nem kereste a gyors érvényesülést. Erre is mód lett volna Putifár házában, ha hajlandó lett volna az asszonyhoz bűntársul szegődni. József kitartott a jóban és Isten fel-emelte őt.

4. Bízunk Istenben, és mi is megkapjuk jutalmunkat a hűségért, amellyel parancsolatait megtartjuk.

Az *engedelmesség* nem megalázó. Sőt, megtisztel bennünket, hiszen az engedelmességgel Istennek, és az ő helyetteseinek teszünk szolgálatot. Ez sokkal megtisztelőbb, mint a rosszhiszemű embereknek, társaknak, barátnőknek, cimboráknak engedelmeskedni, akik éppen rosszra csábítanak minket.

A *tisztaság*, más szóval szemérmesség *nem szégyen*. Mint ahogyan nem szégyen tiszta ruhában járni, tiszta lakásban lakni, tiszta asztalról enni. Gondoljunk az orvosok, ápolók, cukrászok szép fehér ruhájára. Mi volna, ha felcserélnék a vaskereskedők sötét és szutykos köpenyével?

Nem szégyen tehát tiszta lélekkel élni, tiszta szemmel mosolyogni. Sőt, ez a legnagyobb érték.

A *szelidség* nem bűn még akkor sem, ha lekezelnek és kinevetnek miatta. A szelíd ember mindig túléli a hadakozót, a veszekedőt. Az utolsó szó a türelmé. Az Úr Jézus is mondta: „*Boldogok a szelidek, ők bírják majd a földet*”.

Foglaljuk össze:

- *Miért szerette Isten Józsefet?*
Erényei miatt. Soroljuk el ezeket.

III. ALKALMAZÁS

A) A mi magyar szentjeink között is találunk olyanokat, akiknek sorsa és erényei hasonlítanak az egyiptomi Józseféhez. Gondoljunk most *Szent Margitra* (1242–1270), *IV. Béla királyunk leányára*. Amikor a tatárok végveszedelembé sodorták a magyar népet, a kis Margitot szülei felajánlották Istennek. Már 4 éves korában kolostorba adták, és ott az apácák keze alatt nevelkedett. Annyira megszerette a szigorú apácaéletet, hogy felnőtt korban öntudattal is felajánlotta életét azért, hogy atyja, és testvére, István között béke legyen. Ennek a felajánlott és Istennek tetsző életnek köszönhető, hogy sikerült a királynak újjáépítenie a feldőlt és felégetett országot. Mint egykor József, most Margit mentette meg népét alázatos imájával, szolgálataival, vezekléseivel és lemondásaival.

B) Több vonásban hasonlít József történetéhez a mi *Szent László* (1046–1095) *királyunk élete*, és története. Szent Lászlónak szülei éltek számkivetésben Lengyelországban. Részből László is külföldön nevelkedett. Mély lelkű, hithű keresztény vált belőle. Szerencsére, mert elődei alatt a pogányok megint csaknem uralomra jutottak. Amikor 1077-ben trónra került, már az egész nép ismerte hőstetteit. Azután ő is nagylelkűségével, irgalmas jóságával, erkölcsös és hithű magatartásával lett népének példaképe, védelmezője, megmentője. Megerősítette népének keresztény hitét és ezzel biztosította jövőjét is. A nép sok csodával vette körül, és kegyes királynak nevezte őt.

Tanuljunk mi is magyar szentjeinktől. Szeretnünk kell népünket, és szívesen hozzunk érte áldozatot.

Házi feladat: Írd le füzetedbe egyik magyar szentünk életét.

Ének: „Leborulva áldlak” (SZVU 119.)

17. MÓZES TÖRTÉNETE

Oktatói cél: Mózes történetével szemléltetjük, hogy milyen bölcs az Isten.

Nevelői cél: Szívesen vállaljuk, amit Isten vár tőlünk.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk. Tízparancsolat.

Ének: „Imádlak nagy Istenség” (SZVU 116.)

Számonkérés: Mutassuk meg a házi feladatot. Néhányan olvassák fel, hogy melyik szentünkről mit írtak.

Visszakérdezés: Mondassuk el József történetét úgy, mint az előbbi leckében. Emeljük ki újra József erőnyeit.

I. ELŐTERJESZTÉS

Gondolhatjátok, hogy amíg József és utódai éltek, és részt vettek Egyiptom vezetésében, a zsidóknak jó soruk volt. Mivel jólétben éltek, gyorsabban szaporodtak. Isten maga is segítette őket különféle szabályokkal, amelyeket ők isteni törvényként tiszteltek. Évszázadok múltán azonban az új fáraók már kezdtek félni attól, hogy a zsidók túlnépesednek, és föléje kerülnek az egyiptomiaknak. Így történt, hogy az egyik fáraó súlyos kényszermunkára fogta a zsidókat. Hatalmas építkezésekhez kellett anyagot szolgáltatniuk. Majd pedig olyan rendeletet adott ki a fáraó, hogy minden zsidó fiú gyermeket vessenek bele a Nílus folyóba.

Az egyik család három hónapig titkolta,...

(lásd: könyv szövegét).

Célkitűzés: Lássuk, miként valósul meg Mózes történetében Isten terve.

II. KIFEJTÉS

1. Az egyiptomiak durván üldözték a zsidókat. Felvetődik bennünk a kérdés: miért engedte meg az Isten, hiszen a zsidóság az Ő választott népe volt. Ez igaz, csak hogy Isten tudta, ha nem üldözik őket a pogányok, akkor a zsidók is könnyen beolvadtak volna a pogányságba. Emlékezzünk csak Ábrahám kiválasztására. Isten őt is kiemelte parancsával a pogány környezetből. Végül az egyiptomi zsidósággal is ezt kellett tennie Istennek. Kivezette őket, hogy önálló néppé legyenek, és így megőrizték az egyistenhitet. Ezt a nagy tömeget azonban (10–20 ezerre teszik a számukat) nem lehetett csak úgy láthatatlanul titokban kivezetni. Az ingyen munkásokat a fáraók nem szívesen engedték el. *Mózesnek* nagy feladatot adott tehát, hogy a nép kivezetését alaposan előkészítse. Mózes erre a feladatra maga az Úr nevelte és jelölte ki.

2. Mózes történetében látjuk, miként valósul meg *Isten bölcsessége*. A kisgyermeket anyja három hónapig rejtgette. Azután sem dobta bele a folyóba, hanem a Nílus nádasába rejtette. Igen nagy bátorság kellett ehhez, hiszen az anya életét kockáztatta a fáraó parancsának megszegésével. A sás közé tett gyermek pontosan akkor sírt fel, amikor a fáraó leánya arra járt. A kisgyermek nővére is azonnal kéznél volt, hogy saját édesanyját küldje a gyermek táplálására és nevelésére. Mindez az Isten akaratából történt így, és nem véletlenül.

Mózes menekülése is tulajdonképpen egy mondaton múltott. Egy zsidó vágta Mózes arcába a szót: csak nem akarsz engem is megölni? — s ezzel leleplezte Mózesnek indulatból elkövetett emberölését. Mózes látta, hogy most már el kell tűnnie. Így került a pusztába pásztornak, így ismerte meg a pusztai életet, a legelőket, vízforrásokat, s ezeknek az ismereteknek később nagy hasznát vette. A pusztában *égő csipkebokorból* szólította meg őt az Úr, és megbízta a zsidók kivezetésével Egyiptomnál. Ez is Isten bölcsessége.

Aztán előre megmondta, hogy a fáraó nyakas lesz, de Mózeset nem meri bántani. Mózes dadogva vállalja a küldetést, és nem megy szívesen. Isten ezért segítségére küldi *Áront*, a bátyját. Mintha csak véletlenül találkozónának, pedig ez is Istentől van.

3. Most aztán Mózesen múlik, hogy elfogadja Isten akaratát. Először fél, kibúvókat keres: nem hisz nekem sem a fáraó, sem a népem; dadogó ember vagyok... Isten minden nehézséget megold, és Mózesnek mégis vállalnia kell a küldetést.

Mózeszt Isten különös szolgálatra hívta. Ma is vannak emberek, akiket Isten külön szolgálatára hív, pl. a papságra. De a többi embert is hívja Isten, hogy teljesítse az Ő akaratát, és ezzel boldog lesz. Tehát *minden ember* hivatva van az Isten szolgálatára. Kérdés, mikor szolgálunk Istennek? Mindenkor, ha megtesszük az Ő akaratát; s főleg ha *teljesítjük kötelességeinket*.

Mózes történetéből látjuk, hogy Isten úgy tudta irányítani Mózes sorsát, és úgy rendezett el mindent körülötte, hogy a fáraó akarata és a nép félelme ellenére, teljesíteni tudta Isten akaratát.

Foglaljuk össze:

- *Hogyan rendez el Isten mindent a világon?*
- *Kiket hív Isten az Ő szolgálatára?*
- *Mikor szolgálunk Istennek?*

III. ALKALMAZÁS

A) Mózeszt a zsidó történelem szinte legnagyobb alakjaként emlegetik, aki népét kimentette az enyészetből, és felkészítette egy nagy nemzeti történelemre. Ránevelte a zsidókat az Istenhez való hűségre és bizalomra. Ilyen hivatást töltött be népünk életében *Szent István király*. Ő Jézus Krisztus hitével, a kereszténységgel alapozta meg népének lelki jövőjét. Láta, hogy a pogányságban megrekedt népek elpusztulnak. A pogány módra élő magyarok sorsa is a pusztulás lett volna. Szent Istvánnak is hatalmas példával és munkával kellett népét a Krisztushoz való hűségre nevelni. Ezért alapított 10 püspökséget; ezért rendelte el, hogy minden 10 falu építsen templomot; ezért hívta be a missziós papokat, és alapította az első szerzetes kolostorokat. Még uralkodásának évei is csaknem egyeznek Mózes vezérségének éveivel (40–41 esztendő).

Keresztény hitünk ma is nagy kincse népünknek.

B) Istennél nincsenek véletlenek. — *Diákok* utaztak vonaton. Az egyik buzgó fiú Bibliáját olvasgatta. Kötekedő társa, mintha csak tréfált volna kikapta kezéből a Bibliát, és kidobta az ablakon. A Bibliát olvasó fiú meghökkent ezen, de türelmesen elviselte. Gondolta, hogy Istennek ezzel is lehet valami célja. Néhány hét múlva kis csomagot kap, benne Bibliáját, és egy néhány sort: Ne haragudjon, hogy Bibliáját késve küldöm vissza, de el akartam olvasni, mielőtt visszaküldöm. Köszönöm. Ezt írta

az a vasutas, aki a vasúti töltésen megtalálta a tulajdonos nevével és címével ellátott Bibliát.

Isten mindig eléri célját.

Házi feladat: Vállalj szívesen templomi szolgálatot! Írd fel, mit szeretsz legjobban végezni; ministrálást, éneklést, sekrestyés-szolgálatot, felolvasást, perselyezést, takarítást?

Ének: „Csodákkal tündöklő” (SZVU 1–2. versszak. 111. ének)

18. MÓZES KIVEZETI AZ IZRAELITÁKAT EGYIPTOMBÓL

Oktatói cél: Bemutatjuk, hogy Isten a fáraók felett is Úr.

Nevelői cél: Hallgassunk mindig Isten szavára.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk. Tízparancsolat.

Ének: „Te vagy földi éltünk” (SZVU 195.)

Számonkérés: Nézzük, ki milyen szolgálatot vállal szívesen a templomban?

Visszakérdezés – mint előző órán.

I. ELŐTERJESZTÉS

Mózesnek és Áronnak nem volt könnyű dolga megértetni a zsidókkal Isten tervét, Egyiptom elhagyását. Sokat szenvedtek ugyan Egyiptomban, mégis féltek a vándorlás bizonytalanságától.

Az Úr parancsára Mózes és Áron összegyűjtötték a népet. . .

(Lásd a tankönyv szövegét.)

Célkitűzés: Mózes történetében látjuk, hogy bizonytalanság és szenvedések ellenére is rá kell hagytokoznunk Istenre.

II. KIFEJTÉS

1. A zsidók egyiptomi kiszabadulása sok érdekes kérdést vet fel. Tudósok és kiváló regényírók egyaránt foglalkoztak ezzel a témával. (Kodolányi: Égő csipkebokor, Thomas Mann: A tízparancsolat.) A zsidók későbbi történelmükben is élénken megőrizték a kiszabadulás emlékét, hiszen a húsvéti ünnep is ezt jelenítette meg.

Csodálattal emlékeztek elsősorban arra, hogy Isten Mózesnek különös csodatévő erőt adott: botja kígyóvá változott; egy csapással szétválasztotta a tengert; vizet fakasztott a sziklából stb. Amikor a fáraó előtt Mózes csodat művelt, az megpróbálta az egészet szemfényvesztő mutat-

válynak minősíteni. — Ebben hasonlítanak hozzá ma is azok, akik semmiféle csodát, isteni beavatkozást nem akarnak elfogadni. — Mózes valóban szemfényvesztő lett volna? Saját dicsőségére akarta felhasználni tudományát? Erről szó sincs.

Biztos, hogy *Mózes Isten akaratát teljesítette* nem kis félelemmel, ellenkezéssel, tétovázással, de később mégis elszánt engedelmességgel.

Biztos az is, hogy csodatévő ereje nem szemfényvesztés volt, mert mikor utánozni akarták az egyiptomi varázslók, pórul jártak. „Áron botja ugyanis elnyelte az ő botjaikat.” A csapások kiosztásában is akarták Mózeset követni, de a harmadiknál már beadták derekukat, tovább nem próbálkoztak.

Lehet, hogy a csapások önmagukban természetes jelenségek voltak, mert *hasonlók* előfordultak máskor is. A Nílus vize máskor is vörössé lett, de júliusban a nagy esőzések után és nem februárban, amikor nem volt eső. Mások a halak sem pusztultak el benne, mint most, Mózes intézkedésére.

Az apró állatok által keletkezett csapások is lehettek természetesek. Másutt és máskor is tudunk veszedelmes szúnyog-, légy-, béka-, és sáska-járásról. Nem ritkán hallottunk béka- és sáskaesőről is, olyan esetben, hogy egy forgószerű összeszedi egy vidéken ezeket a kis állatokat és messzi távolságba ragadja, ahol a szél elenyézik és földre szórja a sáska vagy békátömeget.

A jégverés, a fekélyek, és az állatvész szintén előfordult máskor is. Mégis csodálatos az, hogy itt most minden *Mózes szavára* történt. Ugyancsak az Ő szavára múlt el a csapás.

A sötétséget is okozhatta egy szél, amikor a sivatag finom homokját levegőbe kapva elborította az eget. Úgy látszik, most ez a természetes jelenség is Mózes rendelkezésére állt.

2. A tizedik csapásnak szertartása már az Ószövetség megváltói művének előképe. Az egy éves hibátlan báránynak ajtófélfára kent vére távol tartotta az *öldöklő angyalt, vagyis a halált*. A megváltó *bárány előképe* az önmagát feláldozó Isten Bárányának, Jézusnak. — Az akkor elköltött kovásztalan vacsora előképe az utolsó vacsorának, ahol az örök életet biztosító kenyeret kaptuk Jézustól. A zsidók életbenmaradása jelképezi azt, hogy *Jézus feltámadásában* és életben maradásában a mi örök életünk zálogát látjuk.

A *kovásztalan kenyér* jó volt arra, hogy vihették magukkal az útra és nem száradt csonttá. (Gondoljunk a mostani sajtos ostyákra.) *Keserű*

saláta is jó volt valamire: ettől sokkal kevésbé szomjajztak az úton, mint esetleg valami cukros ételtől. Isten ezekkel a rendelkezéseivel tehát a természetes erőket is segítségére rendelte népének. A Sós-tenger kiszáradása is lehetett természetes jelenség, itt mégis csoda, hogy Mózes akaratára történt.

Foglaljuk össze:

- *Miért akarta Isten népét kivezetni Egyiptomból?*
- *Miért Kánaán földjére vezette őket?*
- *Miért kell Mózes tetteit csodának tartani?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Istenes Szent János* (1495 – 1550) fiatal korában nagyon fegyelmezetlen ifjú volt, és duhaj életet élt. Még lopás bűnébe is belekeveredett. Szilaj lovas is volt. Egyszer azonban egy ló megtanította a komolyságra. Levetette a hátáról és János fejét kőbe vágta. Sokáig nem tért magához, mikor végre életre kelt, az első gondolata az volt, miért teszi ő a rosszat és miért nem a jót? Attól kezdve arra törekedett, hogy embertársainak valami jót tegyen. Később pedig a betegek szolgálatára szentelte életét. Olyan áldozatosan élt, hogy már életében szentként tisztelték. – Vajon eljutott volna-e idáig, ha a ló le nem veti magáról; Isten a rosszból jót hozott ki.

B) *Loyolai Szent Ignác* (1491 – 1556) fiatal korában mint zsoldos katoná próbált szerencsét a spanyol király szolgálatában. A franciákkal szemben hőiesen védte az egyik spanyol várat, de egy ágyúgolyó szétronsolta a térdét, és őt eszméletlen állapotban vitték le a várfalról. Gyógyulását késleltette az orvosok ügyetlensége is, mivel nem jól illesztették össze sérült csontjait. Újra eltörték, de újra csak rosszul illesztették össze. Mindvégig sánta maradt. Gyógyulása alatt szívesen olvasott volna lovagregényeket, de csak a Bibliát és a Szentek történetét tudták rendelkezésére bocsátani. Végre elkezdett gondolkodni élete célja felől. Jézus szolgálatára szentelte magát, elkezdett tanulni. A legalsóbb iskolától az egyetemig, hosszú évekig folytatott tanulmányokat. Végül felkészülten néhány társával megalapította a Jézus Társaságot, vagyis a jezsuita rendet. – Isten a rosszból jót tudott kihozni. Ignác talán sohasem jutott volna el az életszentségig, ha nem éri szerencsétlenség.

Fogadjuk el Isten kezéből a sikertelenségeket és bajokat, abban a reményben, hogy Isten végülis jóra fordítja sorsunkat.

Házi feladat: Írd le, mit tartasz Mózes történetében a legnagyobb csodának.

Ének: „Csodákkal tündöklő” (SZVU 111.)

19. ISTEN KIHIRDETI A TÍZPARANC SOLATOT. ISTEN ELSŐ PARANC SOLATA

Oklatói cél: Ismertetjük a Tízparancsolat kihirdetését, és tárgyaljuk az első parancsolatot.

Nevelői cél: Elmélyítjük Isten imádását.

Bevezetés

Ima: Tízparancsolat.

Ének: „Kezdődik az ének” (SZVU 229.)

Számonkérés: A feladat ellenőrzése. Lássuk, hány csodáját írtatok le Mózesnek.

Visszakérdezés a kivonulás történetéből.

I. ELŐTERJESZTÉS

Ha ránézünk a térképre, és rárajzoljuk Mózes és a zsidók vándorútját, különös, hogy Mózes nem egyenesen, hanem nagy kanyarral vette útját az Ígéret földje felé. Ennek egyik oka, hogy a zsidók nagy tömegű állatot hajtottak, és azoknak legelőre meg vízre volt szükségük. Mózes már ismerte a Sinai-félsziget füves és vizes részeit, hiszen ott pásztorkodott. Tudta, merre talál a népnek és az állatoknak szükséges táplálékot. Amikor a Sinai-hegy tövébe jutottak, Mózes az Úr parancsára kimosatta a néppel ruházatát és azt mondta, hogy harmadnap az Úr szól a néphez. Mózes szorosabbra akarta fűzni népe kapcsolatát az Úrral, és ezért az Úr parancsára ünnepélyesen szövetséget kötött a néppel.

(Könyv szövege.)

Célkitűzés: Az első parancs, a szövetség megpecsételése. Mit akart Isten ezzel elérni?

II. KIFEJTÉS

1. A Szentírásban így olvassuk az első parancsolatot: „Én vagyok a te Urad, Istened... senki más ne tekints Istennek, csak engem. Ne csinálj magadnak faragott képeket... ne borulj le ilyen képek előtt, mert én az Úr, féltékeny Isten vagyok.”

Mit kíván tehát Isten? Hogy senkit sem helyezünk tiszteletünkben olyan magasra, mint Őt magát. Tehát senki más nem szabad *imádni*. Ez nagyon fontos parancs volt akkor, mert minden nép tucatjával imádta a bálványokat, csak a zsidók nem.

A szövetségekötés is azt jelentette, hogy a zsidó nép Istent legfőbb Urának ismeri el. Isten tehát azt kívánta a zsidóktól és tőlünk is, az első parancsolatban, hogy

benne higgyünk és reméljünk,
hogy Őt szeressük
és imádjuk.

Természetesen nem elég csupán azt hinnünk, hogy Isten van, hanem mivel Isten szólt hozzánk, mindazt hinnünk kell, amit Isten kinyilatkoztatott. Azokban az igazságokban, amit Isten üzent nekünk, maradéktalanul hinnünk kell. Nem válogathatunk, hogy melyiket hisszük és melyiket tagadjuk. A kinyilatkoztatást viszont Jézus az *Anyaszentegyházra* bízta, amikor így szólt: „Aki titeket hallgat, engem hallgat”.

Mit kell remélnünk Istentől? Nem azt, hogy sértetlenek maradunk, ha kiugrunk a tizedik emeletről. Ez vakmerő remény volna. De az is hiú remény, hogy ötös találatunk lesz a lottón. Isten ilyesmire nem tett ígéretet. Azt viszont megígérte, hogy aki benne hisz, annak *örök élete lesz* (Mt 16, 16). Tehát *remélnünk kell az örök életet, és mindazt, ami annak elnyeréséhez szükséges*. Isten megadja a szükséges kegyelmet ahhoz is, hogy meg tudjuk tartani parancsait. Viszont irgalmasan megbocsát, ha mégsem sikerült tökéletesen megtartani azokat. Itt van tehát a két legfontosabb eszköz az üdvösségre: a kegyelem és az irgalom. A jobb lator bocsánatot kér, és irgalmat talál. János apostol, és István vértanú viszont megkapják azt a kegyelmet, hogy tiszták maradjanak.

Ha igazán hiszünk és remélünk, akkor szeretni is fogjuk Istent, hiszen ő a legnagyobb jótevőnk.

Isten szeretete ellen vétkezik az, aki bűnt követ el. Különösen az, aki Istent káromolja, vagy ellene zúgolódik.

Isten mindig jobban tudja, hogy mi a jó, mint mi. Ezért sohasem szabad akarata ellen zúgolódni. Ellenkezőleg, mivel ő mindenkinél nagyobb, jobb és szentebb, *egyedül őt* ismerjük el Urunknak; tehát *csak őt imádjuk*.

Még a szenteket sem? Természetesen nem, mert ők is csak emberek voltak. Viszont képeiket nyugodtan kithetjük, és tisztelhetjük, sőt a szentekhez imádkozhatunk is, és *kérhetjük közbenjárásukat, de nem imádjuk őket*. A szentek közül legjobban a Boldogságos Szűzet tiszteljük, hiszen ő a legtökéletesebb. Őt az Isten a legmagasabbra emelte, amikor Fia édesanyjává tette. Nyilvánvaló, hogy egy édesanya a legtöbbet kérhet a fiától. Még egy Salamon király is nagy tisztelettel fogadta édesanyját, amikor kéressel járult hozzá, és jobbára ültette őt.

A Szűzanya képet vagy a szentek képmásait tisztelettel vesszük körül, akár még gyertyát is gyújtunk előttük; ez nem imádás. Csak Istent ismerjük el legfőbb urunknak, csak őt imádjuk

Foglaljuk össze:

- *Mit parancsol Isten az első parancsolatban?*
- *Mit kell hinnünk, hogy üdvözülhessünk?*
- *Mit kell Istentől remélnünk?*
- *(Ki vétkezik Isten szeretete ellen?)*
- *Mikor imádjuk Istent?*
- *Imádjuk-e a szenteket?*
- *Kit tisztelünk legjobban a szentek közül?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Teilhard de Chardin*, a nagy természettudós szerzetes pap emlékezik meg róla, miként szokott családja imádkozni az ő gyermekkorában. A család a kis családi oltár köré gyűlt. Az édesanya általában a legkisebb gyermeket tartotta ölében. Az édesapa egy szék mögé térdelt, és kérges kezeit imára kulcsolva a szék háttámlájára tette. A gyermekek az apa mellett térdelve imádkoztak. „Azt gondoltam magamban, – vallotta Chardin – milyen nagy lehet az Isten, akihez az *én nagy édesapám* ilyen alázatosan tud imádkozni.”

Örölnünk kell, hogy Isten szóba áll velünk, és mi szólhatunk Hozzá. Az *imádság* tulajdonképpen Istennel folytatott *párbeszéd*.

B) *Széchenyi István* (1791 – 1860) a legnagyobb magyar, buzgó katoli-

kus volt. Sokat utazott. Előfordult, hogy külföldi útjára magával vitte jóbarátját, báró Wesselényi Miklóst, aki református ember volt. Egy alkalommal történt, hogy egy szállodában közös szobával kellett megelégedniük. Mikor elérkezett a lefekvés ideje, Széchenyi elnézést kért barátjától, hogy ő mindennapi szokásának megfelelően térden állva elvégzi esti imáját.

Nekünk sem kell szégyenkeznünk senki előtt, hogy a legfőbb Úrral, Istennel beszélünk. Szívesen imádkozzunk magunkban is, mások előtt is.

Házi feladat: Nagyon fontos, hogy a reggeli és esti imánk ne maradjon el.

Határozzuk el, hogy a következő héten egyiket sem mulasztjuk el. Jegyezzük be füzetünkbe, hogyan sikerült elhatározásunkat megtartani.

Ének: „Imádlak nagy Istenség” (SZVU 117.)

20. IZRAEL NÉPÉNEK VÁNDORLÁSA A MANNA ISTEN MÁSODIK PARANCSOLATA

Oktatói cél: Lássuk, hogyan kell megtartanunk Isten második parancsolatát.

Nevelői cél: Tiszteljük Isten szent nevét.

Bevezetés:

Ima: Saját fogalmazású imával helyettesítjük a szokásos kötött imát. Tízparancsolat.

Ének: „Imádlak nagy Istenség” (1 – 2. versszak SZVU 116.)

Számonkérés: Hogyan végeztük el napi imánkat?

Visszakérdezés a múlt óra anyagából.

1. ELŐTERJESZTÉS

A pusztai vándorlás erősen próbára tette a zsidók türelmét, hiszen útjuk közben alig akadt valamirevaló legelő az állatoknak, egyéb embernek való termés pedig még kevésbé. Közben vízhiányban is szenvedtek. Egyszer találtak egy belső tavat, de ennek vize keserű volt, és ihatatlan. A nép zúgolódott. Mózes akkor Isten parancsára egy faágat dobott a vízbe, és az ihatóvá lett.

Azután meg az éhség miatt lázadoztak. Attól féltek, hogy éhen vesznek. „Inkább haltunk volna meg az Úr keze által Egyiptomban, – mondták, – amikor a húsos fazekak mellett ültünk, és jóllaktunk kenyérrel.” Ekkor Mózes Isten biztatására megnyugtatta a népet, hogy az Úr ad nekik húst is, meg kenyeret is. Az esti szürkületben, mintha csak felhő közeledett volna feléjük, óriási fürjcsapat jelent meg az égen. Aztán nagy hirtelen ellepték a zsidók táborát. A kimerült madarak este nem is láttak, és erejük sem volt, hogy felszálljanak, így a zsidók könnyű szerrel összefogdosták őket, és lakomát készíthettek belőlük.

Még nagyobb volt a meglepetésük másnap reggel. A tábor felett harmatozó felhőt észleltek. A földön pedig valami finom szemcsés dolgot találtak, amely hasonlított még ízében is a rizshez. Különböző módon

lehetett elkészíteni ételül, de nyersen is fogyaszthatták. Mózes így szólt: ez az a kenyér, amelyet az Úr ad nektek enni. Ezt elnevezték mannának. A manna minden hajnalban sűrűn takarta el a földet. Mindennap csak egy napra valót szedhettek, mert ami megmaradt másnapra, az megromlott. Pénteken viszont mégis két napra valót kellett szedniük, mert szombaton tilos volt dolgozni, meg nem is hullott manna (Kiv 16).

Célkitűzés: Ma is sok ember zúgolódik, és káromolja Istent. Lássuk, hogyan kell megtartani Isten második parancsolatát?

II. KIFEJTÉS

1. Isten második parancsolata így szól: Isten nevét hiába ne vedd! A zsidók ezt betű szerint értelmezték: nem ejtették ki Isten nevét. Viszont amikor Mózeszt szidták, tulajdonképpen Isten akarata ellen zúgolódtak, hiszen Mózes Isten parancsára vezette ki őket a pusztába. „Miért hoztál ki Egyiptomból? Hogy éhen pusztuljunk?” Isten megvédte Mózes becsületét azzal, hogy csodálatos módon húst és kenyeret adott a népnek.

(Egyesek úgy gondolják, hogy a manna egy tamariszk nevű fának az izzadmánya, amely bizonyos bogár szúrására keletkezik a fán. Ez azonban aligha alkalmazható ide, hiszen a zsidók 40 éven keresztül állandóan kapták a mannát, a tamariszk fa pedig legföljebb 2 hónapig hullatja ezt a melléktermékét. Másrészt, a manna szombaton nem hullott, és a felesleges mennyiség egy éjszaka megromlott. Ezek nem jellemzők a fa termékeire.)

2. Különös dolog, és szomorú, hogy az emberek ma is minden rosszért *Isten ellen zúgolódnak*. Még azok miatt is, amit az ember saját magának okoz. Miért káromkodik az ember, ha a szög helyett saját ujjára üt? Ügyetlenségének Isten volna az oka?

Láttam egyszer, hogy valaki elromlott *gépkocsijával* vesződött, amely nem akart gyújtani. Kiszálltam, hátha segítségére lehetek. A gépkocsi vezetője nagyokat káromkodott: Istent szidta, amiért a kocsija elromlott. Természetesen ezzel bűnt követett el, mert *káromkodott*: Isten nevét gyalázta. Sürgősen otthagytam, mert elment a kedvem a segítestől.

A káromkodó ember közben nemcsak Istent gyalázta, hanem azokat is szidta, akik rosszul csinálták meg kocsiját. Azt kívánta nekik, hogy Isten vakítaná meg az ilyen „link” munkásokat. Ezzel is súlyosan vétett Isten ellen, meg felebarátja ellen is. Így mondjuk: *átkozódott*, vagyis

Istentől rosszat kívánt embertársának. Nagy tiszteletlenség ez, mert Istent hóhérnak nézi, önmagát pedig bírónak teszi embertársa felett.

Amíg továbbmentem gépkocsimmal, felvettem két fiataalt. Egyik nagyon akarta bizonygatni igazát a másik előtt, és állandóan mondogatta: Isten bizony. Tehát Istennel akarta bizonyítani azt, hogy igazat mond, vagyis *esküdözött*. Ez is bűn, mert Istent rángatja minden szíreszóra tanúnak. De még nagyobb bűn, ha hazugságra esküdözik. *A hamis eskü mindenképpen halálos bűn*. A másik fiatal meg ezt ismételte: az istenit. Hát ez milyen bűn volt? Nem halálos, mert nem gyalázta Istent, de mivel szükségtelenül ismételte Isten nevét, ezzel tiszteletlenséget követett el, és bocsánatos bűnt. A második parancs így szól: Isten nevét hiába ne vedd!

Az is vétkezik Isten második parancsolata ellen, aki Istennek megígér valamit bűn terhe alatt; vagyis úgy, hogy ha nem tartja meg ígéretét, akkor ez legyen bűn a számára. Az ilyen ígéretnek neve: *fogadalom*.

Foglaljuk össze, ki vétkezik Isten második parancsolata ellen? Az, aki:
káromkodik,
átkozódik,
vétkesen esküszik,
Isten nevét hiába veszi,
fogadalmát nem tartja meg.

Foglaljuk össze:

- *Hogyan szól Isten második parancsolata?*
- *Ki vétkezik Isten második parancsolata ellen?*
- *Mit tesz esküdni?*
- *Ki esküszik vétkesen?*
- *Kiről mondjuk, hogy fogadalmat tesz?*

III. ALKALMAZÁS

A) Nagy Sándor (Kr. e. 356–323) Macedon uralkodó, nagy hódító volt. 20 éves korától 27 éves koráig legalább harmincszor akkora birodalmat hódított meg, mint Magyarország. Amikor Jeruzsálem elé ért hadseregével, a főpap és a papság kivonult eléje, hogy kíméletet kérjenek az Úr városának. A főpap teljes díszben jelent meg. Mikor Nagy Sándor

meglátta, leszállt a lováról és mélyen meghajolt. Mikor főemberei megkérdezték, miért tette ezt hatalmas hódító létére, ő azt felelte: mert látta, hogy a főpap süvegén *Jahve*, vagyis Isten neve ragyogott arany betűkkel. A tiszteletet Istennek akarta megadni.

Mi is adjuk meg Isten legszentebb nevének a tiszteletet. Soha ne vegyük hiába.

B) Ne viccelődjünk az átkozódással.

Nemrégiben panaszkodott valaki: az üzemből, melynek az illető vezetője, kölcsönkértek egy komoly gépet építkezési munkára. Nem adták vissza kellő időre, és nem is megfelelően használták. A kölcsönt adó üzem vezetője borzasztóan felháborodott, mert nekik is kellett volna már a kölcsönkért gép. Olyan ideges lett, hogy kimondta az átkozódó szót:

– Nem kívánok senkinek semmi rosszat, de most kívánom, hogy verje meg az Isten ezt a bandát, és legyen valami szerencsétlenség a munkájukban.

Pár perc múlva rohannak mentőt hívni, mert az a bizonyos gép levágta egy embernek az ujjait. Most mindenki sajnálta a szerencsétlenül járt embert, de legjobban az, aki az átkozódó szót kimondta.

– Bárcsak ne mondtam volna – mondogatta.

Szavainkra nagyon kell vigyáznunk, hogy Isten tisztelete csorbát ne szenvedjen.

Házi feladat: Rajzoljátok le füzetetekbe, a zsidó nép vándorlásának térképét.

Ének: „Zálogát adtad, ó Jézus” (SZVU 142.)

21. A SZENT SÁTOR ISTEN HARMADIK PARANCSOLATA

Oktatói cél: Megértetni, hogy a vasárnapot pihenésre és lelki gazdagodásra kell felhasználni.

Nevelői cél: Szívesen, örömmel ünnepeljünk.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk.

Ének: „Vágyva jöttem színed elé” (SZVU 231.)

Számonkérés: Nézzük meg a feladatokat; a vándorlási térképet.

Visszakérdezés Isten második parancsolatáról.

I. ELŐTERJESZTÉS

Mit gondoltok, mióta építenek az emberek templomokat?

Amióta lakást épített az ember magának, azóta épít Istennek is. De a templom mindig díszesebb volt, mint az ember lakóháza. Az emberek úgy gondolták, hogy akkor vannak biztonságban, ha Istenük velük lakik.

Miben laktak a vándorló zsidók? Sátrakban, mint általában a nomád pásztornépek. Ezt ugyanis bármikor felszedhették, továbbvitték, és más helyen verték fel. Közben terelték nyájaikat.

Ebből következik, hogy a vándorló zsidók Istennek is csupán sátor-templomot tudtak létrehozni. Ezt azonban szépen, pontos előírás szerint készítették el. Isten így szólt Mózeshez: „Készíts nekem szentélyt, hogy köztetek lakjam” (Kiv 25, 8). Erre az izraeliták díszes sátrat készítettek az Úrnak, és azt vándorlásuk alatt magukkal vitték. Ha valahol megálltak, a szent sátort felállították, és körükerítették. Udvarán kőből oltárt emeltek, és azon naponként áldozatot mutattak be Istennek.

A sátor két részből állt. A belső, kisebb része volt a szentek szentje. Itt őrizték a frigyládát, benne a parancsok két kőtáblájával. A szent sátor másik része volt a szentély. (Kétszer akkora mint a szentek szentje.) Ebben kisebb oltár volt, melyen naponként tömjént áldoztak. Az áldozatot Áron és fiai mutatták be Istennek, mert Isten Lévi törzséből szá-

mazott. Lévi törzsének többi tagjai (a leviták), felváltva segítettek az istentiszteletnél.

Amikor később templomot építettek az izraeliták, annak is olyan beosztást adtak, mint a szent sáornak.

Célkitűzés: Most arra felelünk, miért építettek a zsidók sáortemplomot; és miként kell ma megszentelni a vasárnapot?

II. KIFEJTÉS

1. A zsidók szent sátra az áldozatbemutatás helye volt. Naponta mutattak be áldozatokat. Tudták, hogy sokat kaptak Istentől, s főleg azt köszönték, hogy kimentette őket az egyiptomi szolgaságból. De mindig volt *kérnivalójuk is*, hiszen sokat nélkülöztek a vándorlás alatt. Ezért szívesen mutattak be áldozatot, vagyis lemondtak valamely kedves tárgyról, pl. az állatokról, amit följánlottak Istennek. Ezt a templom udvarán kőből rakott oltáron elégették. Ezek kifejezték hódolatukat Isten előtt, akit *elismertek* a világmindenség urának.

Mi is mutatunk be ilyen áldozatot? *Ilyent* nem. Hanem sokkal tökéletesebbet. A mi áldozatunkat maga Jézus, a Megváltó mutatja be. Amit a keresztfán vállalt, amikor feláldozta magát, azt az áldozatot megújítja minden szentmisében az emberek javára. *A mi áldozatunk tehát a szentmise-áldozat.*

Az Úr a zsidó népnek adott Tízparancsolatában keményen megparancsolta: „Megemlékezzél arról, hogy az Úr napját szenteld meg! Hat napot dolgozzál, a hetedik azonban legyen szent, legyen ünnepnap, legyen a nyugalom napja” (Kiv 20, 10).

A hetedik nap a zsidóknál a szombati nap volt.

A mi hetedik napunk a *vasárnap*, mivel Jézus vasárnap hajnalban támadt fel. Minden vasárnap tehát Jézus föltámadását ünnepeljük. Ezért parancsolja Isten harmadik parancsolata, hogy az Úr napját, vagyis a vasárnapot szenteljük meg.

Mit jelent *megszentelni*? Azt, hogy ezt a napot *kiemeljük* a többi, azaz a munkanapok közül. Ezen a napon nem dolgozunk, hanem *pihenünk*. Továbbá, ezen a napon legfontosabb feladatnak azt tartjuk, hogy elmegyünk a templomba, és *részt veszünk a szentmisén*. Tehát a szentmise és a pihenés együtt a vasárnap megszentelése. Természetesen nemcsak magunk nem dolgozunk, de másokkal sem dolgoztatunk.

Felvetődik a kérdés, hogy mégis szabad-e vasárnap valamit tennünk? Így felelhetünk: azt szabad tennünk, *ami pihenést jelent*. Tehát ne végezzünk olyan munkát semmiképpen, amit egész héten át végzünk. A szellemi munkás vasárnap mozogjon, sőt végezhet bizonyos pihentető testi munkát is. Pl. kerti munkát, díszítő munkát, vagy barkácsolást. De ne betonozzon vasárnap és ne ezen a napon tegye föl házára a tetőt, még akkor sem, ha hétköznap nem jutott erre ideje.

Vannak természetesen rendkívüli esetek is. Pl. szombaton elkezdünk egy építési munkát, amit nem sikerült befejeznünk, pedig fontos lett volna. Ezt megtehetjük vasárnap *néhány órával munkával*, de úgy, hogy a szentmise még ilyen esetben se maradjon el.

Ugyancsak szabad dolgoznunk, a mulaszthatatlan feladatok elvégzésében: pl. tűzoltás, betegszállítás, orvosi munka. Nem követ el bűnt az, aki *vasárnapi szolgálata* miatt nem tud részt venni a szentmisén. Szentmisére azonban ne a parancs miatt menjünk, hanem azért, mert az Úr szeretete hív minket, és Ővele találkozunk. Ennek a meghívásnak olyan örömmel tegyünk eleget, mintha egy nagyon várt találkozóra menénk – szeretteinkkel, barátainkkal.

Foglaljuk össze:

- *Mit jelent áldozatot bemutatni?*
 - *Mi a mi áldozatunk?*
 - *Hogyan szól Isten harmadik parancsolata?*
 - *Mit parancsol Isten a harmadik parancsolattal?*
 - *Hogyan kell a vasárnapot megszentelni?*
 - *Mely esetekben szabad vasárnap is köznapi munkát végezni?*
 - *Melyek a kötelező ünnepek a vasárnapokon kívül?*
- (Karácsony, Újév és Nagyboldogasszony)

III. ALKALMAZÁS

A) Barátom 4 évig szenvedett *fogolytáborban*. Néha már kibírhatalannak érezték sorsukat. Egyszer csak suttogással terjedt, hogy egyik fogolytárs személyében pap jött a táborba. Valaki bádogból készített egy kis kelyhet. Szereztek egy kevés kenyeret és bort is. A barakk eldugott helyén ágyon misézett a pap. Kimondhatatlanul nagy öröm volt az emberek szívében, akik titokban odagyülekeztek. Sírtak volna örömük-

ben, de nem mertek, nehogy az örök rájöjjenek. Viszont nagy erőt merítettek a szentmiséből szenvedéseikhez.

Mennyivel szebb a mi szentmisénk. Az erőre nekünk is szükségünk van, hogy legyőzzük a kísértéseket. Szívesen menjünk szentmisére!

B) Egy barátom családjával *Bulgáriában* járt. Néhány napot töltöttek ott. Úgy szervezték útjukat, hogy vasárnap szentmiséhez jussanak. Ez nem könnyű feladat volt, mert Bulgáriában alig van katolikus. Sikerült mégis Várnában katolikus templomra bukkanniuk. A közösség sokféle népből jött össze a szentmisére. Szentmise előtt valaki megkérdezte németül:

– Vannak-e itt magyarok?

– Igen, – jelentkeztek néhányan. Erre a rendező egy magyar Szentírást nyomott barátom kezébe, hogy a szentmisében magyarul is hangozzék fel a szent evangélium.

– Sok szépet láttunk – mondta barátom –, de a legnagyobb élmény számomra és családomnak is ez volt, amikor egy nemzetközi közösség előtt magyarul olvashattam a szentmise evangéliumát.

Örülünk, ha a szentmisénél szolgálhatunk a mi Urunknak, Jézusnak.
Házi feladat: Írd le a füzetedbe, mit szeretsz legjobban a szentmise szertartásában, és miért éppen ezt?

Ének: „Égből szállott szent kenyér” (SZVU 114.)

22. AZ IZRAELITÁK BEVONULÁSA KÁNAÁNBA A BÍRÁK KORA

Oktatói cél: Ismertetjük, miképpen telepedett le izrael népe az Ígéret földjén.

Nevelői cél: Héli főpap és fiai bűnhődéséből következtetjük, hogy Isten parancsaival nem lehet visszaélni.

Bevezetés:

Ima: Tízparancsolat.

Ének: „Uram Jézus, légy velünk” (SZVU 150.)

Számonkérés: Olvassuk föl a füzetből, mi tetszik legjobban a szent-misében.

Visszakérdés. Rajzold fel a táblára a szent sátort. Magyarázd meg!

I. ELŐTERJESZTÉS

Isten egyszer zúgolódásuk miatt azt a büntetést szabta a zsidókra, hogy 40 évig nem juthatnak be az Ígéret földjére. Így ott vándoroltak a pusztában az Ígéret földje közelében, de nem voltak elég erősek ahhoz, hogy megmérkőzzenek az ott lakó szívós és harcos népekkel. Maga Mózes már öreg volt, s nem vállalkozhatott arra, hogy bevezesse a népet. Ezért rábízta a vezetést *Józsúera*. Ő maga pedig felment Nébo hegyére, ahonnan megpillanthatta az Ígéret földjét, aztán csendes magányban meghalt. Sírját senki sem tudta. 120 éves volt.

Mózes halála után Józsue lett az izraeliták vezére. Az első város, amely az izraeliták útjába került, *Jerikó* városa volt. Ennek megközelítéséhez azonban át kellett kelniük a Jordán folyón. Az Úr parancsára a papok vállukon a frigyszekrénnel beléptek a Jordán vizébe és feltartóztatták a vizet. Így a nép száraz lábbal át tudott menni a Jordánon. Végül a papok is kimentek a vízből, és a feltornyosodott víz továbbfolyt. Jerikó lakói bíztak az erős várfalakban, de az Úr így szólt Józsuéhoz:

– Nézd, kezedbe adom Jerikót és királyát. Az Úr parancsára hat

napig naponta egyszer megkerülték a várost, a hetedik napon hétszer járták körül. Aztán megfűjták a harsonákat és az egész nép csatakiáltásban tört ki, mire Jerikó falai leomlottak. Az izraeliták ezzel elfoglalták a várost.

Később az egész ország az izraeliták kezére került és ők felosztották azt a 12 törzs között.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, hogy miként indult el Izrael népének történelme az Ígéret földjén?

II. KIFEJTÉS

1. Jerikó elfoglalása csak az első lépés volt Kánaán meghódításában. Miért? Mert Isten olyan feltűnő támogatást adott népének, hogy ezáltal részint ők maguk bátorodtak fel, és bíztak Istenben az idegen népek között, másrészt a pogányok látták, hogy ennek a népnek „erősebb” Istene van, mint az ő isteneik. Ez akkor nagyon fontos volt.

A Jordán vizét a papok a frigyszekrénnel felfogták. Ez az eset lehetett partszakadásból is. 1267-ben volt egy hasonló eset, amikor 16 órán keresztül a beomlott part fenntartotta a vizet, amíg csak a víz szintje az akadály fölé nem került. — A Biblia azt is megemlíti, hogy Jósue egyik ütközetében, amikor az amalekiták ellen harcolt, *a nap megállt az égen*. Ennek az a magyarázata, hogy a lemenő napfény valami távoli felhőn olyan fénytörést kapott, hogy még egy időre eltolódott a teljes besötétedés. Ilyet láthatunk természetes, de csodás formában is. Ilyen pl. a forgó napcsoda Fatimában (1917. okt. 13.). Ha maga a jelenség természetes is, de mivel Jósue szavára történt, mégis Isten különös szeretetéről tett tanúbizonyságot.

Jósue felosztotta a meghódított területet a 12 törzs között. Áron törzse ugyan nem kapott részt, mivel a papi szolgálatot látta el, viszont József törzse két részt kapott: Efraim és Manasse részét.

Az izraelitáknak akkor még nem volt királyuk, hanem „bírák” kormányozták őket. Még Mózeshez így szólt az Úr: „Minden városba jelölj ki bírakat és előjárókat, hogy igazságos ítéletet hozzanak a népnek. A jogot nem szabad csúrnöd-csavarnod és nem szabad sem a személyre tekintettel lenned, sem vesztegetésül ajándékot elfogadnod. Egyes-egyedül az igazságra törekedj” (MTörv 16, 18).

A bírák sora Héli főpappal kezdődött. Nagy tekintélyét azonban fel-

növő fiai tönkretették. Őnzők voltak, és komolytalanok; az áldozati adományok átvételénél loptak és az áldozni kívánó emberekkel durván bántak. Héli főpap az Úr figyelmeztetése ellenére sem lépett fel kellő eréllyel fiai ellen. Ezért az Isten megbüntette őt. A filiszteusok egy harcban még a frigyládát is magukkal vitték, Hélinek pedig mindkét fiát megölték. Mikor az öreg főpap meghallotta fiai elvesztését, agyvérzést kapott, leesett székéről, és meghalt.

Héli halála után *Sámuel* lett a bíró, akit már születésekor kiválasztott az Úr. Gyermekkorától szolgálatot teljesített a templomban. Az Úr megszólította, s ő azt felelte: „Beszélj, szolgád figyel”. Bíraskodása idején a filiszteusok, mivel Isten csapásokkal sújtotta őket, visszaadták az elrabolt frigyládát. Sámuel pedig megtérésre buzdította a népet: „Ha szívetek mélyéből az Úrhoz akartok térni, távolítsátok el az idegen isteneket körötökből... Ne szolgáljatok másnak, csak Istennek” (1 Kir 4, 7).

Amikor Sámuel megöregedett, fiai tette meg Izrael bíráivá. Ők azonban nem jártak apjuk útján. A nép azt kérte tőle: „Adj nekünk királyt, hogy kormányozzon minket, amint ez minden népnél szokásban van” (1 Sám 8, 7). Sámuel, Isten parancsára megkereste Betlehemben Kiszt, és az ő fiai közül Sault kente fel királlyá. Fejére öntötte az olajat, megcsókolta és azt mondta:

Ezzel fölkent az Úr örökrésze fejedelmévé. Uralkodj az Úr népe fölött.

Foglaljuk össze:

- Kire bízta Mózes a nép vezetését?
- Hány éves korában halt meg Mózes?
- Melyik várost vették be először?
- Hogyan értékelték a csodákat?
- Józsué után kik voltak a nép vezetői?
- Mi volt Héli főpap bűne?
- Hogyan lett Sámuel az Úr prófétája?
- Ki volt Izrael első királya?

III. ALKALMAZÁS

A) Héli főpapnak és fiainak bűnhődése fontos tanulságot jelent számunkra.

A szülő, aki sohasem büntet, vajon helyes úton jár-e? Olvastam egy *hentesről*, hogy egyetlen fiát, Pétert igen elkényeztetve nevelték. Gyermekkorában mindent megengedtek neki. Mindig az asztal tetején akart trónolni. Serdülő korában aztán állandóan hozzányúlt a pénzhez az üzleti kasszában. Egyszer búcsú volt a faluban, és bár apjától kapott 500 Ft zsebpénzt, de ő újabb 500-at akart a kasszából kivenni. Apja rajtakapta, és gyorsan bezárta a kasszát az orra előtt. Erre a gyermek földühödött, s amikor apja hátat fordított, a fiú hirtelen felkapta a csontozó bárdot, és belevágta apja hátába. Kérdezzük, ki a hibás?

Ha a szülők puhányan nevelik gyermeküket, azzal a gyermeknek is, meg önmaguknak is ártanak. Az a gyermek, aki nem tud szép szóra engedelmeskedni, megérdemli, hogy büntessék.

Házi feladat: Írd le füzetedbe a mai lecke szereplőit. És a név után egy mondattal jelezd, hogy mit cselekedtek.

Ének: „Ó édes Jézus” (SZVU 159.)

23. DÁVID KIRÁLY

Oktatói cél: Megtanítjuk, hogy az az erősebb, aki Istennel van.

Nevelői cél: Vigyázz, mert eleshet az, aki áll.

Bevezetés:

Ima: Bánatimádság.

Ének: „Könyörülj Istenem” (SZVU 53.)

Számonkérés: Soroljuk fel a múlt órai anyag szereplőit. 3-4 tanuló folyamatosan mondja el az anyagot.

Visszakérdezés.

I. ELŐTERJESZTÉS

Sault Sámuel az Isten parancsára kente fel királynak. Jó ideig nagyon vitéz és bátor uralkodó volt. Többször legyőzte az ellenséget. Később talán ezért bizakodott el.

Egyszer a filiszteusok seregével került szembe. A filiszteusok táborában volt egy *Góliát* nevű óriás.

(Lásd tankönyv.)

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, hogyan lett Dávid király, és mi volt a bűne?

II. KIFEJTÉS

1. Saul halála után Dávid lett Izrael királya. Dávid Jeruzsálemet az ország fővárosává tette, és királyi palotát építtetett. A frigyládát és a szent sátrat is elhozta az új fővárosba. Isten tiszteletére szép énekeket, zsoltárokat írt. Dávid próféta is volt, és a Megváltóról megjövendölte, hogy át fogják lyuggatni kezét és lábát, és köntösére sorcot vetnek.

Tervezte, hogy templomot is épít az Úrnak, ezt a felajánlását azonban Isten nem fogadta el tőle, nagy bűne miatt.

Dávidnak sok szép erénye mellett volt egy gyengesége. Könnyen lángra lobbant, ha női szépséget látott. Ez súlyos bűnökbe ragadta. Egyszer a

királyi palota tetejéről meglátta egyik katonájának, *Uriásnak* feleségét, aki éppen az udvaron fürdött. Annyira megtetszett neki, hogy feleségül akarta venni. Az asszonyt Betsabénak hívták. A király parancsot adott fővezérének Joábnak: állítsa Uriást a csatában a legveszélyesebb helyre, hogy halálát lelje. Miután ez bekövetkezett, Dávid feleségül vette Betsabét. E gonosz cselekedete után Isten Náthán prófétát küldte el hozzá, hogy megdorgálja bűnéért.

A próféta példabeszédet mondott:

Egy dúsgazdag embernek volt 100 juha. Szomszédjában a szegénynek csak egyetlen juha. A gazdag emberhez vendégek jöttek, és mivel sajnálta a saját juhát levágni, erőszakkal elvette a szegény ember egyetlen birkáját, és azt vágta le. — A király fölkiáltott:

— Ki volt ez a gonosz? Legyen a halál fia! Erre a próféta a királyra mutatott és azt mondta:

— Te voltál, király! Válogathattál volna Izrael összes leányai között, hogy feleséget találj magadnak, de te elvetted szegény Uriás feleségét.

A király alázattal elfogadta a fejmosást és azt mondta:

— Vétkeztem az Úr ellen.

A próféta megjövendölte, hogy a királynak bűnhődnie kell: „a kard sohasem fordul el házadtól, amiért megvetettél, és elvetted a hettita Uriás feleségét, hogy asszonyod legyen. A saját házadból hozok rád romlást” (2 Sám 11, 12).

2. Az Úr nem hagyott kétséget afelől, hogy még egy király sem lépheti át Isten parancsait büntetlenül. Dávid súlyosan vétkezett, ezért bűnhődnie kellett. Fiai közül többen meghaltak, leányát is gyalázat érte.

Dávid vétkezett *Isten ötödik parancsolata ellen*, mert felebarátja halálát okozta, meg a fővezért Joábot is *bűnre készítette* (megbotránkoztatta). Aztán vétkezett az *Isten kilencedik parancsolata ellen*, mert felebarátja feleségét bűnre csábította. — Bűne annál nagyobb volt, mert király és próféta létre rossz példát adott alattvalóinak. De Dávid király egyúttal nagy bűnbánó is volt; átérezte, bevallotta, és szinte sírva megbánta bűnét. Ezt idézi fel az egyik legszebb bűnbánati zsoltár (50. zs.) „Könyörülj Istenem, én bűnös lelkemen”.

Foglaljuk össze:

- Ki volt Izrael első királya?
- Melyik néppel kellett Izraelnek sokat küzdenie?
- Hogyan győzte le Dávid Góliátot?

- Milyen terve volt Dávidnak?
- Melyik ószövetségi írások őrzik Dávid művészetét?
- Melyik a legszebb bűnbánati zsoltár?
- Mi volt Dávid gyengesége?
- Kit csábított el Dávid?
- Melyik próféta feddte meg bűnéért?

III. ALKALMAZÁS

A) Magyar történelmünkben *Szent Imrét* (kb. 1000–1031) úgy emlegetjük, mint a tisztaság szentjét. Bár király fia volt, szerzetesi nevelőtől áldozatos istenszeretetet tanult. Ennek hatására 18 éves korában a veszprémi várkápolnában *tisztasági* (szüzességi) *fogadalmat* tett. Ez anynyit jelent, hogy teljesen lemondott a házasságról, és a testi kapcsolatról. Később ugyan a külvilág szemében házasságot kötött, de fogadalmát továbbra is tartotta. Tiszta lelkével megérezte mások tisztaságát is. Amikor meglátogatta a bakonybéli szerzeteseket, az adott csókok számával fejezte ki, hogy melyik szerzetes milyen mértékben tartja meg szerzetesi fogadalmát.

Nekünk is nagyra kell becsülni magunk és mások lelki és testi tisztaságát. Ezért küzdeni is érdemes.

B) *Az örmény katolikusokat* üldöző törökök elfoglaltak egy hegyi falut a tengerpart felett. A törökök a férfiakat rabszíjra fűzték, a nőket pedig összeterelték a sziklaszakadék szélére. Cinikusan feltették a kérdést:

– Vagy jöttök háremeinkbe, vagy letaszítunk benneteket a tengerbe. Azt gondolták, hogy a nők mindnyájan az életet választják, akár megáláztatásuk árán is. Azonban a csoportból kivált egy nagyon szép leány, s a szakadék felé rohant. Aztán a többi is utána lódult. Valamennyien inkább vállalták a halált, mint a gyalázatot, vagyis a szerelem nélküli testi kapcsolatot. Mondani sem kell, hogy hősök voltak. Bárcsak mi is tudnánk tanulni az ő hősiességükből, hogy megőrizzük testi-lelki tisztaságunkat.

Házi feladat: Írjatok le néhány mondattal olyan TV-ben látott történetet, ahol vagy az élet vagy a tisztaság elleni bűn szerepelt.

Ének: „Isten hazánkért” (SZVU 293.)

24. A HÁLÁTLAN ABSALOM ISTEN NEGYEDIK PARANCSOLATA

Oktatói cél: Megmutatni, hogy milyen súlyos a szülők elleni vétkek.

Nevelői cél: Az engedelmesség áldás. Gyakoroljuk szívesen.

Bevezetés:

Ima: Mondjunk saját fogalmazású imát szüleinkért. Mondhatja egyik gyermek, vagy maga a hitoktató.

Ének: „Isten hazánkért” (SZVU 293.)

Számunkérés: Beszámoló a feladatról: Találatok-e tanulságos történeteket a TV-ben?

Visszakérdezés: 3-4 gyermek folyamatosan mondja el Dávid történetét.

1. ELŐTERJESZTÉS

Absalom, Dávid egyik fia, súlyos bünt követett el, mert megölte elsőszülött bátyját Ammont. Az apa mégis kegyes volt hozzá, mert királlyá akarta tenni. Absalom azonban nem győzte kívánni atyja lemondását, és ezért lázadást szított ellene. Azt mondta neki, hogy Hebronba megy áldozatot bemutatni, mert erre egy régi fogadalma kötelezi. Ez azonban csak ürügy volt arra, hogy odahívja fiatal barátait és támogatóit, és ott királlyá kiáltassa ki magát. Azután felszaporítva seregét elindult atyja ellen Jeruzsálem felé. Bejutott a városba seregcivel, és már a királyi palota közelébe ért, amikor a király meghallotta, Absalomot királlyá kiáltja a nép. Erre Dávid még sarut sem tudott húzni, hanem mezít-láb menekült néhány hűséges emberének kíséretében. Mindenki sírva fakadt ezen a gyalázaton, elsősorban maga a király.

– Absalom közben birtokba vette a királyi palotát. Tanácsadói biztatták, hogy győzze le a király seregét, és így szilárdítsa meg uralmát. Absalom tehát apja üldözésére indult, aki szintén összegyűjtötte már hűséges harcosait, és fia ellen küldte őket. Apai szíve azonban felülkerekedett benne, mert így szólt hozzájuk:

– Bánjatok kíméllettel a fiúval, Absalommal!

Absalom vereséget szenvedett, és öszvéren menekült egy sűrű erdőn

keresztül. Közben feje beleakadt egy tölgyfába, és ott maradt ég és föld között himbálózva. Az öszvér elfutott alóla. Mikor ezt Joáb meglátta, három lándzsát döfött Absalom szívébe. Mivel azonban még élve lógott a tölgyfán, odalépett 10 ember és agyonütötték.

Amikor ezt Dávid meghallotta, megrendült, és keservesen sírt. Elcsukló hangon így siránkozott:

– „Óh, bár én haltam volna meg helyetted, fiam, Absalom! (2 Sám 19, 1)

Célkitűzés: Nézzük most, mit kíván tőlünk az igazi szülői tisztelet.

II. KIFEJTÉS

1. Isten negyedik parancsolata így szól: Atyádat és anyádat tiszteljed. Absalomnak pusztulnia kellett, mert semmibe vette Isten negyedik parancsolatát. Ő volt a jogos örököse Dávidnak, de hatalomvágyból nem tudta kívánni, amíg atya átadja neki az uralmat. Ezért arra vetemedett, hogy kezet emeljen atya ellen.

Katonáival megtámadta,
Jeruzsálemből elűzte,
magát királlyá tette
atyját megalázta.

Dávid és követői sírva fakadtak ezen a gyalázaton. A király mezítláb menekült fia elől, de még akkor is fia javát akarta. A fővezér, Joáb azonban büntetésre ragadtatta magát, és az Úr megengedte neki, hogy megölje Absalomot. Szomorú példa, hogy a szülőt nem tisztelő gyermeket eléri a büntetés.

2. Hogyan tiszteljük tehát szüleinket?

– *Engedelmeskedünk nekik.* Erre felnőtt korunkig, vagyis amíg szüleink tartanak el bennünket, kötelesek vagyunk. Felnőtt korban is meg kell hallgatnunk és fontolnunk szülőink tanácsait, de akkor már nem tartozunk nekik engedelmisséggel.

– *Tisztelettel viszont mindenkor tartozunk nekik.* Ez azt jelenti, hogy mindenkor szépen beszélünk velük. Akkor sem beszélünk vissza, ha netán kellemetlen számunkra, amit kérnek, vagy mondanak. Tisztességesen szólítjuk meg őket, mellőzve a csibész stílust: tehát nem öreglány és

öregfiú a szülő, de még csak nem is fatti és mutti. Az ilyen durva kifejezéseket pedig, hogy „fogja be a száját; elég már a szövegből; ne dumáljon”, még véletlenül se mondjuk ki. Idegenekkel szemben sem engedjük meg magunknak az ilyen modort. Még kevésbé alkalmazhatjuk szüleink felé.

A tisztelet azt is kívánja, hogy nézzük el szülőink hibáit. Tökéletes ember aligha létezik; szüleink is hibázhatnak. Ők is elviselik a mi gyengeségeinket, hibáinkat.

Szeretettel kedveskedjünk nekik. Szerezzünk örömet ajándékainkkal. Gondoskodjunk róluk idős korukban. Orvosról, lakásról, ellátásról.

Miért érdemlik meg mindezt?

Azért, mert ők *Isten helyettesei*, és mert itt a földi életben ők a legnagyobb jötevőink.

Bizonyos értelemben ugyanezt mondhatjuk egyházi és világi előljáróinkról is. Így velük szemben is tiszteletet és engedelmességet kell gyakorolni. „Nincsen hatalom, ha csak nem Istentől” (Róm 13, 1).

Egészen biztos, hogy Isten megáldja azokat a gyermekeket, akik szüleiket tisztelik. Erről a Szentírás is biztosít bennünket.

Foglaljuk össze:

- *Hogyan szól Isten negyedik parancsolata?*
- *Mit parancsol Isten a negyedik parancsolattal?*
- *Miért kell szüleinket tisztelnünk és szeretnünk?*
- *Mit ígért Isten azoknak a gyermekeknek, akik szüleiket tisztelik?*

III. ALKALMAZÁS

A) Az első világháborúban egy *török* katonatiszt sértődésből átalált az ellenséghez. Ott magas rangú tiszt lett belőle, otthon viszont halálra ítélték. Évek teltek el, amikor *Sabry bey*, – így hívták a tisztet, – értesült, hogy édesanyja súlyos beteg, és nincs aki gondoskodjék róla, mivel a fia árulónak minősült. Nagyon szívére vette Sabry édesanyja sorsát. Ezért áruhában, szolgának öltözve hazaszökött. Beállt anyjához szolgának. A magas rangú katonatiszt most rongyos ruhákban járt, hogy minél jobban eltitkolja személyét. Hosszú évekig ápolta édesanyját, és temetésén nem tudta érzelmeit visszafojtani: így siratta: anyám, édes anyám! Ekkor jöttek rá, hogy kicsoda ő. Azonnal letartóztatták, de kegyelmi

kérvénye Kemál basához, az államfőhöz jutott. Ő magához hivatta, s miután meghallgatta, milyen áldozatot hozott édesanyjáért, azt mondta neki:

– Megkegyelmezek önnek, és most már csak arra kérem, szeresse úgy hazáját, ahogyan édesanyját szeretete.

Tudnánk-e mi is így szeretni szüleinket?

B) *A bécsi kadétiskola* (katonatisztképző) növendékei zárt rendben mentek végig Bécs utcáján. Az utca kövezetét építő rabok mellett haladtak el, amikor az egyik kadét kilépett a sorból az egyik csíkos ruhás rabhoz, s megcsókolta. Kettős botrányt jelentett ez, hiszen a zárt kötelékből nem lett volna szabad kilépnie, másrészt egy katonatiszt-jelölt, fiatal zászlós nem vállalhatott közösséget a csíkos ruhás rabbal. – Kihallgatásra rendelték ezért, a katonai parancsnok elé. Az gorombán leteremtette. Végül a zászlós azt mondotta:

– Elismerem, hogy fegyelmet sértettem, de kérem mérlegelni azt, hogy az a rab az én édesapám volt.

Erre a parancsnok föllállt, és azt mondta:

– Zászlós! Én önt ezennel hadnaggyá léptetem elő. Aki így tudja szeretni az apját, az szeretni fogja a hazáját is.

Egészen biztos, hogy szüleink szeretetért Isten még ennél is nagyobb kitüntetésben részesít minket.

Házi feladat: Végezz a héten három jó cselekedetet, és ajánld föl szüleidért. Minden. este imádkozzál értük. A jó cselekedetet írd föl füzetedbe.

Ének: „Uram Jézus, légy velünk” (SZVU 150.)

25. BÖLCS SALAMON KIRÁLY ISTEN ÖTÖDIK PARANC SOLATA

Oktatói cél: Isten ötödik parancsolatának ismertetése.

Nevelői cél: Becsüljük és védjük egymás életét és egészségét.

Bevezetés:

Ima: Üdvözlégy Mária. Tízparancsolat.

Ének: „Bemegyek szent templomodba” (SZVU 253.)

Számonkérés: Nézzük, milyen jócselekedeteket végeztek szüleitekért.

Visszakérdés: Isten negyedik parancsolata. Mondjuk el Absalom bukását.

I. ELŐTERJESZTÉS

Ma Izrael harmadik királyáról, Salamonról tanulunk. Ő volt a legnagyobb a három közül.

Dávid király templomot akart építeni Istennek.

(Lásd a könyvet.)

Célkitűzés: Salamon bölcs döntéséből megtanuljuk, hogy milyen nagy kincs az élet, ezért védenünk kell!

II. KIFEJTÉS

1. A Bibliában olvassuk, hogy a két panaszos anya közül egyik „agyonnyomta gyermekét” (1 Kir 3, 19). Nagyon ritkán fordul elő, de mégis megesis, hogy egy édesanya esetleg a nagy fáradtságtól annyira mélyen alszik, hogy mellette fekvő kis gyermekébe belefojtja véletlenül az életet. Semmi szándékosság nem volt benne, semmi hanyagságot nem követett el. Véletlenül történt, tehát nem bűn.

Isten ötödik parancsolata így szól: *Ne ölj!* Nagyon rövid parancs ez, és mi óvatosságból hozzátehetjük: ne ölj embert! Világos, hogy azokat az állatokat, amelyek az ember táplálékául szolgálnak, meg lehet ölni. Akadnak ugyan emberek, akik ezt is bűnnek tartják. Így például a

hinduk a tehén levágását. (Indiában 80 millió öreg tehén csavarog a legelőkön, utakon.)

Aki embert öl, azt *gyilkosnak* nevezzük. Aki saját maga életét oltja ki, az *öngyilkos*. Mindkettő a legsúlyosabb bűnt követi el. Hiszen azt a rosszat, amit a gyilkossággal elkövetnek, már sohasem lehet jóvátenni. Az életet nem tudják feltámasztani. De ezen fölül még az is meglehet, hogy a meggyilkolt ember lelkét is kárhozatba taszítják. Az öngyilkos csak akkor menekül a súlyos lelki felelősségtől, és lelkének kárhozatától, ha bűnét „önkívületi állapotban”, tehát nem tiszta elmével követte el. Az elmebeteg embert ugyanis Isten nem vonja felelősségre.

A gyilkosság égbe kiáltó bűn, mert a Szentírás szerint Ábel vére Istenhez kiáltott fel Káin ellen.

2. Mindennap halljuk, hogy milyen sok ember hal meg, vagy rokkan meg *közúti balesetek következtében*. Ezeket a szerencsétlenségeket az emberek nem szándékosan okozzák egymásnak, az elkövetőket mégis felelősségre vonja a rendőrség és a bíróság. Hogy miért? Mert a szabályos közlekedéssel ezeket el lehetett volna kerülni. Igen sokszor a gépjárművezetők könnyelműen veszedelemnek teszik ki a maguk és felebarátaik életét, épségét. Gyorsan hajtanak, meggondolatlanul előznek, ittas állapotban vezetnek. Nem figyelnek a piros jelzésekre. Ez mind *bűnös könnyelműség*. Isten ötödik parancsolata ellen vétkezik az is, aki felebarátja és önmaga életét és testi épségét veszedelemnek teszi ki.

3. Sokan *evés-ivással* is ártanak egészségüknek. Vagy érzékies életmóddal, nemcsak testi, hanem lelki életüket is veszélyeztetik.

Mit gondoltok, melyik fiataikorú ment be első alkalommal *egyedül* a kocsmába? Egyik se. Valaki biztosan behívta. — Melyik gyerek gyűjtött rá a maga eszéből a cigarettára, egyik sem. Mástól látta, mást utánozott. Melyik gyermek született betörőnek? Egyik sem. Egymást vitték bele az emberek a bűnbe. Azt mondjuk: *botránkoztatták* egymást, vagyis bűnre csábították. A botránkoztatás is súlyos bűn. Ilyet követett el a salamoni hamis anyja is, amikor a királyt rá akarta venni: vágassa csak ketté az ép gyermekeket, mert akkor lesz igazságos. Salamon azonban bölcsőbb volt. Átlátta az anyja rosszindulatát, amellyel anyatársát is meg akarta fosztani a gyermektől: ha nekem nincs, neki se legyen.

Ha másnak testi-lelki kárt okozunk, azt minden igyekezettel jóvá kell tenni. Az anyagi kárt még könnyebben meg tudjuk téríteni, de az erkölcsi kárt nehéz jóvátenni. Mégis, ha valakit bűnre vezettünk, kötelesek vagyunk visszavezetni a jó útra.

Foglaljuk össze:

- *Hogyan szól Isten ötödik parancsolata?*
- *Ki vétkezik Isten ötödik parancsolata ellen?*
- *Milyen bűn a gyilkosság?*
- *Miért olyan nagy bűn az öngyilkosság?*
- *Ki vétkezik felebarátja lelki élete ellen?*
- *Mit kell annak tennie, aki felebarátja testi vagy lelki életében kárt tesz?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Gárdonyi Géza* ír le egy tanulságos iskolai történetet. Manci éppen tanszereit rakta ki reggel az iskolában: füžeteit, tolltartóját, tintásüvegét és – birsalmáját. Amikor tintásüvegével bajlódott, szomszédja Koszó Jancsi, véletlenül meglökte. A tintásüveg dugója leesett, a tinta pedig ráömlött a szép új füzetekre, de a birsalmára is. Marci hirtelen dühbe gurult, és úgy vágta képen Jancsit, hogy az csaknem kiesett a padból. Szerencsére éppen akkor lépett be a tanító. Leszerelte a két elképedt fiút, s miután tisztázta a történeteket, kellő fejmosást adott Marcinak:

– Tudod, hogy bünt követtél el? Az emberi arc a lélek világa. Aki az arcot megüti, az ember lelkét üti meg. Pedig a lélek Istentől van és örökkévaló... Bánod, hogy megütötted? – Szögezi végül a kérdést Marcinak a tanító bácsi.

– Bánom.

– Hátha bánod, csókold meg Jancsit ott, ahol az előbb megütötted. – Marci engedelmeskedett. A béke látszólag létrejött, de a tanító bácsi parancsára. Hanem amikor hazafelé indultak az iskolából, a kapunál Marci elővette a birsalmát, kettévágta és felét Jancsinak adta. Ezzel végleg lemosta a gyalázatot, és visszaállította a békességet.

Bárcsak minden összekoccanásnak ilyen szép kibékülés lenne a vége!

B) Az Őszövetégi Szentírásban olvassuk Eleázár pap példás törvénytiszteletét. Amikor a pogány fejedelem kényszeríteni akarta a zsidókat, hogy disznóhúst egyenek, a csaknem 90 éves Eleázárnak azt ajánlották hogy csak színlelje a húsevést és ezzel teljesítse a király parancsát, de jóakarói majd gondoskodnak róla, hogy ne sertéshúst adjanak neki. Az agg pap azonban nem vállalta a színlelést, mert nem akart rossz

példát adni. Inkább a halált választotta. „Készséges szívvel és bátorsággal halok tisztes halált az Úr törvényéért, hogy példát adjak az ifjaknak” (2 Makk 6–28).

Házi feladat: Mondj el egy Miatyánkot este azért, akire aznap megnehezteltél.

Ének: „Zálogát adtad” (SZVU 142.)

26. A PRÓFÉTÁK ISTEN VI. ÉS IX. PARANCSOLATA

Oktatási cél: Megtanítjuk, mit jelent a tisztaság erénye.

Nevelési cél: Kerüld a szemérem elleni bűnöket!

Bevezetés:

Ima: Saját szavaiddal kérd meg az Úr Jézust, hogy a mai hittanórán tudjál különösen komolyan viselkedni. Egy tanuló hangosan imádkozzék.

Ének: „Isten hazánkért” (SZVU 293.)

Számonkérés: Lássuk, találatok-e a TV-előadásokban az emberi élet védelmével kapcsolatos témát?

Visszakérdezés az előző két parancsolat anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Először azt mondom el nektek, mi történt a zsidósággal Salamon király halála után. Salamon fia, Roboám vette át atyjától az uralmat. A nép idősebb vezetői kérték tőle, csökkentsé a súlyos adókat, amiket atyja a nagy építkezések miatt a nép vállára rakott. Roboám azonban a fiatalok tanácsát fogadta el, akik a kemény szigort ajánlották neki. Ezért így válaszolt az idősek kérésére: „Apám ostorral vert titeket, én meg skorpióval verlek” (2 Krón 10–11). Erre a zsidóság 10 törzse elszakadt a királytól és csak Judea maradt mellette. Úgy lett, amint Áhija próféta megjövendölte Salamonnak: a 10 törzs megválasztotta királyának Jeroboámot. Jeroboám országát Izraelnek nevezték.

Most arra a kérdésre adunk választ, miért büntette meg Isten Salamont és a zsidóságot azzal, hogy az országot két részre szakította?

II. KIFEJTÉS

I. Salamonnak, az akkori szokások szerint, sok felesége volt. A Bibliában olvasott számokat nem szó szerint kell értenünk, mert azok csupán képletesen akarják kifejezni a király hatalmát. Salamon feleségei között

idegenből származó nők is akadtak, akik öreg korában nagyon befolyásolták a királyt. Kikönyörögték tőle, hogy ők pogány módra áldozhassanak isteneiknek. Ilyen gyalázatba került az a nagy király, aki az Úrnak gyönyörű templomot épített. Salamon nem tudta magában megfékezni a *bűnös érzékiségét*, és hamarosan pogány *bálványimádáshoz* vezetett a király gyengesége.

Ez a bűn igen gyakori volt a zsidók életében. A pogányoktól eltanulták, hogy bálványimádásukat részegeskedéssel és paráznasággal kapcsolták össze. Úgy gondolták, hogy az istenek ünnepi alkalmakkor megengedik, hogy a házashűséget megszegjék, férfiak nőkkel bűnt kövessenek el, és különféle szemérmetlen cselekedeteket végezhesenek.

Ma is kitalálnak az emberek jogcímeket, például a „természetes élet” jelszavát, az „egészséges napozást” és egyebeket, hogy ezen a címen ruhátlanul járka lhassanak, napozhassanak, fürdőzhessenek. Ezeket nevezik nudistáknak, magyarul így mondhatnánk: meztelenkedők. Ez a mai emberek bálványimádása.

2. Isten a próféták szava által sokszor figyelmeztette a népet. Jövendőléseikben Isten büntetésével fenyegették a hűtlenkedő zsidóságot. Ez a büntetés valamilyen módon mindig be is következett.

A Szentírás sok prófétát említ. Ezek közül tizenhat próféta beszédeit írásba is foglalták. *Négy* prófétától hosszabb írás maradt ránk, ezért *nagy prófétáknak* nevezzük őket. Ezek: *Izajás, Jeremiás, Ezekiel és Dániel*.

A próféták jövendöltek a Megváltóról is. Így például előre megmondták, hogy Betlehemben egy Szűztől születik. Egyiptomba menekül. Meghal érettünk stb.

3. A próféták nem szűntek ostarozni a paráznaság bűnét. Isten hatodik parancsolata így szól: *Ne paráználkodjál!* Így is mondhatnánk: vigyázz gondolataidra, szemedre, szavaidra, tetteidre, hogy mindig tiszta légy lélekben!

Láttuk már, hogy Dávid király milyen nagy bűnt követett el éppen azzal, hogy nem vigyázott *gondolataira és sremeire*. Láta a fürdőző Betsabét, Uriás feleségét, és ahelyett, hogy elfordult volna tekintetével, még kíváncsibb lett, hogy közelebből is láthassa, megérinthesse. El is hivatta magához és végül olyan bizalmasan viselkedett vele, mintha felesége lett volna. Pedig tudta, hogy más asszonya. Ennek ellenére szemérmetlen *szavakkal* csábította a bűnre. A király gondolatait teljesen lefoglalta az asszony utáni kívánság, és ezután már nem tudott magának parancsolni, nem tudott megállni. Elkövette a paráznaság bűnét.

A paráználkodás bűnébe esik tehát az, aki szemérmetlen gondolatokkal foglalkozik; szemérmetlen dolgot néz, beszél, olvas, ír, vagy cselekszik. Mindez súlyos bűn Isten hatodik parancsolata ellen.

Dávid bűnét még súlyosbította az is, hogy asszonyt, tehát más ember feleségét csábította el. Nátán próféta meg is mondta neki, kemény szemrehányással: Izrael ezer leánya között választhatott volna. Miért éppen egy férjes asszonyt vitt a bűnbe? Ezért az Úr súlyos büntetését kell elviselnie. . . Erre már emlékeztek, amint Absalom lázadásával és kivégzésével kapcsolatban tanultuk.

Mit kellett volna Dávidnak tennie? Az első látásra fellobbanó kíváncsiságát le kellett volna győznie. Kezdetben még könnyen ellenállhatott volna, és legyőzhette volna önmagát. Ha Góliátot az Úr segítségével legyőzte, az ördögöt is le tudta volna győzni, hiszen Isten megadja hozzá a segítségét. Ha akkor elfordul az asszonytól, a kísértés talán már vissza sem jött volna.

Nagyon fontos hangsúlyoznunk, hogy egy felötlő bűnös gondolat, egy véletlenül eléd került szemérmetlen kép, de még nem szívesen meghallgatott vagy esetleg indulatból kimondott csúnya szó sem jelent halálos bűnt, esetleg még bocsánatosat sem. Amíg küzdesz — mondta *Szent Ágoston* — addig nincs bűn. Küzdenünk kell tehát a szemérmetlen kísértések ellen.

Isten kilencedik parancsolata tiltja a szemérmetlen kívánságokat. Éppen Dávid példája mutatja, mire ragadja az embert a szemérmetlenség bűne. Még gyilkosságba is belekeverte azt a Dávidot, aki azelőtt olyan csodálatosan nagylelkű volt ellenségével szemben. Salamon pedig a bálványozást elnézte idegen feleségei kívánságára. Bizony a paráznaság igen *veszedelmes bűn*.

Arra kell törekednünk, hogy *önmegtagadásokkal* akaraterőnket felfojozzuk, és tudjunk erősek, fegyelmezettek lenni, amikor gondolatainkat, szavainkat, vágyainkat meg kell fékezni. Aki sohasem gyakorol önkéntesen lemondásokat, az nem tud ellenállni olyankor sem, amikor Isten parancsolata kívánná meg a fegyelmet és lemondást.

Most foglaljuk össze:

- *Hogyan szól Isten hatodik parancsolata?*
- *Hogyan szól Isten kilencedik parancsolata?*
- *Ki vétkezik Isten hatodik parancsolata ellen?*
- *Mit tilt Isten kilencedik parancsolatával?*

- *Miért kell a szemérmertlenség bűneitől különösen óvakodni?*
- *Milyen erényt kell magunkban ápolnunk, hogy a szemérmertlenség bűneit elkerüljük?*

III. ALKALMAZÁS

A) Lássuk csak, hogyan kell ébernek lenni, hogy a bűnös kísértés ne kerülhessen közel a lelkünkhöz.

Szent Erzsébet (†1231) a mi kedves magyar szentünk, fiatalon, 14 éves korában lett Tübingi Lajos felesége. Lajos őgróf daliás ember volt. Nagyon szerették egymást. Nem csoda, ha Erzsébet tekintete szentmise közben is férjére tévedt. Ez nem is nevezhető bűnnek. Örömmel nézte a feleség férjének férfias alakját. De csak egy pillanatig, mert megszólalt az Úrfelmutatás csengője. Erzsébet szinte ijedten fordította vissza gondolatait a szentmiséhez és szemét az oltárra. Bántotta a lelkiismeret ezért a kis szórakozottságért, és szentmise után még sokáig a templomban maradt, hogy könnyes szemekkel bocsánatot kérjen Istentől.

Bárcsak nekünk sem kellene soha ennél nagyobb bűnért bocsánatot kérni! Ezért kell éberren vigyáznunk lelkünk tisztaságára.

B) A paráznság veszedelmére figyelmeztet bennünket *XV. Lajos* (1710–1774) *francia király szomorú sorsa*. Elpuhult, kéjsóvár ember volt. Romlott nőszemélyek hálójába került, akiknek rabszolgamódra engedelmeskedett, és így aláásták tekintélyét. A tivornyás élet lassanként felőrölte életerejét. Betegeskedni kezdett. Testét undorító fekélyek lepték el. Húsa a szó szoros értelmében lerohadt csontjairól. Szörnyű testi kínjait betetőzte a súlyos lelkiismeretfurdalás, amelytől nem tudott szabadulni. Holttestét részeg emberek csúfolódása és gyalázkodásai között szállították végső nyughelyére. Amiben a boldogságát kereste, az lett a vesztesége.

Semmiféle bűnben, így a paráznságban sem találhat az ember igazi boldogságot.

Házi feladat: Tanuld meg a „Most segíts meg Mária” kezdetű imát.

Mondd, el ha kísértésben vagy.

Ének: „Te vagy földi éltünk reménycsillaga” (SZVU 195.)

27. ÁKÁB KIRÁLY ELVESZI NÁBÓT SZŐLŐJÉT ISTEN VII. ÉS X. PARANC SOLATA

Oktatói cél: Isten VII. és X. parancsának megértése.

Nevelői cél: Tartsd tiszteletben mások tulajdonát. Légy jószívű!

Bevezetés:

Ima: Közösen: „Most segíts meg, Mária”. Tízparancsolat.

Ének: „Te vagy földi éltünk” (SZVU 195.)

Számonkérés: Lássuk, megtanultátok-e a „Most segíts meg” imát.

Visszakérdezés: az V. és VI. parancsolat.

I. ELŐTERJESZTÉS

Az Ószövetségi Szentírás tanulságos történetben mondja el, hogy *milyen nagy bűn az emberi önzés és kapzsiság*.

Izrael országának gonosz királya *Ákáb*, megkívánta kertszomszédjának Nábótnak szőlőjét, és meg akarta venni. Nábót azonban nem adta el a szőlőt. Ákáb emiatt megszorodott. Mikor ezt felesége Izebel látta, gúnyosan mondta: „Hát nem vagy Izrael királya? Kelj föl, egyél, és légy jókedvű! Majd én megkerítem Nábót szőlőjét.” Azután a király nevében elrendelte, hogy Nábótot állítsák a bírák elé és rágalmazzák meg azzal, hogy káromolta Istent, és gyalázta a királyt. Fogadjanak két hamis tanút is, akik ezt bizonyítják.

Így is történt. A két hamis tanú kijelentette: „Nábót káromolta Istent és a királyt”. Erre kivezették a város végére és agyonkövezték. A király pedig elfoglalta Nábót szőlőjét.

Az Úr parancsára ekkor *Illés próféta* Ákáb királyhoz ment, szemére vetette bűnét, és megjövendölte a király büntetését: „Ott fogják a kutyák a te véredet is felnyalni, ahol Nábót vérét felnyalták. És kutyák eszik meg Izebelt Izrael mezején.” Ákáb ugyan vezeklő ruhába öltözött, és böjtölt; a próféta jövendölése azonban beteljesedett rajta. Háborúba keveredett Judea királyával, s amikor harci kocsiján menekült hazafelé, hátul súlyos sebet kapott, és a főváros közelében holtan esett le kocsijáról. Eljöttek a kutyák és felnyalták vérét. A fővárosba diadalmasan

bevonuló judeai király, Jehu parancsára Izebelt kidobták a királyi palota ablakán a kövezetre. Az ő vérét is kutyáknyalták fel.

Célkitűzés: Nézzük közelebbről, milyen súlyos volt Ákáb és felesége bűne?

II. KIFEJTÉS

1. Először is kérdezzük, hány parancsolat ellen vétkezett Ákáb és Izebel? Hogyan is szól Isten VII. parancsolata: Ne lopj! a X. pedig: Mások tulajdonát ne kívánd!

Ákáb király *megkívánta* Nábót szőlőjét. Ezzel vétett Isten X. parancsolata ellen. Miért bűn mások vagyonának megkívánása? Mert rendetlen vágyat táplál belénk, azután pedig *szembeállít* a másik emberrel, szinte ellenséggé teszi, akinek sajátját szeretném elvenni; végül pedig ráhangol a *jogtalan szerzésre*.

Ha valamit annak rendje és módja szerint megvásárolunk vagy ajándékba megkapunk, vagy munkánkkal kiérdemelünk, — az *jogos szerzés*. De ha lopással, csalással, rablással, sikkasztással szerezzük meg, az *jogtalan és bűnös szerzés*.

— *Lopással* az vétkezik, aki másét titokban elviszi.

— *Rablásnak* nevezzük, ha valaki erőszakkal szerzi meg más vagyonát. Például lekötözi, leüti, vagy pisztollyal tehetetlenségre kényszeríti a tulajdonost, és így viszi el tulajdonát. Erre sok példát láttok sajnos a televízióban. Ákáb király is ezt tette: aljas módon megszabadult Nábóttól, hogy elbirtokolhassa a szőlőjét.

— *Csalással* vétkezik az, aki látszólag jogos üzletet köt, de vagy a mértéket, vagy a minőséget meghamisítja. Például tejbe, borba vizet önt, vagy hamis mérleget használ.

— *Sikkasztással* vétkezik az, aki a rábízott anyagi javakat, például pénzt, a maga céljaira fordítja. Így például az a pénztáros, aki meghamisítja a könyveket, és így jogtalan pénzekhez jut.

— *Orgazdának* nevezzük azt, aki magánál tartja más vagyonát. Például valaki lop egy bárányt, de nem meri hazavinni, mert esetleg hangjával elárulná a tolvajt. Átadja tehát egy olyan orgazdának, akinek van több báránya is, így nem tűnik fel a lopott állat a többiek között.

Az is bűnt követ el a VII. parancsolat ellen, aki más vagyonát *tönkretesz*, vagy *megrongálja*. Például az egyik fiú kiszúrja a másiknak a labdáját.

A kapzsi és önző ember mindent megtesz, hogy anyagi előnyhöz jusson. Pedig nem tarthatja meg magának ezeket, ha Istentől bocsánatot akar nyerni. Ehhez ugyanis nem elég a gyónás, hanem a kárt meg is kell térítenie, mert másként Istentől nem várhat bocsánatot. Tehát vagy a lopott holmit kell visszaadnia, vagy valami más módon kell a kárt jóvátennie.

Egy ismerős fiatalember tejüzemben dolgozott. Észrevette, hogy társai műszak végén táskájukba vajat, sajtot rejtenek és elviszik. Ezt ő is megtette. Otthon a felesége megkérdezte tőle: hogyan jutottál ehhez a holmihoz? Ő megmondta. Erre az asszony megdorgálta: *miért terheled a lelkiismeretedet bűnnel hitvány anyagi előnyök miatt?* A férfi elgondolkozott majd fogta a lopott vajat és sajtot, elvitte a közeli árvaházba, és ott átadta a szegények javára. Így valóban könnyített a lelkiismeretén. Aztán soha többé nem vitt el az üzemből semmit.

Most foglaljuk össze:

- *Hogyan szól Isten VII. parancsolata?*
- *Hogyan szól Isten X. parancsolata?*
- *Ki vétkezik Isten VII. parancsolata ellen?*
- *Ki szokta megkívánni más vagyonát?*
- *Mi a kötelességük azoknak, akik Isten VII. parancsolata ellen vétkeztek?*
- *Mi a jogos szerzés leggyakoribb eszköze? (A munka)*

III. ALKALMAZÁS

A) Isten azt akarja, hogy tisztességes *munkával* keressük meg az élet-hez szükséges dolgokat. Amit a rendes megélhetésből félreteszünk, azt jogosan fordíthatjuk a magunk szükségleteire, vagy Isten dicsőségére. — Ismertem egy *szegény leányt*, aki szakácsnő volt egy családnál. Nagyon takarékosan élt, alig költött magára valamit. Kevés ruháját is inkább ajándékképpen kapta. Keresetét mindig félretette. Körülbelül havi 1500 Ft-ja maradt meg így, amit szorgalmasan a takarékbba rakott, hogy majd egy kis házacskát épít magának öregkorára. Közben egy szép templomot építettek a szomszéd községben. (Csurgón) Egyik nap az építető atyához beállított a már idősödő szakácsnő, és átadta neki a takarékkönyvét, hogy a benne levő összeget fordítsa a templom oltárainak elkészítésére.

Az összeg mai értékben csaknem félmillió forintot tett ki. Ebből készült el a templom három szép fehérmárvány oltára. Isten pedig gondoskodott róla, hogy semmi hiánya ne legyen öregségében. Igaza van a Szentírásnak: „Adjatok és adnak nektek is: jó, tömött, megrázott és túlsorduló mértékkel mérnek öletekbe. Amilyen mértékkel mértetek, olyannal fognak visszamérni nektek is” (Lk 6, 38).

B) Egy *kis pékinas*, amikor már felnőtt lett, és önálló iparos, meglátogatta régi gazdáját, a becsületes, öreg pékmestert. Őt darab aranyhúszast adott át neki (mai értékben kb. 20 000 Ft-ot). De miért? Bevallotta, hogy inas korában, amikor kivitte a süteményt, néhány kilót mindig ellopott, és ezen szerzett pénzt gyerekes szórakozásaihoz. Most ezt a kárt kamataival együtt meg akarja téríteni az öreg mesternek, hogy lelkiismerete megnyugodhasson. Az öreg pék először szótlanul bámult, majd így szólt:

— Fiam, örültem mindig, hogy az ipart olyan szépen megtanultad. Most pedig örülök, hogy becsületességből is jól vizsgálod. Isten megáld érte.

Biztosan így lesz, mert minden jócselekedeten rajta van Isten áldása, és minden bűnt kísér a lelkiismeret kínzása.

Házi feladat: Tegyél rendszeresen a szentmiséken a *templomperselybe*. Otthon a füzetedben végezz egy kis számítást: mennyit kapsz vissza Istentől egy évi perselyadományodért, ha Isten százannyit fizet neked vissza. Ne felejtsd el, hogy itt még ráadásul az örök üdvösséget is megkapod.

Ének: „Kegyes szemmel nézz ránk . . . (SZVU 227.)

28. ILLÉS PRÓFÉTA ISTEN VIII. PARANC SOLATA

Oktatói cél: Isten VIII. parancsolatának ismertetése.

Nevelői cél: Ne hazudj! Hazudni sátáni dolog.

Bevezetés:

Ima: „Szívem első gondolatja”. Főparancs.

Ének: „Imádlak nagy Istenség” (SZVU 116.)

Számonkérés: Legalább néhányan mondják meg, mennyi lesz az őszszeg, amit Istentől egy évi perselypénz fejében visszavárhatnak?

Visszakérdés: Isten VII. és X. parancsolatából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Már a mult órán is tanultunk a gonosz Ákáb királyról. Ma még egy tanulságos történetet mondok el nektek róla.

Egy alkalommal *Illés próféta* a nép elé lépett és megkérdezte: meddig akartok még kétfelé sántikálni? Vagy az Úr az igaz Isten, akkor Őt imádjátok. Vagy pedig Baál. Tegyük próbát. A 450 Baál próféta öljön le egy bikát és helyezték egy farakásra, de tüzet ne gyújtsanak alá. Illés hasonlóképpen leöl egy másik bikát, ő is oltárra helyezi és ő sem gyújtja meg a máglyát. Akkor hívják segítségül Baál nevét. Illés pedig segítségül hívja az Úr nevét. Az legyen az igaz Isten, aki tűzzel válaszol. Az egész nép helyeselte a próbát.

A hamis próféták egész nap kiáltoztak Baálhoz, hogy küldjön tüzet, de nem küldött. Illés próféta még csúfolta is őket, hogy hangosabban kiáltsanak, hátha Baál úton van vagy alszik. A hamis próféták szinte őrzöngtek, de nem kaptak tüzet az égből.

Akkor Illés próféta vízzel megöntözte a saját áldozati oltárát. Aztán bizalommal könyörgött Istenhez: „Nyilvánítsd ki a mai napon, hogy Te vagy az Isten... Hallgass meg Uram, hallgass meg!” Erre tűz hullott az Úrtól, és megemésztette az áldozatot. A nép ennek láttára arcra borult és így szólt: „Az Úr az Isten!” A hamis prófétákat elűzték vagy megölték.

Célkitűzés: Isten megbüntette a Baál-papokat, mert *hazugsággal* félrevezették a népet. Most nézzük, hogyan kell nekünk megtartanunk Isten VIII. parancsolatát.

II. KIFEJTÉS

1. A Szentírás elbeszélése szerint, Ákáb király pogány papjai és hamis prófétái félrevezették a népet, amikor azt tanították, hogy a Baál az igaz Isten; Baál mindenre képes; Baált imádni kell. Biztosan már maguk sem hittek benne, de mivel hamis és hazug beszédeikből jól megéltek, hangoztatták hazugságaikat. Nemcsak a népet vezették félre, hanem vétettek az igaz Isten ellen is.

A VIII. parancsolat így szól:

Ne hazudj! Mások becsületében kárt ne tégy!

Hazudni csúnya bűn. Tudjátok miből tudunk erre könnyen következtetni? Abból, hogy az emberek csak nagyon szégyenkezve tudják kimondani a vallomást: hazudtam. Ehelyett százféle más kifejezést keresnek. Például: föllent, gurít, lódít, ködösít, átejt, hamukázik, mellébeszél... Jézus maga is nagyon utálatosnak találta a hazugságot. Ezért mondta, hogy a Sátán a hazugság atyja. Hiszen ősszüleinket is hazugsággal csapta be az ördög, amikor azt mondta nekik: olyanok lesztek, mint az Isten.

2. Isten VIII. parancsolata azt is mondja: Felebarátod becsületében kárt ne tégy!

Mit jelent ez a szó, hogy *becsület*?

Azt jelenti, hogy egy ember az ő tisztességes életével és viselkedésével kiérdemli felebarátainak *megbecsülését*, *elismerését*. Az emberek becsületes, jó embernek ismerik el. *Ki lesz becsületes ember?* Az, aki minden erővel törekszik megtartani Isten parancsolatait. Ha te erre komolyan törekszel, te is becsületes ember vagy. Ezt szüleid, tanítóid és tanuló társaid is elismerik. Megbecsülnek téged. Ezért biztosan nagyon fájna neked, ha valaki rád fogna bűnököt, amiket te nem is követtél el. De még az is fáj, ha sikertelenség ér — pl. rosszul felelsz —, és ezt osztálytársaid másoknak is, esetleg szüleidnek is, elmondják. Mit mondasz te erre? Azt, hogy *árulkodnak*. Bizony ezzel nagyon sokat lehet egymásnak ártani.

Egy ember, Békés Mátyásnak hívták, beköltözött egy faluba. Szorgalmas, becsületes embernek ismerték. Tiszteletben tartották már évtize-

deken keresztül. Egyszer valami régi ismerőse vetődött abba a faluba, aki elkezdte suttogni, hogy ez a Békés Mátyás fiatal korában kocsmai verekedésbe keveredett, súlyosan megsebesítette legénytársát, aki bele is halt sebébe. Ezért évekig börtönben kellett ülnie. Amikor ez a pletyka elterjedt a faluban, az emberek kerülni kezdték Békés Mátyást és családját. Leánya vőlegénye is otthagyta őket. A leány bánatában öngyilkos lett. A szerencsétlen anya is elmeosztályra került. Ennyi bajt okozott egy ember felelőtlen beszéde, a megszólás, és a rágalom.

A történetben annyi igaz volt, hogy Békés Mátyás valóban megsebesítette társát. Ezt azonban sokszorosan megbánta, büntetését letöltötte, és rendes ember lett belőle. Azonban ezt sem lett volna szabad elmondani, hiszen ezt mások nem tudták. Aki elmondta, *megszólással* vétkezett.

De meg is toldotta a bűnét, amikor azt állította, hogy Békés Mátyás gyilkos. Ez már nem is volt igaz, csak ráfogta. Aki másra ráfogja a bűnt, az *rágalmazással* vétkezik. Ez nagyon *súlyos bűn*. Legalább ugyanakkora bűnt követ el a rágalmazó, mint amilyent másra ráfog. Ha halálos bűnt fog másra, maga is halálosan vétkezik.

Az is kárt tesz felebarátja becsületében, aki ok nélkül *gyanúsítja* őt. Így tesz az, aki meglátja, hogy szomszédja milyen nagy házat épít, és azt gondolja magában: ez biztosan sok pénzt lopott és abból építkezik. Pedig a szomszéd örökölhettek, vagy a lottón is nyerhetett nagyobb összeget, amit kifelé nem akar szellőztetni. Nem szabad vakmerően ítélnünk, mert ezt esetleg előbb-utóbb kimondjuk, és súlyosan ártunk másoknak.

Ha bűn a felebarát megszólása — a háta mögött — még inkább az, ha szemtől szembe vágjuk valakinek arcába hibáit, fogyatékosságait, mások előtt. Más szóval *kicsúfoljuk*, vagy *gyalázzuk őt*. — Egyszer *Elizeus* prófétát csúfolták a gyerekek így: jöjj el kopasz a hegyre! A próféta nem ment fel, de a medvék előjöttek a közeli erdőből, és szétépték a csúfolódó gyerekeket (2 Kir 2,23–25).

A megszólás, rágalmazás, csúfolódás bűnét nem elég meggyónnunk, hanem jóvá kell tennünk. Ez aztán a nehéz feladat. Ott, ahol mások bűnét elbeszéltük, vagy másra bűnt fogtunk, be kell vallanunk, hogy rágalmaztunk és megszóltunk. Csak így tudunk valamit javítani, jóvátenni az okozott kárt.

Foglaljuk össze:

- *Hogyan szól Isten VIII. parancsolata?*
- *Ki vétkezik Isten VIII. parancsolata ellen?*
- *Ki vétkezik hazugsággal?*
- *Ki tesz kárt felebarátja becsületében?*
- *Mit kell tennie annak, aki felebarátja becsületében kárt tett?*

III. ALKALMAZÁS

A) Az igaz szónak igen nagy értéke van. Még akkor sem szabad hazudnunk, ha ebből szenvedés vagy kár származik számunkra.

Washington György (1732–1799), aki az Egyesült Államok híres elnöke lett, csintalan gyermek volt. Egyszer névnapjára egy kis fűrészt kapott. Persze ki akarta próbálni és ezért kiment apja gyümölcsös kertjébe és a szépen fejlődő kis cseresznyefákat egytől-egyig derékban elfűrészelte. Este apja hazajött, és amikor látta a kárt, tüstént összehívta alkalmazottait, hogy kikutassa a tettest. A kis Gyuri akkor jött éppen be. Hallotta miről van szó, és bár látta, hogy milyen dühös az apja, mégis eléje állt, és bevallotta: Apám, én voltam a tettes. Apja legyőzte haragját, és azt mondta: megérdemelnéd, hogy súlyosan megbüntesselek, de nekem többet ér fiam becsületessége, mint gyümölcsös kertem szépsége.

Isten szemében is többet ér igazmondásunk, mint minden ügyeskedésünk.

B) Egyik iskolában *Jóska*, az osztály legerősebb tanulója orron verte gyengébb társát. Az panasszal ment a tanítóhoz. A tanító odahívta Jóskát, aki azt állította, hogy azért verekedett, mert társa állandóan csúfolja és gyalázza őt. Kiderült azonban, hogy ez nem igaz. E rágalommal a büntetéstől akart menekülni. A tanító nem elégedett meg Jóska megbüntetésével, hanem megkívánta, hogy a kisebbik fiú becsületén esett sérelmet tegye jóvá. Papírost tett *Jóska elé* és aztán egy jól bemártott tollat adott a kezébe:

– „Csöppents egyet a papírlapra!” – parancsolt rá keményen, azután tovább így vezényelt:

– „Itasd fel, és azután radírozd ki a foltot. De szép tiszta legyen ám a lap! Jóska keservesen dolgozott. A tintafolt ugyan eltűnt, de akárhogy iparkodott is, a helye mégis meglátszott.

– Látod, fiam, milyen nehezen lesz a folt helye tiszta? Kis társad

becsületén csúnya foltot ejtettél az előbb, azt se lesz ám könnyű tisztára mosni. Hát csak kérd meg most szépen, hogy felejtse el.

Bárcsak sikerülne elfelejtetni minden megszólást és rágalmazást.

Házi feladat: Írd le füzetedbe padtársad jó tulajdonságait! Ügyelj, hogy semmi ki ne maradjon.

Ének: „Ó, Uram, nem vagyok én méltó . . . (SZVU 139.)

29. JÓNÁS PRÓFÉTA — AZ IMÁDSÁG

Oktatói cél: Isten mindig hallgat imádságunkra.

Nevelői cél: Szívesen imádkozzunk.

Bevezetés:

Ima: Imádkozzál saját szavaiddal.

Ének: „Bűnbánóknak menedéke” (SZVU 38.)

Számonkérés: Nézzük, milyen jó tulajdonságokat találtál szomszédodban.

Visszakérdezés: Isten VIII. parancsolatából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jónás próféta története annyira tanulságos, hogy nagy katolikus költőnk, Babits Mihály is két versben öröközte meg.

Hallgassátok csak, hogyan beszéli el a Szentírás.

Isten Jónás prófétát Ninive városába küldte, hogy a város gonosz, pogány lakóit térítse meg. Jónás azonban nem akarta a niniveiek megtérését, mert ez a nép, az ő népének ellensége volt. Azt gondolta, hogy Isten hadd büntesse meg őket, hadd pusztuljanak el!

Ezért nem Ninivébe indult, hanem egy ellenkező irányba induló hajóra szállt. De az Úr nagy vihart küldött, és a hajósok sorsot vetettek, hogy megtudják, ki okozta a veszedelmet. Jónásra esett a sors, aki megvallotta, hogy az Úr színe elől menekült, és ezért megérdemli, hogy a tengerbe vessék. A hajósok ezt nem akarták megtenni, de mikor a vihar nem szűnt, Jónást mégis csak a tengerbe dobták. Azonnal megszűnt a tenger háborgása.

Jónást egy nagy hal nyelte el, de nem halt meg a hal gyomrában, hanem három nap és három éjjel életben maradt. Jónás imádkozott: „Amikor elcsüggedt a lelkem, az Úrra emlékeztem és imám eljutott színe elé, szent templomába” (2, 8). A hal három nap múlva Jónást kivetette a partra.

Jónás ekkor elment Ninivébe és bűnbánatot hirdetett: „Még negyven nap és Ninive elpusztul” (3, 4). A niniveiek hittek a prófáttnak és megtér-

tek. Még a király is hamut hintett fejére, böjtölt és bűnbánatot rendelt el, hogy az Úr kegyelmezzen meg a népnek.

Célkitűzés: Amit hallottatok, ez egy tanító elbeszélés. Most nézzük, mit akar Isten ezzel nekünk mondani.

II. KIFEJTÉS

1. Jónást Isten egy különleges szolgálatra küldi. Nem a zsidóknak, hanem egy nagy város pogány népének akar vele üzeni: tartsanak bűnbánatot, hogy el ne pusztuljanak. Csakhogy a zsidóknak nem volt érdekük, – így Jónásnak sem, – hogy a pogányok életben maradjanak. Ellenkezőleg pusztulásukat kívánták. Jónás is így gondolkodott. Isten azonban nem. Ő minden embernek atyja, és „nem akarja a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen és éljen” (Ez 11, 33).

Jónás nem akar Ninivébe menni. Ellenkező irányú hajóra száll. Menekülni akar Istentől, de ez nem sikerül neki. A viharban vízbe kerül; a vízből a hal gyomrába. Ott kezd magához térni és *imádkozni*. Imája eljutott az Úr elé, aki kimentette a hal gyomrából. Most már természetesen azzal a feltétellel, hogy szótfogad Istennek. Ninivébe indul, és teljesíti Isten parancsát. Végigmegy a városon, és kiabálja: még negyven nap, és Ninive elpusztul, hacsak nem tartotok bűnbánatot. Hittek Jónásnak és királyostul bűnbánatot tartottak.

2. Isten tehát meghallgatta Jónás *imáját*. Mit imádkozott Jónás a hal gyomrában? Miatyánkot? Üdvözlégyet? Nem, hanem a saját *könyörgő* imáját.

„A mélybe vetettél, a tenger mélyére.

Elvetettél színed elől.

*Bár*csak meglátnám még

Szent templomodat!

Imám eljutott színed elé.

Én a *dicséret* szavát

Mutatom be Neked áldozatul” (Jón 2,4–6)

Jónás tehát *dicsőítéssel* és *kéréssel* fordult Istenhez, és meghallgatásra talált.

És mit tettek a niniveiek? Ők *bűnbánó imát* mondtak hamuban, és

szőrruhában: „Hátha irgalmas lesz és nem kell elvesznünk” (Jón 3, 9). Tehát *bocsánatot kértek*. Utána pedig *hálát adtak* Istennek, hogy életben maradtak.

Amikor imádkozunk Istennel beszélünk, mint Jónás tette. Azért szólunk Istenhez, hogy *imádjuk, engeszteljük* Őt; hogy Neki *hálát adjunk*, vagy Tőle valamit *kérjünk*.

Hogyan imádkozott Jónás a hal gyomrában? Bizony nagyon *alázatosan* és *összeszedetten*. Nekünk is így kell imádkoznunk.

De nemcsak akkor, ha bajba jutunk! Nem volna szép, ha egy gyermek csak akkor szólna szüleihez, ha valami baj éri, vagy valamire szüksége van. Imádkozni mindennap kell, lehetőleg *reggel* és *este*. Reggel kérjük Isten segítségét napunkra, este pedig bűnbánatot tartunk és hálát adunk a napért.

Nagyon fontos még, hogy *kísértésben* és *bajban is imádkozzunk*. Ha veszedelemben vagyunk, első gondolatunk a bűnbánat és bocsánatkérés legyen: Jézusom irgalmaz! Bocsásd meg bűneimet! Ez nagyon fontos, hiszen egy-egy baleset vagy karambol kimenetelét sohasem látjuk előre. Lehet, hogy egyik pillanatról a másikra elveszítjük öntudatunkat, és már csak a másvilágon térünk magunkhoz.

Jézus az apostolokat megtanította a *Miatyánkra*. Ezért mondjuk, hogy a Miatyánk, vagyis az Úr imája, a legszentebb imádság. Hét kérés van benne és mindegyik életbevágóan fontos. A Szűzanya leghűségesebb segítő társunk, hogy Jézushoz hűek maradhassunk. Ezért köszöntjük őt is naponta az „Üdvözlégy Mária”-val. Az „Üdvözlégy Mária” első mondatát Gábor angyal köszöntéséből vesszük: „Üdvözlégy kegyelemmel teljes, az Úr van teveled”.

A második mondattal Erzsébet köszöntötte Máriát: „Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus.”

Majd egy könyörgéssel fordulunk a Szent Szűzhöz, hogy imádkozzék érettünk most, de különösen halálunk óráján.

Foglaljuk össze:

- *Mit cselekszünk, amikor imádkozunk?*
- *Mikor kedves imádságunk Isten előtt?*
- *Mikor imádkozunk?*
- *Mivel kezdjük és végezzük az imádságot?*
- *Melyik a legszentebb imádság?*
- *Mit szoktunk imádkozni a Miatyánk után?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Beduin bennszülött* vezetett Afrikában egy francia kutatót. Az arab beduin mindennap ötször leborult a földre és elmondta imáját Allah-hoz. Ez alig néhány szóból állt, de azt nagyon sokszor megismételte. Föltűnt azonban neki, hogy a francia tudóst nem látja sohasem imádkozni. Megkérdezte tőle:

– Te bizonyosan hitetlen vagy, mert sohasem imádkozol?

– De igen, csak én magamban mondom el az imádságot.

– Milyen imádságot tudsz? – kérdezte az arab. Emberünk elmondta neki a Miatyánkot. Az arab lenyűgözve hallgatta, és azt mondta, hogy ilyen szépet még sohasem hallott. Ezt okvetlenül meg akarja tanulni.

– Jó nekünk, mert mi tudjuk ezt a nagyszerű imát. Ne múljon el nap életünkben, hogy ismétetlen el ne mondanánk.

B) *Reviczky Gyula* (1855–1889) mult századi kedves költőnk, hosszú betegség után, fiatalon halt meg. Betegségében az az imakönyv volt vigasztalása, amit anyjától örökölt.

Ezt írja:

„Az Úr imádságát ütöm fel,
Kísérőm a nehéz úton.
Vigasztalást vegyít a kínba
a Te imád, óh Jézusom.
Imádság kell a szenvedőnek,
Akit a sors árván hagyott.
Úristen én nem zúgolódom
Legyen a Te akaratod.”

Jézus imája segít bennünket, hogy elviseljük az élet szenvedéseit.

Házi feladat: Írd le, te hogyan imádkoznál, ha ártatlanul megbántanának.

Ének: „Dicsőség a magasságban Istennek”

30. A ZSIDÓK A BABILONI FOGSÁGBAN HAZATÉRÉSÜK A BÖJT PARANCSA

Oktatási cél: Megértetni, hogy a böjtölésre szükségünk van.

Nevelési cél: Vállaljunk önkéntes lemondásokat.

Bevezetés:

Ima: Üdvözlégy Mária.

Ének: „Keresztények sírjátok” (SZVU 71.)

Számonkérés: Nézzük milyen imádságot fogalmaztatok, ha ártatlanul megbántottak.

Visszakérdezés: Az imádságról.

I. ELŐTERJESZTÉS

A zsidó népet elérte Isten büntetése, amint a próféták előre megjövendölték. A próféták sokszor hiába küzdöttek a bálványimádás ellen. A királyok is üldözték őket, de a nép is gyakran ellenük támadt. Többet közülük meg is öltek . . .

(Lásd könyvben)

Célkitűzés: Dániel és társai példájából megtanuljuk, hogyan kell nekünk is szívesen vállalni az Egyház böjti parancsait.

II. KIFEJTÉS

1. Dániel és társai szigorúan ragaszkodtak a zsidó törvényhez, és vállalták a kockázatot is, hogy esetleg büntetést kapnak ezért. Bízta azonban Istenben, hiszen az ő parancsait tartották meg. A zsidó vallás szigorúan megtiltotta a sertéshús evést, továbbá nem fogyaszthatták a hasítatlan körmű állat húsát. Súlyos bűnnek tartották, ha valaki ezt a parancsot megszegte.

Ismertem egy kedves férfit, aki nemcsak a húsról, de napokon keresztül minden ételről lemondott, és böjtölt, néha öt vagy kilenc napon át is.

Jézus még ennél is sokkal több ideig tartotta böjtjét: 40 napig nem evett és nem ivott.

Hallottuk azt is pár évvel ezelőtt, hogy Írországbán néhány fiatal ember 63 napig tartotta a böjtöt, de végülis belehaltak az éhezésbe. Miért tették? Mert ezzel akartak az angol hatalomtól politikai engedményt kicsikarni. Igazi böjt volt ez? Ez nem böjt volt, hanem éhségsztrájk. *Az igazi böjtöt ugyanis lelkünk javára vállaljuk.* Tehát azért böjtölünk, hogy engeszteljük Istent bűneink miatt; hogy részt vegyünk Jézus szenvedésében; hogy legyen lelkierőnk a bűn legyőzésére. A szívesen vállalt böjt bizonyosan tetszik Istennek.

2. Egyházunk elsősorban az Úr Jézus szenvedéséhez kapcsolja a hívek böjtjét. Ezért előzi meg Jézus szenvedését és halálát a nagyböjt. Ez negyven napig, vagyis hamvazószerdától húsvétig tart. Ezen idő alatt *pénteken* nem szabad húst enniük azoknak, akik már elmúltak 14 évesek.

Akik azonban menzán étkeznek, vagy nehéz testi munkát végeznek, vagy betegek, azok még ilyenkor is megehetik a húst.

Két olyan nap van az esztendőben, amikor igazán böjtölünk: mégpedig Hamvazószerda és Nagypéntek. E két napon nemcsak a hústól kell tartózkodnunk, hanem egész nap csak egyszer szabad jóllaknunk. Ezt úgy tudjuk elérni, hogy egyik étkezésnél, — mondjuk ebédnél — jólakunk, vagyis annyit eszünk, mint máskor, de a másik két étkezésnél már csak felét esszük annak, amit máskor szoktunk enni. Ez a böjti parancs azokra vonatkozik, akik 21 évesek elmúltak, és a 60. életévüket még nem érték el.

A régiek sokkal szigorúbb böjtöket tartottak. Egész nagyböjtben nem ettek húst, de még tojást és tejet sem. Főzéshez sem használtak zsírt, csak olajat. Ezzel a komoly önmegtagadással nemcsak lelküknek, de testüknek is sokat használtak.

Jézus pénteken halt meg érettünk, ezért minden *péntek bűnbánati nap a számunkra*. Nem tilos húst enni, de valami *jó cselekedetet vagy áldozatot kell felajánlaniuk* a szenvedő és megváltó Jézusnak mindazoknak, akik a 14. évet betöltötték. Kezdeni azonban ajánlatos már előbb, hogy ne legyen nehéz, amikor majd kötelezővé válik.

Foglaljuk össze:

- *Mit értünk böjtön?*
- *Melyik a két böjti nap az évben?*
- *Hogyan kell a böjti napokat megtartani?*

- *Melyek a hústilalom napjai?*
- *Ki köteles megtartani a hústilalmi napokat?*
- *Melyik a heti bünbánati nap?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Péterke* elsőáldozásra készül. Hallott arról, hogy a bőjt kedves Isten előtt. Elhatározta, hogy amíg apja fel nem hagy az ivással, addig ő csak kenyéren és vízen él. El is kezdte. Másnap már apja ráförmedt:

- Meddig akarod ezt csinálni?
- Addig amíg anyát sírni látom.
- Miért sír anyád?
- Mert te részeg vagy és goromba, és káromlod az Úr Jézust is.
- És ha én nem változok meg?
- Akkor halálomig böjtölök.

Az apa megrendülve kapta ölébe gyermekét, ölelte és csókolta, és csak ennyit tudott mondani:

– Drága fiam, drága kicsi fiam. – De megváltozott és szelíd ember lett belőle. – *A bőjt nem veszett kárba.*

B) Egy hitetlen kereskedő éppen húsvéti ünnepek idején ment városról a faluba. Nagypénteken betért a kocsmába, és húsebédet kért. Megmondták neki, hogy ezen a napon nem szolgálnak ki húst. Mérges lett, és keresett egy másik éttermet. Ott ugyanezt a választ kapta. Végül sikerült egy helyet találnia, ahol kapott húst. Diadallal eszegette, és közben szidta az egyházat. Húsvétvasárnap betelepedett az egyik kocsmába és ott nagy mulatozásba kezdett. Az emberek botránkoztak rajta, de ő annál vadabbul mulatott. Másnap amikor indulni akart haza, a kapu előtt összeesett és mire orvost hívtak, meghalt. Megvetette a bőjtöt és agyonette magát.

A bőjtöt lelkünkért vállaljuk, de testi életünknek is javára válik.

Házi feladat: Írd le, milyen önmegtagadásokat szoktál vállalni pénteken.

Ének: „Bünbánóknak menedéke” (SZVU 58.)

MÁSODIK ÉV ANYAGA

31. GÁBOR ANGYAL ELŐRE HIRDETI KERESZTELŐ SZENT JÁNOSNAK ÉS JÉZUSNAK SZÜLETÉSÉT

Oktatói cél: Megmagyarázzuk, hogy Jézus Isten Fia.

Nevelői cél: Jézusban Istent imádjuk; Máriában az ő édesanyját, szent Józsefben nevelőatyját tiszteljük.

Bevezetés:

Ima: Üdvözlégy Mária.

Ének: Uram Jézus, légy velünk (SZVU 150).

Mindjárt az első órán megemlítjük, hogy ebben az esztendőben bér-málásra készülünk. A bér-málkozónak már tiszta képet kell alkotnia hitünk egész tanításáról. A múlt esztendőben az ószövetségi Szentírás alapján közelítettük meg hitünk igazságait és a parancsolatokat. Ebben az esztendőben az újszövetségi Szentírás alapján sokat tanulunk majd Jézusról és az ő tanításáról.

(Az első órán legalább negyed órát fordítsunk *ismerkedésre*, vagy ha erre nincs szükség; ha nem jöttek új tanulók – akkor beszélgessünk a nyári élményekről, és az iskolai munka kezdéséről. Ezután térjünk rá a hitoktatás értelmére. A nagyobb gyermekek már értelmükkel is tudják értékelni a hittan fontos, életet eligazító szerepét; megértik a hitoktatás fontosságát. A hittan adja meg a „messzelátás” távcsövét, amellyel meglátjuk az élet végső értelmét. A hittan megadja az élet normáit. Cselekedeteinkért felelős személyek vagyunk, tudnunk kell tehát, hogy milyen erkölcsi törvényekhez igazodjunk. Erre a két fontos ismeretre vezet el minket a hitoktatás.

Lehet néhány újszövetségre utaló kérdést feltenni a múlt évi bibliai anyagból, s ezzel rávezetni a gyermekeket az ez évi anyag témakörére

I. ELŐTERJESZTÉS

Emlékezzetek csak vissza: mit mondott Isten a sátánnak, amikor ősszüleinket bűnre vezette?

– Születik majd egy asszonytól egy férfi, aki széttiporja fejedet, te pedig a sarkát veszed célba (vö. Ter 3, 14).

Nemcsak a zsidók, hanem valamiképpen a többi nép is őrizte ezt az *ígéretet* és várta annak a bizonyos férfinak megszületését, aki újra békét teremt Isten és ez emberek között, vagyis *megváltja a világot*. Már *Platón* görög bölcse is utalt erre tanításában: eljön majd az, aki megtanít bennünket Isten igaz imáadására. *Vergilius* latin költő szintén beszél egy eljövendő isteni küldöttről.

A zsidók azt a hagyományt őrizték, hogy az eljövendő megváltó az ő népükből születik. Úgy képzeltek, hogy ő majd nagy néppé teszi a zsidókat, és uralkodni fognak a többi népeken. Mérhetetlen gazdagsággal rendelkeznek majd. Isten azonban nem ezért küldte a Megváltót a földre, hanem hogy az egész világot kiszabadítsa a bűn szolgaságából.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, hogyan készítette elő Isten a Megváltó eljövetelét, és ki lesz a Megváltó.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: Megváltó, megtestesülés, kegyelemmel teljes, áldott.

1. Isten úgy határozott, hogy elküldi egyszülött Fiát a földre. Fia születését elő akarta készíteni. Azért, hogy lássák az ő hatalmát, először az öreg házaspárnak, Zakariás papnak, és Erzsébetnek életébe avatkozott be *csodás módon*. Gábor angyal megjelent Zakariás papnak, a jeruzsálemi templomban. (Lásd a tankönyv szövegét.)

Isten tehát csodával kezdi: Erzsébet öregségében lesz anyává. „Istennél semmi sem lehetetlen”.

Az sem lehetetlen, hogy Fiát csodálatos módon küldje el a földre. Isten ugyanis lélek. Fia tehát csak akkor jöhet a földre látható alakban, ha földi életet, emberi testet ölt magára. Isten tehát kiválasztott egy nőt, hogy Fia *édesanyja* legyen. Erről szól a szép bibliai történet ... (Lásd tankönyvet).

Mária hitt az angyalnak, s örömeiben nagy útra szánta rá magát: meglátogatta rokonát Erzsébetet. Ott még inkább megerősödött hité-

ben, mert látta, hogy minden úgy van, ahogy az angyal előre megmondta.

Mit tudott meg Mária az angyaltól?

a) Először is azt, hogy Isten őt választotta ki. Kegyelemmel teljesnek mondta az angyal, Isten tehát szeretettel tekint rá. Semmiféle bűn nincs a lelkén.

b) Fiút szül, akinek *Jézus* lesz a neve. Ez a szó megváltót jelent. Elérkezett tehát az idő, hogy Isten eltörölje az emberiség bűneit. Ehhez megváltóra van szükség, aki magára veszi bűneinket, és helyettünk „kifizeti a tartozást”. – Régen, ha valaki nem tudta megfizetni adósságát, börtönbe került, és csak akkor szabadult ki, ha valaki megfizette érte a váltságdíjat. Tehát, vagy kiváltotta a börtönből, vagy – súlyosabb váltság árán – megváltotta a haláltól. Az a Jézus, aki majd Mária Fia lesz, a pokol börtönéből, az örök halálból váltja meg a világot.

Olyan is előfordult, hogy valaki nem pénzen, hanem saját életének felajánlásával szabadította ki embertársát a fogságból. Így pl. *Páli szt. Vince*, amikor megsajnálta az egyik gályarabot, saját magát adta oda érte, hogy kiszabadítsa. Egy ember csak egyet tudott kiszabadítani.

Isten Fia azért lett emberré, hogy az egész világot kiszabadítsa a bűnből.

c) Mária azt is megtudta, hogy Fiának nem lesz földi atyja, Isten szent Lelke pótolja a földi atyát, az ő erejéből vesz fel emberi testet. Így Isten Fia is lesz, meg ember is. Ezért mondjuk, hogy Jézus Isten-ember.

Szent József, a Boldogságos Szűz Mária jegyese, Jézus gondviselő atyja.

Mivel Mária tulajdonképpen nem lett asszony, hanem Isten Fiának anyja, ezért nevezzük őt mindenkor Szűz Máriának. Ahogy a régi szóhasználat szerint általában nevezték a lányokat. A szűz és a leány kifejezést régen vegyesen használták. Szűz Máriára mindvégig érvényes ez a név. „Az Üdvözlég Mária” imádság három részből áll:

1. részben megörökítjük az angyali köszöntést: „Üdvözlég kegyelemmel teljes, az Úr van teveled”.

2. részben Szent Erzsébet üdvözlését ismételjük: „Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse”.

3. részben imádkozunk az egyház könyörgésével: „Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért most és halálunk óráján, ámen.

Foglaljuk össze:

- Miért volt szükség Megváltóra?
- Ki válthatta meg a világot?
- *Ki váltotta meg a világot?*
- *Kicsoda Jézus Krisztus?*
- *Ki Jézus Krisztus édesanyja?*
- *Ki Jézus nevelőatyja?*
- *Hogyan lett a Fiú-isten emberré?*

III. ALKALMAZÁS

A) Lehet, hogy hallottatok már *Kolbe Maximilián* (1894–1941) atyáról? Ez a lengyel szerzetes sok ezer fogollyal együtt sínylődött a német haláltáborban. Egyszer egy megszökött fogoly helyett a táborparancsnok tíz foglyot ítelt halálra. A sorbaállított foglyok közül rámutatott vaktában tíz emberre, közöttük Maximilián atya szomszédjára is. A tíz halálraítelt mellett kilépett a sorból a pap is, és kérte a táborparancsnokot, hogy szomszédja helyett ő halhasson meg. Ezzel megmentette egy embernek az életét, akinek gyermekei és családja volt.

B) *Kodrus* athéni királynak a delphoi jósdában megjövendölték, hogy a spártaiak elleni harcban az győz, amelyik király föláldozza magát és elesik a harcban. Kodrus ekkor közönséges katonaruhát vett magára, királyi ruháját pedig másnak adta át. Mivel az ellenfél tudta a jóslatot, mindenképpen az ellenfél királyát akarták megkímélni. Az álruhába öltözött Kodrus így a harc hevében életét tudta feláldozni. Népe valóban győztes lett.

Jézus, a mi Megváltónk, emberi testet vett magára, és így feláldozta magát mindnyájunkért. Győzött, és megmentette az ő népét, vagyis mindazokat, akik bíznak benne.

Szemléltetés: bibliai képekről. Táblarajz.

Házi feladat: Írd le az Úr anyaga imádságot a három Üdvözlégy Mária kihagyásával.

Ének: Üdvözlégy Mária (SZVU 196.)

32. SZŰZ MÁRIA MEGLÁTOGATJA ERZSÉBETET JÉZUS KRISZTUS SZÜLETÉSE

Oktatói cél: Jézus isteni jelek kíséretében jött a világra.

Nevelői cél: Sokszor megköszönjük a Fiú-istennek, hogy eljött értünk a földre.

Bevezetés:

Ima: Az Űrangyalát imádkozzuk a házi feladat segítségével.

Ének: Az ige megtestesült Názáretben (SZVU 18).

Számmonkérés: Nézzük, hogyan írtátok le az Űrangyalát füzetetekbe.

Visszakérdés: Mondassuk el a két bibliai eseményt folyamatosan, de úgy, hogy több gyermek szerepeljen egymás után. Lehet párbeszéd-szerűen előadni a szerepek megfelelő kiosztásával, vagy egyszerűen úgy, hogy valaki elkezdí a történetet és több gyermek egymás után folytatja. Utána kérdések alakjában vegyük át újra a történeteket, és a katekizmusi mondanivalót.

I. ELŐTERJESZTÉS

Induljunk el Ábrahám történetéből, amit a mult évben már tanultatok. Ábrahámnak egy belső hang azt súgta, hogy áldozza fel egyetlen fiát, Izsákot. Ábrahám engedelmeskedni akart, mert azt gondolta, hogy ez Isten parancsa. Isten azonban megakadályozta a fiú feláldozását, nem akarta, hogy embereket áldozzunk. – Ma is előfordul pogány népeknél, hogy feláldozzák gyermekeiket. Indiában pl. a termékenység istennő tiszteletére nagy ünnepeket rendeznek, az istennő szobra körül táncolnak, énekelnek és ilyenkor egyik-másik anya gyermekét a szobor előtt égő tűzbe dobja (vö.: Hajnóczy Rózsa: Bengáli tűz c. könyvét). Az ilyen áldozatokkal az ember nem tudja lemosni bűnét, ehhez nem elég az emberáldozat. Jézus azért jött a világra, hogy ő mutassa be értünk és helyettünk a megváltó áldozatot, és együttal meg-

tanítson bennünket a gyermekek szeretetére. Így lett Jézus születésnapja a karácsony, a gyermekek ünnepe is.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, miként látogatta meg Szűz Mária Erzsébetet és hogyan született Jézus a világra.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: népszámlálás, szállás, Betlehem, elsőszülött, névadás.

1. Hol lakott Mária és Szt. József? Názáretben. Zsidóország északi felén terült el Galilea tartomány. Ebben a tartományban szegényes kis városnak számított Názáret. Innen kelt útra Mária, amikor megtudta, hogy rokona Erzsébet is gyermeket vár. (Lásd tankönyv első és második pontját.)

Mária tehát megjárta az utat Názáretből Judeáig, de nem gondolta, hogy ugyanezt az utat meg kell még járnia gyermeke születése előtt. Mikeás próféta azonban megjövendölte már évszázadokkal előbb, hogy a Megváltónak Betlehemben kell születnie. Hogyan jut majd el oda? Talán orvosi beutalóval? Talán jó szülőotthont keresnek? Bizony egészen másképpen.

(Lásd tankönyv harmadik pont).

2. A *népszámlálás* már akkor is szokásban volt. Tud róla a történelem is. Az uralkodók tudni akarták, hány alattvalójuknak parancsolnak. A népszámlálást azonban nem úgy végezték, mint most. Nem a népszámlálók mentek nyomtatványokkal és töltőtollakkal házról házra, hanem odarendelték az embereket, ahonnan származtak. Így kellett Máriának és Józsefnek Betlehembe mennie. Betlehemet városnak mondták, de legfeljebb akkora lehetett, mint ma egy kis falu. Így nem csoda, ha nehezen kaptak szállást. Sokan jöhettek ide, akik már elfoglalták a helyeket a *szálláson*. A szállás a mai szállodák elődje, bizony nélkülözött minden kényelmet. Olyasféle menedékhely volt, mint ma egy pajta. (Kicsinyben olyan, mint a vidéki autóbuszmegálló: három oldaluk védett, a negyedik nyitott.) Az a barlangistálló, ahol végül a szent család kikötött, nagyon szegényes volt, de sokkal nyugodtabb, mint a tömegszállás. Bizonyosan melegebb is, amire éppen nagy szükségük volt.

3. Azt olvastuk a szövegben, Mária megszülte elsőszülött fiát. Vajon következik-e ebből, hogy Máriának több gyermeke is volt? Ez téves következtetés volna. A zsidóknál ugyanis az elsőszülöttség nem azt

jelentette, hogy első a testvérek között, hanem hogy első az örökségben. Nem sorrend, hanem rang az elsőszülöttség. Ezt át is lehetett ruházni másokra, amit Ézsau és Jákob történetében láttunk. Ézsau eladta elsőszülöttségi jogát Jákobnak.

Jézus születésében az emberek nem láttak csodát, de Isten gondoskodott róla, hogy mégis csodás módon felhívja rá az emberek figyelmét. A pásztoroknak angyalok jelzik, hogy megszületett Jézus. Angyalok zengik az első örömeiket. A pásztorok térkép nélkül is könnyen megtalálják az angyal tájékoztatása alapján: találják egy jászolban fekvő kisdedet, ő lesz a Messiás, a Megváltó. Elmentek tehát, és nagy örömmel beszélték el a szent családnak, miként kaptak égi híradást.

A zsidóknál nem volt keresztesítés, de a születés utáni nyolcadik napon egy ősi zsidó szertartás keretében nevet adtak a gyermeknek. Máriának és Szt. Józsefnek nem kellett gondolkodnia, hogy mi legyen a gyermek neve, hanem egyszerűen úgy nevezték, amint az angyal Máriának előre megmondta: nevét Jézusnak hívod.

Jézus szó annyit jelent, mint *Megváltó*. Jézusnak köszönhetjük, hogy újra Isten országába juthatunk. Jézus elsősorban *tanításával* és *jó példájával* mutatja meg nekünk az utat. Nélküle nem tudnánk, hogyan kell a Mennyei Atyához szólnunk, akaratát teljesítenünk.

Ezenfölül pedig önfeláldozásával bemutatta értünk a legnagyobb áldozatot, szenvedett és meghalt minden emberért.

Foglaljuk össze:

- Hol lakott Szűz Mária és Szt. József?
- Kihez ment Mária az angyali üdvözlés után?
- Miért kellett Betlehembe menniük?
- Miért jutottak barlang-istállóba?
- Mit jelent, hogy Jézus elsőszülött volt?
- *Hol született Jézus Krisztus?*
- Kik értesültek először Jézus születéséről?
- *Miért lett a Fiú-isten emberré?*
- Mit jelent ez a szó: Jézus?
- Mikor ünnepeljük Jézus születését?

III. ALKALMAZÁS

A) A nagy orosz író, *Dosztojevszkij* (1821 – 1881) beszéli el magáról, hogy „karácsony előestéjén szabadult ki a börtönből. Örült a szabadságnak, és kis pénzén mindjárt vodkát vett. Az utcán céltalanul ödöngött, amikor egyszer csak ott állt egy kivilágított Mária-szobor előtt. Nézte Máriát, karján a kis Jézussal. És elkezdett imádkozni hálás szeretettel. Végül összegyűjtötte lelkierőjét, kihúzta zsebéből a pálinkás üveget, széttörte a szobor talapzatán, nehogy újra a rosszra vigye az ital.

Látjátok, hogy még ennek a szenvedélyes embernek is erőt jelentett a jóra a kisded Jézus látása. Ez az igazi karácsonyi öröm, amikor az ember a szeretetnek és nem a szesznek melegét érzi bensejében. Persze, nemcsak karácsonykor kell Jézusra tekintenünk, hanem máskor is, ha jóakarátú emberek akarunk maradni.

B) A második világháború alatt egy katonát halálra ítélte a katonai bíróság öncsonkítás vádjával. A kegyelmi kérvényt átadták a hadtestparancsnoknak. A tábori lelkész előkészítette a katonát a halálra, de végül gondolt egyet, hogy valamiképpen megmenthesse az életét. Bement a hadtestparancsnokhoz és felkérte:

– Vezérőrnagy úr, alázattal meghívom ma éjjeli misére a hatos körzetbe.

– Miről beszél? – kérdezte a vezérőrnagy. – Csak nem ma van karácsony este?

-- Igenis ma van, parancsnok úr.

A parancsnok asztalán ott volt a halálos ítélet. Éppen az imént írta alá a kivégzési parancsot. Most összegyűrt és széttépte a papírt, és közben ezt mondta:

– Akkor ma nincs halálos ítélet. Mondd meg a honvédnek, hogy az ítéletet megsemmisítettem.

– Köszönöm, vezérőrnagy úr.

A tábori lelkész megvallotta, olyan öröm még sohasem töltötte el a szívét, mint azokban a percekben, amikor a kegyelem hírért megvihette egy szegény halálraítéltnak.

A karácsony azért olyan nagy ünnep nekünk, mert Jézus születésével elhozta mindnyájunk számára a nagy örömhírt: megkegyelmezett nekünk Isten. Mi is mondjuk boldogan: Köszönöm neked, Uram!

Szemléltetés: Bibliai kép. Táblarajz.

Házi feladat: Írjátok le az örömdetes rózsafüzér titkait.

Ének: Ó gyönyörű szép (SZVU 29).

33. JÉZUS BEMUTATÁSA A TEMPLOMBAN A NAPKELETI BÖLCSEK IMÁDJÁK JÉZUST

Oktatási cél: Jézus a tudomány embereit is meghívta jászolához.

Nevelési cél: A napkeleti bölcsek hitével és áldozatával megyünk Jézushoz.

Bevezetés:

Ima: Üdvözlégy Mária.

Ének: Istengyermekek (SZVU 23.)

Számonkérés: Hogyan írtátok le az örömdetes olvasó titkait?

Visszakérdés: egyszer folyamatosan mondják el két-három gyermek közreműködésével a bibliai részt a leckéből. Utána tegyük fel a kérdéseket.

I. ELŐTERJESZTÉS

Most menjünk vissza a Biblia első oldalaira. Olvassuk el a Ter 2 11–17 részt. „Az Úristen vette az embert és édenkertjébe helyezte hogy művelje és őrizze. Az Úristen parancsot adott az embernek: a kert minden fájáról ehetsz, de a jó és gonosz tudás fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, meghalsz.” – Szót fogadtak-e az első emberek? Nem. A kíváncsiság rávitte őket, hogy egyenek a jó és a gonosz tudás fájáról. Így az ember gőgös lett, beképzelt arra, hogy ő tud, és ezért már nincs szüksége Istenre. Az igaz, hogy az ember tud, csak hogy a tudását rosszra is fel tudja használni. Fegyvereket is tud gyártani, és sok más gonosszágra is képes, ha nem tud alázkodni. – Ezt ma a nagy tudósok is elismerik. Ezért vallotta be Szentgyörgyi Albert: fel kell tenni a kérdést magamnak és tudós társaimnak: nem kellene-e a tudományt feltartóztatni, amíg az ember feje lágya be nem nő, hogy az önpusztítás veszélye nélkül tudja a tudomány által teremtett erőket felhasználni. Látjátok, hogy mennyire szükségük van a tudósoknak is a betlehemi alázkodó Jézusra. Ezért hívta meg Betlehembe a napkeleti bölcseket, akiket éppen tudományuk – a csillagvizsgálat – indított el a Messiás felé.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, miként ismerte fel az agg Simeon Jézust a jeruzsálemi templomban, és hogyan jöttek el a napkeleti bölcsek hódolni Jézus előtt.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: napkelet, bölcsek, tömjén, mirha, vízkereszt, gyertyaszentelő.

1. A zsidóknál előírás volt, hogy a fiúgyermeket negyvennapos korában el kellett vinni a templomba bemutatni Istennek, és az elsőszülött gyermekért fel kellett ajánlani a hálaáldozatot. (Lásd tankönyv első pont.)

Jézus tehát nemcsak a zsidók számára, de az egész emberiségnek, a pogányoknak is világossága lesz. Ugyanakkor dicsősége Izraelnek, vagyis annak a népnek, amelyből Jézus embersége származott, és ahol emberi életét leélte. Az agg Simeon megjövendölte azt is, hogy Mária szívét tör járja át. Ez a kifejezés jelentette azt a sok bánatot, keserűséget, és szívfájdalmat, amit a Szűz Anyának el kellett viselnie. Szűz Mária valóban osztozott Jézus szenvedésében, amely elkezdődött az egyiptomi meneküléssel és tartott egészen a kereszthalálig.

2. (Lásd tankönyv második pont.)

Mekkora lehetett Jézus, amikor a bölcsek jöttek? Annyi bizonyos, hogy két éven alul volt. A szent család még mindig Betlehemben tartózkodott, de már nem a barlangistállóban, hanem megfelelőbb szálláshelyen.

A bölcsek csillagvizsgálók és csillagjósok voltak. Keresték a feltűnő eseményeknek okát. Így jöttek rá, hogy az új csillag feltűnése a Messiás születését jelenti. Milyen távolságról jöttek? Ez nem világos, mert a Napkelet kifejezés jelentheti a Jordántól keletre eső közeli vidéket éppúgy, mint az ezer kilométerrel távolabbi Mezopotámiát. Nagy pusztaságon jöttek keresztül, de feltehetően valamelyik távol-keleti városból jöttek, hiszen csillagvizsgálók nem szoktak a pusztában lakni.

Ajándéku aranyat, tömjént és mirhát hoztak.

Az arany a királyok pompájához tartozott. A tömjént az Istennek bemutatott áldozathoz használták. A mirha keserű ízű fűszer volt, amely a húst megóvta a romlástól. Erre nagy szükség volt akkor, hiszen hűtőszekrény nem állt rendelkezésre.

A bölcsek hazatértükben messze elkerülték Jeruzsálemet és az égi intés után eszük ágában sem volt, hogy Heródeshez beköszönjenek.

3. Heródes nagyon féltékeny ember volt, aki még saját fiát is kivégeztette. Nagyon megijedt arra a hírre, hogy új királya lesz Judeának, a legnagyobb zsidó tartománynak. Amikor hiába várta vissza a bölcseket, megharagudott és elküldte katonáit Betlehembe, hogy minden két éven aluli fiúgyermeket öljenek meg. Kb. 25–30 kisgyermek esett áldozatul ennek az öldöklésnek. Jézus természetesen nem volt közöttük, mert Isten álmában figyelmeztette szt. Józsefet: „Kelj fel, vedd a gyermeket és anyját, menekülj Egyiptomba, és maradj ott, amíg nem szólok; mert Heródes keresi a gyermeket, meg akarja öletni” (Mt 2, 13–15). Szent József felkelt, és még azon éjszaka elindultak Egyiptom felé.

Csak akkor tértek vissza, amikor néhány év múlva hírét vették, hogy Heródes meghalt. Most is jónak látták a távolabbi Názáretben letelepedni, mert Heródes fia is kegyetlen uralkodó volt.

A napkeleti bölcsek látogatását vízkereszt napján ünnepeljük. Ilyenkor az egyház vizet szentel a hivek számára. — Gyertyaszentelőkor (febr. 2.) ünnepeljük Jézus bemutatását a templomban.

Foglaljuk össze:

- Hány napos korában mutatták be Jézust a templomban?
- Ki vette karjaiba a kisdedet?
- Mit jelent a tör, ami Mária szívét átjárja?
- Kik jöttek napkeletről Jézust imádni?
- Mi vezette őket?
- Hova irányította őket Heródes?
- Miért kerülték el visszautjukon Heródes házát?
- Hová menekült a szent család Heródes bosszúja elől?

III. ALKALMAZÁS

A) Egy ismerős tanárember 300 tudós életét vizsgálta át abból a szempontból, hogy vallásosak vagy vallástalanok voltak-e Mindössze 6 vallástalant talált a 300 között. Ez csak 2%-ot jelent. Mutatja azt, ez a tapasztalat, hogy a tudás nem vezet el Istentől, sőt hozzásegít, akárcsak a napkeleti bölcseket.

A gyermekek között is akadnak olyanok, akik nagyképűsködve

butaságnak, meg sötétségnek nevezik a vallást. Ez elsősorban azért van, mert nem ismerik Jézust, és nem tudják, hogy mi a vallás értelme. Meg kell ismerni tehát Jézust, hogy meg tudjuk őt szeretni, és igazságait el tudjuk fogadni. Ezért tanuljuk hűségesen a hittant.

B) Egy Palesztínában született magyar származású zsidó fiú Amerikába került egyetemre. Ott a professzoroktól állhatatosan egyre az élet értelmét akarta világosan megtudni. Mivel azok nem tudtak megnyugtató választ adni, a fiú otthagytá az egyetemet. Amint az utcán ténfergett, megszólította egy másik fiú, akinek nyakában ott lógott egy zsinóron a kereszt:

– Azt akarom mondani neked, hogy szeret téged Jézus.

– Nem ismerem – felelte a zsidó fiú.

– Gyere, majd elmondom neked. – Ő valóban elment vele a Jézus-íjak közösségébe, ahol a Szentírásból lázasan kezdte megismerni Jézust, és magáévá tenni Jézus parancsait. Évekkel később bevallotta:

– Vízipólós koromban előfordult, hogy 80 ezer ember tapsolt nekem, ha sikerült egy gólt szereznem, ez azonban mégsem tett boldoggá. Most boldog vagyok. Jézus mindent megmutat nekem. Azt a tudást kapom tőle, amit semmiféle tudománytól nem kapok meg.

Érdeemes tehát a hittant tanulnunk, hogy ezt a legfontosabb tudást, amire Jézus tanít minket, magunkévá tegyük.

Szemléltetés: Bibliai kép. Táblarajz

Házi feladat: Tanuljátok meg az öröndetes rózsafüzér titkait. Mondjátok el naponta egy tizedet.

Ének: Ó, Jézus emlékezni rád (SZVU 152.)

34. JÉZUS GYERMEKKORA

Oktatói cél: Jézus imádságban és munkában készült hivatására Názáretben.

Nevelői cél: Szívesen engedelmeskedjünk és segítsünk szüleinknek.

Bevezetés:

Ima: Üdvözlégy Mária.

Ének: Istengyermek (SZVU 23.)

Számonkérés: Lássuk, hogyan tanultátok meg a rózsafüzér titkokat?

Visszakérdés: előző lecke anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

(Lásd tankönyv 1, 2. pont).

Célkitűzés: Most azt nézzük meg, hogy mire adott példát Jézus gyermekkorában.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: ács, rejtett élet,

1. Jézus tehát kiskorától fogva részt vett szülei munkájában. Gondoljátok el, hogy a vizet a város végén levő kútból kellett meríteni, és hazavinni. Ez maga is nagy segítséget jelentett a Szűz Anyának, amikor Jézusra bízhatta. Aztán sok mindent nem lehetett akkor megvenni, amit ma a boltban megkapunk. Még egy zsineget sem tudtak vásárolni, hanem maguknak kellett előállítani. A ruhát, szappant és sok más egyebet is otthon készítettek el. Az ételeket ugyanígy. Ez bizony nagyon sok gondot és munkát jelentett. Pl. halért több km távolságra kellett elmenniük a halászokhoz. Ez mind nagyon sok időbe került, hiszen nem ülhettek be sem a bevásárló kocsiba, sem a háztáji szekerükbe. Minden utat gyalog jártak meg. Már ebből is láthatjátok, hogy milyen nagy szükség volt a serdülő Jézus segítségére. Később már az iparban kellett még komolyabban dolgoznia. Az ácsmesterség akkor sokkal többet jelentett, mint ma. A bognár és asztalos tevékenységét is

magában foglalta. Az ifjú Jézus mindezt a munkát szíves öröme tette, hiszen sokat segített ezzel szüleinek, de egyúttal példát adott mindnyájunknak arra, hogy a munkát nagyon becsüljük meg.

2. Jézus szívesen *imádkozott* otthon is, mégis nagy örömét lelte abban, amikor elmehetett a zsinagógába, istentiszteletre. Ez minden héten szombati napon történt. Akkor nem volt olyan hitoktatás mint ma van, viszont a szombati istentisztelet a zsinagógában, vagyis az imaházban, órákig tartott. Ilyenkor több részletet olvastak föl a Szentírásból, és az írástudók azt magyarázták. Jézus nagyon figyelt, és egyszeri hallásból is mindent megjegyzett.

Zsidóországban csak egy templom volt Jeruzsálemben, ahová csak nagy ünnepeken jutottak el a zsidók. Viszont minden városban épült imaház. Mivel az Úr napja a szombat volt, azért mindig ezen a napon keresték fel a zsidók az imaházat.

3. Jézus szívesen *engedelmeskedett* szüleinek. Ha figyelmeztették, nem beszélt vissza, hanem szót fogadott. Gyermeckorában ő is szívesen játszott, mint a többi gyermek, de ha édesanyja szólította, azonnal ment, és segített neki.

Jézus tehát az engedelmességre, az imádságos életre és a munka szeretetére adott nekünk példát Názáretben. A szent családban már nem voltak nagyszülők. Ők már meghaltak akkor, amikor Jézus nevelkedett. Örölnünk kell, ha nagyszüleink élnek még. Őket is szívesen kell segítenünk. Ismertem egy fiút, Lajosnak hívták, aki nagyon szerette a nagyapáját. Az idős bácsi éveken át beteg volt, és csak úgy tudott mozogni, ha valaki felsegítette a székről és vezette. A kis Lajos – talán még nálatok is fiatalabb volt egy-két évvel – szívesen fogta meg nagyapja kezét és segítette a mozgásban. Sokszor vitt neki napjában ételt meg italt. Játék közben is gyakran beszaladt:

– Nagyapám, nincs-e valamire szüksége? Ilyenkor mindig örömet szerzett a szegény betegnek.

Foglaljuk össze:

- *Hol nevelkedett Jézus?*
- Miben segített Jézus szüleinek?
- Mit jelent az, hogy Jézus rejtetten élt?
- Mi volt a zsinagóga?
- Miért szeretett Jézus a zsinagógába menni?
- *Mire adott nekünk példát Jézus Názáretben?*

III. ALKALMAZÁS

A) Miben tudnátok ti követni a gyermek Jézus példáját? — Jancsi árva fiú volt. Szülei már nem éltek, nagymamájánál lakott, de ő is nagyon szegény volt. Bizony karácsonykor is csak egy nagyon szegényes kis fenyőgally jelképezte a karácsonyfát, pár almával és néhány szem dióval. Egyszer csak, karácsony este futva jött hozzájuk Pista, akinek az árva Jancsi jó barátja volt. Egy kis csomagot adott át neki, amelyben ruhaneműt és csokit hozott neki.

— Ezt a csomagot a kis Jézus a mi karácsonyfánk alá tette. Siettem elhozni neked.

Jancsi örült az ajándéknak, de szíve mélyén szomorú maradt.

— Tudod Pisti, inkább lemondanék minden ajándékról, csak élne édesapám és édesanyám úgy, mint neked.

Köszönjétek meg az Úr Jézusnak, hogy vannak szüleitek. A legszebb köszönet az lesz, ha szívesen engedelmeskedtek nekik.

B) *Bözi* félárva kislány volt, már csak édesapja élt. Egyszer az édesapja is súlyosan megbetegedett. Abban az időben igen sok pénzbe került a gyógyszer, és nekik már nem volt pénzüik. Bözi meghallotta, hogy a szép haját el lehet adni a fodrásznak. El is ment, hogy levágassa, és eladja gyönyörű haját, és azon gyógyszert vegyen édesapjának. A fodrásznál éppen egy gazdag ember is jelen volt. Azt mondta: ő megveszi a haját, de csak úgy, hogy a kislány nem engedi levágni. Mindjárt ki is fizette, és így Bözi most már tudott apjának orvosságot szerezni. A jó Isten így gondoskodott róluk, mivel a kislány ilyen nagy áldozatra is képes volt édesapjáért.

Ilyen nagy áldozatot talán nekünk nem kell hoznunk szüleinkért. Arra azonban törekedjünk, hogy mindennap tegyünk valami jót velük, és szerezzünk nekik örömet.

Szemléltetés: Bibliai kép. Táblarajz.

Házi feladat: Ezen a héten mindennap tégy valami jót szüleidnek önkéntesen.

Ének: Áldunk Isten jó szolgája (SZVU 213.)

35. JÉZUS MEGKERESZTELKEDÉSE ISTEN KEGYELMÉRŐL ÉS A SZENTSÉGEKRŐL

Oktatói cél: Jézus megkeresztelkedésével kapcsolatban értelmezzük a szentségeket.

Nevelői cél: Éljük kegyelmi életet a szentségek által.

Bevezetés:

Ima: A szentmise bevezető köszöntése: A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme, az Atyaisten szeretete, és a Szentlélek egyesítő ereje legyen mindnyájatokkal.

Ének: Áldozattal járul hozzád (SZVU 220.)

Szúmonkérés: Lássuk, elvégeztétek-e a napi jó cselekedetet: segítettek-e szüleiteknek?

Visszakérdés az előző leckéből.

I. ELŐTERJESZTÉS

Biztosan hallottatok már a vérátömlesztésről. Sokak között egyik jó hívmet is ezzel hozták vissza az életbe. Rozsdás vastól megsebesült, majd vérmérgezést kapott. Nem ment időben orvoshoz, s mire a kórházba szállították, a méreg átjárta az egész szervezetét. Egy remény maradt még: meg kellett kísérelni a vércserét. Úgy kellett leengedni a romlott vért, hogy a szervezet befogadja a tiszta jó vért. Sikerült ezzel a jó vérrel a nénit visszahozni az életbe.

Csakhoggy ezzel a módszerrel nem mindig lehet az embert visszahozni az életbe. Egyszer földi életünknek vége lesz. Pedig Isten örök életet ígért nekünk. Az új élet természetesen nem kötődik hozzá az anyagi testhez, sem a földhöz. Kell tehát lennie egy másik, maradandó életnek, amely túléli az anyag széthullását. Ezt a magasabb rendű életet Isten már a földön megadja nekünk, s *kegyelmi életnek* nevezzük.

A kegyelem szóval mindennap találkozunk, amikor az Üdvözlégy Máriát elkezdjük, és kimondjuk: kegyelemmel teljes. Először az angyal mondta ki, amikor Szűz Máriát köszöntötte.

Célkitűzés: Felidézzük a Szentírásból Jézus megkeresztelkedését, és sorra vesszük azokat az eszközöket, amelyekkel Isten kegyelmét elnyerhetjük.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: kegyelem, megszentelő és segítő kegyelem, szentségek.

1. Jézus 30 éves korában, mielőtt elkezdte az embereket tanítani, felkereste a Jordán folyó partján Keresztelő Jánost. Ő volt Zakariás pap és Erzsébet fia, aki a Jordán folyónál a bűnbánati keresztséget és a Messiás eljövetelét hirdette a népnek. Jézus is kérte Jánost, hogy keresztelje meg őt.

2. A Mennyei Atya hangja ezt mondta Jézusról:

– Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.

Kiben telik kedve Istennek?

– Először is abban, akinek nincsen bűn a lelkén. Jézusnak nem volt bűne. Szűz Máriának és Keresztelő Jánosnak sem volt. Az összes többi ember azonban a bűn örökségével jön a világra. Jézus azért gondoskodott olyan eszközökről, amelyek *megtisztítanak* bennünket a bűntől. Ilyen eszköz a *keresztség* és a *bűnbocsánat* szentsége.

– Istennek az ő gyermekeiben telik kedve. Akárcsak a szülőknek. Ugye, a szülők is elsősorban a saját gyermeküket szeretik a legjobban. Isten *gyermekeivé fogad* minket. Hogyan?

– Úgy, hogy megadja a *kegyelmi életet*. Ez Isten gyermekeinek az élete. Jézus azt mondja: én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők (Jn 15, 1–7). Ugye, ha a szőlővesszőt levágjuk a szőlőtőről, elszárad. A tőben és a vesszőben ugyanis ugyanaz a vérkeringés megy végbe.

A kegyelmi élet azt jelenti, hogy Jézus életébe kapcsolódunk bele a szeretet által. Ez a kegyelmi élet megszentel minket. Úgy mondjuk: ez a *megszentelő kegyelem*. Ezt azonban el is lehet veszíteni a halálos bűn elkövetésével. Hogy a bűnt elkerülhessük, ahhoz Isten *segítő kegyelme* ad nekünk erőt. Ezt kapjuk meg az imádságban és minden szentségben.

3. *A szentségek a kegyelem forrásai.* Ezeket azért rendelte Jézus, hogy bármikor elnyerhessük általuk Isten kegyelmét. Két szentségben *megadja*, a többiekben pedig *növeli* bennünk a kegyelmi életet.

A *keresztségben* első ízben kapjuk meg Isten kegyelmét. A *bűnbánat szentségében* újra megszerezhetjük ezt a kegyelmet, ha netalán halálos

bűnnel elveszítettük. A bűnbocsánat szentségéhez szükséges a bűnbánat és a gyónás.

A többi szentséget csak tiszta lélekkel szabad felvennünk. Ezek gyarapítják bennünk a kegyelmi életet és segítő kegyelmet adnak. Így a bérmlás, a betegek kenete, a papszentelés és a házasság. Az Eucharisztia pedig mindennapi lelki táplálékunk.

A szentségek külső jelek, tehát láthatók, mint a víz, a krizma, a leöntés, a kézfeltétel. Ugyanakkor láthatatlan marad az a kegyelem, amit közvetítenek nekünk.

A Szentírásból hét szentséget tudunk levezetni: a keresztség, a bérmlás, az Oltáriszentség, a bűnbocsánat szentsége, a betegek kenete, az egyházi rend, és a házasság szentségét. Minden szentségben Isten szent Lelke tölti el lelkünket. A szentségek az ő erejét közvetítik számunkra.

Foglaljuk össze:

- *Hányféle Isten kegyelme?*
- *Mit tesz Isten lelkünkben a segítő kegyelem által?*
- *Mit tesz Isten lelkünkben a megszentelő kegyelemmel?*
- *Mivel nyerhetjük el leginkább Isten kegyelmét?*
- *Mik a szentségek?*
- *Hány szentség van?*
- *Milyen hasonlattal magyarázta meg Jézus a kegyelmi életet?*
- *Mit jelent a kegyelmi élet?*
- *Mely szentségek adják meg a kegyelmi életet?*

III. ALKALMAZÁS

A) Milyen büszkék az emberek, ha kitüntetést kapnak! Érdemrendeket, sport érmeket, okleveleket stb. Ezeket a kitüntetéseket emberek adják. Mennyivel nagyobb kitüntetést kapunk Istentől, amikor *gyermekévé fogad* bennünket. Ezzel együtt a *mennyország örökösei* is leszünk. A földi címek mind elenyésznek, még ha rá is vésik azokat a síremlékekre. Egyetlen kitüntetést viszünk át a másvilágra, az istengyermeki címet. Ezért kell ezt komolyan viselnünk és védelmeznünk. Sokszor a keresztények olyanok, mint a gyermek, akit beirattak az iskolába, de nem jár oda; megkapta a tanszereket, de nem használja azokat. Vannak könyvei, de azokba bele sem néz. Megfizeti a tandíjat, de nem teszi le a vizsgákat.

Így tudatlan, elveszett ember lesz belőle. Nekünk azért adja Isten a szentségeket, hogy éljünk azokkal, és valóban a mennyország örökösei, Jézusnak pedig örökös társai lehessünk (vö. Róm 8, 17).

B) Mondjuk el Jézus példabeszédét a menyegzős ruháról. Ennek segítségével is nagyszerűen kifejthetjük a kegyelmi élet értékét és megbecsülését (Mt 22, 1 – 14).

Szemléltetés: Képsor a szentségekről. Táblarajz.

Házi feladat: Színezd ki odahaza a táblarajzot!

Ének: Szentlélek Isten, szállj le ránk (SZVU 102.)

36. A GONOSZ LÉLEK MEGKÍSÉRTI JÉZUST JÉZUS TANÍTANI KEZD

Oktatói cél: Megtanuljuk, hogyan készült fel Jézus hivatására.

Nevelői cél: Önmegtagadással készülünk a gonosz legyőzésére.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk. – Szentségek felsorolása.

Ének: Jöjj, Szentlélek Úristen (SZVU 259.)

Számonkérés: Nézzük, hogyan színezték ki a táblarajzot.

Visszakérdelés: a múlt óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Mondjátok csak, mikor és hol tanultunk először a gonosz lélekről? Igen, kígyó alakjában jelent meg összeüleinknek a bibliai leírás szerint. Ez tulajdonképpen annyit jelent, hogy módot keresett és talált a sátán Ádám és Éva elcsábítására. A régi ember számára a kígyó a rossz megtestesítőjét jelentette. A gonosz léleknek sikerült elcsábítania az első embereket: megszegték Isten parancsát, bűnt követtek el. Isten nemcsak az ősszülőket büntette, hanem a sátánnak, vagyis a gonosz léleknek is büntetést helyezett kilátásba: születik egy férfi, aki a fejedet széttiporja, te pedig a sarka után leselkedel. Hogyan lehet az, hogy a Megváltó majd széttiporja a kígyó fejét és az mégis él? Úgy, hogy a sátán vereséget szenved ugyan, amikor Jézus megváltja az emberiséget, de azért nem hagyja abba a *kísértést*. Továbbra is félre akarja vezetni az embereket, hogy megfossza őket az üdvösségtől. Ez azonban nem sikerül neki, mert Jézus az embert kiemeli a bűnből, mert Jézusé az utolsó szó.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, hogyan győzte le Jézus a kísértést, és hogyan kezdte el nyilvános működését.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: apostol, evangélista, templom párkánya, evangélium.

1. Jézus az ő egész működésével harcot vívott a sátán ellen. Amikor tehát működését el akarta kezdeni, a sátán azonnal akadályozni akarta őt. (Lásd a tankönyv szövege.)

Nézzük csak közelebbről, mivel akarta az ördög legyőzni Jézust! Mit ajánlott fel neki?

A sátán most nem kígyó alakban jött, hanem talán látható módon emberi alakban, vagy esetleg láthatatlan módon szólította meg Jézust. Erre mutat: pusztába vitte őt a „lélek” mondat. Ez elsősorban

– *kenyeret* kínált Jézusnak. A negyven napon át éhező embernek nagyon is finom lenne a kenyér. Ezt a csábítást a sátán állandóan gyakorolja. Akinek van már kenye-re, annak kalácsot ígér; akinek ez is van, annak bőséges és kényelmes életet, testi élvezeteket kínál. Így minden embert kipróbál a sátán a testi kísértésben. A test kívánságával sok embert sikerült bűnre vinnie.

Jézus azonban legyőzte őt: írva van, nem csak kenyérrel él az ember, mert nemcsak testünk van, hanem lelkünk. Csak azt adhatjuk meg a testnek, amit *lelkünk üdve* megenged. Lelkünk érdekében le kell győzni a testet, akár még böjt által is.

– Másodszor, *dicsőséget* ígért a sátán: vesd le magadat a templom párkányáról. A templomnak lapos teteje volt, amelynek szélét párkánnak nevezték. Ha innen leugrik Jézus, biztos, hogy a nép bámulatát és elismerését váltja ki egy szerencsés leérkezéssel. – Ez az ördög másik csali-eszköze. Sok embert rászed azzal, hogy dicsőségben lesz része. Versenyzők, sztárok, színészek, énekesek és még sok más embernek szívét megrontja a hiú dicsőségvágygal.

Jézus ebben sem hallgatott a sátánra: távozz! Ne kísértsd Uradat, Istenedet!

– Végül, hatalmas *birtokot*, és *uralmat* ajánlott föl. Az egész látható világot neked adom, ha hódolsz előttem. – A birtoklási vágygal az ördög ma is hajtja az embereket, szinte a végkimerülésig: ezt még szerezd meg, azt ne szalaszd el, arra még szükséged lehet; még ez hiányzik a boldogságodhoz... Az ígéretéssel minden bűnre rászedi az embert: lopásra, csalásra, hazugságra, a munka túlhajtására.

Jézus legyőzte a kísértőt: csak Uradat Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!

2. A sátánnal szemben aratott győzelem után ment el Jézus a Genezáreti-tó partjára, hogy tanítványokat válasszon magának. Keresztelő János vallomást tett Jézus mellett, így mindjárt két halász, Péter és testvére András csatlakoztak Jézushoz. Aztán a másik két testvér Jakab és János; majd Fülöp és Bertalan, Tamás és Máté, (a vámos) Jakab Alfeus fia és Tádé; a kánai Simon és kariatot Judás (Mt 10, 1–4).

Ezek a tanítványok később apostolokká lettek, azaz küldöttek, akikre rábízta Jézus az ő egész tanítását. Három évig mindig vele voltak, és sokat tanultak tőle. Láthatták életpéldáját és átvették a megbízatást: „elmenvén az egész világra hirdessétek az egész világon minden népnek” (Mt 28, 19).

Jézus nem adott parancsot arra, hogy írják le az ő tanítását. A tanítványok nem jegyzeteltek, nem jegyezték gyorsírással, sem magnószalagra nem vették, de annál jobban megjegyezték fejben, amit hallottak. Sokszor elmondták hallgatóiknak is. Jézus az ő tanítását *evangéliumnak*, azaz örömhírnék nevezte. Ezt később négyen írásba is foglalták: két apostol Máté és János. Majd két olyan tanítvány, aki nem volt a 12 apostol között: Márk és Lukács. Az evangéliumokat csak 30–40 évvel Jézus halála után írták le, addig szájhagyományként ott éltek a hívek emlékezetében és lelkében. Azokat, akik az evangéliumokat leírták, evangélistáknak nevezzük.

Foglaljuk össze:

- Hányszor kísértette meg Jézust a sátán?
- Mi volt a három kísértés?
- Hány napig böjtölt Jézus?
- Hány apostolt választott Jézus és kiket?
- Hányan írták meg Jézus életét és tanítását?
- Mit jelent az evangélium?
- Kik voltak az evangélisták?

III. ALKALMAZÁS

A) Az amerikai milliomos *Rockefeller* (19. sz.-ban) 20 év alatt mesés vagyont gyűjtött. 53 éves korában Amerika leggazdagabb embere volt, de csonttá-bőrré soványodott, és tejen meg kétszersültön élt. A nagy gazdagság cseppet sem tette boldoggá. Akkor elhatározta, hogy vagyó-

nát szétosztja jótékony célokra. Amilyen mértékben le tudott mondani a vagyonról, olyan mértékben tért vissza egészsége és lelki békéje. Láttá, hogy az ördög a vagyonnal csak félrevezetni tudja, de boldogítani nem.

Vegyünk példát Jézusról, aki nem engedte magát félrevezetni egy pillanatra sem. Legyőzte a test, a hiúság és a hatalom kísértését.

B) Egy kiváló és szép angol *színésznő* kezét megkérte valamelyik királyi herceg. A magas rang csábította az emberi hiúságot, hiszen még ráadásul gazdagsággal is párosult volna. A művésznő azonban elutasította a rangot és gazdagságot. Kijelentette:

— Inkább akarom, hogy gyermekeim katolikusok legyenek, semmint grófok. — Ugyanis, akkor át kellett volna térnie az anglikán vallásra.

Bizony sokszor kellene már gyermekkorban legyőznünk a kísértést, hogy felnőtt korunkban is tudjunk hűségesek maradni Jézushoz.

Szemléltetés: Bibliai kép Jézus megkísértéséről, és az apostolok meghívásáról. Táblarajz.

Házi feladat: Írd le füzetedbe az apostolok nevét.

Ének: Szeretettel jönnek hozzád (SZVU 230.)

37. JÉZUS CSODÁI

Oktatói cél: Jézus csodáival bebizonyította, hogy ő Isten.

Nevelői cél: Mélyítsük el hitünket Jézus Krisztusban.

Bevezetés:

Ima: Üdvözlégy Mária. -- Mondjuk el a hét szentséget.

Ének: Kegyességgel hívsz ó Jézus (SZVU 226.)

Számonkérés: Nézzük, leírtátok-e az apostolok nevét?

Visszakérdés: elmúlt óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Gusztáv Dorré, a bibliai képek kiváló festőművésze, egyik külföldi útja alkalmával szállásán felejtette útlevelét. A rendőrség igazoltatta, és ő nem tudott semmi igazoló írást felmutatni. A polgármesterhez vitték, aki neve után érdeklődött:

— Hogy hívják magát?

— Gusztáv Dorré festő vagyok, Párizsból.

— Ó uram, azt bárki mondhatja — felelte a polgármester. — De mivel tudná igazolni?

— Sajnos, irataimat szállásomon felejtettem, de kérem, várjanak csak egy percet.

A szobából pompás kilátás nyílt a székesegyházra. A festő elővett egy darab papírt és rajzolni kezdett. Percek alatt elkészült a rajzzal, amit átadott a polgármesternek. — Az most lelkesen kiáltott föl:

— Nagyszerű! Most már elhiszem, hogy Gusztáv Dorréval állok szemben.

Ez a művész művével, azaz rajzával bizonyította be, hogy ő valóban az, akinek mondja magát.

Jézus Isten Fiának mondta magát. Ő is cselekedeteivel bizonyította állítását, mert az égből nem hozhatott magával fényképes isten-személyi igazolványt. Tettei viszont tanúskodnak róla, hogy ő sokkal több, mint

ember, hogy szavában tökéletesen megbízhatunk, és mivel ő mondja, elhiszük, hogy Isten Fia.

Célkitűzés: Ma vegyük szemügyre Jézus néhány csodáját, azokból meglátjuk, hogy Jézus Isten.

II. KIFEJTÉS

1. *A kánai mennyegző.* (Tankönyv 1. bek.)

Jézus pillanat alatt borrá változtatta a hat kőkorsónyi vizet. Ez kb. 6–700 litert jelenthetett. A zsidók lakodalma sokáig tartott, sok vendéget is hívtak, de még így is igen nagy segítséget jelentett ez a bormennyiség, amit Jézustól kaptak. — Fontos megjegyeznünk, hogy Jézus ezt a csodát *titokban* művelte. Még csak meg sem említette, hogy mi a szándéka. Oda sem lépett a vízzel töltött korsókhoz, csupán a szolgálknak mondta, hogy vigyenek belőle a borkóstolónak (az ő szerepe volt elbírálni a bor erejét, és a vízzel való keverés arányát). Csak a szolgálk tudták, hogy a kútról merítették a vizet. A násznagy (borkóstoló) már *bornak* találta. Arról tehát szó sincs, hogy tömegszuggesztió történt volna, mert azt egészen más módszerrel csinálják. Itt isteni csodáról van szó.

2. *A jerikói vak.* (Lásd a tankönyvet.)

Jézus a vakot minden külső, látható beavatkozás nélkül gyógyította meg. Mindössze ennyit mondott: láss, hited meggyógyított! — Ma is nagy feladat egy szemoperáció. A megoperált embernek pedig hosszú ideig mozdulatlanul kell feködni, a gyógyulás érdekében. Mennyire más-ként gyógyított Jézus! Igen, mert ő Isten.

3. *A tisztátalan lélektől megszálly ember.* (Lásd könyv.)

A régi emberek általában azt hitték, hogy a betegségek vagy Isten büntetéséből, vagy az ördög hatalmából támadnak. Azokat a betegeket, akiket mi ma idegbetegnek tartunk (epilepsia) ők ördögtől megszálly embereknek tartották. — Az itt meggyógyított idegbeteg ember hallott már Jézusról. Most, hogy meglátta, megint rájött az idegroham, és össze-vissza kiabált. Először ellenséges hangon, mint ahogy általában az idegrohamos betegek; aztán elismerte, hogy Jézus az Isten szentje, de még mindig ellenséges érzések töltik el vele szemben. Jézus ezzel nem törődik, hiszen ő a betegnek akar segíteni, ezért úgy parancsolt a betegnek, mintha a gonosz léleknek parancsolt volna: „Menj ki belőle”.

Erre a parancsra a roham „tetőzött”, s azután az ember megnyugodott. A szemlélőket nagy csodálat töltötte el; ki ez, hogy még a tisztátalan lélek is engedelmeskedik neki? Igen, mert Jézus Isten.

(Bizonyos idegbetegségek okát ma sem tudja az orvostudomány. Ha egy idegrohamban kínlódó betegnek viselkedését, eltorzult arcát látjuk, ma is joggal feltételezhetjük, hogy a gonosz lélek érvényesíti rajta hatását. A megszállottság tehát sem ma, sem régen nem volt kizárt dolog.)

3. *A naimi ifjú feltámasztása.* (Lásd könyv.)

Jézus csodáival mindig a szereteté a döntő szó. Most is a szegény özvegy édesanyát sajnálta meg, aki egyetlen fiát elveszíti, és így egész élete bizonytalanságba kerül. Nyugdíj akkor nem létezett. Az özvegy teljesen mások jóindulatára volt utalva. — Jézus egyetlen szóval feltámasztja a halott fiút. Ellenvetésül szokták felhozni, hogy az ifjú nem volt egészen halott, vagy csak az ún. klinikai halál állapotában volt. Ilyenből már orvosok is hoztak vissza embereket az életbe. Ez igaz. De hogyan? Egyetlen szóval? Ugye nem, hanem nagyon is komoly vesződéssel, kezeléssel, műszerekkel. Jézus pedig egyetlen szóval. Jézus Isten.

Jézus tehát csodáival beigazolta istenségét. Ezzel azt akarta elérni, hogy az emberek higgyenek benne, fogadják el tanítását, hiszen csak akkor van értelme az isteni *örömhírnek*, ha az emberek nemcsak a fülükkel hallják, hanem szívükbe is fogadják. — Jézus csodáiban mindig kifejezésre akarta juttatni az emberek iránti nagy szeretetét is. Hiszen ő nem bölcs igéket akart tanítani, hanem a szeretet örömhírét, amiről példájával is tanúbizonyságot tett.

Bizonyosan nem véletlen műve, hanem jelentősséggel bíró tanítás, hogy a kánai menyegzőn Jézus anyja is ott volt, és éppen ő hívta föl Jézus figyelmét a vőlegény nagy gondjára, a borhiányra. Ezért bizakodunk mi is Máriában, ha gondjaink vannak. Így imádkozunk: *oltalmazd alá futunk, Istennek szent Anyja.*

Foglaljuk össze:

- *Mi végett tett Jézus csodákat?*
- Lehet-e szuggesztióval magyarázni Jézus csodáit?
- Miért nem lehet csoda nélkül magyarázni a halott feltámasztását?
- Miként értelmezhetjük a megszállottságot?
- *Kinek a kérésére tette Jézus az első csodáját?*

III. ALKALMAZÁS

A) Emlékeztek, hogy kiknek adott Isten az ószövetségben csodatevő hatalmat? *Mózesnek* és a prófétáknak. Mózesnek is az volt a nagy félelme, a nép és a fáraó nem hisz majd az ő szavának. Isten akaratából a bot kígyóvá, a kígyó bottá változott. Mózes még más csodákat is művelt. Mi a különbség mégis Mózes és Jézus csodái között? A csoda – mindkét esetben – isteni jel és az emberek iránti szeretet kifejezése. Míg azonban Mózes csodáit Isten parancsára, és Isten nevében tette, addig Jézus saját nevében művelte: én pedig mondom neked. Mózes eszköz volt Isten kezében, Jézus pedig maga az Isten.

Aki igazán megismeri Jézust, és az ő működését, annak számára világossá válik, hogy Jézus az Isten Fia. Mi örülünk, hogy a hittanban ez a világosság betölti értelmünket és szívünket.

B) *Elizeus* próféta szintén több csodát művelt. A sunami asszony fiát a halálból hozta vissza. Először a botját tette rá a gyermekre, de a csoda nem következett be. Aztán leborult a próféta, és kérte az Urat, hogy tegyen csodát. Majd felkelt az imádságból, ráhajolt a halott gyermekre, ajkát annak ajkára tette, testét a testére és mindezt hétszer megismételte. Végül a gyermek kinyitotta a szemét. Tüszentett és életre kelt. – Csoda volt ez, de maga az Úr művelte prófétája által.

Jézus saját erejével művelte csodáit. Hiszek Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában.

Szemléltetés: Bibliai képek. Táblarajz.

Házi feladat: Írjátok be füzetetekbe a következő bibliai helyeket: Mt 9, 18–26; Mt 28, 1–10; Jn 11, 17–44. Ezek közül valamelyiket olvassátok el, és pár mondattal írjátok le füzetetekbe.

Ének: Ó dicsőséges, ó ékességes (SZVU 192.)

38. JÉZUS KIÚZI A KERESKEDŐKET A TEMPLOMBÓL

Oktatási cél: Jézus megtisztította a templomot az árusoktól, és ezzel kifejezte a templom iránti tiszteletét.

Nevelési cél: Legyünk mindig tisztelettel templomunk iránt.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk.

Ének: Szent vagy... (miséből).

Számonkérés: Nézzük, melyik kijelölt részt olvastad el a Szentírásból.

Visszakérdés a múlt óra anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Emlékeztek-e rá, melyik zsidó király építtette a jeruzsálemi templomot? Igen, *Salamon*. Hol mutattak be addig áldozatot a zsidók? Mi helyettesítette a templomot? A szövetség sátra. Ez három részből állt: az udvarból, a szentélyből és a Szentek Szentjéből. A salamoni templomot is ilyen típusra építették. A 10×10 méteres Szentek Szentjét színarannyal borították be. Benne két hatalmas kerub, tehát angyal terjesztette ki két és fél méteres angyalszárnyait, mintha csak a frigyszekrényt őrizték volna. A templomépületet 3 emelet magas melléképülettel vették körül.

Ezt a templomot a babiloni hódítók lerombolták, aranyát ellopták, drága felszerelését is elrabolták.

A 70 éves babiloni fogság után újjáépítették a templomot, de nagyon szegényes kivitelben. Érdekes módon, éppen Jézus korában Heródes király építtette újjá pompás szépségében, pedig ő már nem volt Dávid családjából származó király.

Célkitűzés: Most arról hallunk, hogy Jézus miként tisztította meg a templom udvarát a kereskedőktől és állataiktól.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: zsidó templom, áldozatbemutatás, pénzváltók.

1. A zsidó templom legtekintélyesebb része a Szentek Szentje volt. Ide csak a főpap mehetett be évenként egyszer. A szentélyben illat- és kenyéráldozatot mutattak be. Az égő állatáldozatokat az udvaron levő oltárnál végezték. Világos, hogy az oltár hatalmas tüzét nem vihatték be a zárt épületbe.

Régen az Istennek szánt áldozati állatot otthonról hajtották fel a templomba. Később kereskedők terelték össze az állatokat a városon kívül, és a nép ott vásárolta meg, amelyeket feláldozni akart. Így vásárterek alakultak ki. Aztán már az üzleti érdek került előtérbe és a szemfüles kereskedők beszivárogtak állataikkal együtt a városba, végül még a templomudvarba is. A bégető állatok nagyon zavarták az istentiszteletet, és ugyanígy az alkudozó kereskedők is. Az állatok piszkot hagytak maguk után. Fertelmes volt a szemét és a búz. A főpapok anyagi előnyökért mégis megengedték a kereskedést a templom udvarában.

Jézus őszintén tisztelte a Mennyei Atya házáat. Nagyon bántotta tehát, hogy vásártérre változtatták a templom udvarát. Először bátor hangon felszólította az árusokat, hogy állataikkal együtt hagyják el a templomudvart, s a pénzváltók is vigyék el asztalaikat. Ez nem volt egyszerű dolog, mert a pénzváltók asztalain halomszámban álltak a különböző vidékek pénznemei, amiket a zarándokok váltottak át. Olyan volt ez, mint ma a bankokban történő pénzváltás.

A kereskedők és pénzváltók tiltakoztak Jézus beavatkozása ellen. Azt mondták:

– Milyen joga parancsolgat nekünk? – Rá sem figyeltek. Erre Jézus leoldotta derékövét, abból ostort font és elkezdte az *állatokat* kihajtani. A megbokrosodott kisebb-nagyobb állatok erővel ráncigálták gazdáikat kifelé. Jézus aztán a pénzváltókhoz fordult, s mivel ők nem mozdultak, feldöntötte asztalaikat. Most aztán idegesen kapkodtak pénzüik után. Végül a galambárusoknak is odaszólt Jézus némileg szelídebb hangon:

– Vigyétek ti is ezeket ki innét!

Közben jelentették a papoknak, hogy mit művel Jézus. Azok kérdőre vonták:

– Miféle hatalommal teszed ezt? – Jézus így felelt:

– Bontsátok le ezt a templomot és én három nap alatt felépítem.

Mit akart ezzel mondani?

Azt, hogy ez a templom Istené, vagyis Jézusé. Ő tehát megteheti azt, hogy isteni hatalmával három nap alatt felépíti, amit a zsidók 46 évig építettek. De utalt Jézus arra is, hogy ő maga szintén Isten temploma, és a zsidók hiába bontják le, vagyis végezik ki, ő harmadnapon föltámad.

2. Jézus a templomot nagy tiszteletben tartotta. Nekünk is tisztelnünk kell templomainkat, hiszen a templom valóban Isten lakóháza, mert ott van Jézus az Eucharishtiában. Mit kíván tőlünk Jézus?

– A templomot *tekintsük szent helynek*, ahol Istennel találkozunk, imádkozunk és énekelünk. Hagyjuk ki a templomból üzleti ügyeinket. Ne beszélgessünk ott hétköznapi dolgokról. Ne nézegessük mások ruháit, ékszereit. Mindig olyan ruhában menjünk istentiszteletre, ami méltó a szent helyhez. Az emberek még színházba is csak „oda való”, vagyis ünnepélyes ruhában mennek. Lakodalomba, fogadásra, temetésre ugyancsak tisztességesen öltözködünk. Így a templomba is odaillő ruhában menjünk.

– A templomban vegyünk részt szívesen a szent cselekményben. Felemelő, ha ministráns és felolvasó, énekes, perselyező szerepet tölthetünk be. Hallgassuk figyelemmel Isten ígését. Ha egy mód van rá, ne maradjunk el a szentáldozástól. Így veszünk részt Jézus áldozatában, amely a szentmisében történik.

– Gondoljunk arra, hogy a templom mindig rendes és tiszta legyen. Tudjunk érte áldozatot hozni, hiszen az Isten háza egyúttal a mi házuk is.

Foglaljuk össze:

- *Mi a templom?*
- Ki építette Istennek az első templomot?
- Miért a katolikus templom az igazi Isten háza?
- Milyen ruhában illik a templomban megjelenni?
- Hogyan vegyünk részt a szentmise-áldozatban?

III. ALKALMAZÁS

A) Egy *hajógyári dolgozóról* hallottam. Minden reggel bement a templomba munkába menet. Kevés ideje volt, de lehetőleg úgy időzítette templomi látogatását, hogy a szentmisének az áldásán jelen lehessen. Ezzel az áldással akarta kezdeni napi munkáját. A 25 éves munkás

jubileuma alkalmával megkérdezték, mi a titka, hogy ilyen példaadóan és testvériségben tudott dolgozni baj nélkül 25 évig. Mindenki szeretettel és megbecsüléssel vette körül.

– Nagyon egyszerű! – mondotta, – Mindennap Isten áldásával indulok munkámba.

Mi is menjünk be gyakran a templomba, különösen reggel tanulás előtt, vagy délután tanítás után. Kérjük munkánkra Isten áldását.

B) Egy előkelő lovag *Walter*, otthagya a világi katonaéletet, és olyan szerzetesi közösségbe akart beállni, ahol igazán elmerülnek Isten szeretetében és imádásában. Különös módszert talált ki ennek kikutatására. Vándorbotot vett kezébe és arra egy kis csengőt erősített. Ezzel felkereste a különböző szerzetesi templomokat. Ott imádság közben megmegrázta a botra szerelt csengőt, és figyelte, milyen hatást vált ki. Legtöbb templomban az imádkozó szerzetesek felkapták fejüket és a hang irányába néztek. Egy kapucinus templomban azonban éppen *újoncok* imádkoztak. Ezek közül senki sem figyelt fel a csengő szavára, hanem tovább imádkozott. Ez tetszett a loagnak. Be is állt közéjük szerzetesnek.

A templomban mindig nagyon fegyelmezettnek kell lennünk. Isten mindig lát bennünket, de sokszor az emberek is figyelnek. Semmiképpen nem szabad rendetlen viselkedésünkkel az embereket megbotránoztatni. *Szemléltetés:* Mutassunk be néhány szép templomi képet. Táblarajz.

Házi feladat: Gyűjtsetek össze minél több templomot ábrázoló szent-képet.

Ének: Bemegyek szent templomodba. (SZVU 253.)

39. NIKODÉMUS TITOKBAN JÖN JÉZUSHOZ A KERESZTSÉG SZENTSÉGE

Oktatói cél: Megértetjük a keresztség szentségének fontosságát.

Nevelői cél: Köszönjük meg Istennek, hogy a keresztségben részesültünk.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk. — Soroljuk fel a szentségeket.

Ének: Zeng a harang (SZVU 232.)

Számonkérés: Nézzük, milyen templomképeket gyűjtöttetek.

Visszakérdezés: előző óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jézus irgalmasan bánt mindenkivel, a farizeusokhoz mégis szigorú volt. Ezek vallásos zsidók voltak, akik mereven elzárkóztak Jézustól. Álprófétának tartották, és végül életére is törtek.

Volt azonban közöttük is jó ember. Így *Nikodémus* is. Tagja volt a főtanácsnak, és ezért világos nappal nem mert Jézushoz csatlakozni, mert akkor kizárták volna tisztségéből. Ezért éjjel jött el Jézushoz, aki ilyenkor is szívesen fogadta, és elbeszélgetett vele. Nikodémus hitt Jézusban, amint bevallotta:

— Mester! Tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, hiszen senki sem vihet végbe olyan cselekedeteket, amiket te végbeviszel, ha nincs vele Isten.

— Bizony, mondom, neked — felelte Jézus — aki nem születik újjá, az nem láthatja meg Isten országát. — Nikodémus megkérdezte:

— Hogyan születhet valaki újjá, amikor már öreg?

Jézus így folytatta:

— Aki nem *vízből* és *Szentlélekből* születik, az nem megy be Isten országába.

Még ezt is mondta:

— Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen (Jn 3, 1–2).

Célkitűzés: Ma megtanuljuk, hogy Jézus milyen újjászületésről beszélt. Miként kell a keresztséget értenünk.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: főtanács, víz-, vágy-, és vérkereszttség.

1. Tanultunk arról, hogy Isten kegyelmi életre hívott meg minket (35. lecke). A kegyelem Isten gyermekévé és a mennyország örökösévé tesz bennünket.

Jézus Nikodémusnak azt is megmondta, hogy ezt a kegyelmi életet „vízből és Szentlélekből” való újjászületés adja meg nekünk. Nem csoda, ha Nikodémus nem értette meg, hogyan születik újjá az ember felnőtt korában. Jézus megerősítette: lelki újjászületésről van szó, amit a víz által ér el az ember, de a víz csak külső jel, amely jelzi és közvetíti a Szentlelket, a kegyelmi életet. Ez az újjászületés a *kereszttségben* történik.

Miért kell mindenkinek ezzel az eszközzel, vagyis a kereszttséggel újjászületnie?

Mert mindnyájan Isten kegyelme nélkül születünk a világra. Tehát nincs jogunk az üdvösségre. Igaz, hogy az áteredő bűn nem nevezhető igazi bűnnek, de mégis azt jelenti, hogy a lélek kegyelmi élet nélkül van. Ezt az életet a kereszttséggel adja meg Isten. Ezt jelenti a Szentlélekből való újjászületés.

A kereszttség egyúttal besorol Isten gyermekeinek közösségébe, az anyaszentegyházba. Aki megkeresztelkedett, az az egyház tagjává lett.

Jézus maga bízta rá a kereszttséget az egyházra, amikor apostolainak azt mondta:

– Menjetekek el az egész világra, tegyétek tanítványommá a népeket, kereszteljétek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében (Mt 28, 20). A kereszttségben leszünk Jézusnak tanítványai, Isten gyermekei. Csak a kereszttség adhatja meg első ízben a megszentelő kegyelmet. Kereszttség nélkül a többi szentséget nem vehetjük fel érvényesen.

Ha valaki felnőtt korban keresztelkedik meg, akkor a kereszttség a személyes bűnöket is eltörli, ha a keresztelkedő megbánja azokat.

Vajon mi lesz azokkal, akik nem jutnak el a kereszttséghez, bár szeretnének?

Jézus ezeket sem zárja ki az üdvösségből. Ha ugyanis azért nem jutottak el, mert közben szerencsétlenség érte őket és meghaltak, akkor úgynevezett *vágykereszttségben* részesülnek. – *Valentinián császár* éppen azért ment Milánóba, hogy Szt. Ambrus megkeresztelje őt. Útközben bérgyilkosok támadtak rá, és megölték. A vágyakozás pótolta számára a keresztelés külső szertartását.

Ha pedig valaki azért nem jut el a keresztségre, mert közben hitéért vértanú halált szenved, azt a *vérkeresztség* avatja Isten gyermekévé.

3. *Ki kereszthet?* Tulajdonképpen a pap és a szerpap a keresztség rendes kiszolgáltatója. Szükség esetén azonban bárki kereszthet, aki tud, és az egyház nevében teszi. Hogyan kell kereszteni? Vízet öntünk a keresztelendő fejére ezekkel a szavakkal: „Én megkeresztellek téged, az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében”.

4. *Mi a keresztszülő szerepe?* Régen a keresztszülők kezességet vállaltak azért, aki a keresztségre jelentkezett. Ma pedig felelősséget vállalnak, hogy a megkeresztelt gyermek hitét erősítik, és az *méltó* lesz a keresztségre. Tehát gondoskodniuk kell keresztgyermekük katolikus neveléséről. Ezért keresztszülő csak jó katolikus lehet, aki hisz, és támogatja az egyház közösségét. Nem lehet keresztszülő, aki érvénytelen házasságban él.

Van még egy fontos kérdésünk: mi lesz azokkal a felnőttekkel, akik nincsenek megkeresztelve, és azokkal a gyermekekkel, akik keresztség nélkül halnak meg? A meg nem kereszteleket Isten saját lelkiismeretük szerint ítéli meg, ha hibájukon kívül nem ismerték meg Krisztust. Ha lelkiismeretük szerint jóhiszeműen éltek, üdvözlnek. — A meg nem keresztelt kisgyermekek szintén nem kárhozhatnak el, hiszen Jézus mindenkiért meghalt, és Isten mindenkinek üdvét akarja. Jézus pedig azt mondta: angyalaik szüntelen látják Istent.

A keresztséget csak egyszer vehetjük fel, mert Jézus eltörölhetetlen hit-jegyet örökre a lelkünkbe vési.

Foglaljuk össze:

- *Mi a keresztség?*
- *Ki kereszthet?*
- *Hogyan keresztelünk?*
- *Mi a keresztszülő kötelessége?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Erzsébet királynőről* jegyezték fel, hogy szívesen sétált szegény városnegyedekben. Egy alkalommal észrevette, hogy az egyik kis viskóból idegesen szaladgálnak az emberek ki-be. Szóba állt velük és megtudta, hogy keresztelésre készülnek, de a keresztanya nem érkezett meg.

A királynő rangját elrejtve, vállalta a keresztanyaságot. De mi legyen a gyermek neve? A szülők úgy gondolták, hogy kapja a jószívű keresztanya nevét. Ő azonban tiltakozott.

– Sajnos, én nem vagyok igazi, méltó példakép. Ilyen csak egy van, a Boldogságos Szűz. Legyen tehát Mária a gyermek neve.

A szülők készséggel beleegyeztek. Csak másnap tudták meg a gazdag ajándékokból, hogy ki volt a nagylelkű keresztanya.

Nagy tisztség keresztszülőnek lenni. Becsüljük meg saját keresztszüleinket és örüljünk, ha valamikor mi is ebben a tisztségben részesülhetünk.

B) *Egy orvos* – rábeszélésre – eljött a lelkigyakorlatos házba. Hosszú és tévelygéssel teli út állt mögötte. Csoda volt, hogy rászánta magát a lelkigyakorlatra, de aztán nagyon szépen megújult lelkében. A lelkigyakorlatot vezető aya megkérdezte tőle:

– Minek tulajdonítja ezt az örömdetes lelki változást? – Ő így felelt:

– Sokat tévelyegtem, és sok bűnnel terheltem lelkemet, egyről azonban mindig gondoskodtam: a beteg vagy életképtelen gyermekek megkereszteléséről. Magam is megkereszteltem őket, ha méltóbb emberre nem bízhattam. Szentül hiszem, hogy ezek az ártatlan gyermekek imádkoznak értem a másvilágon. Bizonyára ennek köszönhetem, hogy eljutottam ide, a megtéréshez.

Törekedjünk, hogy az újszülöttek minél előbb részesüljenek a keresztség szentségében. Milyen öröm a szülőknek, hogy gyermekük lelkében ott lakik Isten Szentlelke.

Szemléltetés: Kép a keresztség szertartásáról. Táblarajz.

Házi feladat: Érdeklődd meg szüleidtől, hogy téged hol és mikor kereszteltek meg. Írd be füzetedbe!

Ének: Isten legszebb temploma (SZVU 258.)

40. A HEGYI BESZÉD A BÉRMÁLÁS SZENTSÉGE

Oktatói cél: Tanuljuk meg a hegyi beszéd néhány fontos igazságát, és a bérmálás fő kérdéseit.

Nevelői cél: A bérmálás erősítsen meg a nagykorú keresztény életben.

Bevezetés:

Ima: Isten, ki híveid szívét a Szentlélek fölvilágosításával tanítottad, add meg, hogy ugyanazon Szentlélek által a jót megismerjük, és az ő vigasztalásának szüntelen örvendjünk. Ki élsz és uralkodol, mindörökkön örökké. Ámen.

Ének: Szentlélek Isten, szállj le ránk (SZVU 102.)

Számonkérés: Hadd lássuk, kit hol kereszteltek!

Visszakérdés: a szentségekről és a keresztség szentségéről.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jézus három éven át tanította az embereket... (Lásd könyv szövege).

A hegyi beszédben Jézus olyat kíván tőlünk, amit emberi erővel aligha tudnánk véghezvinni. Pl.

– elmondja a nyolc boldogságot. Azt állítja, hogy a szegények, a szomorkodók, a szelídek, az igazság után éhezők, az irgalmasok, a tiszta szívűek, a békességesek, és az üldözöttek a boldogok. Emberi ésszel mi éppen az ellenkezőjét gondolnánk. És mégis Jézusnak van igaza, mert a lemondások árán szerezzük meg lelkünknek a nyugalmat és békéjét.

– Azt mondja Jézus: „Amit akartok, hogy nektek tegyenek, ti is azt tegyétek másokkal.” Eszerint minden cselekedetünket olyan fegyelemben kell végeznünk, hogy embertársainknak jót tegyünk, még lemondásunk árán is. (AranySzabály)

– Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnek titeket. Imádkozzatok üldözőitekért.

– Ne aggódjatok életetekről, hogy mit esztek és mit isztok; se testetekről, hogy mibe öltözzetek ... keressétek elsősorban Isten országát,

és az ő igazságát és ezeket mind megkapjátok hozzá. – Nincs értelme kapzsi módra gyűjteni, és aggodalmak alatt roskadozni, hiszen van gondviselő Mennyei Atyánk.

– Az igazi vallásosságról pedig így tanított: „Nem jut be mindenki a mennyek országába, aki azt mondja nekem, Uram, Uram! Csak az, aki teljesíti Mennyei Atyám akaratát” (Mt 6, 21).

Célkitűzés: Most azt nézzük, miből meríthetünk erőt, hogy ezeket a nehéz parancsokat megtarthassuk.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: krizma, bérmaszülő, diakónus, balzsam.

1. Jézus evangéliumát, vagyis a hegyi beszéd ígét csak *isteni kegyelem* segítségével lehet megtartani. Emberi természetünk fél a szegénységtől, a lemondástól, megrövidüléstől, és bizonytalanságtól. Abban a hitben ringatjuk magunkat, hogy az anyagiak biztosítják számunkra a holnapot.

Jézus egy külön szentségben akar megerősíteni bennünket az evangéliumi életre. Ennek az életnek fő szabálya: adni. A *bérmálás* szentsége erősít meg minket a keresztény nagykorúságra, a krisztusi életre.

Ezt a szentséget már maguk az apostolok is kiosztották. Amikor az apostolok meghallották, hogy Szamaria befogadta Isten ígét, odaküldték hozzájuk Pétert és Jánost. Ezek imádkoztak fölöttük, hogy szálljon rájuk a Szentlélek. Ugyanis még senkire sem szállott le, hanem csak megkeresztelkedtek az Úr Jézus nevében. Akkor Péter és János rájuk tették kezüket és leszállt rájuk a Szentlélek (ApCsel 8, 14–17).

Tehát nem volt elég befogadni Isten ígét, és Jézusban hinni. Még csak a keresztség kegyelmeit sem tartották elégségesnek ahhoz, hogy Jézus követői kiállják hitük próbáját, az üldözéseket. Ezért volt szükség a Szentlélek erejére.

Jó példa erre Szt. István diakónus, akit az apostolok hetedmagával a szeretet-szolgálatokra választottak ki, és osztottak be. Ők látták el az ősegyház szegényeit, betegeit, ők szolgáltak a közös étkezésnél. Amikor Szt. Istvánt odaállították a főtanács elé, olyan bátran viselkedett és beszélt, hogy a zsidók „nem tudtak ellenállni a *Léleknek*, aki szólt belőle.” Ennek a Léleknek erejével tudott mindvégig állhatatos maradni a szeretetben, mert amikor a köveket hajigálták rá, akkor is ellenségeiért imádkozott.

2. Ezt a bátor hitvallást akarja erősíteni bennünk a bérmálás szentsége. A bérmálásban a *Szentlélek lelkünkbe száll és megerősít*, hogy hitünket állhatatosan valljuk, és hitünk szerint élünk.

Mivel a bérmálás a keresztyén nagykorúság szentsége, azért lehetőleg a püspök, vagyis az apostol-utód szolgáltatja ki. Sürgős szükségben, ha valaki halálveszedelemben van, a plébános is megbérmálhatja. Természetesen csak akkor, ha a beteg még nem bérmálkozott. Ugyanis a bérmálás is olyan pecsétet nyom a lélekre, amit sem megismételni, sem letörölni nem lehet. Egy második bérmálás ezért vagy súlyos tévedés vagy bűn lenne.

3. Hogyan bérmál a püspök?

Kézfeltétel kíséretében megkeni a bérmálkozó homlokát *krizmával* kereszt alakjában, és azt mondja: „Vedd a Szentlélek ajándékának jelét.” Az ajándék maga a Szentlélek. Jele pedig a krizma, ami balzsammal kevert faolaj, amit a püspök nagycsütörtökön szentel meg. Az olajfa Európa déli államaiban díszlik, melynek bogyóforma gyümölcséből sajtolják a faolajat. A balzsam jó illatú fűszer, színe olyan, mint a szilvalekváré. Ezt a balzsam-bokor leveleiből és fájából csurgatják, ha megsértik. – Újabban más „növényi” olaj is használható.

Annak, aki hitével és életével tanúságot akar tenni Krisztus mellett, ismernie kell a keresztyén hitet. Ezért egy bérmálkozónak az egész hit-tant átfogóan tudnia kell. Ha az életben felteszik a kérdéseket:

- mi értelme van a te hitednek?
- Miért hiszel Jézus Krisztusban?
- Miért maradsz hűséges egyházadhoz?
- Miért nem szabad katolikus házasoknak elválni?

Mit válaszolsz? Ehhez bizony ismerned kell jól a vallásodat. De még ismerni sem elég, hanem élni kell, követni Krisztust!

A bérmálás szentségét csak a kegyelem állapotában szabad felvenni. Ezért előtte gyónással és áldozással készülünk.

Foglaljuk össze:

- *Mi a bérmálás?*
- *Hogyan bérmál a püspök?*
- *Mi a krizma?*
- *Hogyan kell a bérmálásra felkészülni?*

III. ALKALMAZÁS

A) Egy neves *zsidó rabbi* utazott az autóbuszon Izraelben. Vele szemben egy ifjú az újszövetséget olvasta. A rabbi megfeddte ezért. A fiatal ember nem vitatkozott, de otthonában megállás nélkül végigolvasta az újszövetséget. Azután letérdelt és imádkozott Jézushoz. Megvallotta: 200 olyan helyet talált az újszövetségben, amely bizonyítja, hogy Jézus a Messiás.

Tanulnunk kell szorgalmasan, hogy mi is jól megismerjük Jézust és az ő tanítását. Aki bér málkozott, az vegye elő naponta a Szentírást és legalább néhány mondatot okvetlenül olvasson el belőle.

B) Egy *hajós ember* fia bér málkozott. Az apja érzékeltetni akarta, hogy most már milyen erőfeszítéseket kell tennie a hitéért. Meggyújtott egy gyertyát, fia kezébe adta és azt mondta neki:

– Fiam, járd körül a hajót, ezzel az égő gyertyával, de vigyázz, hogy a szél el ne fújja.

– De apám, hiszen ez lehetetlen, – mondta a fiú.

– Tégy meg mindent, hogy a lehetetlen lehetséges legyen, a láng ki ne aludjon.

A fiú nagyon vigyázott. A lángot sikerült megőriznie. Boldogan érkezett vissza atyjához. Ő pedig így szólt:

– Látod fiam, így kell vigyáznod hited fényére is. Ezt kívánja tőled a bér málás.

Látjátok gyerekek, milyen nagyszerű dolog a bér málás szentsége, de azt is láthatjátok, hogyan kell megküzdenuk a Jézushoz való hűségünkért.

Szemléltetés: Kép a bér málásról. Táblarajz

Házi feladat: Írjátok le füzetetekbe a hat főigazságot! (Imakönyvből).

Ének: Jöjj, Szentlélek Úristen (SZVU 259.)

41. A CSODÁLATOS KENYÉRSZAPORÍTÁS AZ OLTÁRISZENTSÉG

Oktatási cél: Megértetjük, hogy az Oltáriszentségben Jézus magát adja nekünk.

Nevelési cél: Szeretettel közeledjünk az Eucharishtiában itt levő Jézushoz.

Bevezetés:

Ima: Mondjuk el a reggeli imát.

Ének: Imádlak nagy Istenség (SZVU 116.)

Számonkérés: Olvassátok fel a füzetből a hat főigazságot.

Visszakérdezés: az előző két lecke anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jézus azt mondta: azért jöttem, hogy az embereknek életük legyen, s hogy bővebben legyen. Mit akart Jézus ezzel mondani? Nem azt, hogy minél finomabb ételek és italok kerüljenek az asztalra, hanem hogy az embereknek *kegyelmi életük* legyen. Ehhez kegyelmi táplálékra van szükségünk. Jézus meg akarta mutatni, hogy ő tud ilyen táplálékot adni, ezért először csodálatos módon adott földi kenyeret az embereknek a csodás kenyérszaporítás által. (Lásd a tankönyv szövegét.)

Célkitűzés: Megtanuljuk azt, hogyan adja Jézus számunkra a csodálatos lelki kenyeret.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: ostya, kovásztalan kenyér, Szentostya, dénár.

1. Jézus szépen előkészítette az embereket kafarnaumi beszédében az Euchariszta elfogadására. Azok azonban nem értették meg, és ott hagyták Jézust. Miért? Mert nem ismerték a JÓ ISTENT. Isten ugyanis nagyon szereti az embereket. Ez azt jelenti, hogy mindig adni akar nekünk. A szeretet ugyanis annyi, mint adás. „Úgy szerette a világot Isten, hogy egyszülött Fiát odaadta” (Jn v. 3,16) El lehet azt képzelni, hogy ami-

kor Jézus felment a mennybe, végleg itthagya volna az emberiséget? Milyen szeretet az, ha a házastárs elhagyja hitvesét, a szülő a gyermekét, a gyermek öreg szülőjét. Isten nem tehet ilyen felháborító dolgot. Jézus igazán szeret, és ezért velük maradt. „Én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig”. Irántunk való szeretete készítette arra, hogy ne hagyjon el végleg bennünket.

Miért éppen a kenyér és a bor színében maradt itt?

Erre is van válasz. Azért, mert erre vágyakoznak az emberek. Olyan ételre, italra, ami az örök életre szól. A zsidók is azt mondták Jézusnak, amikor az el nem fogyó kenyeret említette nekik: Uram, add nekünk azt a kenyeret. Csak ott akadtak fenn, hogy Jézus *saját magát* nevezte égi kenyérnek. — Pedig a régi görögök is ilyen ételre és italra vágyakoztak, ami által megkapják az örök életet. A halhatatlanság kenyerét, ambróziának, italát pedig nektárnak nevezték. Csakhogy szerintük ebben az emberek nem részesülhettek. Jézus úgy rendelkezett, hogy minden ember részesülhessen az örök élet kenyerében és italában. Ez az ő teste és vére lesz.

2. Jézus az *utolsó vacsorán* rendelte el a szentségi kenyeret és bort. Így adta tanítványainak: „Vegyétek, és egyétek, ez az én testem”. Jézus a zsidók húsvéti szokásának megfelelően kovásztalan kenyeret használt. Ezért a szentmisében mi is ostyát változtatunk át, amely búzalisztból és vízből készül. Átváltoztatás után Szentostyának mondjuk. A pap nagy ostyával, a hívek kis ostyával áldoznak. Azonban mindkettőben ott van Jézus *egészen és osztatlanul*. Ha tehát az ostyát eltörjük, Jézus akkor is minden részben egészen jelen marad. Akkor is, ha egészen kis darabról, vagy egészen nagy ostyáról van szó. (Gondoljunk a tükörrre, amelyben akkor is egész arcunkat látjuk, ha egészben van, de akkor is egészen bent látjuk magunkat minden darabjában, ha darabokra törjük.)

Meddig marad Jézus a Szentostyában? Amíg annak külső színe meg nem változik. Ha tehát az ostya megpenészedik, már nincsen benne jelen Jézus.

Hogyan fér el Jézus a kis ostyában? Ezt könnyen megértjük, ha Jézus feltámadott testére gondolunk. Hiszen ebben a testben Jézus falon keresztül is megjelent apostolainak. Jézus megdicsőült testére már nem vonatkoznak az anyag törvényei. Jelen tud lenni a kis ostyában is, de be tudja tölteni az egész világot is.

Szentáldozáskor általában csak a kenyér színe alatt vesszük magunkhoz Jézust. Hiszen ő osztatlan. Egyaránt jelen van a kenyérben és a bor-

ban. Ezért áldozhatunk egy vagy két szín alatt, de mindenképpen *egy Jézus* jön el hozzánk.

3. Mivel Jézus ott van a kenyér színében, ezért a templomban külön helyen őrizzük őt a szentségházban, amit tabernaculumnak is nevezünk. A szentségház előtt kis vörös lámpa jelzi, hogy Jézus ott van, ezért tisztelőnket és imádásunkat térdhajtással fejezzük ki.

Ha templom mellett megyünk el, gondoljunk arra, hogy Jézust nagy szeretete tartja itt közöttünk. Ezért örül neki, ha viszontszeretetünk jeléül meglátogatjuk. Ezért menjünk be szívesen a templomba őt köszönteni, amikor csak tehetjük.

Foglaljuk össze:

- Milyen csodával készítette elő Jézus az Eucharisztia elrendelését?
- Miért nem értették meg, hogy Jézus saját testét adja eledelül?
- *Mikor rendelte el Jézus az Oltáriszentséget?*
- *Mi az Oltáriszentség?*
- *Hogyan van jelen Jézus az Eucharishtiában?*
- Miért ostyát használunk a szentmisénél?
- *Hogyan fejezzük ki tisztelőnket az Oltáriszentség iránt?*
- Meddig van ott Jézus a kenyér és bor színében?
- Miért elég egy szín alatt áldoznunk?

III. ALKALMAZÁS

A) *Batthyány Strattmann László*, (1870–1931) a szentéletű orvos, mindennap szentmisén vett részt és áldozott. Egyik szentmise után hála-
lája jeléül kezét akart csókolni a miséző káplánnak. A fiatal pap tiltakozott. Mire a doktor így felelt:

– A tisztelet annak szól, akit ön az imént a kezében tartott: a szentségi Jézusnak.

Vegyük mi is nagy tisztelettel körül az Úr Jézust. A legszebb hálaadásunk az, ha a szentmisében áldozunk.

B) A vértanú *Mórus Tamás* (1478–1535) VIII. Henrik angol király híres lordkancellárja, mindennap reggel résztvevett a szentmisén. Amikor ezt szóvá tették neki, azt válaszolta:

— A nap első órája legyen az égi királyé, a többi órát úgyis a földi király szolgálatában kell töltenem.

Nincs nagyszerűbb erőforrás földi hivatásunk helyes és maradéktalan betöltéséhez, mint a reggeli szentmise. Bárcsak minél több ember indulna szívében Jézussal napi munkájába!

Szemléltetés: Lehet bibliai kép a kenyérszaporításról, vagy az utolsó vacsoráról. Ha lehet, mutassunk képet a szentáldozáshoz járuló fiatalokról is. Táblarajz.

Házi feladat: Végezzetek ezen a héten legalább három szentséglátogatást hálából.

Ének: Zálogát adtd (SZVU 142.)

42. A KAFARNAUMI SZÁZADOS A SZENTÁLDOZÁS

Oktatói cél: Jézus a szentáldozásban szívünkbe száll.

Nevelői cél: Szívesen áldozunk.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk

Ének: Ó szentséges (SZVU 127.)

Számonkérés: Elvégeztétek-e a három szentséglátogatást?

Visszakérdés: az előző óra anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Emlékezzünk csak vissza a zsidó nép vándorlására. Bizony a nép él nem került asztal, de még termékeny föld sem ott a sínai pusztaságban. Hogyan lett volna termés, amikor szinte sohasem esett az eső? A nép éhezett, és zúgolódott Mózes ellen:

– Miért hoztál ki bennünket a pusztába? Hogy éhen vesszünk?

Mózes imádkozott az Úrhoz, és ezt az ígéretet kapta:

– Az Úr estére húst, reggelre pedig kenyeret ad nektek.

Ez be is következett. Estére mint egy fekete felhő, úgy csapódott le a földre a hatalmas fűrcsapat. Nem tudtak tovább repülni. Az éhes zsidók mindjárt nekiláttak, hogy a madárhúst elkészítsék ételül.

És mi történt reggel? Amint kinéztek a sátorból, látták, hogy kásaszerű fehér dér borítja a földet. Mózes akkor kihirdette nekik: ezt az edelt gyűjtsék össze és készítsék tetszésük szerint. Nyersen is fogyaszthatják. Olyan volt, mint az édeskés rizs. De csak egy napra valót gyűjthettek, mert az Úr mindennap frisset adott nekik. Akik bizalmatlanságból másnapra is gyűjteni akartak, megjárták, mert éjszaka megromlott, és másnap kidobhatták. Ezt az ételt nevezték manának. Ezzel táplálta az Úr a zsidó népet, hosszú pusztai vándorlása alatt.

Célkitűzés: Isten nekünk is táplálékot nyújt földi zárandokutunkra: az örök élet kenyerét, az Eucharisziát.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: a pogány százados,

1. Zsidóországban a római császár tarthatott csak fegyveres hadsereget. A nagyobb helyeken császári helyőrség tanyázott. Kafarnaum a Genezáreti-tó partján kisebb városnak számított. Az ottani helyőrség parancsnoka egy százados (centurio) volt, nagyon jó szándékú ember. Jézus elé ment, és arra kérte, hogy gyógyítsa meg szolgáját.

– Uram, szolgám bénán fekszik, és rettenetesen kínlódik, – mondta.

– Megyek, és meggyógyítom, – felelte Jézus. – A százados tiltakozott.

– Uram, nem vagyok méltó, hogy betérj házamba. Csak szólj egy szót, s meggyógyul a szolgám. Magam is alárendelt ember vagyok, és katonák szolgálnak alattam. Ha azt mondom az egyiknek: menj! Ő elmegy. Ha a másiknak: gyere ide! Az odajön. Vagy a szolgámnak: tedd meg! – Ő megteszi. Ennek hallatára Jézus elcsodálkozott, és kísértőihez fordult:

– Bizony mondom nektek, Izraelben nem találtam ekkora hitet.

A századosnak pedig ezt mondta Jézus:

– Menj, legyen úgy, ahogy hitted! – A szolga még abban az órában meggyógyult (Mt 8, 5–13).

Miért csodálkozott el Jézus a százados viselkedésén?

Azért, mert az felismerte Jézus isteni hatalmát. Ahogyan ő, mint katonatiszt, parancsolhat katonáinak, így parancsolhatott Jézus minden betegségnek, minden rossznak. Még csak arra sincs szüksége, hogy bemegyen a beteghez. Távolról is meggyógyíthatja, pusztán akarásával. Annál is inkább, mert a zsidóknak nem volt szabad a pogányok lakására bemenniük. A százados egyszerre tiszteletben tartotta a zsidó törvényt, ugyanakkor hitt Jézus isteni hatalmában.

2. A szentáldozásban Jézus maga jön el hozzánk. Mivel gyarló emberek vagyunk, mi is megismételjük a százados szavait:

– Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem.

Jézus azonban találkozni akar velünk. Éppen ezért jön el hozzánk. Az Eucharishtiában ezért van jelen. Úgy szólhatunk hozzá, mint a kafarnaumi százados tette: közvetlenül és teljes bizalommal. De ugyanakkor az Eucharisztia „égből szállott szent kenyér” is számunkra, hasonlóan

mint az égi manna, ez a kenyér azonban nem a testünknek szól, hanem lelkünk örök életét szolgálja. Ezért:

- egyesít Jézussal „ő bennem van, és én őbenne” (vö. 6, 56).
 - Növeli bennünk a megszentelő kegyelmet, vagyis a *kegyelmi életet*.
- S ennek az életnek az Eucharisztia a mindennapi tápláléka:

„Az Úr nem ment el, ittmaradt,
Öbelőle táplálkozunk”

írja *Babits Mihály* Eucharisztia c. szép versében.

– *Gyengíti bennünk a rosszra való hajlamot*. Jézus a bűnnel nem fér össze. Ha ő bennünk van, „gátlásunk van” elkövetni a bűnt. Szentáldozás után erősnek érezzük magunkat a kísértéssel szemben.

– *Erőt ad a jóra*. A magunkhoz vett Eucharishtiában ott van Isten nagy szeretete. Olyan nagy, hogy szívesen adunk belőle másoknak is. Ha van forrásunk, könnyen merítünk üdítő vizet a szomjazóknak. Jézus a szeretet forrása, Vele, általa könnyebben szeretünk, könnyebben tesszük a jót embertársainknak.

3. A szentáldozáshoz azonban méltóképpen kell járulni.

Ez azt jelenti, hogy szentnek kell lennünk? Ez volna a szép, de az Oltáriszentség nem a tökéletesek kenyere, hanem a küszködőké. Azoké, akik mindig törekszenek a jóra. Viszont nem szabad a halálos bűn állapotában áldoznunk. Aki halálos bűnnel áldozik, szentségtörést követ el.

A szentmise elején felindítjuk a bánatot. Ez a bocsánatos bűnöket eltörli, a halálos bűnöket azonban meg kell gyónni.

A szentáldozás előtt egy órával nem szabad ennünk, vagy szeszes italt fogyasztanunk. Víz és gyógyszer azonban még közvetlenül a szentáldozás előtt is magunkhoz vehetünk.

A szentáldozás után legalább néhány percen át adjunk hálát a bennünk lakó Úr Jézusnak. Szóljunk hozzá, mint legjobb testvérünkhöz.

Foglaljuk össze:

- *Kit veszünk magunkhoz, amikor áldozunk?*
- *Mely kegyelmekben részesít a szentáldozás?*
- *Mikor részesülünk a szentáldozás kegyelmeiben?*
- *Hogyan készülünk a szentáldozáshoz?*
- *Mit teszünk a szentáldozás után?*

III. ALKALMAZÁS

A) Idézzük újra fel *Babits Mihálynak* (1883–1941) *Eucharisztia* című szép versét: a költő emlékeztet rá, hogy a pogány népek miként fogyasztották hőseik holttestét, a tetemet és totemet. Azt gondolták, hogy ezzel a hősök bátorsága beléjük száll.

„Királyunk Krisztus nem halott!
A mi királyunk nem totem.
A Megváltó nem törzsvezér.
Ereje több, ereje más;
Ő óriásabb óriás!...
Áradj belénk hát
Ó örök igazság és szent szeretet!
Oldozd meg a bilincseket!”

B) Amikor *De Gaulle-t* (1890–1973) Franciaország elnökévé választották, ez a mélyen keresztény lelkületű államférfi a párizsi elnöki palotában kápolnát rendeztetett be, ahol minden reggel szentmisén vett részt. Így mindig az Eucharishtiában nyert erővel indulhatott napi munkájának.

Az Eucharisztia mindannyiuk számára nélkülözhetetlen lelki erőforrás.

Szemléltetés: Bibliai kép a kafarnaumi századosról. Táblarajz.

Házi feladat: Olvassátok el a Szentírásból (Mt 26, 17–29.)

Ének: Égből szállott szent kenyér (SZVU 114).

43. A BÉNA MEGGYÓGYÍTÁSA A BŰNBOCSÁNAT SZENTSÉGE

Oktatási cél: A béna embert feloldozta Jézus. Nekünk is megbocsát a bűnbocsánat szentségében.

Nevelési cél: Szívesen gyónjunk.

Bevezetés:

Ima: Teljes szívemből...

Ének: Uram, irgalmazz ... (a szentmiséből)

Számonkérés: Mondjátok el, mit olvastatok a Bibliából?

Visszakérdezés: Előző két lecke anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Ha feltesszük a kérdést: mit gondoltok, mi a legnagyobb rossz a világon, — talán kevesen találhnának rá arra, amit az Úr Jézus így mond: meghaltok bűneitekben. A legnagyobb rossz tehát a bűn. Jézus ezt különösen érzékeltette akkor, amikor egy béna embert vittek hozzá. Megpróbálkoztak bejutni Jézushoz, de olyan nagy volt a tömeg, hogy nem találtak utat. Ezért a tetőn át bocsátották le a szoba közepére Jézus elé. Hitük láttán Jézus megszólalt:

— Ember, bűneid bocsánatot nyertek.

Erre az írástudók és farizeusok azt gondolták magukban:

— Ki ez, hogy így mer káromkodni? Ki más bocsáthatja meg a bűnöket mint az Isten?

Jézus belelátott gondolataikba, s így szólt hozzájuk:

— Mi könnyebb? Azt mondani: bűneid bocsánatot nyertek: vagy: kelj fel, és járj! De tudjátok meg, hogy az Emberfiának igazán van hatalma a földön a bűnöket megbocsátani! Ezzel odafordult a bénához:

— Felszólítalak! Kelj fel, fogd ágyadat és menj haza!

Szemük láttára gyorsan felkelt, fogta ágyát, amelyen feküdt, és Istent dicsőítve hazament (Lk 17–26).

II. KIFEJTÉS

1. A zsidóknak tulajdonképpen igazuk volt, amikor azt mondták: ki más bocsáthatja meg a bűnöket, mint Isten. Valóban Isten törölheti csak el a bűneinket. S Jézus is csak azért bocsáthatta meg a béna ember bűneit, mert Isten volt. De Jézus ember is volt, és jól ismerte az embert. Tudta, hogy igazi megnyugvást csak akkor kap az emberi lélek, ha érzékelhető módon kapja a bűnbocsánatot. Úgy, mint ahogy a béna, vagy amint bűnbánó Magdolna megkapta, akinek Jézus azt mondta: Bűneid bocsánatot nyertek! Milyen rossz volna nekünk, ha Jézus tőlünk megtagadná a bűnbocsánat külső jelét.

(Michel Quist: „Amilyen mértékben visszautasítják az emberek a papot, olyan mértékben lesz szükségük pszichiáterre”) – lélekgyógyász orvosra – de az sohasem tudja nekünk az igazi békét nyújtani. Azt, amiről így szól Jézus: Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja (Jn 24,27).

2. Hogyan adja Jézus?

Úgy, hogy az apostolokra és utódaikra bízta a feloldozást. Húsvét napján este Jézus megjelent az apostoloknak, rájuk lehelt és így szólt:

– Vegyétek a Szentlelket! Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, akinek pedig megtartjátok, az bűnben megmarad (Jn 20, 21–23). Így tehát Jézus egyenesen átadta a bűnbocsátó feladatot és hatalmat az apostoloknak, hogy ők meg átadják az ő utódaiknak. Ezt meg is tették. Az apostolok utódai a püspökök, akiket ők neveztek ki. Ezek – már az apostolok korában – ugyanazt a feloldozó hatalmat kapták, mint ami az apostolok kezében volt. A püspökök viszont sokszor maguk helyett papokat jelöltek és küldtek. Ezek is megkapták a bűnbocsátó hatalmat. Ma is püspökök és papok kapnak hatalmat a bűnök megbocsátására, a feloldozásra.

3. Ez a megbocsátás a szentgyónásban történik. Ezért mondjuk, hogy a *bűnbocsánat szentsége* a gyónás. A gyónásban a pap Isten helyett, tehát Istentől kapott hatalmával oldoz fel bennünket bűneink alól. A gyónatás a papoknak egyik legnehezebb munkája. Nem ők találták ki tehát a gyónást. És önmagukat sem menthetik fel alóla. Sőt, leginkább rendszeresen gyónnak, hogy ezáltal a kísértésekkel szemben felfegyverezzék magukat. A gyónás ugyanis nagy *erőt ad* a jóra.

„A gyónást, ha nem volna, ki kellene találni” – mondta Voltaire. A nem katolikus Goethe pedig így vélekedett: „Azelőtt a lelkiismeret

terhét a gyónással leemelték a lélekről. Most (a protestáns korban) ezt a terhet a lelkiismeretnek cipelnie kell, ami által elveszti minden erejét és nem tud összhangba jönni önmagával. A fülgyónást sohasem lett volna szabad eltörölni”.

A gyónás lehet röviden is nagyon hatásos, de az előkészület csak akkor lesz jó, ha időt szánunk rá, és csendesen magunkba mélyedünk.

Először tehát *meg kell vizsgálni lelkiismeretünket*. Végiggondoljuk az utolsó gyónástól eltelt időt, és lelkiismeretünktől megkérdezzük: milyen bűnöket követtünk el. Minden bűnt jegyezzünk meg, és *bánjunk meg*. — Ha egy ruha tele van pecsétekkel, foltokkal, és csak egyet-kettőt tisztítunk ki, a ruha továbbra is piszkos marad. Gyónni csak úgy érdemes, hogy minden szennytől megszabaduljunk.

Erősen megfogadjuk, hogy többé nem vétkezünk.

Éppen ezért *minden bűnünket meg kell gyónnunk*. Megemlítve azokat a körülményeket is, amelyek súlyosbítják bűneinket.

Még a gyónás, de legalább a feloldozás előtt okvetlen meg kell bánni bűneinket, hiszen ez mutatja jóakaratusunkat, hogy nem akarunk többé vétkezni.

Végül *el kell végeznünk a feladott elégtételt*.

Foglaljuk össze:

- *Ki bocsáthatja meg a bűnöket?*
- *Kiknek adott Jézus hatalmat a bűnök megbocsátására?*
- *Hogyan nevezzük azt a szentséget, amelyben bűneink bocsánatát megnyerjük?*
- *Mi a bűnbocsánat szentsége?*
- *Mikor rendelte Krisztus Urunk?*
- *Mit kell tennünk, hogy a bűnbocsánat szentségében elnyerjük bűneink bocsánatát?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Leibnitz* (1646–1716) a híres protestáns tudós így vallott a gyónásról: „Nem lehet tagadni, hogy a gyónás intézménye isteni bölcsesség műve. Egy komoly, okos gyóntató atyában Isten eszközét látom a lelkek üdvözítésében. Már egy igazhitű, hűséges jó barát is drága kincs. Hát még egy olyan valaki, akit esküje kötelez arra, hogy a vergődő lelkek

segítségére legyen. A gyóntató atya meghozza a léleknek a békét, önbecsülést, és belső világosságot. Ha van szentség a keresztyénségben, akkor a gyónás biztosan az”.

Örülünk kell, hogy gyónhatunk, és Isten mindig kész bennünket bűneink alól feloldozni.

B) Valahol, egy hajnali mise előtt nagyobb leányka jelentkezett gyónni. Úgy kezdte, mint az elsőáldozók: kiskoromtól fogva ... Az érdeklődő gyóntatónak bevallotta, hogy bár ő második gimnazista, de még nem volt elsőáldozó.

– Miért most jöttél? Miért maradtál le az elsőáldozásról?

– Mert nem vagyok katolikus.

– De hát akkor hogyan akarsz gyónni?

– Azt mondta a mi lelkipásztorunk, hogy Jézust karácsonykor tiszta szívbe kell fogadnunk. Csakhogy én bűnös vagyok. Mivel minálunk nem bocsátják meg a bűnöket, azért jöttem ide.

Nem ez a leány az első, aki más vallású létére örömmel gyónna, hogy a feloldozásban valóban megszabaduljon bűneitől. Ezért kell nekünk is gyakran és szívesen gyónni.

Szemléltetés: Bibliai kép vagy kép a gyóntatásról. Táblarajz.

Házi feladat: Olvassuk el a Bibliából Jn 21–28.

Ének: Bűnbánóknak menedéke (SZVU 58.)

44. AZ IRGALMAS JÉZUS A BÁNAT ÉS A GYÓNÁS

Oktatói cél: A jó gyónás feltételeit tanuljuk meg.

Nevelői cél: Mindig csak jól érdemes gyónni.

Bevezetés:

Ima: Teljes szívemből.

Ének: Isten Báránya ... (a szentmiséből).

Számonkérés: Nézzük, mit jegyeztetek meg a kijelölt bibliai szakaszból.

Visszakérdezés: a múlt óra anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Gárdonyi Géza (1863 – 1922) mond el egy kedves kis történetet a lelki megtisztulásról. Egy hatalmas úr mindig fehérben járatta gyermekeit. Minden reggel meghagyta nekik, hogy bármit tesznek, bárhogyan játszanak, a fontos az, hogy mindig őrizzék meg ruhájuk tisztaságát. Egy alkalommal nagyon szép lepke tűnt fel az egyik kislány szeme előtt, s ő azt tüstént meg akarta fogni. A lepke azonban tovaszállt. A kislány futott utána, s mikor a lepke leszállt, mindig remélte, hogy most sikerült megfognia. Azonban egész nap hiába hajszoalta, a lepke mindig elrepült a keze ügyéből. Közben este lett. A nap gyorsan lenyugodott, és a kislány már nem talált haza. Egy szénégető ember piszkos kunyhójában talált menedéket. Másnap reggel megdöbbenve látta, hogy ruhája tele van fekete szénfoltokkal. Így nem mer hazamenni. Sírva fakadt, s bőven hullottak könnyei. Egyszer csak észrevette, hogy könnyei nyomán tisztul a ruhája: ahova a könny lecseppent, újra fehér lett. Addig öntözte könnyeivel, míg végül újra tiszta fehér ruhában térhetett haza atyjához.

Így tisztít meg bennünket a bűnbánat is. Nem kell ugyan valóságos könnyeket ejtenünk, de okvetlen meg kell bánnunk összes bűneinket, és be kell vallanunk a gyónásban, hogy megtisztuljunk azoktól.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, hogyan kell jól gyónnunk.

II. KIFEJTÉS

1. A jó gyónás legfontosabb feltétele az őszinte bánat. Ha valóban elismerjük bűneinket, akkor azt is tudjuk, hogy azokkal a legjobb atyát, Istent bántottuk meg. Az igazi jó gyermeknek az is fáj, ha szüleit megbántja. Csak szomorú szívvel tudja nézni, hogy édesanyja őmiatta — durvasága, rossz iskolai viselkedése miatt — sír és kesereg. Ha Istent bántottuk meg, ugyanígy kell sajnálnunk, hiszen őtőle még több jót kapunk, mint szüleinktől. Jézus pedig még a kereszthalált is vállalta érettünk.

Akkor van *bánatunk*, ha szívből sajnáljuk, hogy Istent megbántottuk, és erősen megfogadjuk, hogy bűneinket kerüljük. A bánat és erős fogadás összetartoznak. Akinek igazi bánata van, az a bűntől végleg szabadulni akar.

2. A halálos bűnöket meg kell bánnunk, mert azok fosztanak meg bennünket a kegyelmi élettől. Ezekről okvetlenül tartózkodnunk kell. Ha nincs halálos bűnünk, akkor legalább egy bocsánatos bűnt kell megbánnunk.

A bűnbocsánat szentségét kétféle bánattal lehet felvenni: a tökéletes, és a kevésbé tökéletes bánattal.

Tökéletes bánatunk van, ha Isten iránti szeretetből bánjuk bűneinket. Ez olyan nagy dolog, hogy még gyónáson kívül is eltörli bűneinket, ha bem tudunk gyónáshoz jutni. Pl. életveszélyben, hirtelen jövő betegségben. Az ilyen esetben akkor kell gyónnunk, amikor erre újra módot találunk.

Kevésbé tökéletes a bánatunk akkor, ha a büntetéstől való félelemből bánjuk bűneinket.

Az erős fogadásban el kell határoznunk, hogy

- Isten segítségével elkerüljük a halálos bűnt;
- elkerüljük a bűnre vezető alkalmat;
- és törekszünk a jóra.

Ha állandóan csak a bűn elkerülésére gondolunk, de semmi egyéb jót nem teszünk, nagyon nehezen tudjuk a rosszat elkerülni. A kísértés legyőzéséhez nagyon fontos a jó cselekedeteket gyakorolni. Pl. ha észreveszed, hogy önző vagy, és olyanhoz is hozzányúlsz, ami nem a tiéd, ne csak a kárt tedd jóvá, hanem adakozással szoktasd hozzá magadat a lemondáshoz, áldozathoz.

Okvetlenül meg kell gyónnunk:

- *a halálos bűnöket*, és legalább megközelítően azok számát is.

– *A súlyosbító körülményeket.* Ilyenek pl. loptam, – a templomból; szemérmertlenséget követtem el – mással; mást megvertem – szüleimet.

Lelkünk nyugalma csak akkor található meg, ha őszintén meggyónjuk minden bűnünket. Aki szándékosan súlyos bűnt kihagy a gyónásából, szentségtörést követ el. Ez esetben egész gyónása érvénytelen volt, és azt meg kell majd ismételnie, azzal együtt, hogy a szentségtörést is bevallja.

A gyónásban a lelkiatya elégtételt ad. Ezt szívesen el kell vállalnunk és el kell végeznünk. Ezzel ugyanis nagymértékben csökkenthetjük azt a büntetést, amit a tisztítóhelyen kellene lerónunk.

Foglaljuk össze:

- *Mikor van bánatunk?*
- *Milyen bűnöket kell okvetlen megbánnunk?*
- *Hányféle bánattal lehet a bűnbocsánat szentségét felvenni?*
- *Mit kell okvetlen megfogadnunk a bűnbocsánat szentségében?*
- *Milyen bűnöket kell okvetlen meggyónnunk?*
- *Hogyan kell meggyónnunk bűneinket?*
- *Miért kell a feladott elégtételt elvégeznünk?*

III. ALKALMAZÁS

A) Kell-e attól félnünk, hogy a gyóntató atya elárulja valakinek bűneinket? Erről szó sem lehet. A papnak minden áldozatot vállalnia kell, a szenvedést vagy a halált is, de a gyónási titkot meg kell őriznie.

Egy francia papról szól a történet. Este beállított hozzá a sekrestyés, hogy gyónni akar. Bevallotta, hogy a templomban megölt egy gazdag öregasszonyt. Azt is megmondta, hogy a gyanú a papra terelődik, és éppen azért gyónik nála, hogy ezzel a papot megfossza az önvédelem lehetőségétől. Szegény pap 10 évi kényszerszolgálat büntetést kapott, mert a gyónási titok miatt nem árulhatta el az igazi gyilkost. Így ő maradt benn ártatlanul a bűnben. 10 év múlva az igazi gyilkos súlyos beteg lett. Akkor végre a bíróság előtt is bevallotta, hogy a pap ártatlan.

Látjátok, milyen komolyan veszi az egyház a szentgyónás szentségét. Nekünk is úgy kell a szentgyónáshoz járulni, hogy igen sokszor lelkünk üdvössége függhet a jó gyónástól.

B) *Gárdonyi Géza* beszéli el, hogy tanító korában az év első óráján

tisztasági vizsgálatot tartott a gyermekek körében. Bizony több gyermek meglátszott, hogy legfőljebb az arcát érte a mosdóvíz. Így kénytelen volt őket hazaküldeni a további mosakodásra. Bogár Miska kétszer is hazament, mert először csak némi arcmosásban részesült, kezét, lábát azonban nem mosták meg. A tanító kénytelen volt másodszor is hazaküldeni, hogy most már elfogadható tisztaságban művelhesse szellemét a többi tanulók között.

Az iskolából még csak volt hazaút, akár kétszer is. A másvilági ellenőrzés azonban ezt a lehetőséget nem adja már meg. Ezért kell felhasználnunk azt a kegyelmet lelkünk tisztulására, amit az Úr Jézus a bűnbocsánat szentségében felajánl nekünk. Szívesen és jól kell gyógnunk.

Szemléltetés: Bibliai kép. Táblarajz.

Házi feladat: Engesztelésül gyakorolj egy önmegtagadást. Írd be füzetbe, miről sikerült lemondanod!

Ének: Könyörülj Istenem . . . (SZVU 53.)

45. JÉZUS FELTÁMASZTJA JAIRUS LEÁNYÁT A BETEGEK KENETE

Oktatói cél: A betegek kenetének megértetése.

Nevelői cél: Beteghez okvetlen hívjunk papot.

Bevezetés:

Ima: Esti ima.

Ének: Uram Jézus légy velünk (SZVU 150).

Számonkérés: Nézzük, milyen önmegtagadást vállaltál?

Visszakérdezés az előző lecke anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jézus nagyon sok beteget meggyógyított, hiszen feljegyezték, hogy ha csak ruhája szegélyét érintették, már attól is meggyógyultak. Néha egy-egy környék összes betegét odavitték hozzá. Mégis volt olyan kérés, amely későn érkezett. Így járt a kafarnaumi zsinagóga előljárója, Jairus is, aki olyankor hívta már Jézust, amikor leánya meghalt. Mégis bízott Jézusban. Amikor Jézus odaérkezett a tisztviselő házához, és látta a fuvo-lásokat, meg a sirató asszonyokat, így szólt:

– Menjetek innét, hisz a leány nem halt meg, csak alszik.

Azok kinevették. Amikor a tömeget eltávolították, Jézus bement a házba, megfogta a halott kezét, és a kislány azonnal felkelt. A dolognak híre járt az egész vidéken.

Ha Jézus ma járna közöttünk, bizonyára sok embernek eszébe jutna, hogy elhívja, és segítségét kérje. Azt azonban elfelejtjük, hogy Jézus ma is tud csodát művelni. Most is ott akar lenni a betegek ágyánál, hogy segítségükre legyen. Úgy, ahogy a beteg lelkének javát szolgálja.

Célkitűzés: Ma a betegek kenetéről tanulunk.

II. KIFEJTÉS

1. *Szt. Jakab* apostol azt írja levelében: „Beteg valaki közületek? Hívassa el az egyház papjait, és azok imádkozzanak felette, és kenjék meg szent olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó imádság megszabadítja a beteget, és az Úr talpra állítja. Ha pedig bűnei volnának, bocsánatot nyernek” (Jk 5, 13–15).

Ebből látszik, hogy Jézus most sem hagyja el a betegeket. Külön szentséget rendelt a betegek gyógyítására, de főleg lelkük megerősítésére. A betegek kenetének valóban olyan hatása van, hogy

– *enyhíti a fájdalmakat*. Ugyanis a hitben és szeretetben elfogadott szenvedésben Jézus maga könnyíti a beteg keresztjein. A megvigasztalódás megnyugvással jár, és a fájdalmak enyhülésével. Ez a megnyugvás sokszor teljes gyógyulást is hozhat. Hiszen az orvosi tudomány is elismeri, hogy a lelki állapot döntő befolyást tud gyakorolni a testi állapotra. Természetesen el kell fogadni Isten döntését. Ő adta az életet, ezért ő mindenkor az élet ura marad. Rá kell bízni magunkat. Ez a legbiztosabb biztosítás. Legyen meg a te akaratod, – imádkozzuk a Miatyánkban.

– A lélek javára közvetlenül azáltal lesz a betegek kenete, hogy

a) eltörli a bűnöket, ha a beteg már nem tud győnni, de legalább volt bűnbánata;

b) türelmet ad a szenvedésben;

c) megerősít a kísértések ellen;

d) előkészít a jó halálra.

2. Sokszor tapasztaljuk, hogy a hozzátartozók attól félnek, hátha megijed a beteg, ha papot hívnak hozzá. Legtöbb lelkipásztornak ellenkező tapasztalata van. A beteg nagyon is vágyódik arra, hogy égi segítséget kapjon, hisz a betegségben ő érzi a legjobban, hogy a gyógyszerek mennyire használnak, vagy nem. Legtöbb esetben a beteg is úgy van, hogy az egészségeseket nem akarja megijeszteni. Aztán a legtöbb beteg állandóan javulást remél. Legyen bátorságunk időben hívni a lelkipásztort, és nyugodtak lehetünk afelől, hogy a betegnek ez külön örömet jelent, ha némi vallásos hite van.

Jártam már egészen fiatal haldoklók ágyánál. A hozzátartozók külön kérték, ne említsük a betegek kenetét. Azt mondtam nekik, hogy ezt bízzák rám. Amikor szentgyónás és szentáldozás után említést tettem, és felajánlottam a betegek kenetét, a fiatal beteg megnyugvással mondta:

– Ez természetes. Tessék csak feladni.

Mária Terézia (1717–1780) császár és királynő meghagyta orvosának, hogy ha úgy látja, hogy betegsége súlyossá válik, legalább a várható vég előtt 5 nappal okvetlenül mondja meg.

– Miért olyan fontos ezt tudnia? – kérdezett rá az orvos.

– Hogy ép ésszel vehessem fel a végső szentségeket.

Hogyan szolgáltatja ki a pap a betegek kenetét?

Megkeni a beteg homlokát és két tenyerét szentelt olajjal és közben ezt mondja: E szent kenet által és nagy irgalmassága szerint segítsen meg téged az Úr a Szentlélek kegyelmével. Ámen. Szabadítson meg bűneidtől, üdvözítsen téged és erősítsen meg jóságosan. Ámen.

Ne várjuk meg tehát mi sem, míg a betegünk elveszti eszméletét. Akkor hívjuk a lelkipásztort, mikor még ép értelemmel képes felvenni a szentségeket.

Foglaljuk össze:

– *Mi a betegek kenete?*

– *Hogyan válik a betegek kenete a lélek javára?*

– *Hogyan válik a betegek kenete a test javára?*

– *Hogyan szolgáltatja ki a pap?*

III. ALKALMAZÁS

A) Egy missziós püspök mesélte el: 16 éves leányhoz hívták. Halálos beteg volt, de szemében tiszta derű ragyogott. Szent áhítattal imádkozott, és járult a betegek szentségéhez. Nem sírt, nem nyugtalankodott, csak egy kérése volt. Feszületet kért. Rohamai között ezt csókolgatta. Utolsó perceiben még egyszer látni akarta a papot. Az gyorsan meg is érkezett.

– Kedves gyermekem! – szólt a beteghez. – Még mindig kereszten vagy? Nagyon szenvedsz?

– Igen, de Krisztus Urunkkal! – válaszolta, aztán csendesen elaludt.

Nem szabad idegenkednünk a betegek szentségétől. Ma már úgy is felvehetjük, hogy a templomban kérjük a kiszolgáltatását. Bár egy betegségben csak egyszer szabad felvenni, de egy bizonyos javulási folyamat után visszatérő betegségben megismételhetjük felvételét.

B) Igen nagy jót teszünk embertársainkkal, ha betegágyához papot hívunk. A halál küszöbén már mindenki alázatosan meghajol. — A franciák kemény nyakú írója *Montaigne* (1533–1592) egészséges korában kikötötte, hogy ne hívjanak hozzá papot, sőt hagyják, hogy ő egyedül halhasson meg. Mikor aztán jött a betegség, és valóban érezte a halál közeledését, mégiscsak papot hivatott, s azt kérte tőle, hogy betegágya mellett mutasson be szentmisét. Mikor az Úrfelmutatás következett, Montaigne összeszedte minden erejét, feltérdelt az ágyban, majd visszahanyatlott holtan párnáira.

A halál közeledte megpuhítja az emberszíveket. Még azok is szívesen veszik a pap látogatását, akik Istentől elrugaszkodott életet éltek. M hívők még nagyobb nyugalommal vegyük föl a végső szentségeket.

Szemléltetés: Fénykép a betegek kenetének kiszolgálásáról. Táblarajz.

Házi feladat: Látogass meg egy beteget, és írd le, hogyan találtad.

Ének: Áldj meg minket, Jézus (SZVU 269.)

46. JÉZUS LECSENDESÍTI A HÁBORGÓ TENGERT A MÁSVILÁGI ÉLET

Oktatói cél: Megtanítjuk, hogy milyen sorsra számíthatunk halálunk után.

Nevelői cél: Gyakran, de halálveszedelemben okvetlen, indítsuk föl a tökéletes bánatot.

Bevezetés:

Ima: Teljes szívemből . . . Hiszekegy.

Ének: Áldj meg minket, Jézus (SZVU 269.)

Számonkérés: Számoljatok be beteglátogatástokról. Miről beszéltek a beteggel.

Visszakérdezés: előző óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jézus tanítványai jórészt halászberek voltak. Egyszer súlyos viharba kerültek a Genezáreti-tavon. Ez a tó kb. akkora, mint a mi Balatonunk keleti része Tihanytól Akarattyáig (10×20 km). De sokkal mélyebb a Balatonnál. Helyenként a 100 métert is eléri. A tó vízszíne 200 m-rel a tenger színe alatt van. Elgondolhatjátok, milyen hullámokat jelentett, amikor a lezúduló szélvész felkorbácsolta a vizet. Hatalmas víztömegek csapódtak be a csónakba, amely süllyedni kezdett, mert nem győzték a vizet kimerni belőle. Nem lehet csodálkozni, ha szegény tanítványok lázasan dolgoztak, és még idegesebben kiabáltak a félelemtől. Jézus viszont a hajó végében egy párnára hajtotta fejét és elaludt. A vihar zúgására sem ébredt föl. A tanítványok felrázták:

– Uram, ments meg minket, elveszünk!

Jézus szemükre vetette:

– Mit féltetek, kishitűek!

Aztán felkelt, parancsolt a szélvésznek és a víznek és nagy nyugalom támadt. – Képzeljük el, hogy a hatalmas hullámok pillanatok alatt elsimultak. Érthető, hogy az emberek csodálkozva kérdezték:

– Ki lehet ez, hogy még a szélvész és a víz is engedelmeskedik neki?

Célkitűzés: Ma megtanuljuk, mit kell tennünk, ha halálos veszedelembbe jutunk, hogy a túlvilági boldogságban részesüljünk.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: ítélet, külön ítélet, utolsó ítélet.

1. Életünkben *sokszor kerülhetünk halálos veszedelembbe*. Nem is gondolunk rá, hányszor múltott talán csak 10–20 cm-en, vagy 1–2 másodpercen, hogy életben maradtunk. Magam is átéltem ilyen izgalmas pillanatokat. Gyors járművekkel közlekedni mindig közeli halálveszedelmet jelent, hiszen a jármű elromolhat, a vezető elszundíthat, a kerék defektet kaphat stb. Nincs igazi biztonság. — Előfordult velem, amikor egy másodpercen múlt hogy nem rohantam bele motorkerékpárral a kivilágítatlan lovaskocsiba. Fékre léptem, megcsúszott a hátsó kerék, és ennek köszönhetem, hogy élek. Így ugyanis egy pillanat alatt sikerült a koci mellett elsurranni egészen csekély kis sérüléssel. Utána megálltam, és reszkető szívvel adtam hálát Istennek: Uram! Köszönöm, hogy még élek! A te segítséged volt az a hajszál, amely megmentett a haláltól. Aztán felültem a motorra, és csak nagyon lassan mertem tovább menni, mintha tojásokat kerülgettem volna az úton.

Hány ilyen meleg helyzet után kellene *megköszönnünk* Istennek, hogy élünk. Bizony, nagyon hálátlanok vagyunk. Isten azért hosszabbítja meg életünket, sokszor saját vigyázatlanságunk ellenére, hogy a bűnt elhagyjuk, és legyen időnk jócselekedetekre. Csak ezek számítanak be érdemül az örök életre.

2. Mert mindig mégsem jöhetünk vissza újra ebbe az életbe. Földi életünknek ideje előbb-utóbb lejár. Utána nem lesz többé időnk a jót cselekedni, Istenhez térni. Át kell lépnünk Isten vámvizsgálatán egy másik országba. Aki már utazott külföldre, tapasztalta, hogy az országhatáron alaposan megnézik papírjait: rendben van-e útlevele, pénzügye, szállítmánya. Megnézik, hogy csomagjaiban nem visz-e valami tiltott cikket. Volt úgy, hogy a gépkocsi oldalát is megkopogtatták a vámosok, hogy nincs-e kitömve valami tilos papírokkal.

Amikor földi életünk lejár, át kell lépnünk a másvilágra. Ott a vámvizsgálatnál egész életünkről számot kell adni. Első kérdés:

hová szól az útleveleink: mennyországba, tisztítóhelyre, vagy a kárhozatba?

A mennyországba csak a kegyelem állapotában léphetünk be. Jó, ha el tudtunk készülni a halálra, ha volt időnk szentgyónással megtisztulni bűneinktől. De mi lesz, ha a *halál hirtelen jött*, és nem tudtunk rendesen felkészülni. A halálra mindig készen kell lennünk. Halálos bűnt ne hordozunk hosszabb időn át lelkünkön. Ennek legbiztosabb módja:

- bűneinket késedelem nélkül bánjuk meg, mégpedig tökéletes bánattal.

- Minden esti imánkban indítsuk föl a tökéletes bánatot.

- Ugyanezt tegyük halálos veszedelemben. Persze nem akkor, amikor a karambol megrövidít bennünket egy fejjel, hanem sokkal előbb. Akkor, amikor járműre szállunk.

Bánatunk őszinte és igazi legyen. Bűneinket Isten iránti szeretetből bánjuk meg. Ha lehet, mondjuk el magunkban a szokásos bánatimád-ságot, de legalább ennyit: Jézusom, irgalmazz!

3. A *mennyországba* azok jutnak, akiknek nincs bűn a lelkükön, és büntetést sem érdemelnek. Tehát az egészen tiszták. Persze, csak Isten tudja, hogy ki az egészen tiszta. Mi csak arról lehetünk biztosak, hogy a megkeresztelt kisgyermek a mennybe jut, mert nem tudott bűnt elkövetni.

A *tisztítóhelyre* azok jutnak, akik a megszentelő kegyelem állapotában vannak ugyan, de vagy bocsánatos bűnük van, vagy még büntetést kell elviselniük, hogy egészen tiszták legyenek. – Ezt a tisztulást ők maguk igénylik. Egyszerű példával világítsuk meg: egy egészen tiszta szobába nyakig sárosan vagy éppen kéményseprő ruhában nincs bátorságunk belépni. Előbb mosakodási alkalmat kérünk. Így vagyunk a mennyország tiszta szobájával is.

A *pokolba* azok jutnak, akik nem akartak bűnbánatot tartani, megátalkodtak a bűnben, és így haltak meg. Ezek szeretetlenségben éltek és élnek tovább is. Ez lesz a legnagyobb büntetésük.

A tisztítóhelyen szenvedőkön mi imáinkkal és szentmisék felajánlásával tudunk segíteni: enyhítünk szenvedésükön és siettetjük kiszabadulásukat.

Foglaljuk össze:

- *Mi történik lelkünkkel, ha meghalunk?*
- *Hogyan nevezzük a halál után bekövetkező ítéletet?*
- *Hová jut a lélek a külön ítélet után?*

- *Kik jutnak a mennyországba?*
- *Kik jutnak a tisztítóhelyre?*
- *Kik jutnak a pokolba?*

III. ALKALMAZÁS

A) Sok évvel ezelőtt Bécsben kigyulladt a *nagyszínház* (Ring Theater). Tele volt emberekkel. Amikor elhangzott a vészkiáltás: tűz van! Az emberek szörnyű tülekedéssel rohantak az ajtó felé. Egymást taposták agyon, mégsem tudtak kijutni a tűzből. Mindenütt jajszó és sikoltás hangzott. Egy idős ember mesélte el, hogy ebben a szörnyű tehetetlen hangulatban a közelben levő páholyban egy kislány ismételte az imádságot: Teljes szívemből bánom minden bűnömet . . . Először csak hallgattam, – mesélte az öreg, – aztán én is együtt mondtam vele az imádságot. A többire nem emlékszem, mert csak a kórházban tértem magamhoz. Azóta nagyon vigyázok, mert nem akarok még egyszer reménytelenül a halállal szembenézni.

Az a legfontosabb, hogy mindig tiszta lélekkel, Istenben bízva nézhessünk szembe a halállal.

B) Egy *jónevű orvos* beszélt el. Egy alkalommal 12 éves kislányhoz hívták, aki súlyos lázban feküdt. Halálán volt már, s csak arról lehetett szó, hogy néhány injekcióval fájdalmait sikerül enyhíteni. Az orvos éppen hozzákészült, hogy ezeket beadja. A kislány azonban teljes határozottsággal elhárította:

– Nem kérek semmilyen enyhítést. Úgy érzem, hozzá kell szoknom a tűzhöz. Néhány óra múlva bizonyára a tisztítóhelyen leszek, és ott senki sem kínálja fel nekem a fájdalomcsillapító injekciót.

Ott valóban nem lesz fájdalomcsillapító injekció. A szenvedő lelkek nem tudnak magukon segíteni. Mi azonban segíthetünk rajtuk imáinkkal, szentmise és szentáldozás felajánlásával, továbbá búcsuk alkalmazásával. Tegyük meg ezt szívesen. A szenvedő lelkektől visszkapjuk, mert ők szintén tudnak rajtunk segíteni.

Szemléltetés: Bibliai kép. Táblarajz.

Házi feladat: Minden este imádkozzál a megholt hívekért!

Ének: Ments meg engem Uram! (SZVU 243)

47. JÉZUS LEGFŐBB VEZETŐT VÁLASZT EGYHÁZÁNAK URUNK SZÍNEVÁLTOZÁSA

Oktatói cél: Jézus az ő közössége számára vezetőt rendelt.

Nevelői cél: A krisztusi vezetőhöz ragaszkodjunk.

Bevezetés:

Ima: Valaki saját szavaival imádkozzék a pápáért.

Ének: Ments meg engem Uram ... (SZVU 253.)

Számonkérés: Imádkoztatok-e esténként a megholtakért?

Visszakérdezés: előző óra anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jézus nem vándorprédikátor volt, hanem a Mennyei Atya földre szállott követe, aki üdvösséget hozott nekünk. Mégpedig nemcsak azoknak, akikkel akkor Zsidóországban találkozott, hanem minden embernek. Ezért az ő feladatát egy közösségre bízta rá, amit ecclesiának, egyháznak nevezett. Ennek vezetőjéül Péter apostolt tette. Nézzük, hogyan?

Amikor Jézus Fülöp Cesáreája vidékére ért (lásd tankönyv).

Fülöp Cesáreája a Galileai-tótól északra fekvő tartományban volt.

Célkitűzés: Ma megtanuljuk, hogyan rendezte Jézus az ő közösségét, a pásztort és a nyáj egységét.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: ecclesia, Péter, pápa, püspök, érsek, egyházmegye, plébánia.

1. Amíg Jézus el nem jött a földre, a zsidóság volt Isten választott népe. Jézus most az újszövetséget hozta létre azzal, hogy meghalt és föltámadott értünk. Jézus minden embert megváltott, és minden embert az ő közösségébe hív meg. Ez a közösség azokból áll, akik Jézust követik, és megkeresztelkednek (ő rendelkezett így: tegyétek tanítványommá az em-

bereket és kereszteljétek meg őket). Ennek a közösségnek fejre, vezetőre van szüksége. Aligha tudunk elképzelni olyan közösséget, amely vezető nélkül jól működik. Ezért olyan fontos a Bibliában az az esemény, — amit hallottunk, — amikor Jézus Pétert, tanítványai közül kiemeli, és vezetővé teszi.

Miért éppen Pétert? Jézus tudta ezt. Péter nem volt sem tudós, sem kiváló szervező, de még csak hiba nélküli ember sem. A földön küszködő egyházban mindig is bőven akadnak gyarló emberek, még vezetők is. A legfontosabb az, hogy tudjuk-e szeretni Jézust? Ezért mielőtt nyáját Péterre bízta volna az Úr, háromszor óhajtotta hallani vallomását, hogy szereti őt.

Péter a római egyház vezetője lett. Halála után Linusz követte őt a püspöki hivatásban. Amint Péter nemcsak a római egyházközségnek, hanem az apostolokon keresztül az egész egyháznak vezetője volt, így utódai is az egész egyház vezetői lettek. A döntő szót Péter és az ő utódai mondták ki az egyházban. Később *pápának* nevezték el őket, ami családapát jelent, hiszen az egyház közössége olyan, mint egy nagy család. A jelenlegi pápánk II. János Pál.

2. Az egyház nagy családjának lélekszáma 800 millió körül mozog. Ekkora közösséget egy ember nem képes egységbe fogni. Ezért az egyes rész-egyházaknak is megvan a vezetőjük: a *püspök*. A rész-egyházakat *egyházmegyének* nevezzük. A püspökök az apostolok utódai. Már az apostolok is kijelöltek egyes egyházi közösségek élére püspököt. Ezeknek azonban egységben kellett maradniuk egymással és a római pápával. Ez most is így van. A püspökök szót fogadnak a pápának. Ha pl. a pápa kiad egy körlevelet, azt a püspökök felolvastatják és kihirdetik.

Mi a egyházmegyéhez tartozunk. Püspökünk neve

3. Az egyházmegyék egyházközségekből vagy plébániákból állnak. Ezek vezetője a *plébános*; segítő társak a káplánok, és hitoktatók. Az egyházközség vezetősége az egyháztanács, vagy képviselőtestület. Ezek támogatják a plébánost az egyházközség gondjainak megoldásában.

Több püspökség ún. érseki tartományt képez. Ennek feje az *érsek*. — Általában egy országon belül az ún. püspöki karok működnek. Ezeknek vezetőjét nevezzük prímásnak. A világ egyház legfőbb papi testületét a *bíborosok* képezik. Ezek száma 120 körül mozog. Az ő feladatuk a pápaválasztás. A pápát a vatikáni palota egy részében, Konklávéban a világtól elfalazva választják.

Jézus megígérte Péternek, hogy az ő egyházán a pokol hatalma nem

vesz erőt. Ez azt jelenti, hogy a mindenkori pápa biztosítja az egyház egységét; de azt is, hogy biztosítja a krisztusi tanítás hitelességét. Ezért mondjuk, hogy a pápa hit és erkölcs kérdésében, – amikor hivatalosan nyilatkozik, – nem tévedhet. Ha ugyanis tévedne, akkor az ördög győzne Krisztus egyháza fölött.

Az anyaszentegyház tagjainak tehát el kell ismernie Pétert, a pápa elsőségét, és engedelmességgel tartoznak neki. Az anyaszentegyház tagjai tehát azok, akik a pápa vezetését elismerik.

Foglaljuk össze:

- *Mi az anyaszentegyház?*
- *Kit tett Jézus az anyaszentegyház látható fejévé?*
- *Ki most az anyaszentegyház látható feje?*
- *Kik a püspökök?*
- *Kik segítik a püspököket szent hivataluk gyakorlásában?*

III. ALKALMAZÁS

A) Befejezésként elmondhatjuk a leckének második pontját: Urunk színeváltozását. Ebből levezethetjük az anyaszentegyház sorsát. Először is Jézus az ő dicsőségét három tanítványának mutatta be. Péter ott volt közöttük. Aztán Jézus megjövendölte szenvedését is. Az egyház életében is együtt van a kettő: a szenvedés és a győzelem. Ez a pápák sorsa is, de a keresztény hívőké is. Nagyon fontos, hogy ne csak az egyház dicsőségében, hanem szenvedésében is vegyünk részt.

B) Nemrégén olvastuk egy ma élő híres olasz énekes, festő szobrász *Giani Esposito* vallomását: „17 éves koromban otthagytam Péter egyházát. Azt gondoltam, hogy a szabad gondolkodásban és szabados életben találok igazán magamra. Kutatni azonban sohasem szüntem meg. Sokat olvastam keleti szerzőket is. Rajtuk keresztül újra rátaláltam régi keresztény hitemre. Csak itt vagyok igazi biztonságban”.

Mi is csak Péter egyházában érezhetjük biztonságban magunkat, mert ez Jézus egyháza. Ennek szól az ígélet: a pokol hatalma nem vesz erőt rajta.

Szemléltetés: Bibliai kép, és a pápa a tömeg előtt. Táblarajz.

Házi feladat: Füzetedbe egy oldalra szépen bekeretezve írd bele a pápa, püspököd és plébánosod nevét, egymás alá!

Ének: Hol szent Péter (SZVU 275.)

48. AZ IRGALMAS SZAMARITÁNUS JÉZUS HASONLATOKKAL TANÍT

Oktatási cél: Jézus tanítása szerint minden ember felebarátunk.

Nevelési cél: Legyünk készek mindig másokon segíteni.

Bevezetés:

Ima: Mondjál saját szavaiddal hálaadó imát az egyházért.

Ének: Hol szent Péter (SZVU 275.)

Számonkérés: Nézzük, milyen szépen oldottátok meg a feladatot!

Visszakérdezés az előző óra anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

A zsidóknál nagy tekintélye volt a törvénytudónak. Nem csoda, hiszen ismernie kellett a 613 törvényt, és azoknak magyarázatát.

Egyszer egy törvénytudó próbára akarta tenni Jézust. (Lásd tankönyv 1. bek.)

Célkitűzés: Jézus tanítása alapján adjunk választ a törvénytudó kérdésére: ki a mi felebarátunk?

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: írástudó, törvénytudó, levita, samaritánus.

1. (Lásd tankönyv 2. pontja.)

A szerencsétlenül járt, kifosztott emberről nem mond semmit Jézus. Lehet, hogy a pénzét akarták elvenni, amit talán a vásárból kapott állataiért. Nem adta, ezért dulakodás támadt a rablókkal. Megszurkálták, leütötték. Mindenesetre, véres sebekben hagyták ott. Föltűnt tehát minden arra járónak, hogy szerencsétlenség érte. A zsidó pap mégis elsietett mellette. Neki szolgálatba kellett mennie, fontosnak tartotta, hogy időben odaérkezzék. Hiszen legtöbb papra egy évben csak egyszer került a szolgálat sora, amit sorshúzással döntöttek el. – A levita a papság mellett kisegítő szolgálatot teljesített. Ő is sietett szolgálatába. – A samari-

tánust Jézus nem véletlenül említi. Ezek olyan zsidók voltak, akik pogány nőkkel kötöttek házasságot, amit a zsidó törvény szigorúan tiltott. Ezért a vallásos zsidók erősen lenézték a samaritanusokat. Mivel azok az ország középső részén laktak, még a zarándokok sem mentek keresztül ezen a tartományon, inkább elkerültek a Jordánon túli vidékre.

A példabeszéd samaritanusa szakszerűen ellátta a beteget: borral kimosta sebeit, s olajjal kente azokat. De nem állt meg az elsősegélynyújtásnál. Teljes gyógyításáról is gondoskodott. Szálláshelyre vitte és pénzt adott a gyógyítás költségeire.

Jézus nem adott kerek választ a farizeus kérdésére, de a samaritanus viselkedéséből mégis világossá lesz előttünk: *mindenkin segíteni kell, aki rászorul. Tehát mindenki a felebarátunk.*

Ezenfelül nem a visszavárás reményével kell a jót cselekednünk. A samaritanus vállalta a költségeket, de vissza nem kért semmit.

Végül, nem szabad kibúvót keresnünk. Gondoljuk bele magunkat a bajbajutott ember helyzetébe. Mit várnánk embertársainktól? Ugyanazt tegyük meg mi is nekik. Hiszen Jézus azt tanítja az aranyszabályban: amit akartok, hogy nektek tegyék az emberek, ti is tegyétek azt másokkal! Legfőbb parancsa pedig így szól: úgy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket! (Jn 13,34).

2. Miért felebarátunk minden ember?

Mert mindenki ugyanannak az atyának, Istennek gyermeke. A leggyarlóbb embernek is halhatatlan lelke van, és Isten minden embert meghívott az ő országába. Lehet, hogy valaki számomra nem rokonszenves, sőt talán ellenségesen viselkedik velem szemben, mégsem mondhatom, hogy nem felebarátom (embertársam), tehát jogom van nem szeretni. Jézus azt mondja: „Szeressétek ellenségeiteket és imádkozzatok üldözőitekért” (Mt 5, 44). Isten is felkelti napját a jókra és gonoszokra is.

3. Kikkel tegyünk jót? Nézzünk körül, kik azok a környezetünkben, akik valamiben hiányt szenvednek. Gondoljunk különösen az öregekre és betegekre. Lehet, hogy nekik csupán a jó szó hiányzik. Beszélgessünk velük egy kicsit.

(A szép hasonlatokról szóló leckerész nem vág ennek az órának anyagába. Elosztva úgyis szerepelnek más órák anyagában, ezért a hitoktató esetleg egyet-kettőt adjon fel megtanulásra a gyermekeknek, és világítsa meg a feladott anyag értelmét röviden. Pl. „ti vagytok a föld sója”... -- a só megóvjaa a tenger vizét a romlásról. Képzeljük el, hogy mennyi szenny folyik bele a tengerbe. Ezenfelül rengeteg hal is belepusztul.

És a víz mégis mindig tiszta és átlátszó marad. Azok, akik igazán követik Jézust, és parancsait továbbadják az embereknek, a bűnösség szennytől, romlástól tisztítják meg az emberiséget. Ők tehát a lelkek számára ugyanazt jelentik, mint a só a tengerben.)

Foglaljuk össze:

- Kik voltak a szamaritánusok?
- Miként szolgált a zsidó papság?
- Kik voltak a leviták?
- *Ki a mi felebarátunk (embertársunk)?*
- Miért kell minden embert szeretnünk?

III. ALKALMAZÁS

A) Szeretni annyi, mint adni. Az adásnak sokféle módja van. Lehet munkában segíteni, mások helyett szolgálatot vállalni, betegeket látogatni, szüleitek munkájában részt venni. De még ezeknél is nagyobb szeretetet kíván, egymásnak megbocsájtani. A nagy orosz író *Dosztojevszkij* (1821 – 1881) írja egyik könyvében (Karamazov testvérek): a főhős kénytelen párbajt vívni. Amikor ellenfele rálőtt, de nem talált, ő akkor nem lőtt vissza, hanem udvariasan ellenfeléhez lépett és bocsánatot kért. Lelkének örömét aztán így fejezte ki egy barátjának: „Ha győzelmes embert akarsz látni, barátom, akkor nézz rám.”

Valóban csak a szeretet által lehetünk győzedelmes emberek.

B) *Chiara Lubich*, szlovén leány Rómában elindított egy mozgalmat. Mindenki lehet e közösség tagja, aki a mindennapi kötelesség teljesítésén kívül vállalkozik arra, hogy szeretet-szolgálatokat tegyen az embereknek. Sok ilyen család van Rómában és még sok helyen a világon.

Egy magyar pap beszélt el: este érkezett vonattal Rómába. Kereste szállását az utcán. Amikor éppen egy férfitől érdeklődött, hogyan juthat el az adott címre, az mindjárt meghívta szállásra saját házába. Az atya először nem akart menni, de annyira hívta az olasz orvos, hogy a végén vele ment. Kiderült, hogy már mások is élvezik a család vendégszeretetét. Legjobban örültek a család gyermekei – a négy apróság, – akik a vendégek jóvoltából a szőnyegen alhattak. Hát azért kellett behívni a szálláskeresőket. A gyerekek is élvezték, hogy szeretetből lemondást gyakorolhattak.

Számunkra is örömet jelent, ha másokon segíthetünk. Különösen akkor, ha arra gondolunk, hogy minden jócselekedetünket Jézusnak tesszük.

Szemléltetés: Kép az irgalmas szamaritánusról. Táblarajz.

Házi feladat: Végezz a héten három jócselekedetet osztálytársaid közül valakivel. Írd be füzetedbe!

Ének: Hol vagy én szerelmes (SZVU 146.)

49. JÉZUS PÉLDABESZÉDEKBEN TANÍT

Oktatói cél: A farizeus és a vámos példabeszédéből tanuljuk meg, miként kell imádkoznunk.

Nevelői cél: Alázatosan imádkozzunk!

Bevezetés:

Ima: Saját szavainkkal fogalmazzunk egy néhány mondatnyi „imádást”.

Ének: Hol vagy én szerelmes (SZVU 146.)

Számonkérés: Nézzük, milyen jócselekedeteket végeztetek osztálytársaitokkal?

Visszakérdezés: előző óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

(Lásd tankönyv 1. és 2. pontját.)

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, hogyan kell helyesen imádkozni.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: megalázás, felmagasztalás, konkoly.

1. Jézus az imádságra elsősorban példájával tanított, hiszen tanítványai sokszor látták őt elvonultan és csendben imádkozni. Azt nem tudhatták, hogy Jézus mit mond az ő imájában, és pontosan ezért kérték: Uram! Taníts minket is imádkozni. Akkor a Miatyánkra tanította meg őket. Hangsúlyozta ezzel, hogy Istenhez való kapcsolatunk ugyanaz, mint az Atya és a Fiú viszonya egymáshoz. Úgy kell tehát imádkoznunk, ahogy Atyánkkal beszélgetünk (Lk 11, 1–4).

Ez az imádság igazán nagy kitüntetés és adomány számunkra. Általa ugyanis lehetőségünk nyílik, hogy

– a legnagyobb Úr előtt fejezhessük ki *hódolatunkat*. Mennyivel magasabb ez: dicsőség a magasságban Istennek, mint az emberek előtt való hajlongás: „alázatos szolgálja vagyok nagyságtoknak”.

– *Engesztelést* nyújthatunk bűneinkért! Egyik kisgyermek összetörte a TV képernyőjét. Milyen megható könyörgéssel várta már a kapunál szüleit és kérlelte őket, könyörögve, fogadkozva: bocsássanak meg neki.

– *Hálát* adhatunk. Erre adott szép példát a Szűz Anya gyönyörű hálaénekében a „Magnificat”-ban.

– *Végül kérhetünk* is Istentől, mint a gyermek kér szüleitől.

Nagy emberek között sok imádkozó lelket találunk. *Pétain marsall*, a nagy francia államférfi jelentette ki: életem legnagyobb kitüntetésének tartom, hogy imádkozhatok.

2. Valóban nagy kitüntetés, hogy a végtelen Isten vállalja a párbeszédet velem, a porszem emberrel. Ezért ebben a párbeszédben nekem meg kell aláznom magam. Úgy kell viselkednem, mint a teremtmény a teremtményével, az alattvaló az uralkodójával, a gyermek a szülőjével. Tehát tisztelettel, szeretettel, bizalommal és állhatatos kitartással. Azt is tudomásul kell vennünk, hogy Istennek más gyermekei is vannak. Ezért másokért is kell imádkoznunk.

A farizeus imája azért volt rossz, mert nem Istent, hanem önmagát dicsőítette. Nem azt nézte, mit kap ő Istentől, hanem, hogy mit ad. Nem a saját vétkeit tartotta szeme előtt, hanem embertársát vádolta: nem vagyok olyan rossz, mint ez a vámos.

A vámos keveset mondott, de az a kevés az őszinte bánat kifejezése volt.

– Isten, irgalmazz nekem bűnösnek! – Ez az ima tetszett Istennek, és a vámos Isten irgalmában részesült. Megigazulva, vagyis szívében a bűnbocsánattal ment haza.

(A jó magról és a konkolyról szóló példabeszéd aligha fér bele ennek az órának anyagába).

Ha mégis jut rá idő, lehet pár szóval megmagyarázni, hogy az életben együtt van a jó és a rossz. Így a jó és rossz emberek is. Miért? Mert Isten jó-ságos és türelmes, Nem akarja elpusztítani azonnal a rossz embert, hiszen akkor aligha jutna be valaki a mennyországba. Egyszer azonban betelik a pohár, és letelik az élet is. Akkor aztán a konkoly tűzre kerül, a rossz ember az örök tűzre!)

Foglaljuk össze:

– *Hogyan kell imádkozni?*

– Kik voltak a farizeusok?

- Kik a vámosok?
- Ki énekelte a legszebb hálaéneket?
- Miért tetszett a vámos imádsága Istennek?

III. ALKALMAZÁS

A) Egy 29 éves technikus mondta el élményét az imáról. — Megfigyelte, hogy falusi apósa még a legnagyobb munkák után is este térdepelve és összeszedetten imádkozott. A veje egyszer így szólt:

– De apuka! Ezt a jó Isten igazán nem kívánja magától!

Az apósa így válaszolt:

– Nézd fiam, amikor Jézus szenvedni kezdett az Olajfák hegyén, ő is így imádkozott.

A fiatal ember megjegyezte ezt: azóta városi lakásán is ott függ az Olajfák hegyén térdepelve imádkozó Jézus képe, és a városi otthonban is tudnak szépen, térdelve, összeszedetten imádkozni.

Igaz, nemcsak térdelve lehet imádkozni, de úgy a legszebb.

Ligouri Szt. Alfonz (1696–1787) mondása szerint: Minden szent azért jutott a mennyországba, mert imádkozott. És minden kárhozott azért jutott a pokolba, mert nem imádkozott. — Imádság nélkül aligha juthatna ember az üdvösségre; az imádkozó viszont aligha jut a pokolba. Érdemes tehát szépen és buzgón imádkoznunk.

B) Egyik szép énekünkben hangzik ez a sor: „*Margit* imái vezekelve szállnak”. Ő ezzel a csodaszerrel érte el azt, amit senki más nem tudott biztosítani: a békét apja és testvére, a későbbi V. István király között. Az imádság ereje nagyobb, mint a hadseregeké.

Szemléltetés: Imádkozó fiatalok. Táblarajz.

Házi feladat: Írjatok pár mondatos hálaimát!

Ének: Uram, Jézus légy velünk (SZVU 150.)

50. JÉZUS MEGÁLDJA A GYERMEKEKET A HÁZASSÁG SZENTSÉGE

Oktatási cél: Megtanuljuk, mit tanít Jézus a házasságról.

Nevelési cél: Könnyítsük meg szüleink gondjait, és életét.

Bevezetés:

Ima: Imádkozzuk el az Üdvözlégy Máriát családunkért.

Ének: Uram Jézus légy velünk (SZVU 150.)

Számonkérés: Nézzük, milyen hálaimát írtatok!

Visszakérdezés: az előző lecke anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

A farizeusok kötekedve kérdezték meg Jézustól:

– Szabad-e a férjnek elbocsájtania feleségét? ... (Lásd tankönyv első bekezdés.)

Jézus kifejezte azt is, hogy miért van szükség a *házastársi hűségre*? Elsősorban is a gyermekek miatt. A gyermeket jól és szépen csak a család szeretettel áthatott fészében lehet nevelni. — Egyszer Jézushoz asszonyok jöttek ... (Lásd könyv 2. bek.)

Jézus a gyermekeket ölébe vette, hogy a szülő is vegye ölébe. Szeresse, mert a gyermeknek erre a korai szülői szeretetre egy életre szüksége van. A kisgyermekkorban szülői szeretet nélkül nevelkedő gyermek lelkileg mindenkor érzékeny, esetleg eltorzult lesz. A szülői szeretet jelenti a gyermek számára az egészséges lelki növekedést.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, amit a házasság szentségéről kell tudnunk.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: egyházi esküvő, polgári házasság, vegyes házasság, vad-házasság, házasság, házasság.

1. Jézus szavaiból világos, hogy egy férfi és egy nő köthet Isten előtt házasságot egymással. Nem lehet senkinek két házastársa. (Ezt jelenleg

a mohamedán vallás engedi meg.) A házastársak tehát egész életre egymáshoz kötik sorsukat. A szeretet megadja nekik az erőt ahhoz, hogy hűségesen kitartsanak egymás mellett. Így lesznek képesek arra, hogy

- egymást minden áldozattal támogassák,
- egymáshoz hűségesek maradjanak,
- elfogadják a gyermekeket, akikkel Isten megajándékozta őket, és azokat vallásosan neveljék.

2. *A házasság szentség.* Ezért csak akkor érvényes, ha a plébános és két tanú jelenlétében kötik meg, vagyis kijelentik, hogy egymásnak házastársai akarnak lenni.

A *polgári* házasságot az állami törvény írja elő. Ez azonban Isten előtt nem érvényes. Ezért katolikus keresztények nem elégedhetnek meg csupán a polgári házassággal. Egyházi esküvőt kell kötniük.

Azokat, akik sem egyházi sem polgári házasságot nem kötnek, vad-házasoknak mondjuk.

3. Jézus határozott szavaiból láttuk, hogy a házastársakat Isten maga köti össze, ezért az érvényes házasság *nem bontható föl*. Az egyházi bíróság sem bonthatja föl a házasságot, csupán megvizsgálja, és amennyiben úgy találja, hogy az kezdettől fogva érvénytelen, akkor kimondja a felek számára a szabad állapotot. Ez esetben új házasságot köthetnek. Ha viszont csak polgári házasságot kötnek, nem járulhatnak szentségekhez. (nem kapnak feloldozást és nem áldozhatnak)

4. Azt a házasságot, ahol az egyik fél katolikus, a másik nem katolikus, de keresztény (tehát meg van keresztelve), *vegyes házasságnak* nevezzük. Ebben az esetben a katolikus félnek meg kell ígérnie, hogy a születendő gyermekek katolikus keresztségben és nevelésben részesülnek. A más vallású fél arra tesz ígéretet, hogy házastársa vallásos meggyőződését tiszteletben tartja.

A házasság felvételére fel kell készülnünk. Ezért legalább egy hónappal (vallásilag képzetlenek esetében 3 hónappal) a tervezett esküvő előtt jelentkezzenek a plébánián. Választhatnak a vőlegény vagy a menyasszony plébániája között. Házasságkötés előtt a jegyesek oktatásban részesülnek, meggyónnak és megáldoznak. Ezt a szentséget is csak tiszta lélekkel szabad felvenni.

Foglaljuk össze:

- *Mi a házasság?*
- *Hogyan történik a katolikus házasságkötés?*

- *A katolikusok megelégedhetnek-e a csak polgári házassággal?*
- *Megengedi-e Isten a házastársaknak a válást?*
- *Mi a vegyes házasság?*
- *Hogyan kell a házasság felvételére készülni?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Guillaume*, híres francia pilóta lezuhant a dél-amerikai Andok hegy-ségben. A hatalmas hőcsúcsokon iszonyatos erővel próbált emberközelbe jutni, de ereje hamar elfogyott. Már lemondott az életről is, és mozdulatlanul várta a fagyhalált, amikor családja — felesége és két gyermeke — arca jelent meg szemei előtt, s akkor arra gondolt: ők most azt hiszik, élek, és hazafelé tartok. Nem torpanhatok meg. Az apai és hitvesi becsület kívánja tőlem, hogy amíg cseppnyi energiám van, törekedjem hazafelé. — Újra összeszedte erejét és még vagy 200 métert előbbre jutott a havas terepen. Akkor valami mozgást látott a távolból a hó felett. Utolsó erejével még próbált kiabálni, és karjait lengetni. Végre észrevették. Valóban emberek voltak, akik megmentették az életét. Ha a családja szeretete nem adott volna erőt neki, megfagyott volna a hóban.

Az igazi hitvesi és gyermek-szeretet csodákra képesíti az emberi erőket.

B) *Egy katona* hat éves távollét után jött meg a fogságból. Hosszú, nehéz út árán érte el a magyar határt. Utána megfigyelő táborba került. Végre megszabadult, és nem kis szorongással indult meg otthona felé. Feleségét nem értesítette, levelet sem írt neki. Vajon milyen fogadtatásban lesz része? Erről így számolt be:

– Odalopakodtam az ablakhoz. Láttam feleségemet a petróleumlámpa világánál, asztal mellett ült és egy könyv fölé hajolva aludt. Csendesen belopakodtam, hogy ne zavarjam fel. Kíváncsi voltam, mit olvasott. Nagy öröömömre a régi Pázmány imakönyvet láttam nyitva az asztalon ennél az imánál: „ima a hitvesért”. Örömben kicsordultak a könnyeim. Az én drága hitvesem hűségben várt rám éveken keresztül. Sajnos, én nem voltam ilyen hűséges, de az ő imáját meghallgatta Isten, ezért segített haza.

Bizonyos, hogy Istennek tetszik az az imádság, amit a hitvesek egymásért és családjukért ajánlanak föl.

Szemléltetés: Esküvői kép a templomban. Táblarajz.

Házi feladat: Minden este mondj rövid imát az egész családjáért!

Ének: Isten hazánkért (SZVU 293.)

51. JÉZUS FELTÁMASZTJA LÁZÁRT

Oktatói cél: Bemutatjuk Jézus isteni hatalmát.

Nevelői cél: Hiszünk a test feltámadásában.

Bevezetés:

Ima: Az apostoli hitvallás.

Ének: Krisztus feltámadott (SZVU 88. 1 – 4. vsz).

Számunkérés: Imádkoztál-e esténként családdodért?

Visszakérdés: előző lecke anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

(Lásd tankönyv.)

Célkitűzés: Megtanuljuk, mi lesz sorsunk a világ végén.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: halál, klinikai halál, feltámadás, végítélet.

1. Tudjátok-e, mikor hal meg az ember? Amikor megáll a szíve? De hiszen hallottunk emberekről, akiknek megállt a szívéük, de az orvosi beavatkozás újra elindította. Amikor megszűnik a légzés? A mesterséges légzéssel ezt is meg lehet indítani.

Akkor hal meg az ember, amikor a lélek végleg elhagyja a testet. Ezt a pillanatot tulajdonképpen senki sem tudja, hogy mikor következik be. Lehet, hogy a szív megállása után még órákig bennünk van a lélek. Némelyek azt mondják, addig, amíg a test meleg

Ha a test lélek nélkül marad, akkor már nem ember többé, hanem hulla.

A lélek biztosan tovább él, hiszen látjuk Jézus föltámadásában is. Tanultuk, hogy Jézus lelke a pokol tornácára ment... Testünk viszont nem él tovább, visszatér a földbe, hiszen testünk anyaga ugyanaz, ami a föld anyaga.

2. Lázár feltámasztásával Jézus megmutatta, hogy neki hatalma van a test és a lélek egyesítésére, vagyis feltámasztására. Lázár már nem le-

hetett klinikai halott, vagyis olyan állapotban, amikor még emberi beavatkozás is visszahozhatja az életbe. Ő már négy napja a sírban volt, teste valóban hulla, Jézus tehát feltámasztotta őt, visszahozta ebbe a földi életbe, amit később aztán újra el kellett hagynia.

3. A *végleges feltámadás* minden ember számára a világ végén lesz. Akkor Jézus nem a földi, anyagi és romlandó testbe hívja vissza a lelket, hanem – szent Pál szavai szerint – szellemi testbe. Olyanba tehát, amilyenben maga Jézus is feltámadt. Ez a szellemi test nem ismer majd akadályt, nem igényel ételt és italt, nem lesz beteg, nem érez fájdalmat, hanem a lélekkel együtt részese lesz Isten dicsőségének. Nagyon jól érzi magát a sok sok boldog ember társaságában és Isten látásában. Ez az égi test sohasem pusztul el.

Jézus állította, hogy lesz világ vége. De sok természettudósnak is az a véleménye, hogy ami anyag, az nem lehet örök. A Szentírás azt mondja, megújul a világ, új ég és új föld lesz.

Úgy kell élnünk, hogy a feltámadás a jók közé soroljon bennünket.

Foglaljuk össze:

- *Mi történik az emberrel, ha meghal?*
- *Meddig marad az ember teste a földben?*
- *Mit tesz Isten az ember testével a világ végén?*
- *Milyen lesz a feltámadt test?*
- *Mi a különbség Lázár és Jézus feltámadása között?*
- *Miben találjuk meg az örök boldogságot?*

III. ALKALMAZÁS

A) Az ember ösztönösen vágyik az örök életre. Lelkünk éppúgy éhezi, hogy legyen az életnek folytatása, mint ahogy testünk éhez az étel után, hogy legyen földi életünknek folytatása. A régi pogányok azt hitték, hogy az ember lelke egy barlang mélyén bolyong, amíg egyszer csak át nem viszi őt Kharon az alvilági hajós a Stix folyón. Ott még bolyong, s ha rátalál az Eliziumra, az üdvözültek lakóhelyére, akkor boldog lesz. — Ez természetesen nagyon emberi elgondolás.

Jézus azért támadt föl, hogy a saját feltámadásunkról is meggyőzzön minket. Többször is kijelentette, hogy aki őbenne hisz, az élni fog a halál után is. Őket boldog életre támasztja fel az utolsó napon.

Szívleljük meg, hogy Jézus miről számoltat el minket a végítéleten. Arról, hogy mennyi jót tettünk embertársainkkal. Úgy kell az embereket szeretnünk és szolgálnunk, hogy érdemeink legyenek a boldog örökkévalóságra.

B) Egyszer a nagy tudós fizikust *Newtont* (1642–1727) megkérdezték, hogy a porrá lett emberi test hogyan egyesülhet ismét a föltámadáskor? A tudós elővett egy marék vasreszeléket, összekeverte porral, aztán megkérdezte a kíváncsiskodót: ki tudná-e válogatni a keverékből a vasreszeléket;

– Nem én! – felelte a kérdező. Erre Newton elővett egy mágneset, beletartotta a porba. Hamarosan rajta volt a vaspór minden szeme. Aztán így oktatta ki a kíváncsiskodót:

– Aki a holt anyagba, a vasba ilyen erőt adott, hogy a vasszemeket a porból kiválogatja, és magához ragadja, az meg tudja tenni azt is, hogy a testet újra egyesíti a lélekkel.

A nagy tudós gyermeki keresztény hite segít minket is, hogy elfogadjuk az Úr Jézus szavait: lesz föltámadás. De ez nem elég! Nekünk a boldogok közé kell kerülnünk!

Szemléltetés: Bibliai kép. Táblarajz.

Házi feladat: Gyakorolj a héten három önmegtagadást.

Írd fel füzetedbe!

Ének: Ki ragyogni látod (SZVU 241.)

52. JÉZUS BEVONUL JERUZSÁLEMBE MEGJÖVENDÖLI A VÁROS PUSZTULÁSÁT ÉS A VILÁG VÉGÉT

Oktatói cél: Jeruzsálem pusztulásában beteljesült Jézus jövendölése. Bekövetkezik a világ vége is.

Nevelői cél: Aki szeret, az üdvözülni fog.

Bevezetés:

Ima: Köszönjük meg saját szavainkkal az örök életet.

Ének: Ez nagy szentség valóban (SZVU 116. 6. vers)

Számonkérés: Hogyan végeztétek el a három önmegtagadást?

Visszakérdés: Múlt óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jézus és tanítványai Jeruzsálem felé igyekeztek. Amikor a várostól kb. 3 km-re fekvő Betfagé nevű faluba érkeztek, Jézus elküldte két tanítványát előre a városba. (Lásd tankönyv 1. bekezdés.)

Célkitűzés: Most lássuk, minek az előképe Jeruzsálem pusztulása?

II. KIFEJTÉS

1. Jézus szomorúan jövendölte meg Jeruzsálem pusztulását. Mikor a tanítványok felhívták figyelmét a szép templomépületre, és a hatalmas kövekre, Jézus így szólt:

– Bizony, mondom nektek, nem marad itt kő kövön, amit le nem rombolnak!

Ez valóban bekövetkezett. Kr. után 70-ben Titus római hadvezér seregével körülvette és kiéheztette a várost. Szörnyű gyötrelmes hónapokat éltek át. Annyira éheztek, hogy még lábbelijüket is megették. sőt előfordult, hogy anya gyermekét sütötte meg. Menekülés nem volt. Ha megkísérelték kisebb csoportok a menekülést a városból, elfogták és keresztre feszítették őket. Később már nem vesződtek ezzel sem, hanem egyszerűen

felakasztották őket a környező fákra. Amikor a rómaiak bevonultak a városba, 6 ezer ember zárkózott be a templomba. Akkor történt az a szomorú gatzett, hogy az egyik katona Titus parancsa ellenére égő tűzcsóvát dobott a templom tetejére. Az utolsó szálíg bennégtek az emberek.

2. Ha Jeruzsálem pusztulása ilyen fájdalmas és elszomorító esemény volt, *milyen lesz a világ vége?* A Biblia szerint megrendülnek az eget erői. Lehet, hogy atomrobbanás által, lehet, hogy valamelyik égitest robban fel, ez az Isten titka. A világ mindenesetre átváltozik, és az anyagvilág helyét egy „másvilág”, -- a Szentírás új égnek és új földnek nevezi -- foglalja el. Jézus dicsőségben jön el, és rendet csinál. Következik az *utolsó ítélet*.

(Tankönyv 2. pont 4. bek.)

Az ítélet azzal kezdődik, hogy minden ember feltámad szellemi testben és ott állnak Jézus Krisztus előtt.

Jézus úgy mondja el nagyon színesen az utolsó ítélet eseményét, hogy a király ítéletet hirdet. Éspedig igazságos ítéletet: a jók üdvözlnek, megkapják jutalmukat; a rosszak pedig elkárhoznak. Ők is megkapják, amit érdemelnek. Ez valóban be is következik. A jók a mennyországba, az örök boldogságba jutnak, a rosszak a kárhozatba, vagyis az örök szenvedésbe kerülnek.

Az ítélezést mégsem úgy kell elgondolnunk, hogy Isten, vagy Jézus Krisztus a kárhozottakat „letaszítja” a pokolba. Bármennyire is megrázó *Michelangelo* (1475–1564) festménye a római Sixtina kápolna falán, az ítélező Jézust mégsem szabad úgy elképzelnünk, amint a kép ábrázolja. Izmos fiatal emberként, aki intésével kárhozatba taszítja az emberek millióit. Isten nem ítéletvégrehajtó, de nem is kegyetlen bíró. Atyánk ő, s mi gyermekei vagyunk. A végső ítélet tehát abban áll, hogy mindenki megkapja azt a világos látást, amellyel az ember csálás nélkül mérlegre tudja tenni egész életét. Azt is, ami jót tett, de azt is, amit rosszul tett, vagy elmulasztott. Maga az ember ítél önmaga felett. Aki egy életen keresztül nem gyakorolta a szeretetet, nem tett jót, nem szerette Istent, nem imádkozott, hanem önzően másoknak szenvedést okozott, hiába keres múltjában olyat, ami őt az üdvösségbe segíthetné. Az ember egyszerűen önmagát zárja ki onnan.

A jók azért üdvözlnek, mert „az éhezőknek ételt, szomjazóknak italt, ruhátlanoknak ruhát ...” *adtak*. Vagyis *szeretetben éltek*. Ők szeretetben élnek majd a másvilágban is. Hiszen az üdvösség nem más, mint Istenben, a Végtelen Szeretetben boldoggá lenni.

A rosszak azért kárhoznak el, mert az éhezőknek, szomjazóknak, ruhátlanoknak *nem adtak*. Tehát nem szerettek. Világos, hogy ezután is szeretet nélkül élnek. Ez a kárhozat. Nem kell tehát a pokolban valami földi tűzre gondolnunk, elég tűz lesz már az is, hogy a lélek vágyakozna a szeretetre, de nem kap. Viszont emészteni fogja a gyűlölet tüze. Már az is borzasztó, amikor a földön él valaki szeretet nélkül. — Csecsemő-gondozók, elhagyott gyermekeket nevelők mondják el: milyen keservesen könyörögnek a szülői szeretetből kitaszított apróságok: óvó néni, szeressen!

Foglaljuk össze:

- *Mi szerint fog Jézus megítélni minket?*
- *Ki dönti el örök sorsunkat? (Mi magunk.)*
- *Mi lesz a mennyország öröme?*
- *Mi lesz a pokol szenvedése?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Teréz anyának*, India szeretet-apostolának jelszava: valami nagyon szépét Istenért! De mi az a szép? Emberi szemmel nézve bizony nem szép a csont-bőr embereket utcán összeszedni, gennyes sebeket kimosogatni, haldoklókat gondozni, ápolni. Sokan azt mondják, Teréz anya és társainak munkája felesleges erőpocsékolás. Ezek a szerencsétlenek hadd haljanak meg az utcán. Ugyis mindegy már nekik.

Teréz anya és nővérei másképp látják; figyelnek Jézus szavára: „bizony mondom nektek, amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek” (Mt 25, 40).

Minden jócselekedetünkért tehát maga Jézus fizet nekünk. Mégpedig nem hitvány veszendő értékkel, hanem az örök boldogsággal.

B) Egyszer egy közismerten gazdag embertől megkérdezte *a porosz király*:

- Árulja el, mekkora vagyona van önnek? Az ember gondolkodás nélkül rávágta:
- 400 ezer márkám, fenség!
- De hiszen úgy tudom, — mondta a király, — hogy ön mesésen gazdag.

– Sajnos, a többi nem ér semmit az örök életre. Az említett pénz azért igazi érték, mert abból készítettem el szülővárosomban a kórházat.

Igaza volt. Jézus is figyelmeztet: Olyan kincseket gyűjtsetek magatoknak, amit a rozsda és a moly nem emészt meg! (Vö. Mt 6, 19–21) Ezeket gyűjthetjük a szeretet cselekedeteivel.

Szemléltetés: Az utolsó ítélet képe. Táblarajz.

Házi feladat: Írjál legalább három jócselekedetet, amit többször szoktál gyakorolni.

Ének: Futva jöttem elibéd (SZVU 222.)

53. AZ UTOLSÓ VACSORA A SZENTMISE

Oktatói cél: A szentmise elrendelése az utolsó vacsorán.

Nevelői cél: Szívesen jöjjünk a szentmisére.

Bevezetés:

Ima: Engesztelés saját szavainkkal.

Ének: Ez nagy szentség (SZVU 112.)

Számonkérés: Lássuk, milyen jó cselekedetekre van alkalmatok.

Visszakérdezés az előbbi óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

(Lásd tankönyv utolsó vacsora eseménye 1., 2., 3. pont. Vegyük figyelembe, hogy már harmadszor idézzük fel az utolsó vacsora eseményét. A lábmosás és Júdás árulása mégsem lehet központi helyen az óra anyagában, hiszen a szentmise alapítását akarjuk elmélyíteni).

Célkitűzés: Ma megtanuljuk, miként rendelte el Jézus a szentmise-áldozatot.

II. KIFEJTÉS

1. Valahol egy édesanya haldoklott. Miután megérezte, hogy gyógyulásra nem számíthat, lehúzta ujjáról karikagyűrűjét, és átadta egyetlen kislányának ezekkel a szavakkal:

– Nézd kislányom, én már nem sokáig lehetek veled. Odaadom neked ezt a gyűrűt, amely atyád halála óta eddig legkedvesebb emlékem volt. Most legyen a tied. Valahányszor ránézel, mindig gondold arra, hogy a te édesanyád imádkozik érted a másvilágon.

Amikor Jézus érezte, hogy közel van szenvedése és halála, ő is egy maradandó emléket akart adni tanítványainak. Nem gyűrűt, nem anyagi emléket, hanem olyant, amit meg lehet sokasítani, s a melyet soha nem veszítenek el. Ezért az utolsó vacsorán vacsora közben kezébe vette a kenyeret . . . (Lásd könyv 4. pont).

Ugye, milyen röviden mondja el a Szentírás azt a csodálatos eseményt, amikor Krisztus Urunk a szentmise-áldozatot elrendelte. Igaz, hogy Jézus szépen előkészítette az Oltáriszentség elrendelését hosszú kafarnaumi beszédében, amikor testéről és véréől beszélt, amit majd eledelül ad nekik. Az utolsó vacsorán mégis egyszerűen kimondja a kenyérre: ez az én testem! A borra pedig: ez az én vérem! Isteni szavával tehát átváltoztatja a kenyeret és a bort az ő testévé és vérévé. Így, amikor kiosztja apostolainak, azok már magát Krisztust veszik magukhoz.

Kérdés, miért ilyen egyszerű módot talált Jézus, hogy közöttünk maradjon és lelkünk tápláléka lehessen. Azért, mert így legkönnyebben közelítjük meg őt, és ő is bennünket.

2. Ezért fűzte hozzá: „ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (képzeljétek el, ha azt mondta volna: áldozatok fel mindennap egy borjút az én emlékezetemre. Honnan tudnánk ezt mindennap előteremteni. A kenyér és a bor azonban könnyen elérhető). — Jézus szavai azt jelentik, hogy ugyanazt tegyük mi is emlékezetére, amit ő tett az utolsó vacsorán. Ha tehát ő átváltoztatta a kenyeret és a bort, akkor tanítványainak is ugyanerre adott hatalmat, sőt parancsot. Ha ő kiosztotta testét és véréát az apostolok között, akkor ugyanezt a feladatot adta apostolainak is. Ha azok ott részesültek Jézus testében és vérében, akkor ugyanezt kell tennünk nekünk is.

Amikor tehát megismételjük az utolsó vacsora eseményét, akkor ezt ma *szentmisének* nevezzük. Régen így hívták: kenyértörés, vagy eucharisztikus lakoma. Fontos az, hogy

– legyen olyan személy, akinek Jézus erre megbízást adott, tehát felszentelt pap;

– legyen átváltoztatás: a kenyér Jézus testévé, a bor Jézus vérévé;

– legyen kiosztás, vagyis a hívek részesüljenek az áldozatban. Ez a szentáldozás.

3. Jézus a szentmisében az ő *keresztáldozatában* is részesít minket. Jézus a kereszten szerezte meg üdvösségünket. Ezért mondja: ez az én testem, mely értetek adatik, — vérem, mely értetek kiontatik. Jézus tehát a szentmisében *jelenválóvá* teszi keresztáldozatát, és a szentáldozás által részesít annak kegyelmeiben. Ezért nevezzük a szentmisét teljes néven *szentmise-áldozatnak*.

Jézus az ő keresztáldozatát Mennyei Atyjának mutatta be. A szentmise-áldozatot is Istennek mutatjuk be. A szentekről csak megemlékezünk.

A szentmisét fel lehet ajánlani élőkért és holtakért. Az ún. misepénz csak alkalmat szolgáltat, hogy mi is áldozatot hozzunk azokért, akiket szeretünk; másrészt hozzájárulunk a papság fenntartásához.

Foglaljuk össze:

- *Mit tett Jézus az utolsó vacsorán?*
- *Mit tett Jézus ezekkel a szavakkal: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre?*
- *Mikor változtatják át a püspökök és a papok a kenyeret és a bort Jézus testévé és vérévé?*
- *Mi a szentmise?*
- *Kikért mutathatjuk be a szentmisét?*

III. ALKALMAZÁS

A) Egy híres *angol író* (Georgina Fullerton) sohasem mulasztotta el a szentmisét. Egyszer éppen a korai miséről ment haza vasárnap reggel, amikor meglátta az utcaseprőt munka közben. Szóbaállt vele, és megtudta tőle, hogy katolikus vallású.

— És tud-e ma szentmisére menni? — kérdezte az író.

— Sajnos nem, mert el kell végezni a munkámat.

— Tudja mit? — mondotta az író. Adja ide a szerszámaid és én addig dolgozom helyette, így maga is teljesítheti vallási kötelességét. Meg is tette, és szívét öröm járta át, hogy egy embert hozzásegített a legnagyobb adományhoz, részese lehetett a szentmise-áldozatnak.

Mi is hozzuk meg a magunk áldozatát szívesen a szentmiséért!

B) Egy *fuvaros* minden vasárnap szentmise alatt tüntetően dolgozott. Egyszer egy teherautó elütötte kocsistul. Mindkét lába eltörött, sőt annyira összeroncsolódott hogy le kellett vágni. Attól kezdve tolókocsiban ott kéregetett alamizsnát a templomajtó előtt.

— De másképp csinálnám, ha meg volna még két jó lábam!

Míg egészségesek vagyunk, gondoljunk arra, hogy Istennek hálával tartozunk. Éppen ezért, nem szabad elvennünk a hetedik napot Istentől, aki hat napot ajándékoz nekünk a hétből.

Szemléltetés: Kép a szentmiséről. Táblarajz.

Házi feladat: Hétköznap két reggel jöjjetek be a szentmisére.

Ének: Áldozattal járul hozzád (SZVU 220 5 vers.)

54. JÉZUS AZ OLAJFÁK HEGYÉN A FŐTANÁCS ELŐTT PÉTER TAGADÁSA. — JÚDÁS KÉTSÉGBEESÉSE

Oktatói cél: Jézus szenvedéstörténetének átélmélkedése.

Nevelői cél: Legyünk hálás szeretettel a szenvedő Jézus iránt.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk. — Imádunk téged Krisztus és áldunk téged, mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Ének: A fényes Isten-arcot (SZVU 61.)

Számonkérés: Voltatok-e két reggel szentmisén?

Visszakérdés: Mult óra anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

Nagyon régen egyik kínai uralkodónak jelentették, hogy főembere, egy *mandarin* hozzányúl a közpénzekhez. Magyarul, sikkaszt. Erre a bűnre abban az időben megvolt a büntetés: a tolvajnak mindkét kezét levágták csuklóban. Nagy lett a szomorúság a mandarin családjában. Apjuk elveszti mind a két kezét. Hogyan fognak megélni? A mandarin, 12 éves kislánya bátor elhatározással vágta ki magát ebből a reménytelenségből. Kihallgatást kért a császártól. A bájos kislány megjelent a császár előtt, két karját előrenyújtotta és azt mondta:

— Belátom, hogy apám súlyos bűnt követett el, de fogadd el helyette az én két kezemet! És hagyd épen az övét.

A császár meghatódott ezen a szereteten, és megkegyelmezett az apának anélkül, hogy a kislány áldozatát elfogadta volna.

Az emberiséget sokkal nagyobb büntetés fenyegette: nem a kézvesztés, hanem a fejesztés, azaz a halál és a kárhozat. Jézus följánlotta magát helyettünk. Vállalta a szenvedést és a halált, hogy minket a kárhozatból kimentsen. Ezért nagyon hálásnak kell lennünk.

Célkitűzés: Ma elindulunk Jézussal a szenvedés útján, és végignézzük, mit szenvedett értünk.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: Olajfák hegye, Getszemáni kert, Annás, Kaifás, ezüst-péNZ, Messiás.

1. (Lásd tankönyv 1. pont.)

A *Getszemáni major* a város keleti szélén, a Kedron patak és az Olajfák hegye között terül el. A majoron keresztül közelítették meg az Olajfák hegyét, amely kb. másfél km-re feküdt a város központjától. Kiterjedése: kb. 1 km hosszú és ugyanolyan széles lehetett. Magassága 800 méter a tenger színe fölött, de a városból csak kb. 100–150 méterrel emelkedett ki. A hegy déli oldalán vezetett az út Betánia felé.

A szomorúság és a félelem Jézusban sokkal súlyosabb volt, mint a durva bűnös emberekben. Akinek finomabb a lelke, az jobban szenved. Ezért erősödött fel Jézus szívdobogása annyira, hogy a végén véres verejtéket sajtol ki homlokára. Ez ma is előfordul olyanoknál, akiknek érrendszere túl érzékeny.

Júdás csókja akkor szokásos köszöntési mód volt. Tehát nem kell feltűnő szemtelenségnek tartanunk. Júdás éppen azt gondolta, hogy megjátssza magát, mintha semmi köze nem volna a mögötte közeledő fegyveres csapathoz. Jézus azonban leleplezte.

— Barátom! Miért jöttél? Csókkal árulod el az Emberfiát?

Júdás most döbbsen rá, hogy Jézus mindent tud róla. (Tankönyv 2. pont.)

Kaifás megszagatta ruháját. Késsel belevágott és szétrepesztette a palástot. A zsidóknál ez a szokás a nagy belső felháborodás vagy felindulás — gyász vagy méltatlankodás — kifejezője volt. Kaifás ezzel akart színészi aláfestést adni gonosz szándékához, a halálos ítélethez.

Pétert Jézus iránti szeretete vitte be a főpap udvarába. Azt gondolta, hogy ismeretlenül el tud vegyülni a tömegben. Nem volt villanyvilágítás, csak gyér lámpafények égtek. Viszont el lehet képzelni, hogy mennyire meglepődött és megijedt Péter, amikor felismerték. Jézus azon az estén éppen erre a nem várt pillanatra akarta felkészíteni Pétert, amikor megmondta neki: Péter, Péter! Mielőtt az éjjel a kakas szól, háromszor tagadsz meg engem! Péter azonban úgy megijedt, hogy Jézus jövődőléséről is megfélemedezett. Nem merte kimondani: igenis, a tanítványa vagyok! — Ma is milyen sok ember „tagad”, hogy elkerülje a kellemetlen felismerést.

Júdás megbánta bűnét, és mégis kárhozat fia lett, mert kétségbeesett Isten irgalma felől.

Foglaljuk össze:

- Miért vállalta Jézus a szenvedést?
- Hol volt a Getszemáni major és az Olajfák hegye?
- Mivel magyarázzuk Jézus vérrel verítékezését?
- Ki volt Kaifás főpap? (A szentírás „az évi” főpaprak nevezi. Apósa volt Annás, a leváltott főpap, aki azonban éppen vején keresztül csaknem két évtizedig döntő befolyást gyakorolt. Most is először őhöz vittek Jézust.)
- Mennyit ért a 30 ezüstpénz? (Akkor egy tehén ára volt.)
- Mi lett Péter veszte?
- Mi lett Júdás vége?

III. ALKALMAZÁS

A) Egy *magas rangú bíró* halálos betegségében elhívatta a papot. Rendesen meggyónt és megáldozott, felvette a betegek szentségét is. A halálfélelem azonban még akkor is eltöltötte lelkét. Nagy erőfeszítéssel felült, átölelte a papot, és könnyörgött:

– Főtisztelendő úr! Ne menjen még el, ne hagyjon itt, szörnyen félek egyedül!

Jézus is így gyötrődött az Olajfák hegyén. Ezért is rosszul esett neki, hogy tanítványai elaludtak, míg ő gyötrődve imádkozott.

B) Valahol egy *orvos* súlyos, gyógyíthatatlan betegségbe esett. Tudta, hogy semmi reménye nincs a gyógyulásra. Papot hivatott és töredelmes bűnbánatot tartott. A végén azt mondta a lelkiatyának:

– Főtisztelendő úr! Én belátom, hogy súlyos bűneimért szenvednem kell. Elhatároztam, hogy a fájdalmakat csillapító nélkül elviselem. Halálomig nem kérek fájdalomenyhítést. Elég lesz ez bűneim lerovására?

– Bűneinkért Jézus már megfizetett. Az önként vállalt szenvedéssel leróhatja azt a büntetést, amit a tisztítóhelyen kellene elszenvednie. Csak helyeselni tudom jó elhatározását.

Ha szenvedünk, gondoljunk az értünk szenvedő Jézusra, és vállaljuk mi is kereszteinket.

Szemléltetés: Kép Jézus szenvedéséről az Olajfák hegyén. Táblarajz.

Házi feladat: Írjátok le a fájdalmas olvasó titkait!

Ének: Áll a gyötrött Istenanya (SZVU 65.)

55. JÉZUS KERESZTÚTJA ÉS HALÁLA

Oktatói cél: Jézus szenvedéstörténetét folytatjuk.

Nevelői cél: Fogadjuk el a szenvedést Jézussal együtt.

Bevezetés:

Ima: Mondjunk néhány szavas engesztelő imát!

Ének: Keresztények sírjátok (SZVU 71.)

Számonkérés: Leírtátok-e füzetetekbe a fájdalmas olvasó titkait?

Visszakérdés: mult órai anyag.

I. ELŐTERJESZTÉS

Egy szerzetesház történetében feljegyezték, hogy valamikor egy fiatal szerzetes nagyon nehéznek találta a kolostori életet. Elviselhetetlennek érezte a keresztek. Elhatározta, hogy egy éjszaka csendben eltűnik a házból. Mindent összekészített és előkészített a távozáshoz. Mikor ki akart lépni a kapun, egy töviskoronás, véres arcból szomorú szemek tekintettek reá. Aztán észrevette azt is, hogy a szembenéző férfinak kereszt van a vállán. Most ráismert Jézusra. Térdreasett előtte. Jézus pedig így szólt:

– Én a nehéz keresztet hordoztam térted. És te nem tudod apró keresztjeidet elviselni értem?

A jelenés aztán eltűnt. A szerzetes szépen visszament cellájába, alázatosan bűnbánatot tartott, amiért hűtlenül el akarta hagyni hivatását.

Mi most Jézus szenvedéséről tanulunk. Hűségesen kísérjük el őt szenvedésének útján, és köszönjük meg, hogy ennyire szeretett minket.

Célkitűzés: Ma Jézus halálraítéléséről és keresztfeszítéséről tanulunk.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: helyőrség, Pilátus, megostorozás.

1. (Lásd tankönyv 1. pont.)

Pilátus a római császár helytartója volt Júdea tartományban. Bár a római helyőrség zöme Jeruzsálemben tartózkodott, Pilátus szívesebben

lakott a tengerparton. Ünnepek alkalmával azonban Pilátus általában Jeruzsálemben tartózkodott, az Antónia várban. Ez kb. 1 km-re lehetett Kaifás házától. A zsidóknak a helytartó beleegyezése nélkül nem volt szabad senkit kivégezniük. Jézust tehát el kellett vinni Pilátushoz, hogy ő is megerősítse a halálos ítéletet.

A keresztfeszítést általában megelőzte az *ostorozás*. Pilátus azt gondolta, hogy ezzel kielégíti a zsidók vérszomját. Az ostorozás ugyanis nagyon embertelen büntetés volt, úgy, hogy gyakran a halálraítélt már belehalt az ostorozásba. Az ötágú ostorozó korbácnak végeire golyót, szeget, vagy csontot erősítettek. Ezért minden csapás legalább öt sebet ütött az áldozat testén. A csapásokat nem számolták. A hóhérok addig folytatták, ameddig a kedvük tartotta. Jézusnak igen súlyos vérvesztéset okozott ez az embertelen büntetés. (Misszionárius mesélte el, hogy egyszer a pogányok 20 botütésre ítélték. A tizedik után úgy érezte, mindennek vége, nem bírja tovább. Fel is oldották a kőpadról, de mivel hittagadásra nem volt hajlandó, újra csak lekötötték. A Jézusra mért ostorcsapásokra gondolva a második 10 botot már könnyebben kibírta.)

Mit jelenthetett Jézusnak a töviskorona, amit bambusznáddal vertek a fejére? Láttuk, hogy veradásnál fiatal emberek egy kis tűszúrástól elájultak. Pedig milyen finom semmiség ez az orvosi tű az égető, mérges tövis-ek szúrásához képest.

2. (Lásd könyv 2. pont.)

Jézus maga *vitte keresztjét*, de természetesen csak az átalvető gerendát, hiszen az egész keresztet meg sem tudta volna emelni. Ezt a gerendát hátul rákötötték karjaira. Így sokkal nehezebb volt, és ezenfölül amikor elesett, védtelen arcára zuhant, és összetörte. Verejtéke belecsorgott sebeibe, mert nem tudta letörölni. Ezért jelentett különös jótéteményt, amikor Veronika felitatta Jézus véres verejtékét az arcáról. A keresztút alig 800 métert tett ki, de az elgyengült Jézus ezen sem tudta végigvinni a keresztet. Círenei Simon segített neki.

Miért ecetet adtak Jézusnak a katonák? Azért, mert az kéznél volt. Ugyanis a római katonák ecettel savanyított vizet ittak. Ebből nyújtottak fel Jézusnak is a szivacsban.

3. (Lásd könyvben 3. pont.)

Jézus mindent értünk szenvedett el. Halálát fulladás okozta. Általában így volt ez a keresztre feszítetteknel. A megfeszült tüdő nem kapott elég levegőt. Amíg a lábakban volt erő, hogy a testet egy kissé megemeljék, addig a tüdő némi levegőhöz jutott. Amikor azonban a lábszárakat

eltörték, percekben belül lehetett számítani a fulladásra. Jézusnál erre már nem került sor. A katonák látták, hogy meghalt, így – az ószövetségi jóvendülésnek megfelelően – nem törtek csontot benne, de egy katona lándzsával a biztonság kedvéért Jézus szívébe szúrt. A kifolyó vér és víz mutatja, hogy Jézus már előbb meghalt.

Jézus az ő halálával az emberiséget megmentette a kárhozattól, és megnyitotta számunkra a mennyországot. Mivel minden emberért meghalt, mindenkinek megadta az utat az üdvösséghez.

Foglaljuk össze:

- *Miért szenvedett és halt meg Jézus?*
- *Kinek a bűneiért szenvedett és halt meg Jézus?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Batthyány Strattmann László*, (1870–1931) a híres szemorvos egyszer egy zsidó férfinak adta vissza látását. Az ember határtalanul boldog volt, és amikor fia eljött érte, a doktor elé járultak köszönetet mondani. A megindult apa így szólt fiához:

– Joe! Csókold meg a doktor úr lábát!

A doktor azonnal fölemelte a fiút.

– Ezt nem szabad! Mindnyájan Isten elé boruljunk le, és köszönjük meg neki nagy ajándékát, a látást.

Nagypénteken mi is alázatosan leborulunk a kereszttel és megcsókoljuk Jézus lábát. Nemcsak földi szemünk világát, hanem az egész örök világosságot köszönjük meg neki.

B) A történelemben följegyezték, hogy *Klodvig* a frankok királya 496-ban megkeresztelkedett. Mikor végighallgatta Jézus szenvedésének történetét, annyira felbuzdult, hogy kardjára csapott és felkiáltott:

– Csak én lettem volna ott a frankjaimmal! Adtam volna nekik!

Jézusnak nem volt szüksége a frankokra, hiszen a Mennyei Atya angyalok seregét küldhette volna Jézus védelmére. Ő azonban miérettünk vállalta a szenvedést, mert bizonyítani akarta irántunk való szeretetét. És mi mivel viszonzozzuk ezt a szeretetet? Vállaljuk Jézussal együtt a keresztek.

Szemléltetés: Bibliai képek. Táblarajz.

Házi feladat: Tanuljátok meg a fájdalmas olvasó titkait!

Ének: A keresztfához megyek (SZVU 63.)

56. JÉZUS TEMETÉSE ÉS FELTÁMADÁSA

Oktatási cél: Ismertetjük Jézus temetését és feltámadását.

Nevelési cél: Legyünk bizalommal a feltámadt Jézushoz.

Bevezetés:

Ima: Hálaadó ima saját szavainkkal.

Ének: Jézus, világ megváltója (SZVU 70.)

Számonkérés: Mondjuk el a dicsőséges olvasó titkait.

Visszakérdés: a Jézus szenvedéséről szóló leckéből.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jézus többször is előre megmondta, hogy feltámad. Az ószövetségi jövendölések is hasonlókat ígértek, ezekben sok mindent találunk Jézus szenvedésére vonatkozóan is: pl. latrok között feszítik fel, ecettel itatják, csontot nem törnek benne, sziklasírba temetik. Ezek sorra bekövetkeztek.

Pilátus a zsidók kérésére a másnapi ünnep előtt le akarta vetetni a keresztfeszített testét. Erre ki is adta a parancsot néhány katonájának:

(Lásd tankönyv I. pont).

Célkitűzés: Ma megtanuljuk, hogyan történt Jézus feltámadása.

II. KIFEJTÉS

Új fogalmak: pokol tornáca, sziklasír, templomórség.

I. Mikor Jézus meghalt, emberi lelke kiszállt a testéből, és – amint a Hiszekegyben mondjuk – „szállt alá poklokra”. Mit jelent ez? Nem azt, hogy Jézus lelke a pokolba szállt, de elment azokhoz a lelkekhez, akik az ószövetségben éltek, jó emberek voltak és ezért vártak az üdvösségre. Azt mondjuk, hogy a *pokol tornácán* váraoztak. Ez jelképes kifejezés, ami azt jelenti, hogy ezek a jó lelkek nem juthattak ugyan be a mennyországba, mert még nem történt meg az emberiség megváltása; de ugyanakkor a pokolba sem juthattak, mert erre nem szolgáltak rá. Így tehát egy *semleges helyen* vártak az üdvösségre, amely Jézus halálával szá-

mukra is eljött. Ezért szállt Jézus lelke a várakozás helyére, a pokol tor-
nácára, hogy az üdvösség örömhírét megvigye nekik.

Húsvét hajnalán viszont ez az emberi lélek újra visszatért a testbe,
amely már megdicsőült testté alakult át.

2. (Lásd könyv 2. pont.)

Látjuk, hogy az apostolok nem mutattak valami nagy lelkesedést az
asszonyok jelentésére. Mikor Jézus nekik maguknak jelent meg, akkor is
féltek és bizalmatlanok voltak. Ugyanígy csak nagy nehezen melege-
dedt fel a két emmauszi tanítvány szíve is, amikor Jézus hozzájuk csatlakozott
az úton. Végül, mégis nemcsak hittek Jézus feltámadásában, hanem erre
a hitre feltették egész életüket. Az élet minden bizonytalanságát bizo-
nyossággá varázsolta az a tudat, hogy Jézus feltámadt. Jézus feltámadásá-
nak legfőbb bizonyítéka számunkra éppen az, hogy az apostolok és még
ezer és ezer ember meghaltak a feltámadt Krisztusért.

Hogyan történt a feltámadás? Ezt a fontos eseményt nem részletezi a
Szentírás. Az örök látták a fényességet és elszaladtak. Az asszonyok nem
látták a fényességet, de találkoztak az angyalal majd Jézussal magával.
Azzal a Jézussal, akit sírjában kerestek, mert halottnak gondoltak. Maga
a feltámadás lehetett egy pillanat műve; a feltámadt Krisztus pedig 40
napon át órákat töltött együtt apostolaival. Vajon ez nem elég bizonyí-
ték-e arra, hogy ő él?

Bizonyos, hogy *Jézus feltámadása* a legfontosabb esemény, ami a
beléje vetett hitünket tökéletesen igazolja. Ha Jézus valóban feltámadt,
nincs ok, hogy tanításában bármit is megkérdőjelezzünk. Ezért is igye-
keztek a történelemben többször cáfolni Jézus feltámadását.

Egyik elgondolás szerint Jézus tetszhalott volt. Teljesen légből kapott
állítás. Jézus szenvedése és annak körülményei ötszörösen biztosították
halálát. Gondoljunk a vérrel verítékezésre, ami egészen elfárasztotta
Jézus szívét. Már előtte mondta: halálosan szomorú a lelkem! — Az egyéb
gyötrelmekből kiemeljük az ostromozást. Ez is elég lett volna egy halál-
hoz. — A kereszt alatti kimerülést éppen a segítség kényszerű elfogadása
jelezte. — A keresztrefeszítettek halála lehetett néhány perc műve is.
Ha nem volt erejük a test felemelésére, vagyis ha az összeszorult tudón
nem tudtak javítani, akkor a fulladás rövidesen beállt. Így Jézusnál is.
Végül a lándzsával való átdöfés biztos halált jelentett, hiszen a szívet
egy kötőtűvel is meg lehet állítani, hát még egy lándzsával. Legfőbb bi-
zonyíték pedig a Jézus oldalából kifolyó vér és víz, ami már a vérsavó
kicsapódását, azaz a halál beálltát igazolta. De még ezeken túl is okoz-

hatott volna halált az illatszerek bódító ereje, amelyeket a sziklasírba helyeztek.

Teljesen kizárt dolog, hogy Jézus tetszhalott volt. Ha tehát biztos tény Jézus halála, akkor megvan a legfontosabb feltétel ahhoz, hogy valódi legyen föltámadása is. Erre elég bizonyítékot nyújtanak az apostolok.

Foglaljuk össze:

- Miből tudjuk biztosan, hogy Jézus meghalt?
- *Mit jelent a mondat: szálla alá poklokra?*
- Mit jelent a pokol tornáca?
- *Biztosan tudjuk-e, hogy Jézus feltámadott?*

III. ALKALMAZÁS

A) Egyszer *Napóleon* császárnak (1769 – 1821) jelentették, hogy egy különös ember járkal és prédikál a városban. Nem kevesebb a szándéka, mint hogy új vallást alapítson, amelynek a császár lenne a feje. *Napóleon* hiúságát legyezte volna ez, mégis azt üzenté a vallásalapítónak:

– Mielőtt tanítani kezdené az új vallást, először feszíttesse magát keresztre, haljon meg a fán azért, amit tanít, végül támadjon fel halottaiból. Akkor majd alapíthat új vallást és mi hiszünk neki.

Jézusnak minden szava éppen azért érdemel hitelt, mert feltámadásával megmutatta istenségét.

B) *Napóleon* nagyon gögösen viselkedett Krisztus földi helytartójával, a pápával szemben, de amikor Szent Ilona szigetére került számkivetésbe, ott éppen a saját kudarcán mérhette le Jézus hatalmas győzedelmét. Így vallott Bertrand tábornoknak:

– Úgy tűnik, hogy Jézus meghalt, én pedig élek. A fordítottja az igazság. Krisztus él, mert őérette még évszázadok múlva is harcolnak emberek életüket feláldozva. Én pedig halott vagyok, mert már senki sem áldozza fel magát értem. Ezért hiszek Jézus istenségében.

Jézus valóban él, és nekünk ez azért fontos, mert általa, benne és vele mi is örökké élünk.

Szemléltetés: A feltámadt Krisztus képe. Táblarajz.

Házi feladat: Írjátok le a dicsőséges olvasó titkait.

Ének: Krisztus föltámadott (SZVU 88.)

57. A FELTÁMADT JÉZUS BŰNBOCSÁTÓ HATALMAT AD AZ EGYHÁZNAK

Oktatói cél: A gyónás módját ismételjük át.

Nevelői cél: Felkészülten és jól gyónjunk.

Bevezetés:

Ima: Hiszekegy.

Ének: miséből: Uram irgalmazz!

Számonkérés: Lássuk a dicsőséges olvasó titkait.

Visszakérdés: előző két lecke anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

(Lásd könyvből első két bekezdés.)

Célkitűzés: Ezen az órán megismétljük és bővítjük eddigi tudásunkat a szentgyónásról.

II. KIFEJTÉS

1. Sokszor halljuk a panaszt, hogy az orvos nem jó gyógyszert adott, vagy nem megfelelő kezelést írt elő. Viszont az is igaz, hogy sok ember nem mondja el pontosan a betegséggel kapcsolatos panaszait. Lehet, hogy mindent szeretne elmesélni az életéről, betegségének pontos leírásával azonban mégis adós marad. Aztán csodálkozik, hogy nem gyógyul.

Így van ez a lelki életben is.

A lelki betegség a bűn. Ezt is csak akkor tudjuk gyógyítani, ha a bűnös pontosan feltárja azt a lelki orvos, a pap előtt.

A Szentlélek Istent hívjuk segítségül, hogy komoly önvizsgálatot végezhesünk. Azután végignézzük a *lelkitűkrőt*, és közben elgondolkozunk, hogy melyik bűnt követtük el. Súlyosabbaknál azt is megkérdezzük magunktól, hogyan és hányszor? – A lelkitűkőr áttekintéséhez időre van szükség. Legalább 10 perc. Ha aztán megtaláltuk bűneinket, akkor azokat vagy megjegyezzük

vagy feljegyezzük, ha aggódunk, hátha kifelejtjük a gyónáskor.

Fontos, hogy felkészülve menjünk a szentgyónáshoz. Halálos bűn semmiképpen ne maradjon ki.

2. Azután fel kell indítani magunkban a *bűnbánatot*. Igazi bánatot nem akkor érzünk, ha magunk miatt bánkódunk, (pl. szégyenkezünk, vagy büntetéstől félünk) hanem amikor *Isten iránti szeretetből* bánkódunk. A bűnnel Istent bántottuk meg, tőle kell bocsánatot kérnünk. Isten a legfőbb jó, és tőle kapunk minden jót. Ezért bánjuk, hogy őt megbántottuk. *A bűnbánat a bűnbocsánat szentségének legfontosabb része. Bánat nélkül nincs bocsánat. A bánatot legalább a feloldozásig fel kell indítanunk, vagy még jobb, ha a szentgyónás előtt.*

Könnyebb a bánat felindítása, ha a keresztre tekintünk és elgondoljuk, hogy Jézus miérettünk vállalta a szenvedést. Mi lenne, ha megmaradnánk bűneinkben, és a kárhozatba esnénk! Isten megment ettől, de csak bűnbánatunk árán.

Az igazi bűnbánatban azt is *megfogadjuk*, hogy a bűnt *elkerüljük* és a jóra törekszünk. Hiszen, ha a bűnt rossznak tartjuk, akkor attól szabadulnunk kell. Ugye, milyen rettenetesen menekülnek az emberek onnan, ahová valamilyen fertőző betegség betör! Így kell menekülnünk a bűnalkalomtól is.

3. Hogyan kezdjük a gyónást?

Röviden is lehet: lelkiatyám! . . . -kor gyóntam utoljára. Azóta ezek a bűneim.

Lehet, hogy a pap kérdéseket tesz fel. Ezekre őszintén feleljünk. Nem kíváncsiságból teszi, hanem azért, mert segíteni akar. — Megvárjuk, amíg feladja az elégtételt, és utána indítjuk fel újra a bánatot: teljes szívemből. Megvárjuk, míg a pap a feloldozást megadja és keresztet vet reánk. Ekkor mi is keresztet vetünk magunkra, és várunk néhány másodpercig. A pap ezzel köszön el: Magasztaljuk Istent, mert jóságos hozzánk. Erre azt feleljük: Mert örökké szeret minket!

Gyónás után hálát adunk Istennek. *A legnagyobb jóban részesültünk.* Ha a bűn a legnagyobb rossz, akkor annak eltörlése a legnagyobb jó. Örömmel végezzük el az elégtételt, hiszen ezzel csökkentjük azt a büntetést, amit bűneinkért megérdemelnénk.

Foglaljuk össze:

- *Hogyan készülünk a gyónásra?*
- *Mikor kell megbánunk bűneinket?*

- *Hogyan kezdjük a gyónást?*
- *Hogyan szól a bánatima?*
- *Mit teszünk a gyónás után?*

III. ALKALMAZÁS

A) Kerüljük a bűnre vezető alkalmat.

Egy *pusztai remete* beszélte el, hogyan szabadult meg egy jó ember a farkasoktól. Gondtalanul ballagott az erdei úton. Egyszer csak gyanús neszre lett figyelmes. Mindjárt világossá vált előtte, hogy farkas közeledik. Megállt az egyik fa alatt és kézbefogta fejszáját:

— Eggyel csak elbánok, — gondolta. Volt ilyen máskor is. Aztán rájött, hogy itt nem egy farkas jön, hanem több. Nincs veszteni való idő, gyorsan fel a fára. A farkasfalka valóban körülvette a fát, de nem tudott felmenni. Emberünk kivárta, míg a falka továbbment, s csak azután jött le a fáról.

Így van ez a kísértésekkel is. Egy bűnnel vagy kísértéssel még csak könnyebben megküzdünk, de amikor csőstül jön, nincs más megoldás, menekülni kell. Pl. olyan gyermektársaságtól, akik lopásra, vagy tiltott kirándulásra, cigarettázásra akarnak rábeszélni. Ilyen társaságban csoda lenne bűn nélkül maradni.

B) A gyónásban nagy kegyelmet kaptunk Istentől. Ezért szeretnének sokszor más vallású testvérek is ebben a kegyelemben részesülni. Előfordul, hogy nem katolikus lelkész is meghallgatja a gyónókat. A gyónás szándékával keresett fel Párizsban egy nem katolikus lelkészt *Lütwitz* nevű előkelő német ember. El is végezte a gyónását, de amikor feloldozást kért, ezt már a lelkész nem merte megadni. A bűnbánó csalódott és emiatt később katolikussá lett.

Legyünk hálásak a szentgyónásért. Végezzünk őszinte, jó gyónást.

Szemléltetés: Kép a gyóntatásról. Táblarajz.

Házi feladat: Apostolkodjunk, hogy családunkban időnként családi évfordulókor legyen közös gyónás, áldozás.

Ének: Hol vagy én szerelmes... (SZVU 146.)

58. PÉTER A FŐPÁSZTOR AZ EGYHÁZI REND

Oktatási cél: Az egyházi rend szentségének megvilágítása.

Nevelési cél: Becsüljük meg azokat, akiket Krisztus kiválasztott szolgálatára.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk.

Ének: Üdvözlégy Oltáriszentség (SZVU 136.)

Számonkérés: Számoljatok be, tudatok-e apostolkodni a családban.

Visszakérdés: előző óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

(Lásd tankönyv.)

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, miről lehet megismerni Jézus egyházát és kik annak vezetői.

II. KIFEJTÉS

I. Jézus kiemelte Pétert, és őt kinevezte főpásztornak: legeltesd bárányaimat! Legeltesd juhaimat! Vagyis az egyház új sarjadását és az idősebb vezetőket is. Jézus ezzel az intézkedésével azt akarta, hogy az ő követői *egyrészes vezető* alatt alkossanak lelki közösséget. Az egyházban a vezető nem a néptől kapja megbízatását, hanem Istentől. Ezért szentelik fel Isten szolgálatára. Nem a nép bízta rá, hogy hirdesse az evangéliumot, hanem maga Isten küldi erre a feladatra. Minden megkeresztelt embernek van papi küldetése arra, hogy szavával és példájával hirdesse Jézust. Ezenfelül azonban voltak már az ősegyházban és vannak ma is olyanok, akik *egész életüket* Isten szolgálatának szentelik. Ezek az egyházi rend szentségét veszik fel, azaz pappá szentelik őket. Ebben a szentségben papi hatalmat és kegyelmet kapnak, hogy *papi szolgálatukat* teljesíthessék.

Papi szolgálatra az jelentkezik, akinek papi hivatása van: mert Jézus maga hívja.

2. A pappá szentelést csak a püspök végezheti. Szentmise keretében kezét a papjelölt fejére teszi, — úgy mint egykor az apostolok tették, — és szentelő imát mond felette.

A felszentelés nagyon szép szertartás, amely azzal kezdődik, hogy a jelöltek teljesen arcra borulnak alázatuk jeléül. Aztán rájuk adják a miseruhát, s a püspök krizmával megkeni a jelöltek kezét, minthogy kezükkel érintik az Oltáriszentséget, feloldoznak, és szentségeket szolgálatnak ki.

A felszenteltek Jézustól hatalmat kapnak:

— a szentmise-áldozat bemutatására. Ez felszentelt pap nélkül lehetetlen,

— a szentségek kiszolgáltatására,

— Isten igéjének hirdetésére.

Akit egyszer pappá szenteltek, az papi hatalmát nem vesztheti el, mert ez a szentség örök bélyeget nyom a pap lelkére. „Te pap vagy mindörökké”.

(A keresztség szentségét bárki kiszolgáltathatja, a házasságot pedig maguk a házasulók szolgáltatják ki egymásnak.)

3. Jézus azért akart egységes vezetést, mert csak *egy egyházat* alapított. Apostolainak mondta: „aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg, és azt aki engem küldött”. Tehát, aki az apostolokkal van, az van Jézussal is. Ezért mondjuk, hogy Jézus egyháza *apostoli*. Az apostolok utódai azok, akiknek felszentelését folyamatosan visszavezethetjük az apostolokig. A katolikus egyház ugyanazt a hitet vallja, amit egykor az apostolok vallottak.

Ez az egyház emberek közössége, akik nem mind szentek, de szent az alapítója és szenteket tud nevelni tagjaiból. Ezért az egyház ismertetőjele az is, hogy *szent*.

Végül az egyház *egyetemes* (általános, katolikus), vagyis Jézus minden ember számára alapította, tanítása mindenkinek szól.

Ilyen egyház csak *egy* lehet, tehát Jézus egyháza: *egy, szent, egyetemes, apostoli*. Ezt a négy jegyet együtt a katolikus egyházban találjuk meg.

Foglaljuk össze:

— *Hány egyházat alapított Jézus Krisztus?*

— *Miről ismerjük meg Jézus egyházát?*

- *Mi az egyházi rend?*
- *Hogyan történik a papszentelés?*
- *Mire kapnak hatalmat a felszentelt papok?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Butthyány Strattmann László*, a legnagyobb örömét találta abban, hogy az oltárnál szolgálhatott, ministrálhatott. Betegségében engedélyt kapott, hogy a pap a betegszobában misézhesen. Egyszer a pap megható sírásban találta a híres orvost. Nem merte megkérdezni őt, hanem a feleségétől érdeklődött, mi a sírás oka?

– Örömeiben sír, hogy betegségében is a szentmise részese lehet.

Minden pap sok-sok vigaszt és örömet vihet a hívek életébe a szentségek kiszolgáltatásával.

B) *Melanchton Fülöp*, neves protestáns író, sok embert megnyert a protestáns hitnek. Édesanyja halálos ágyán megkérdezte tőle:

– Mondd fiam, őszintén. Melyik az igaz vallás, a régi vagy az új? Nagyon kérlek, ne áltass most, amikor az Úr ítélőszéke elé állok.

Melanchton egy darabig hallgatott. Végül így szólt:

– Anyám, maradj a régiben. Az új vallás könnyebb, de a régi – katolikus – biztosabb.

Szemléltetés: Fénykép a papszentelésről. Táblarajz.

Házi feladat: Írd le pár sorban, milyennek látod te a pap életét, miért szép, miért nehéz?

Ének: Szeretlek, szép Jézus (SZVU 157.)

59. JÉZUS MENNYBEMENETELE

Oktatói cél: Tanítást adunk az utolsó ítéletről és a másvilágról.

Nevelői cél: Úgy éljünk, hogy Isten látására jussunk.

Bevezetés:

Ima: Imádkozzunk saját szavainkkal az egyházért.

Ének: Krisztus föltámadott (SZVU 88.)

Számonkérés: Nézzük, milyennek látjátok a papi életet.

Visszakérdezés: előző óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Jézus előkészítette tanítványait arra, hogy nem marad itt emberi alakjában közöttük, de sokkal megfelelőbb segítőt kapnak a Szentlélekben. (Lásd tankönyv 1. bek.)

Az apostolok még mindig nem értették meg a szenvedést. Ezért mondta Jézus: lesz szenvedés, de lesz Vigasztaló Lélek is.

Célkittőzés: Mit jelent Jézus mennybemenetele és újra eljövetele.

II. KIFEJTÉS

1. (Lásd tankönyv 2. pont.)

Jézus tehát felemelkedett a földről. Emberi testében eltűnt, és többé nem jelent meg apostolainak. Ezt ők meg is érezték, hogy a búcsúzás végleges. Világos, hogy Jézus megdicsőült testében nem élhetett itt a földön végleg. A szellemi test a másvilágon, a szellemi világban van otthon. Mi sem szeretnénk olyan világban élni, ahol nincs fény, nincs meleg, nincs mozgási lehetőség, pl. börtönben. Jézus számára feltámadása után már idegen világot jelentett a földi élet.

Jézus más világba ment, ahol csupa szeretet uralkodik. Isten országában nem esznek, nem isznak, nem házasodnak, és mégis boldogok. Mert megkapják a legfontosabbat, a szeretetet. Abban a világban Jézus megdicsőült emberi testével is részt vesz az Atya dicsőségében. Ez azt jelenti,

hogy az üdvözült lelkek és angyalok éppúgy szeretik és imádják őt, mint az Atyát, és az Atya is végtelenül szereti. Úgy, ahogy megvallotta: ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.

2. Amikor Jézus eltávozott, a leszálló angyalok azt mondták: *Jézus ismét eljön a világ végén.* Azt mondjuk a Hiszekegyben: „Onnan léssen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat”.

Hogyan lesz az utolsó ítélet? Biztosan másként, mint ahogy írva találjuk. Hiszen ott már minden ember másvilági, szellemi testben lesz. Jézus sem úgy jelenik meg mint Michelangelo festményén, hanem valahogyan úgy, mint a Tábor hegyén. A jók majd érezni fogják: „Uram! Jó nekünk itt lennünk”, hiszen te olyan jó vagy, szép és csodálatos. A gonoszok azt mondják: rossz nekünk itt lenni, mert vádol a lelkiismeretünk, mardosnak bűneink, sötét veremként tátong alattunk az elmulasztott idő, amelyben üdvösségünket munkálhattuk volna, de nem tettük. A gonoszok egyszerűen nem érezhetik jól magukat többé a jók között (hányszor előfordul ebben az életben is, hogy a szenteket, jó embereket a rosszak nem tudják elviselni). Így a rosszak végleg távol maradnak Istentől és ez lesz a számukra a szenvedés, a pokol.

Miben áll Jézus ítélete? Abban, hogy a jók előtt világossá teszi: ők méltók a mennyországra. A gonoszok előtt pedig világossá lesz, hogy méltatlanok az üdvösségre. Ők nem akartak Isten országához tartozni; s ez most végleg bekövetkezett.

Jézus tehát valóban megdicsőül az ítéletkor azzal, hogy az őt szeretők elnyerik jutalmukat, a szeretet nélkül élők pedig megkapják azt, amit maguknak választottak. Ehhez egyáltalán nincsen szükség arra, hogy külön ítéletet tartson Jézus a kárhozottak fölött. Az ítéletet ki-ki maga fogalmazta meg magának egész életében.

Az utolsó ítélet kezdetét jelenti Isten végleges országának, amelynek sohasem lesz vége.

Foglaljuk össze:

- *Mikor ünnepeljük Jézus mennybemenetelét?*
- *Mikor jön el Jézus ismét?*
- *Hogyan nevezzük a világ végén bekövetkező ítéletet?*
- *Mit jelentenek ezek a szavak: ül a Mindenható Atyaisten jobbjára felől?*

III. ALKALMAZÁS

A) *Szt. Ágostonnak* (354–430) van egy szép hasonlata a feltámadásról. „Télen minden fa élettelennek látszik, pedig különbség van közöttük. Az egyikben van élet, a másikban nincs. A tavasz elválasztja az élőt a halottól. Mivel? Simogató melegével. Így az ítéleten Jézus nem zord bíró lesz, hanem meleg, hívogató (életre hívogató). Aki belül él, igazi életre kél. Aki egészen halott, az az ítélet napján sem kél életre” (isteni életre). Ez az ítélet.

Ki az, akiben életre kelhet a lélek? Aki a kegyelem állapotában halt meg. Ez életünk egyetlen igazi célja.

B) Régi legenda. *Egy király* eltévedt az erdő-rengetegben. Halálos fáradtan egy szénégető kunyhójába kopogtatott be szállásért. Az elszomorítóan viselkedett, és az éhező vándornak penészes kenyeret dobott éhsége csillapítására. Másnap a vándor elkészönt és szerencsésen hazaérkezett. Első dolga volt, hogy magához hívatta a szénégetőt. Amikor a királyban ráismert tegnapi vendégére, kiverte a halálos veríték. Valósággal összeomlott. A király csak ennyit mondott:

– Ugye, most már tudod, ki vagyok!

Elég lesz az ítéletkor Jézust meglátni ahhoz, hogy megismerjük, és megtudjuk azt is, hogy mi kik vagyunk.

Szemléltetés: Bibliai kép. Táblarajz.

Házi feladat: Ismételjük át a hat főigazságot.

Ének: Kegyességgel hívsz, ó Jézus (SZVU 226.)

60. A SZENTLÉLEK ELJÖVETELE ÉS MŰKÖDÉSE AZ EGYHÁZBAN

Oktatói cél: A Szentlélek eljött az apostolokra és a világ végéig működik az egyházban.

Nevelői cél: Élünk kegyelmi életet a Szentlélekben.

Bevezetés:

Ima: Úristen, aki híveid szívét a Szentlélek felvilágosításával tanítottad, add meg kérünk, hogy ugyanazon Szentlélek által a jót megismerjük és vigasztalásának szüntelenül örvendjünk. Ki élsz és uralkodol, mindörökkön örökké. Ámen

Ének: Jöjj, Szentlélek Úristen (SZVU 259.)

Számonkérés: Hiszekegy. Hat főigazság.

Visszakérdezés az előző óra anyagát.

I. ELŐTERJESZTÉS

(Tankönyv első pontja, ApCsel 2, 1–24; 37–41)

II. KIFEJTÉS

1. A zsidóknál 50 nappal a húsvét után ünnepelték a pünkösdöt. Részben hálaadó ünnep volt az aratásért, részben pedig a sinai szövetségekötés emlékünnepe. Ez alkalommal sok zarándok tartózkodott Jeruzsálemben. A szélzúgást városszerte hallották. Olyan volt, mint ma egy mentőautó szirénája. Most is felkapjuk a fejünket erre a hangra, bár gyakran meg kell hallanunk. Akkor sokkal nagyobb meglepetést jelentett. Amikor az emberek fölkapták a fejüket, akkor volt a tűzláng becsapódása.

El lehet képzelni, hogy a szűk jeruzsálemi utcákban milyen tömegmegmozdulás kísérte ezt a kettős rendkívüli eseményt. Az emberek rohantak arrafelé, ahol a lángot lecsapódni látták. Hatalmas tűzre számítottak, ehelyett néhány szelíd ember lépett ki egy házból – amelyik elfelejtett

felgyulladni, bár a láng ott csapódott le – és Péter elkezdett beszélni a sokasághoz.

Már az is csoda volt, hogy Péter lelkesen, folyékonyan és értelmesen beszélt. Képzeljük el, milyen szónoki iskolát végzett ez a 30 év körüli halászmunkás? Az igazi meglepetést azonban mégis az jelentette, amikor a kb. 20–30 nyelvjárást képviselő hatalmas tömegben mindenki úgy megértette az apostolokat, mintha az ő nyelvükön szóltak volna. (A római pápa nagyszerű nyelvteljesítés, de „csak 8 nyelven” tud egészen folyékonyan beszélni. Péter egy nyelvet beszélt, és mindenki megértette.)

Végül a harmadik csoda, hogy az emberek felteszik a kérdést: mit tegyünk hát testvérek? (Általában egy lelkes beszéd után azt szokták kérdezni, mit kapunk hát testvérek?) S egyszerre háromezer ember állt Jézus táborába.

Így lett láthatóvá a Szentlélek csodája. Először az apostolok alakultak át teljesen új emberekké, aztán a tömeg indult el Jézus útján.

Ígaza volt Jézusnak, midőn előre megmondta: „Jobb nektek, ha elmegegyek, s elküldöm a Szentlelket. Ő majd mindenre megtanít titeket.” Ezt a csodát előre elképzelni sem lehetett volna.

A Szentlélek eljövetele az egyház születését jelentette.

2. A kezdeti lelkesedés nem hagyott alább később sem.

Az apostolok bátran hirdették a krisztusi tanítást. Mindent eltértek, börtönt, verést, fenyegetést – de nem hagyták abba az evangélium hirdetését. „Inkább kell engedelmeskednünk Istennek, mint az embereknek”.

A hívek viszont valóban úgy éltek, ahogyan Jézus kívánta és mindent odaadtak a közösség javára. A kenyértörésben, és imádságban egyek voltak. Mindez a Szentlélek segítségével történt.

Szinte azt mondhatnánk, hogy Jézus átadta a vezetést a Szentléleknek. Azóta is a Szentlélek vezet az egyházban, és tölti el kegyelemmel az emberek lelkét, akik az egyház szentségeihez járulnak. A Szentlélek a harmadik isteni személy, valóságos Isten. Nemcsak az apostolokat bátorította és világosította meg, hanem állandóan ott működik az egyházban.

3. Az egyház nemcsak azokban él, akik a földön küzdenek Jézus hitéért, hanem azokban is, akik a másvilágra jutottak. A földön élő keresztényeket nevezzük küzdő egyháznak. A tisztítóhelyen szenvedők alkotják a szenvedő egyházat. Végül az üdvözült lelkek alkotják a győzedelmes egyházat.

Mindezek együtt adják a szentek egyességét. Nagyszerű gondolat, hogy bármelyikbe is tartozunk, egy atya gyermekei vagyunk, és tudunk

egymással törődni, egymáson segíteni. A dicsőült szentek mindenkiért tudnak imádkozni. A szenvedő és küzdelmes egyház tagjai pedig egymásért.

Foglaljuk össze:

- *Ki a Szentlélek?*
- *Mikor szállt le a Szentlélek az apostolokra?*
- *Miért jött el a Szentlélek?*
- *Kik tartoznak a szentek egyességébe?*

III. ALKALMAZÁS

Párizsban egy háromszoros gyilkos ült a siralomházban. Nem mutatott semmiféle megbánást. A papot egyenesen elkergette. Meghallotta ezt *Kis szt. Teréz*. Meg akarta menteni ezt a lelket. Sok áldozatot, és imádságot vállalt érte, de mintha minden lepergett volna a kérges szívű gyilkosról. Végül 30 ezer ember előtt történt a halálos ítélet végrehajtása. Mielőtt a hóhér a kötelet a nyakára akasztotta volna, az elítélt hirtelen odafordult a szolgáló paphoz és arra kérte, hogy engedje megcsókolni a fészületet. Kicsordultak a könnyei és mély bánat látszott az arcán. Néhány perccel halála előtt győzött lelkében a kegyelem. Teréz imáit meghallgatta Isten. A szentek egyességében mindenkor tudunk egymáson segíteni. Ne mulasszuk el.

A hit megvallása nem mindig könnyű dolog. Annál szebb az igazi hitvalló bátorság. Egy francia városkában a főtéren ősidők óta gyönyörű márványfészület állt, alatta a Szűzanya szobrával. A polgármester rendeletet adott ki, hogy a szobrokat távolítsák el. Közterületet nem foglalhatnak el. Az egész városban nem akadt ember erre a munkára. Mire az idegenből fogadott munkások megérkeztek, a város minden hívő asszonya ott volt a főtéren. Vastag gyűrűben vették körül a szobrokat, úgy hogy meg sem tudták közelíteni. A polgármester először erőszak alkalmazására gondolt, de aztán letett róla, mert észrevette, hogy az asszonyok között ott van – a felesége is. A két szobor azóta is ott áll a helyén. A gyenge nők a Szentlélek bátorító erejével megvédték azokat.

Szemléltetés: Bibliai kép. Táblarajz.

Házi feladat: Adjál zsebpénzedből jótékony célra.

Ének: Szentlélek Isten szállj le ránk. (SZVU 102.)

vagy Győzelemről énekeljen (SZVU 280.)

BÉRMÁLÁSI ELŐKÉSZÍTŐ

8 órás anyag
a bérálás szentségének témaköréből.

1. ISTEN, TEREMTŐM ÉS ATYÁM

(Isten, teremtés, lélek, megszentelő kegyelem.)

Oktatói cél: Röviden megismételjük a teremtő Istenre és az ember lelkére vonatkozó ismereteinket.

Nevelői cél: Hitünk elmélyítése.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk.

Ének: Örvendezzünk jertek első és második vers (SZVU 257.)

I. ELŐTERJESZTÉS

Az ószövetség nagy alakja *Mózes*, a pusztában legeltette nyáját. Egy égő csipkebokrot pillantott meg, amely lobogva égett, de el nem égett. Kíváncsian közeledett a bokorhoz, és nagyon megrémült, amikor a bokorból dörgő hangot hallott:

– Mózes! Mózes! Ne közelíts a bokorhoz, vesd le sarudat, mert az a hely, ahol állasz, szent! – Mózes befedte arcát és nem mert felpillantani. A hang pedig folytatta:

– Láttam népemnek nyomorúságát Egyiptomban, és meg akarom szabadítani. Téged küldelek a királyhoz, hogy népemet kivezess Egyiptomból. – Mózes felelte:

– Majd megkérdezik a zsidók, ki küldött téged, mi a neve? Erre a hang így válaszolt:

– *Én vagyok, aki vagyok!* Mondd tehát nekik: Aki van, az Úr, atyáitok Istenc küldött engem. Mózes szent félelemmel hallgatta Isten szavait, és miután csodatevő hatalmat is kapott tőle, elindult nehéz útjára.

Célkitűzés: Ma megvilágítjuk, hogy van Isten, és ő a mi szerető Atyánk.

II. KIFEJTÉS

1. Mózes a csipkebokornál ezt a feleletet kapta: én vagyok, aki vagyok! Mit jelent ez? Azt: én vagyok, aki mindig van. Mózes mindig volt? Te mindig voltál? Mindig leszel? Nem, mert minden ember született, és mindenkinek megácsolják egyszer a koporsóját. Csak Istennek nincs koporsója.

Hát a világ, föld, csillagok, mindig voltak? Mindig lesznek? Szó sincs róla. Ezek mind egykor keletkeztek, s egyszer ez az anyagvilág szétesik. Isten azonban nem keletkezett, és nem szűnik meg. Isten mindig volt, és mindig lesz. *Isten örökkévaló.*

2. Hozzánk nem szólt ilyen közvetlen módon Isten, mint Mózeshez. Hát akkor mi nem is tudhatjuk biztosan, hogy csakugyan van Isten? Valóban tagadhatja értelmes ember Isten létezését? Egy példával válaszolunk.

Egy európai tudós járt *arab vezetőjével* az észak-afrikai sivatagban. Mikor leszállt az alkony, az arab imádkozni kezdett. A hitetlen tudós szánakozva nézte. Utána ilyen beszélgetés alakult ki:

- Mit csináltál? – kérdezte a tudós.
- Imádkoztam Istenhez.
- Láttad már valaha? Kezeid megérintették?
- Nem, – felelte a beduin.

– No, ha nem is láttad, nem is tapintottad, és mégis imádod, akkor te ütődött vagy!

Ezek után nyugovóra tértek.

Reggel a tudós még napfölkelte előtt újságolta az arabnak:

- Éjjel tevé járt a sátrunk körül.
- Láttad? Érintetted? – kérdezte az arab.
- Nem – válaszolta a tudós.

– No, ha sem nem láttad, sem nem érintetted mégis állítod, hogy itt járt, akkor te ütődött vagy – mondta az arab.

- De láttam a lábnyomokat a homokban – védekezett a tudós.

Erre a beduin az éppen felkelő nap felé mutatott:

– Én pedig az Isten kezenyomát látom a csodálatos világban, ezért hiszem, és imádom őt.

Ha Istent magát nem látjuk is, de látjuk kezének nyomait, a teremtet világot. Ez azt kiáltja felénk: *van Isten, aki a világot megalkotta.*

Egy óra, egy gomb, de még egy gombostű sem jön létre magától.

Ostobaság lenne azt gondolni, hogy ez a hatalmas és csodálatos világ magától keletkezett volna.

3. A szentírásból tudjuk, hogy Isten a teremtés végén *megteremtette az embert*. Utoljára teremtette, mert a teremtés koronájának szánta. Saját képére és hasonlatosságára teremtette, s ez végtelen méltóságot jelent. A sok állat közül egyik sem képmása Istennek, s a növények sokféle fajtája közül egy sem hasonlít Istenre. Még a nap, hold, csillagok sem, hanem csupán az az ember, aki Istentől *halhatatlan lelket kapott, értelemmel és szabad akarat*tal.

4. De ezenfelül az ember még más kitüntetést is kapott Istentől. *A megszentelő kegyelemben szentté tette, és isteni életében részesítette az embert*. Ez Isten legnagyobb ajándéka, mert a *kegyelmi élettel rendelkező ember*, Isten örök országának is részesévé lesz. *A kegyelmi élet belépő-jegy a mennyországba*.

Zeuxis festőt meghívták a görögök, hogy készítse el a híres Heléna-művet. Azt akarták, hogy az emberi szépség évszázadokra, évezredekre meg legyen örökítve. A festő kiválasztotta a görög leányok közül a legszebbeket, és ami szépséget, bájt, nemességet látott rajtuk, lemásolta nagyszerű alkotására. De bármilyen szép volt is a nagy festő műve, a mesterien ábrázolt emberi alakból *hiányzott* a legszebb emberi vonás *a lüktető, eleven élet*.

Isten a mi lelkünkbe a legcsodálatosabb szépséget rejtette bele, a kegyelmi életet, amely által Isten eleven képmásai vagyunk. De nemcsak képmásai, hanem gyermekei is, hiszen *Isten a mi jószágos Mennyei Atyánk*.

Foglaljuk össze:

- Ki az Isten?
- Hogyan lett a világ?
- Miben hasonlít lelkünk Istenhez?
- Mivel mutatta meg Isten irántunk való szeretetét?

III. ALKALMAZÁS

Háborgó tengeren hatalmas hullámokkal küzdve halad *egy hajó*. Az utasok reszkető szívvel várják, hogy a dühöngő orkán mikor vágja a sziklához az imbolygó hajót, s akkor vége az életüknek. Csak egy kisfiú játszik nyugodtan a fedélzeten. Az emberek csodálkozva kérdezik:

- Te nem félsz ebben a rettenetes viharban?
- Miért félnék? Hiszen az édesapám a kormányos.

A mi édesatyánk a végtelen és szerető Isten. Nincs mitől félnünk. Ha kell, ő a tengert is pillanatok alatt lecsendesíti körülöttünk. Ha benne bízunk, és gyermekként ragaszkodunk hozzá, akkor semmi nem árthat nekünk, hiszen végül is nála kötünk ki a boldog mennyországban.

Házi feladat: Írj néhány mondatos imát hálaadásul a Mennyei Atyának.

Ének: Örvendezzünk jertek (SZVU 257) 3. és 4. versszak.

2. ÉLETÜNK A SZENTHÁROMSÁGBAN

(Szentháromság: Atya, Fiú, Szentlélek)

Oktatói cél: A Szentháromság tanának megközelítése.

Nevelői cél: Tiszteljük és imádjuk a három isteni személyt.

Bevezetés:

Ima: Mondjuk el háromszor: Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek...

Ének: Szentháromságnak, életem halálom (SZVU 105.)

Számonkérés: Nézzük, milyen hálaimát írtatok?

Visszakérdezés: az előző óra anyaga.

1. ELŐTERJESZTÉS

Szt. Cecíliát 230-ban Alexander Severus császár idejében lefejezték, mert sehogy sem tudták hittagadásra bírni. Halála után több mint 1000 évvel nyitották fel a sírját, és testét teljes épségben találták. Arcra borulva feküdt, nyakán a kardvágás nyomaival, éppen úgy, mintha az előbb lehelte volna ki lelkét. Ami még csodálatosabb, egyik kezén egy, a másikon három ujjja nyitva van, mintha fel akarná mutatni. Még a halálban is megvallja hitét, amelyért a halált vállalja: hisz az egy Istenben -- az Atyában, a Fiúban, a Szentlélekben.

Honnan tudta Szt. Cecília, hogy az egy Istenben három személy van? Ki világosította fel erről a titokról?

Maga *Isten nyilatkoztatta ki* az embereknek a Szentháromság titkát. A szentírásban így olvassuk:

— Jézus Galileából Jánoshoz ment a Jordán mellé, hogy megkeresztelkedjék. Mikor Jánost megkeresztelte, Jézus azonnal feljött a vízből. Akkor *megnyílt neki az ég*, és látta, hogy Isten *Lelke* galamb képében leereszkedik, és rászáll. A mennyből ez a *szózat* hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3, 13–17).

Célkitűzés: Ma a három személyű egy Istenről tanulunk.

II. KIFEJTÉS

1. Hitünk tanítása szerint: *egy Isten van, és az egy Isten három személy: Atya, Fiú és Szentlélek*. Mindhárom isteni személy *valóságos Isten*. A tökéletes szeretet kapcsolja össze őket eggyé.

Igazi Isten az Atya, amint Mózesnek kijelentette, és csodáival bizonyította. Jézus az ő tanításában nagyon *sokszor hivatkozik Istenre*, mint Mennyei Atyára. Elsősorban úgy, mint saját atyjára, de úgy is, mint akit mi is atyáknak szólíthatunk.

Az Atya vallomást tesz Jézus Krisztusról. A *Jordán* folyónál János előtt, a *Tábor hegyén* pedig a három apostol előtt hangzik el a vallomás: ez az én szeretett Fiam. Jézus többször is állítja Szt. János evangéliumában hogy ő az Atyával tökéletes egységet alkot, s ami az atyáé, az az övé is. Viszont az ő tanítása nem az övé, hanem az Atyáé: — én és az Atya egy vagyunk. Jézus tehát világosan tanítja *önmagáról, hogy ő Isten*. El kell hinnünk neki, mert tanait csodáival erősítette meg.

De valóságos Isten a *Szentlélek* is, aki galamb alakjában jelent meg Jézus feje fölött. Őrá is azt állítja Jézus, hogy „abból ad majd az apostoloknak”, ami Jézusé: tehát a *közös isteni kincset, a kegyelmet* osztja majd az embereknek.

A *Szenháromságról* szóló tanítást *titoknak* nevezzük. Ez nem annyit jelent, hogy teljesen érthetetlen az ember számára, hanem azt jelenti, hogy erre a tanításra emberi értelemmel sohasem jöttünk volna rá, ha Isten ki nem nyilatkoztatta volna nekünk.

A *Szenháromság* „megmagyarázásához” kevés az emberi értelem. De az életben sok olyant találunk, ami a *Szenháromság* életéhez hasonlít. Ilyen pl. a *család*, ahol az apa, az anya és a gyermek szeretetben való egysége, a közös családi név, az egymás iránti szeretet, szinte a *Szenháromság* életének *földi* másolata. — Vagy hasonló ehhez az *emberi test* élete. Itt ugyan nem három, hanem sok milliárd sejt éli a maga életét, egy egységes működésben, az *egész testnek* egységet alkotó *életében*. Ha eszünk nem is érti meg a *Szenháromság* titkát, de szívünk könnyen elfogadja, sőt igazolja, hiszen ha az Isten maga a szeretet, (1 Jn 4, 8) akkor nem is létezhetne másként, csak háromságban. *Ahol ugyanis szeretet van, ott adás is van*. Ehhez pedig szükséges, hogy legyen egy személy, aki *ad*, egy másik, aki *kap*, és egy harmadik, *akit kap*.

2. A *Szenháromság* titka nemcsak tananyag, hanem olyan valóság, amely átszövi egész életünket. Ezt főképpen a Bibliából látjuk.

a) *Az Atya* ott van a világ teremtésénél. Parancsszavára egymás után jön elő a semmiből a föld, a nap, a hold ... végül maga az ember. De ott van mindnyájunk teremtésénél is, *tőle kapjuk halhatatlan* lelkünket.

b) *A Fiú* is egész szeretetével fordul felénk. Az Ember – akit Isten kitüntetett és gyermekévé fogadott – rettenetes sértést követett el Atyjával szemben. Bűnt követett el. A bűn miatt meghalt lelkünkben Isten képmása, és elvesztettük a kegyelmi életet. Teljesen elszakadtunk Istentől. Ő azonban nem hagyott magunkra bennünket, hiszen „*úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát* odaadta érte, hogy aki benne hisz el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3, 16). *A Fiúisten* tehát Isten szeretetét hozta el a földre, és azt kereszthalálával teljesítette be. *Életét adta érettünk.*

Ehhez hasonló áldozatot hozott az az *édesanya*, akit hajótörés után gyermekével együtt egy sziklára vetett ki a hullám. A vihar elcsendesedése után találtak rá ott a magányos sziklán. Az édesanya halott volt, de a gyermek élt. A kétségbeesett anya a vihar és reménytelenség közepette éles kővel felvágta mellét, és saját vérével táplálta kicsinyét, hogy életben maradjon akkor is, ha ő maga nem éli túl az éhséget. – Jézus ugyanígy vérével szerezte meg nekünk az örök életet.

c) Ezt a visszaszerzett nagy ajándékot, a kegyelmi életet a harmadik isteni személy, a Szentlélek Úristen hozza el lelkünkbe. Szinte el sem tudjuk képzelni, milyen széppé teszi a Szentlélek emberi lelkünket. Az ószövetségi *salamoni templom* belseje színarannyal volt borítva; ugyanígy a kerubok és a frigyszekrény is. Ennek a színarannak a csillogása azonban semmiség a kegyelemben élő emberi lélek szépségéhez képest. Ezt adja nekünk Isten Szentlelke. De ezenfölül mindazt a kegyelmet is, amivel lelkünk tisztaságát megőrizhetjük. Ott működött az apostolok lelkében és erőt adott nekik a vértanúságig. Ott működött a szentek lelkében, s megadta számukra a hűség kegyelmét. Ott működik azok lelkében, akiket újra meg újra felsegít, ha az emberi gyarlóság sárba, azaz bűnbe rántja őket. *Minden szentségben a Lélek csodálatos ajándékait kapjuk.*

Foglaljuk össze:

- Hány személy van az egy Istenben?
- Hogyan nevezzük a három isteni személyt egy szóval?
- Ki váltotta meg a világot?
- Kicsoda Jézus Krisztus?
- Miért lett az Isten Fia emberré?

III. ALKALMAZÁS

Szt. Ágoston igen nagy tudású püspök volt Észak-Afrikában. Sok szép könyvet írt. Egyszer a tengerparton sétált, s azon törte a fejét, hogyan lehet egy Istenben három személy? Szerette volna megfejteni a titkot. Töprengés közben észrevett egy kisfiút, aki a homokban kagylóval gödröcskét ásott, és abba meregette bele a tenger vizét.

- Mit csinálsz kisfiú?
- Át akarom merni a tengert ebbe a gödörbe.
- De hisz az lehetetlen.
- Én mégis hamarabb belemerem a tengert ebbe a gödörbe, mint te megérted azt, mit jelent a Szentháromság titka.

Erre a kisgyermek eltűnt.

Mi sem törjük fejünket a titok megfejtésén, de örömmel hisszük, hogy az Isten a Szentháromságban csupa szeretet, és egykor boldoggá tesz minket.

Házi feladat: Olvassátok el a szentírásból Szt. Máté evangéliumának harmadik fejezetét. Pár sorban írjátok le.

Ének: Szentlélek Isten szállj, le ránk (SZVU 102.)

3. A SZENTLÉLEK A VILÁGBAN ÉS BENNÜNK

(Kinyilatkoztatás a Szentlélekről, a Szentlélek eljövele)

Oktatói cél: A Szentírás tanítása a Szentlélekről.

Nevelői cél: Tegyük tudatossá a Szentlélek kegyelmi működését.

Bevezetés:

Ima: „Úristen, aki híveid szívét a Szentlélek megvilágosító kegyelmével tanítottad; add meg nekünk, hogy a Szentlélekben rátaláljunk az igazságra, és vigasztalásának szüntelen örvendjünk, Krisztus a mi Urunk által. Ámen.

Ének: Szentlélek Isten, szállj le ránk (SZVU 102.)

Számonkérés: Nézzük csak, leírtátok-e Jézus megkeresztelkedését.

Visszakérdés: előző két óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Szt. Pál éppen harmadik apostoli útjának kezdetén egy kisázsiai nagyvárosba, Efesusba érkezett. Itt olyan tanítványokra akadt, akiket még nem látott eddig. Rögtön megkérdezte tőlük:

– Megkaptátok ti már a Szentlelket?

Azok csodálkozva összenéztek, és azt felelték:

– Mi még azt sem hallottuk, hogy van-e Szentlélek?

Ha benneteket kérdezne meg Szt. Pál, hogy ki a Szentlélek, ti biztosan hangosan felelnétek:

– *A harmadik isteni személy, valóságos Isten az Atyával és a Fiúval együtt.* És ha még tovább kérdezősködné, mit tudnátok neki mondani a Szentlélekről? Bizony nem sokat.

Célkitűzés: Ma arról tanulunk, hogyan jött el a Szentlélek, és hogyan működik a világban.

II. KIFEJTÉS

1. Isten Lelke már pünkösöd előtt is ott működött a világban, amint ezt a Szentírás tanítja nekünk.

a) A *világ teremtésének* leírásában ott olvassuk ezt a mondatot: „Isten Lelke lebegett a vizek fölött” (Ter 1, 2). Ez volt tehát első működése.

b) Amikor *Gábor angyal köszöntötte* a Boldogságos Szűz Máriát, a Szűzanya aggodalmára ilyen fölvilágosítást adott: A Szentlélek ereje által történik Jézus születése (vö. Lk 1, 35). Érdekes, hogy Jézus emberi születése a Szentlélek által történik, és majd az egyház, Jézus titokzatos teste is a Szentlélek erejével lép a világba.

c) Azt már hallottátok, hogy Jézus *megkeresztelkedésekor* a Szentlélek ott lebegett galamb képében a feje felett.

d) Jézus az utolsó vacsorán elbúcsúzott tanítványaitól. Búcsúbeszédében így vigasztalta őket: „Én kérem majd az Atyát, és más Vigasztalót küld nektek, az Igazság Lelkét, aki mindörökre veletek marad” (Jn 14, 16). A Szentlélek tehát vigasztaló lesz, és egyúttal az igazság Lelke is.

2. A megígért Szentlelket Jézus *pünkösöd napján* küldte el az apostolokra. Kilenc várakozással teljes nap múlt el Jézus mennybemenetele után. A tizedik nap reggel 9 óra tájban mintha csak *heves szélvész* közeledett volna, zaj támadt az égből, és egészen betöltötte a házat, ahol az apostolok egybegyültek. Majd szétoszló tüzes nyelvek lobbantak fel előttük, és leereszkedtek mindnyájukra. Valamennyien *elteltek Szentlélekkel*, és különféle nyelveken kezdtek beszélni, amint a Szentlélek szólásra indította őket (vö. ApCsel 2, 2–5).

a) Most nem szelíd galamb alakjában jött el a Szentlélek, hanem *zúgás és leszálló tűz* alakjában. Mire való volt ez? Arra, hogy a Jeruzsálemben összegyűlt tömeget megmozgassa az apostolok háza felé. Azt gondolták, hogy tüzet kell oltani valahol, s meglepetve tapasztalták, hogy békés, szelíd emberekkel találták szembe magukat azon ház ajtajában, ahová a láng lecsapott. A Szentlélek tehát gondoskodott róla, hogy sok ember hallgassa az apostolok tanítását, amikor az anyaszentegyház elkezd működését.

b) Az apostolok lelkében teljes átalakulás ment végbe. Elképzelhetjük, minek kellett történnie Péter lelkében, hogy a halásznnyelvet felcserélje a hitszónok magasröptű szavaival. De még ennél is nagyobb hatása a Léleknek, hogy az eddig gyáva apostolok most teljes nyu-

galommal és bátorsággal lépnek a nyilvánosság elé, és ezek után jön a mindenki számára tapasztalható csoda: a tömegben legalább 30 különböző nyelvet, és nyelvjárást beszélő emberek mind megértették Péter szavát.

c) A Szentlélek legnagyobb hatását abból a megdöbben *kérdésből* érezzük meg, amivel az apostolok felé fordult a tömeg: *mit tegyünk tehát testvérek?* Péter biztonsággal válaszolt: *tartsatok bűnbánatot*, és csatlakozzatok *Jézus Krisztushoz a keresztség által*. Erre 3 ezer ember megkeresztelkedett. Megszületett Jézus Krisztus egyháza.

Ha sötét van a szobában éjszaka, csak tapogatódzunk az ismeretlen tárgyak után, alig merünk egy lépést tenni előre, olyan bizonytalan minden. De milyen szabadon nyújtjuk ki kezünket, ha *felgyújtottuk* a vilányt. Mindent látunk, megtalálunk, ami azelőtt is ott volt, de a sötétség eltakarta előlünk.

Így oszlatta el a Szentlélek a homályt mind az apostolok, mind az első keresztények lelkében.

Foglaljuk össze:

- Ki a Szentlélek?
- Mikor szállott le a Szentlélek az apostolokra?

III. ALKALMAZÁS

Az apostolok igazán rosszul vizsgáztak hűségből és bátorságból már attól a pillanattól fogva, amikor Jézust körülvették a főpap emberei az Olajfák hegyén. Gyávaságuk és kételkedésük nem oszlott szét még Jézus feltámadása után sem. Félték a zsidóktól. Most azonban a Szentlélek meleget, erőt és bátorságot öntött a szívükbe. Félénk bárányokból orszálanokká lettek. Péter beszédében bátran odamondta Krisztus gyilkosainak:

– Az Isten úrrá és Messiássá tette azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek (ApCsel 3, 36).

Pétert és Jánost néhány nap múlva letartóztatják. Péter a főtanács tagjainak szemére hányja azt a szörnyű bűnt, hogy Isten Fiát meggyilkolták. A főpapok haragra lobbannak, és megfenyegetik:

– Ne merjétek többé Jézus Krisztust hirdetni!

De hiába volt minden fenyegetés, megvesszőzés és börtön. Többé nem

lehetett őket megfélemlíteni. Elszánt tűz lobogott a szívükben, és mind lelkesebben hirdették Krisztus tanítását. Szt. János kivételével mindnyájan vértanúk lettek. Pétert és Andrást keresztre feszítették, Pált lefejezték, Bertalant megnyúzták . . . s így mindnyájan életükkel és halálukkal tanúságot tettek Jézus Krisztus mellett.

Az ő bátorságukból kell nekünk is tanulnunk, hogy hitünket állhatatosan valljuk, és hitünk szerint éljünk.

Házi feladat: Olvassátok el az ApCsel 2, 42-től 47-ig. Pár mondattal írjátok le, miről van itt szó.

Ének: Jöjj, Szentlélek Úristen (SZVU 259.)

4. AZ EGYHÁZ ÉLTETŐ LELKE

(A tanító, kormányzó és megszentelő egyház)

Oktatási cél: A Szentlélek működik az egyházban.

Nevelési cél: Bízunk az egyház igazságaiban.

Bevezetés:

Ima: „Küldd el Szentlelkedet, és minden életre kél, és megújítod a föld színét”.

Ének: Szállj szívünkbe nagy Isten (SZVU 98).

Számonkérés: Lássuk, mit jegyeztetek föl a jeruzsálemi egyház életéről.

Visszakérdezés: előző két óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

Évekkel ezelőtt az alpesi hegyek égbe nyúló csúcsait járta *fiatal fiúk* egy csoportja, köztük egy magyar is. Olyan magasra jutottak már, hogy a felhők lábuk alatt kavarogtak, s ők maguk is beléptek a felhők közé. Amint kiértek a napsütésbe, megdöbbenve vették észre, hogy a magyar fiú eltűnt. Hiába kiabáltak utána, kémleltek közel s távolban sziklahasadékokat, hívták a mentőket, fellármázták a szomszédos falvak népét, sehol sem látták, sehol sem hallották válaszát. Csak hónapok múlva került elő a holtteste több száz méteres mélységből. — Mi történt vele? Csak pár percre hagyta el a tapasztalt vezetőt, és máris eltévedt a ködben, megindult vele egy szikla, és lezuhant a mélységbe.

Jaj annak, aki szakadékok fölött jár, nem tudja az utat, és *elhagyja a vezetőt*. — Földi életünk is ilyen szakadékok között kanyarog. Ha nem akarunk eltévedni, és a halálba zuhanni, akkor nekünk is teljesen megbízható vezetőre kell hallgatnunk. Ez az *anyaszentegyház*.

a) Hallgatnunk kell *tanítására*.

b) El kell fogadnunk *kormányzását*.

c) Élnünk kell a *kegyelmi eszközökkel*, amelyeket felkínál nekünk.

Célkitűzés: Ma azt nézzük meg, miként működik a Szentlélek az egyház életében.

II. KIFEJTÉS

1. Az egyház azért biztos tanítónk, vezetőnk és segítőnk, mert az *egyház éltető Lelke a Szentlélek*. — Jézus azért hagyta meg apostolainak, hogy Jeruzsálemből ne távozzanak el, hanem várják meg a Szentlélek eljövetelét.

— Mikor a Szentlélek leszáll rátok, erőben részesültök, úgy, hogy tanúságot tesztek rólam majd Jeruzsálemben, sőt egészen a föld végső határáig (ApCsel 1, 7–8). Az egyház életét a Szentlélek ereje tölti be.

a) A Szentlélek az isteni igazság kettős forrását bízta az egyházra, a *Szentírást és a szenthagyományt*. A Szentírást a Szentlélek *sugalmazásával* írták arra kiválasztott emberek. Ez azt jelenti, hogy a Szentlélek indította őket írásra, és egy belső hang segítette őket, hogy Isten üzenetét írják le. Ezért szoktuk mondani, hogy a Szentírás a *Szentlélek levele*.

A szenthagyományt magától Krisztustól vették át, és élő szóval adták tovább a hívek nemzedékről nemzedékre.

Ez a kettős hitforrás azonban sokféle magyarázatot kaphat, ha emberi bölcsességre bízuk őket. Ezt Jézus is tudta, ezért az ő közösségét az egyházat biztosította arról, hogy az isteni tanítást hamisítás nélkül magyarázza, és tanítsa: „A pokol hatalma — vagyis a „hazugság atyja” — nem vesz erőt rajta,” nem ejtheti tévedésbe Jézus egyházát, és annak vezetőjét, a tanítói hivatalt (vö. Mt 16–18).

b) Jézus azonban nemcsak biztos tanítót, és tanítást adott az egyháznak, hanem *megbízható jó pásztor*t is. Feltámadás után a Tibériás tavánál harmadszor jelent meg apostolainak. Itt hangzottak el azok a fontos szavak, amellyel átadta Péternek az egyház legfőbb vezetését:

— *Legeltesd bárányaimat, legeltesd juhaimat!*

Az apostolok jól ismerték a pásztoréletet. Tudták, hogy a pásztor feladata a rábízott nyáj gondozása, irányítása, vezetése. Ugyanilyen fontos feladat Jézus nyájának, az egyháznak vezetése is. Ezután Péter és a vezetése alatt álló apostolok tanítják az embereket és irányítják az üdvösség felé. Hogy ők ne tévedjenek, és csak jó legelőre vezessék a nyájat, azért *küldi el Jézus a Szentlelket*. A Szentlélek működik lelkükben, bármit tanítanak, vagy bármiről döntenek.

A Szentlélek sürgetésére *jelölnek ki apostolt* Júdás helyébe.

A Szentlélek erejével *választják ki a hét szerpapot*, akik majd a szegények gondozásában segítenek.

Amikor Ananiás és Zafira az apostolok félrevezetésére megegyeznek egymással, Péter így szól hozzájuk:

— Hogy csábíthatta el szívedet a sátán, hogy be akard csapni a *Szentlelket*? (ApCsel 5, 3).

A Szentlélek most is biztosítja az egyházat afelől, hogy igazat tanít, és helyes úton vezeti híveit az üdvösség felé.

c) *A sivatagban vándorlók* minden erejüket elvesztik a szomjúság következtében. Csak vonszolják magukat a perzselő napon. Sokszor össze is roskadnak, egészen elalélnak. Határtalan öröm ilyenkor, ha váratlanul egy oázisra, friss, életerőt adó forrásra bukkannak a nagy homoktengerben. — Mi is ilyen vándorai vagyunk az életsivatagnak. Nekünk nem a testünk lesz erőtlenség, hanem a *lelkünk szárad* ki. Talán nem is tudnánk folytatni utunkat a mennyország felé, ha nem fakasztana Jézus számunkra hét csörgedező életforrást.

Mi a hét életforrás?

A *hét szentség*, amelyen keresztül a kegyelem eltető erejét kapjuk. Jézus Krisztus a keresztfán szerezte meg számunkra az üdvösség kegyelmeit, a Szentlélek pedig a szentségeken keresztül adja nekünk e kegyelmeket. Ezt a hét kincset Jézus az egyház kezébe tette.

Akkor árad belénk az isteni élet, amikor a pap az egyház nevében fejünkre önti a *keresztvizet* és kimondja: *én megkeresztellek téged az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.* — *Michelangelonak*, a világhírű festőművésznek remekszép alkotása: Ádám teremtése. Kopár sziklán fekszik Ádám, egyik karjára dőlve. Izmaiból hatalmas erőt sejtünk. Nemes szép vonásai elárulják, hogy Isten nagy dologra hívta meg. És Isten fölébe hajlik, szeméből sugárzik az atyai szeretet és kinyújtott jobb keze mutatoujjával *megérinti* Ádám kezét. Ettől az érintéstől isteni élet ereje, a megszentelő kegyelem járja át Ádám lelkét, és arcát teremtetője felé fordítja. Hála és szeretet sugárzik arcából.

Ilyen csodálatos gazdagságot kapunk a keresztségben és *minden szentségben*; az *isteni élet áramlik lelkünkbe*. Mindezt az anyaszentegyházon keresztül árasztja ránk a Szentlélek.

Foglaljuk össze:

- Mi a szentírás?
- Mi a szenthagyomány?
- Mivégett jött el a Szentlélek?

- Hogyan munkálkodik a Szentlélek?
- Mivégett alapított Jézus egyházat?
- Mivel nyerhetjük meg leginkább Isten kegyelmét?

III. ALKALMAZÁS

Napóleon császár Szent Ilona szigetén száműzetésében egyik este gondolataiba merülve egy tengerbe nyúló sziklán álldogált. A közeli templomban megkondult az esti imára szólító harang. *Napóleon* lehajtotta a fejét, és hosszan mozdulatlanul maradt. Aztán az egykori rettegett hadvezér feltekintett és ünnepélyesen így szólt:

— A népek elpusztulnak, a királyi trónok egymás után romba dőlnek, csak *az egyház marad örökre változatlan*.

Megérezte, hogy a királyok trónja pusztán *földi erők*re épül, s ezek előbb-utóbb elfogynak. Az egyházat nem földi erő tartja fenn, hanem maga az örök Isten Szentleke.

Házi feladat: Tanuljátok meg az Újszövetségi Szentírás könyveit!

Ének: Kegyes szemmel nézz ránk... (SZVU 227.)

5. A LELKIERŐ SZENTSÉGE

(A bérmlás szentsége az apostolok korában és most)

Oktatói cél: A bérmlás szentségének magyarázata

Nevelői cél: Készülünk fel a bérmlás kegyelmeinek befogadására.

Bevezetés:

Ima: Miatyánk, szentségek

Ének: Krisztus a mennybe fölme (SZVU 96.)

Számonkérés: Mondjuk el az ószövetségi szentírás könyveit. Egyszer élő szóval, de jól figyeljétek meg, mert utána a füzetünkbe leírjuk. Meglátjuk, ki emlékszik vissza legtöbb könyvre.

Visszakérdés: előző óra anyagából.

I. ELŐTERJESZTÉS

A 14 éves *Szt. Pongrác* atyja magas rangú testőrtiszt volt Diocletian császár seregében. A bátor szívű apát a megbomlott agyú császár kivégeztette. A felserdült fiút nagybátyja Rómába vitte magasabb iskolába. Itt megismerkedett *Marcellinus* pápával és megkeresztelkedett. Pongrácot ezért feljelentették. A császár az eleven eszű, jó megjelenésű fiúnak ingyen taníttatást és magasabb hivatali helyezett kilátásba, ha megtagadja hitét. Csábító szavaival azonban nem tudta a kis Pongrácot behálózni. Megfenyegette a halállal.

– Leüthetted a fejemet, de Krisztust nem tagadom meg – válaszolt szilárdan a fiú. A császár kegyetlenül megkínoztatta. Végül a 14 éves fiú bátran hajtotta fejét a bárd alá.

Az apostolok látták, és tapasztalták, hogy milyen sok és kegyetlen támadás éri a keresztényeket. Nagyon erősen kellett állniuk a hitben, hogy hűségesek maradjanak a csábítások és fenyegetések ellenére is Jézushoz. Az emberi erő kevés ehhez. Ezért mentek el, és vitték a megkeresztelteknek az *erősség szentségét, a bérmlást*.

Célkitűzés: Nézzük, mit jelentett a bérmlás szentsége az apostoli időkben? És mit jelent ma.

II. KIFEJTÉS

1. „Amikor a Jeruzsálemben tartózkodó apostolok látták, hogy Szamaria befogadta Isten ígését, elküldték hozzájuk Pétert és Jánost. Ezek odaérkeztek után imádkoztak értük, hogy szálljon rájuk a Szentlélek. Ugyanis még egyikükre sem szállt le, mivel eddig csak Jézus nevében voltak megkeresztelve. *Rájuk tették tehát kezüket, s azok megkapták a Szentlelket*” (ApCsel 8, 14–17). Így vették ők a bérálás szentségét.

Mi tehát a bérálás?

A bérálás szentség, amelyben a Szentlélek szívünkbe száll, és megerősít, hogy hitünket állhatatosan valljuk, és hitünk szerint élünk. — Maga a bérálás szó annyi, mint megerősítés.

Az apostolok ünnepélyesen feltették kezüket a bérálkozókra, és így esdették le a Szentlélek kegyelmét. A bérálás szentségéhez hozzátartozik az olajjal való megkenés is. *Szt. János* levelében olvassuk: „Ti azonban rajta legyetek, hogy *a kenet*, melyet tőlem kaptatok, megmaradjon bennetek” (vö. 1 Jn 2, 27). Az ószövetségben olajjal kenték fel a királyt, főpapot és prófétát. Emlékezhettek, hogy Isten rendelkezésére Sámuel is kezébe vette az olajos szarut, és abból kente fel Saul, majd Dávidot királlyá. — A bérálásban az olajjal való megkenés kirajzolja a bérált lelkében a király, a pap és az apostol lelki képét. *Királyként* uralkodik a kísértések és bűn felett. Mint *pap* szívesen hoz áldozatot hitéért.

Mint *apostol* segít az egyház vezetőinek Isten országának terjesztésében.

2. A Szentírásban nincs meghatározva az időpont, amikor Jézus a bérálás szentségét alapította. Azonban bizonyos, hogy az apostolok Jézus akaratát teljesítették, amikor a Szentlelket kiosztották, leesdették a keresztyének lelkére. Ezt a hatalmat természetesen tovább adták utódaiknak is.

a) A béráló püspök atyán keresztül hozzánk is eljut az apostolok kézrátétele. Mostani *püspökeink* ugyanis az *apostolok utódai*. Az apostolok utódainak sorozatában találkoztunk már *Szt. Ágoston* püspökkel, *Szt. Gellért* püspökkel — aki István királyunk fiát, *Szt. Imrét* bérálta. Aztán *Szt. Adalbert*, a magyarok másik apostola, *Pázmány Péter*... *Őrjük* is rászállt a hatalom, és ők is továbbadták utódaiknak.

A bérálás szentségének *rendes kiszolgálója a püspök*. A pápa azonban adhat más papoknak is felhatalmazást a bérálásra. Ezenkívül minden *plébános* megkapta a hatalmat, hogy *halálos veszedelembé* került híveit megbérálhatja, ha még nem bérálkoztak.

b) *Hogyan bérmál a püspök?*

- Kiterjesztett kézzel leesdi rátok a Szentlélek kegyelmét.
- Krizmával megkeni homlokotokat, miközben tenyerével fejetekeztet, és ezt mondja: vedd a Szentlélek ajándékának jelét!
- Azután megkérdezi a püspök: megígéred-e, hogy jó keresztény leszel? Válasz: megígérem! Erre a püspök kezét fog és azt mondja: béke veled!

A krizmát a püspök nagycsütörtökön ünnepélyesen szenteli meg. *A krizma balzsammal kevert faolaj* (olajfa olaj) amelyet még a keresztségnél, papszentelésnél is használ az egyház. *A balzsam illatszer*, amely jelképezi azokat az ajándékokat, amelyeket a Szentlélek a bérmálás szentségében nyújt nekünk. A faolaj (régi nevén táblaolaj) önmagában is sebet gyógyító szer. Ezenfelül régen a birkózók kenték a testükre azért, hogy az ellenség kezéből könnyen kicsúszhassanak. Ugyanígy kell nekünk ügyesen kivédnünk a Szentlélek segítségével a gonosz lélek támadásait.

A szertartáshoz az is hozzátartozik, hogy valaki jobb kezét a válladra teszi. Ki ez a valaki? Igen, *a bérmaszülő*. Az egyház – miként a keresztségnél is – egy lélekben felnőtt, erős, segítőtársat akar melléd adni. Ezért választasz magadnak bérmaszülőt. Ki legyen az? Akinek komoly vallásossága *példatétel* lehet számodra. Tehát olyan bérmaszülőt válassz, aki hívő, templomba járó, és aki katolikus házasságban él. Ne azzal törődj, milyen gazdag a pénztárcája, és milyen ajándékot várhatsz tőle, hanem arra figyelj, hogy milyen gazdag a lelke.

Foglaljuk össze:

- Mi a bérmálás?
- Kik szolgáltatják ki a bérmálás szemségét?
- Hogyan bérmál a püspök?
- Mi a krizma?
- Milyen bérmaszülőt válasszak?

III. ALKALMAZÁS

A bérmálás külső jelei által lelked Isten kegyelmével gazdagabb leszel. Krisztus katonája leszel abban a percben. *Küldetésed van*: kitartani a hitben még áldozatok árán is, és elvinni Jézust az emberek közé.

Mikor V. Károly, spanyol király, és I. Ferenc francia király háborúban

álltak egymással, Ferenc király egyik katonája megszökött, és jelentkezett az ellenség fővezérénel. A király előtt hajlandónak mutatkozott elárulni serege titkait. A király azonban nem akart egy hitvány árulóval egy fedél alatt tartózkodni, ezért egyik vezérét bízta meg a kihallgatással. Reggel pedig a vezér leromboltatta a házat, ahol a tárgyalás folyt, mert többé nem akart ott lakni, ahol az áruló kihallgatása és elszállásolása történt.

A földi ember is megvetéssel fordul el az árulótól. A bűn Krisztus elárulása, lerombolja lelkedben a Szentlélek templomát. Maradj mindig hűséges Krisztushoz.

Házi feladat: Vállalj a jövő óráig két ízben valamilyen érzékeny lemondást.

Ének: Ó szentséges, ó kegyelmes (SZVU 127.)

6. A BÉRMÁLÁS KEGYELMEI

(Növeli a megszentelő kegyelmet, segítő kegyelmet ad,
és eltörölhetetlen jelet)

Oktatói cél: Kifejtjük a bérmálás kegyelmeit.

Nevelői cél: Élünk buzgón ezekkel a kegyelmekkel.

Bevezetés:

Ima: Küldd el Szentlelkedet. . .

Ének: Krisztus teste és szent vére (SZVÜ 118.)

Számonkérés: Nézzük, sikerült-e önmegtartózkodást gyakorolnotok?

Visszakérdezés: előző két lecke anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

V. Károly császár születésekor atyjának egyik főtisztviselője cseresznyemaggal kedveskedett a gyermeknek. A magot a kertben elültette. Rövid idő múlva kikelt, és növekedni kezdett. Később a kis császárfiú ahányszor a kertben sétált, mindig összemérte magát a kis fácskával; vizsgál-gatta, melyikük fejlődik jobban.

Amikor ti megszülettetek, legnagyobb jóakarótok a jó Isten ugyan-csak egy maggal kedveskedett nektek. Ezt a lelketek kertjébe ültette, mert egy csodálatos életnek, a *kegyelmi életnek* csíráját rejtette magában. Ezt a kis magot nem a napfény növesztette, hanem a ti imátok, és a szentségek ereje: a gyónás és a gyakori áldozás.

Célkitűzés: Ma megvizsgáljuk, milyen kegyelmeket kapunk Istentől a bérmálás szentségében.

II. KIFEJTÉS

1. A keresztségben megkaptuk Isten megszentelő kegyelmét. Ennek a kegyelemnek nemcsak meg kell maradnia bennünk, hanem növekednie is szükséges, hogy el ne satnyuljon. Ezt segíti a gyónás, áldozás. Később még nagyobb erőre van szükségünk, hogy ne csak a magunk lelkét, de

a másokét is tudjuk gazdagítani a kegyelemben. Ezért van nagy szükség a bérálás szentségére, amely növeli bennünk a *megszentelő kegyelmet*.

Ezzel elsősorban saját lelkünk erősödik meg. Küldetésünk azonban mások lelkéhez is szól. Bizony nem könnyű odatalálni a sokféle ember lelkéhez. Nagy szükségünk van a Szentlélek külön *segítő kegyelmére*, hogy mindig megtaláljuk a helyes szót, és tettet mások lelkének megközeledítéséhez. Csak így tudjuk Jézust közel vinni hozzájuk.

2. *Bragadino* keresztény fővezér maroknyi seregével hősiiesen védelmezte Ciprus szigetét a túlerőben levő török haddal szemben. Egész Európa tapsolt csodálatos haditetteinek. Végül a törökök csellel elfoglalták a szigetet. A fővezér agyonkínzott, sebekkel borított testét alig vonszolta már, szeme azonban még mindig a régi volt. Benne ragyogott minden hősiessége és ereje. A gyalázkodó török sereg előtt Musztafa pasa felszólította:

- Tagadd meg Krisztust!
- Soha!
- Akkor vetköztessétek le, és nyúzzátok meg elevenen!

A körülállók megborzadtak az embertelen parancsra. Kegyetlen hóhérok mégis teljesítették. Összevagdossott testéről patakokban ömlött a vér. A vértanú irtózatos kínokban vonaglott, de összeszorította fogát és nem jajgatott, imádkozott. A pasa rákiáltott:

- Tagadd meg hitedet! — *Bragadino* remegő ajkakkal mormolta:
- Uram, Jézus könyörülj rajtam! Így szállt ki lelke meggyőrt testéből.

Ebből a hősiességből mindnyájan tanulhatunk. Nekünk is szembe kell néznünk nem egy török pasával, vagy hadsereggel, hanem az *ellenünk acsarkodó sátánnal*, a sok kísértéssel. Nekünk hármass ellenségünk van: *a test, a világ és a gonosz lélek*.

a) *A test* rendetlen vágyakkal, szemérmetlen képzeletekkel áraszt el benneteket. Ha lelketek engedi, hogy a test kerekedjék felül a maga szendélyeivel, akkor máris ott a bűn. Azonban a Szentlélek segítségével le tudjátok győzni a test kísértését. Forduljatok hozzá bizalommal. Ő mindig kész, hogy kegyelmeivel győzelemre vigyen benneteket.

b) A „világ” szó az emberek világát jelenti. Nem minden ember van ránk jó hatással, hiszen látjuk, hogy sok embert a rossz cimborák visznek bűnbe, rászoktatják az italozásra, rábeszélik a bűnözésre. Nagyon kell vigyáznotok, hogy minden bűnös hatást tudjatok visszautasítani és hűségesek maradjatok Jézushoz, és az ő törvényeihez: főleg a szeretet

parancsához. A kísértésekben tárjátok fel lelketeket lelkiatyátoknak és kérjétek a Szentlélek segítségét.

c) Másik külső ellenség a *gonosz lélek*. Ő nem mutogatja magát az embereknek, mert ha meglátnák rátságát, mindenki megdöbbenne tőle. Viszont bámulatosan ravasz és a rosszat is jónak tünteti fel szemetek előtt. A *bűn* lekicsinyli vagy egyenesen letagadja. Boldogságot helyez kilátásba, mint egykor az ősszülőknek az édenkertben. Ezt azonban sohasem tudja teljesíteni. A bérálás kegyelmi erejével le tudjuk leplezni a sátán mesterkedéseit, és ellent tudunk állni csábításainak.

Szemet gyönyörködtető látvány a *Balatonon*, amikor az enyhe szél belekapaszkodik a karcsú hajók *fehér vitorláiba*, és röpti őket a víz sima tükrén. Gyorsaságban felülmúlják a legügyesebb evezőshajókat is. A Szentlélek béráláskor így kapaszkodik bele lelkünk vitorlájába. *Hét ajándékával* segít bennünket, hogy vidám lélekkel, gyorsan haladjunk előre Isten útjain. A hét ajándékból négy értelmünket segíti: a *bölcsesség, értelme, tudomány és jó tanács* ajándéka. Három akaratunknak szól: az *erősség, jámborság és az Úr féltelme*.

3. *Titusz császárnak* volt egy szelíd szarvasa. Ez a császári parkban bő abrakot kapott, aztán szabadon szaladgálhatott. Hogy a vadászok le ne lőjék, a császár ragyogó táblát készíttetett a szarvas agancsai közé ezzel a felirattal:

– Ne merészelj bántani, a császáré vagyok!

Béráláskor a Szentlélek teljesen tulajdonába veszi a bérálkozót, a maga szolgálatára avat benneteket, mostantól fogva az övéi lesztek. Ezért Ő is egy *eltörölhetetlen* jelet vés lelketekbe: a *bérálás szentségi jegyét*. Ez annyit jelent: én Krisztus katonája vagyok. Ezt a jegyet soha semmiféle hatalom nem tudja rólatok letörölni.

Ha a katona eldobja fegyverét, és gyáván elfut, ettől még nem szűnik meg katona lenni. Csakhogy hűtlen, gyáva katona lesz. Hasonlóképpen a megbérált is hűtlen, gyáva katonája Krisztusnak, ha nem harcol érte, és a maga lelkéért; de mindenképpen Krisztus katonája marad. Ezt teszi a szentségi jegy.

Foglaljuk össze:

- Melyek a bérálás hatásai?
- Melyek a Szentlélek ajándékai?
- Milyen szentségek vésnek eltörölhetetlen jegyet a lélekbe? (Kereszttség, bérálás, papszentelés.)

III. ALKALMAZÁS

A középkorban a *Szentlélek lovagrend* tagjai csak olyan kipróbált férfiak lehettek, akik a Szentlélek dicsőségét valami hőstettel mozdították elő. Érdemjelük láncon függő kereszt volt galambbal, vagyis a Szentlélek jelképével. Láncukat és köpenyüket tüzes nyelvek ékesítették. – Mikor a felavató tisztt kardjával megérintette a jelölt arcát, így szólt: Isten és Mária tiszteletére viseld ezt az ütést, de többet egyet se tűrj! Légy bátor! Jobb lovagnak lenni, mint szolgának. – A bérálás szentségében te is a *Szentlélek lovagja leszel*. Amikor a szertartásban a püspök kezét fog veled, gondolj arra: jobb Isten lovagjaként élni mint a *bűn szolgájának* maradni. A te küzdelmed a lélek ellenségeivel állít szembe. Győzelmed a sátán és a bűn fölé emel. Ezzel dicsőíted meg igazán Isten Szentlelkét.

Házi feladat: Ismételjétek át az anyaszentegyház öt parancsolatát és a hat főigazságot!

Ének: Kegyességgel hívsz ó Jézus (SZVU 226.)

7. KÜLDETÉSEM

(Részesedés Krisztus tanítói, papi és pásztori hivatásában)

Oktatói cél: Az általános papi hivatás megvilágítása.

Nevelői cél: Tudatosítsuk lelkünkben az egyetemes papság küldetését.

Bevezetés:

Ima: Saját szavainkkal fogalmazzunk imát. Kérjük a Szentlélek kegyelmeit!

Ének: Isten legszebb temploma (SZVU 160.)

Számonkérés: Mondjuk fel az öt parancsolatot és a hat főigazságot!

Visszakérdezés: előző három óra anyaga.

I. ELŐTERJESZTÉS

A *papszentelés* lélekemelő szertartásában az újonnan felszenteltek odatérdelnek a püspök atya elé, aki összekulcsolt kezüket a kezébe fogja. Megkérdezi őket: Engedelmeskedsz-e mindenkor nekem és törvényes utódaimnak? – Mire az új pap ezt válaszolja: Megígérem a tiszteletet és engedelmességet! Erre a püspök magához öleli, és megcsókolja ezekkel a szavakkal: az Úr békéje legyen mindig veled!

A bérmlás, a papszenteléshez hasonlóan eltörölhetetlen jegyet nyom a lelkedbe. Te is kapsz egy küldetést. Részesülsz Krisztus tanítói, papi és pásztori hivatásában. A püspök ilyen kérdést tesz föl:

– Megígéred-e, hogy jó keresztény leszel?

– Megígérem!

– Béke veled! – mondja a püspök, miközben kezet fog veled. Ezzel neked is megjelöli küldetésedet. Menj, és tégy tanúságot Krisztusról.

Célkitűzés: Ma megtanuljuk, miként tölthetjük be életünkbe Jézus tanítói, papi és pásztori hivatását.

II. KIFEJTÉS

1. Jézus az ő messiási küldetésében három esztendőn keresztül buzgón tanította az embereket, akik szájtátva hallgatták. „Soha még ember nem beszélt így” (Jn 7, 46). Megtanította nekünk a Mennyei Atya irgalmas szeretetét, és üdvösségünknek útját. Az egyház Krisztus tanításának továbbfolytatója a világ végéig. A megbérmált, az egyház közösségéhez tartozik, tehát részt kell vállalnia Jézus *tanítói hivatásából*. Ne gondold, hogy a tanítás a hitoktatók és a papok dolga. A bérmálásban nagykorú kereszténnyé lettél, tehát szavaiddal is tanúságot kell tenned Krisztusról.

Ismertem olyan 12 éves fiút, aki kisebb testvéreinek és pajtásainak lett hitoktatója. Észre sem vették, hogy játék közben milyen ügyesen és kedvesen parancsolt csendet, és hogyan magyarázta nekik, egyszerű szavakkal a hit igazságait.

Ilyen ügyes kis apostol volt *Bosco Jancsi* is. Csendes vasárnap délután összegyűjtötte a gyermekeket a faluvégi tisztáson, és csodálatos mutatványokkal szórakoztatta őket. Fűrge lábaival ügyesen lépegetett a kifesztett kötélén, akár egy akrobata. – Majd a bűvészektől ellesett cselekedésekkel egymás után tüntette el a zsebkendőket, pénzdarabokat, hogy azután a legképtelenebb helyről elővarázsolja. A szomszéd bácsi orrából tojásokat, a néni kontyából fecskefiókát bűvészkedett elő. A hangulat tetőpontján aztán szépen csendet parancsolt: „Tisztelt közönség! A mutatványok java még csak azután következik! Előbb azonban hallgassuk meg, miről szólt a délelőtti prédikáció a templomban!” Aztán szépen előadta a prédikációt, megmagyarázta a hittant. Voltak, akiket ez nem nagyon érdekelt, de aki elment, az nem nézhette végig az utána következő mutatványokat. Ebből a bűvész Jánosból lett az ifjúságnak nagy apostola *Don Bosco szt. János*.

Sokféle módja van az apostolkodásnak. – Egyik *édesanya* vallotta be, hogy ők bizony szerették pénteken is a húst. De most minden megváltozott. Kislánya elsőáldozó lett. . . Uzsonnára egy alkalommal húst adott neki. Péntek van, nem ehetem meg, mert bünt követek el (akkoriban még 7 éves kortól volt kötelező a böjt). „Akkor nem kapsz mást”, – mondta az anya. Mire a kislány: „Nem baj, de mégsem bántom meg az Úr Jézust.” Elszégyellte magát az anya, és nem került többé hús az asztalra.

2. Krisztus, mint az emberiség legfőbb papja mutatta be az első szentmisét az *utolsó vacsorán*, amikor a kenyeret és a bort átváltoztatta.

Az átváltoztató hatalmat Jézus az anyaszentegyház kezébe tette le.

A *felszentelt pap* szavára átváltozik a kenyér és a bor Jézus testévé és vérévé. Az Úr megjeleníti közöttünk áldozatát, hogy minket is megerősítsen: tudjunk igazán papi lélekkel áldozatot hozni másokért.

Egy szent életű kisgyermekről, *Péterről* olvastam. Eleven, játékos kisfiú volt, de szívében nagy szomorúságot hordozott. Az volt a bánata, hogy édesapja egészen vallástalan volt, nem járt szentmisére, nem gyónt, nem áldozott, nem imádkozott. Péter esténként elmondta a rózsafüzért édesapja megtéréséért, és minden tized után így imádkozott: Jézusom! Térítsd meg apukámat! — Egy szentáldozás után úgy érezte, mintha Jézus megkérdezte volna tőle: Péterkém! „Meghálnál-e azért, hogy édesapád megtérjen?” „Igen, igen”... — felelte Péter hősiesen. Nem sokára súlyosan megbetegedett. Hiába volt az orvos minden igyekezte, a gondos ápolás, mindig rosszabbul lett. Mikor már nagyon közel érezte a halált, odahúzta magához édesapját, és azt súgta a fülébe: „Viszontlátásra apuka! Az égben találkozunk. Érted halok meg!” — Péter áldozata nem volt hiábavaló. Édesapja megtért, és kisfia helyét foglalta el az áldozók között.

Gondolkodjál csak azon, *te milyen áldozatot* hozhatnál szeretteid megtéréséért, megjavításáért. Ha a szavad nem is ér el hozzájuk, áldozataiddal biztosan tudsz rajtuk segíteni.

3. Krisztus egyszer így szólt tanítványainak: „Én vagyok a *jó pásztor*” (Jn 10, 11). A jó pásztor életét adja juhaiért. Krisztus nekünk is megbízatást ad a jó pásztori hivatáshoz. De nemcsak a papoknak, hanem a felnőtt keresztényeknek, vagyis azoknak is, akik már bér mátkoztak. Minden pajtást, aki a bűn miatt elveszett, vissza kell vezetnünk Jézushoz. Elsősorban természetesen jó példánkkal kell megnyernünk őket.

Savio Domonkos egyszer az intézetben észrevette, hogy a fiúk trágár vicclapot olvasgatnak. Próbált hatni rájuk szép szóval, hogy ne mérgezzék a lelküket, de hiába volt. Ekkor odaugrott, és darabokra szaggatva lábuk elé dobta. Mondani sem kell, hogy hatott Domonkos példája. A gyerekek belátták, hogy komolyan kell vigyázni lelkükre.

Te is a Jó Isten üzenetét, szeretetét viszed el, ha figyelmeztetsz másokat a jóra; ha meglátogatsz az öreg, beteg embereket; ha kedves szavakkal mosolyra deríted a szomorú arcokat. A szeretet itt is számtalan alkalmat mutat neked. Így kapcsolódsz bele Jézus pásztori hivatásába.

Foglaljuk össze:

— Milyen küldetést kapsz a bér mállás szentségén keresztül?

III. ALKALMAZÁS

Az óvodának volt egy öreg kapusa, aki már nem tudott dolgozni. Egész nap kint üldögélt magányosan, elhagyottan a kertben. Egyik napon valamennyi kislány a játszótérre tódult. *Irma* is velük szaladt, de amikor észrevette az öreg bácsit, azonnal otthagyta játszótársait, és hozzáfutott. Simogatta az öreg bácsi ráncos kezeit, és szánakozva mondta:

- Pali bácsi, maga olyan szegény! Mindig beteg. Nagyon fáj?
- Aztán megsimogatta az öreg arcát is:
- Pali bácsi, maga a jó Istennél gyönyörű szép angyal lesz.

Mindenáron örömet akart szerezni:

- Pali bácsi, szedek magának virágot! – és már szaladt is.

Pali bácsi könnyes szemekkel mondogatta:

– Angyal ez a kislány, igazi angyal, mert ember nem tud ilyen jó lenni.

Valóban nem, ha a maga erejére támaszkodik. De *a Szentlélek segítségével bizonyára igen.*

Házi feladat: Gondolkodjatok azon, ti hogyan gyakorolhatnátok hármasküldetéseket. Írjatok legalább három alkalmazást.

Ének: Szállj szívünkbe, angyal Isten (SZVU 98.)

8. A KEGYELEM PERCEI

(Előkészület, a bérálás szertartása, hálaadás)

Oktratói cél: A bérálás szertartásának magyarázata.

Nevelői cél: Fegyelmezetten és készséges szívvel fogadd lelkedbe a Szentléleket.

Bevezetés:

Ima: Fogalmazzunk kérő imát a Szentlélekhez.

Ének: Jöjj, Szentlélek Istenünk (SZVU 97.)

I. ELŐTERJESZTÉS

A francia Annecy városában egy ifjú rendkívüli áhítattal vett részt a *bérálási oktráción*. Buzgalommal készült fel, hogy méltó legyen a bérálás kegyelmeire. Szívében vágy gyulladt ki, hogy Jézus katonájává alakítsa a bérálás szentsége. Ez a belső áhítat meglátszott egész viselkedésén. A béráló püspök látva a fiú rendkívüli komolyságát azt mondta:

– Meglátjátok, ebből a fiúból korának csodája lesz! – És valóban igazat szolt a püspök. A méltó előkészület bőséges gyümölcsöt hozott az ifjú lelkében. Ma legnépszerűbb szentjeink között tiszteljük, s az egész világon közbenjárását kérjük: *Szalézi szt. Ferenc* könyörögj érettünk!

Célkitűzés: Ma a helyes bérálási előkészületről és a bérálás szertartásáról tanulunk.

II. KIFEJTÉS

I. A bérálás szentsége az *élők szentsége*, tehát csakis a megszentelő kegyelem állapotában szabad felvennünk. Ha súlyos bűn van lelkünkön, bérálás előtt okvetlen meg kell gyónnunk. – Kérjétek a Szentlélek kegyelmét, hogy ez a szentgyónás legyen jobb és komolyabb, mint eddigi szentgyónásaitok.

A *bérálási szentmisén* áhítattal vegyetek részt: énekeljétek, és imádkozzatok hangosan, és természetesen járuljatok *szentáldozáshoz*. Szívesen

vegyetek részt a szentmise szertartásán, mint olvasók, énekesek és ministránsok.

A szentáldozásban az Úr Jézus jön a lelketekbe, és előkészít benneteket a Szentlélek befogadására.

Ne felejtsetek el, hogy *csak egyszer* bérmálkozhattok! Aki egyszer méltatlanul bérmálkozott, az nem veheti fel többé méltóan ezt a szentséget. Ha valaki halálos bűn állapotában veszi fel, szentségtörés bűnét követi el.

2. A szentmise után következik a nagy kegyelemosztó pillanat. A püspök atya az egyház nevében szolgáltatja ki a bérmálás szentségét. A Szentlélek lakást vesz lelketekben, és eltölt benneteket Isten kegyelmi ajándékaival.

Hogyan történik ez?

A püspök atya *kiterjeszti fölétek két kezét* és így imádkozik:

– Szálljon le rátok a Szentlélek és a Magasságbelinek ereje őrizzen meg benneteket a bűntől.

– Ámen.

– A mi segítségünk az Úr nevében van.

– Aki a mennyet és a földet teremtette.

– Uram, hallgasd meg könyörgésemet és kiáltásom jusson eléd.

– Az Úr legyen veletek!

– És a te lelkeddel!

– Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, aki ezeknek a te szolgálódnak, a vízből és Szentlélekből való újjászületés kegyelmét, és minden bűnük bocsánatát megadtad, bocsásd rájuk a mennyből vigasztaló Szentlelkedet. – Ámen.

– A bölcsesség és értelem lelkét – Ámen.

– A tanács és erősség lelkét – Ámen.

– A tudomány és jámborság lelkét – Ámen.

– Töltsd be őket a te félelmed lelkével, és jelöld meg őket Jézus Krisztus keresztiének jelével az örök életre. Ugyanazon Jézus Krisztus, a te Fiaid által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben mindörökké. Ámen.

Ezek után egyenként a püspök elé sorakoztok, aki megkérdezi: (Esztergom, Eger, Veszprém egyházmegyékben)

– Mi a neved?

– Kit választottál bérnavédőszentül?

–

Most hüvelykujját krizmába mártva megkeni homlokodat, s azt mondja:

– N., VEDD A SZENTLÉLEK AJÁNDÉKÁNAK JELET!

– Ámen.

Azután megkérdezi:

– Ígéred-e, hogy jó keresztény leszel?

– Megígérem!

– Béke veled! – mondja a püspök, közben kezét fog veled. Ezt a vallomást öntudattal felnőttként mondod ki. El ne felejtkezz róla életedben, és ne légy soha áruló.

Amikor mindenkit megbérmált a főpásztor, visszamegy az oltárhoz és így imádkozik:

– Erősítsd meg Uram, amit bennünk cselekedtél a te templomodból Jeruzsálemből. Dicsőség ...

– Mutasd meg nekem Uram, a te irgalmasságodat!

– Add meg nekünk a tőled jövő üdvösséget!

– Hallgasd meg Uram könyörgésemet!

– És kiáltásom jusson elődbe!

– Az Úr legyen veletek!

– És a te lelkeddel!

– Könyörögjünk. Isten, aki a Szentlelket apostolaidnak adtad, ... örökkön örökké.

– Ámen.

Ezután az utolsó áldás következik,

Természetesen megvárjuk a szertartásnak a végét. Használd ki az időt, és adj hálát a Szentléleknek a kapott kegyelmekért. Köszönd meg a nagy kitüntetést. Lehet, hogy a szertartás egy kissé hosszú, és fárasztó számodra. De éppen ez az első próbatétel, hogy van benned lelkierő, és legyőzöd magadban a fáradtságot. Az életben még sok próbatételben kell helytállnod, és győznöd. Bízzál a Szentlélekben, ő mindenkor a segítséged lesz.

A szentek életében olvassuk a 40 sebastei katona vértanúságának megható történetét. Lucinius császár idejében az örményországi Sebaste-ben 40 katona szerzett örök dicsőséget hitvallásával és életáldozatával. Sok kínzás után egy befagyott tó jegére állították őket. Ott kellett maradniuk egész éjjel, hogy megfagyjanak, és elpusztuljanak. A jégen állva imádságba kezdtek:

— Uram! Negyvenen álltunk harcba, ne engedd, hogy negyvennél kevesebben kapjunk koronát. — Az egyik katona megtörve a szenvedéstől, kifutott a jégről, és az odakészített meleg vízbe vetette magát. A többiek nagyon elszomorodtak erre, de Isten meghallgatta könyörgésüket. Az egyik őr ugyanis látta, hogy valami fényesség árad fölējük, angyalok jönnek és 39 koronát osztanak ki közöttük. Erre az őr megrendülve az eseménytől ledobta ruháit, beállt közéjük negyvenediknek. Így nem csorbult meg a teljes létszám.

Isten nem állít benneteket ilyen nehéz helyzetbe, mint a 40 katonát, de kisebb-nagyobb szenvedéseket nektek is vállalnotok kell hitetekért. Legyetek bátor és hű apostolai Jézus Krisztusnak!

ISBN 963 360227 0

A KIADÁSÉRT FELEL: DR. ÁKOS GÉZA IGAZGATÓ
SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
1053 BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS U. 1
85/2145 FRANKLIN NYOMDA, BUDAPEST
FELELŐS VEZETŐ: MÁTYÁS MIKLÓS IGAZGATÓ

